

Bilag 5

Effektiviseringsstrategi 2018: Katalog med forvaltningsspecifikke effektiviseringsforslag

Dette er et samlet katalog med forvaltningsspecifikke effektiviseringsforslag til budget 2018. Som det fremgår nedenfor har forvaltningerne udarbejdet effektiviseringsforslag for en samlet værdi af 238,5 mio. kr. Tages de stigende profiler fra tidligere års effektiviseringer med i betragtning bliver den samlede effektivisering i 2018 på 406,0 mio. kr.

Tabel 1. Forvaltningsspecifikke effektiviseringer i budget 2018

Forvaltning	Korrigeret måltal	1.000 kr. 2018 p/l			
		2018	2019	2020	2021
Intern Revision	-259	-259	-259	-259	-259
Borgerrådgiveren	-152	-152	-152	-152	-152
Økonomiforvaltningen	-11.953	-11.953	-15.132	-15.132	-15.132
Kultur- og Fritidsforvaltningen	-7.255	-7.255	-8.604	-9.063	-9.063
Børne- og Ungdomsforvaltningen	-75.501	-75.501	-107.118	-108.218	-108.218
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen	-61.213	-61.213	-64.883	-69.255	-71.788
Socialforvaltningen	-71.609	-71.609	-78.821	-80.021	-80.222
Teknik- og Miljøforvaltningen	-4.031	-4.031	-4.051	-4.066	-4.076
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen	-6.513	-6.513	-11.013	-11.513	-12.013
Effektiviseringer totalt	-238.486	-238.486	-290.032	-297.680	-300.923

Tabel 2. Forvaltningsspecifikke effektiviseringer, fordelt på enkeltforslag

Forvaltning	1.000 kr. 2018 p/l				Samlet investering	Status Vedtages med/vedtaget af
	2018	Effekt i 2019	2020	2021		
Intern Revision	-259	-259	-259	-259	-	
Effektiviseringsstrategi						
1 Overførte varekøb (intern husleje)	-259	-259	-259	-259	-	budget 2018
Borgerrådgiveren	-152	-152	-152	-152	-	
Effektiviseringsstrategi						
2 Løn i forbindelse med vakancer samt kompetenceudvikling	-152	-152	-152	-152	-	budget 2018
Økonomiforvaltningen	-11.953	-15.132	-15.132	-15.132	30.289	
Effektiviseringsstrategi						
3 Effektiviseringer afledt af ny økonomistyringsmodel	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-	budget 2018
4 Effektiviseringer på datacenter	-2.200	-2.200	-2.200	-2.200	-	budget 2018
5 Mindre behov for udviklingsmidler til Strategiske Partnerskaber	-66	-66	-66	-66	-	budget 2018
6 Ny styringsmodel og forbedret digitalisering	-2.509	-2.509	-2.509	-2.509	-	budget 2018
7 Optimerede arbejds gange og processer	-600	-600	-600	-600	-	budget 2018
8 Optimeret databehandling	-200	-200	-200	-200	-	budget 2018
9 Rydning af lager med møbler	-100	-100	-100	-100	-	budget 2018
10 Tilskud til Det Kongelige Teater - ingen prisfremskrivning	-900	-900	-900	-900	-	budget 2018
11 Ændret betaling til kommunens fællesordninger	-545	-545	-545	-545	-	budget 2018
Smarte Investeringer						
12 Ny brugervendt serviceplatform og procesautomatisering i Koncernservice	-3.833	-7.012	-7.012	-7.012	30.289	overførelsessagen 2016/17
Kultur- og Fritidsforvaltningen	-7.255	-8.604	-9.063	-9.063	30.784	
Effektiviseringsstrategi						
13 Varigt effektiviseringsoverskud fra 2017	-1.516	-1.516	-1.516	-1.516	-	budget 2018
Smarte Investeringer						
14 Borgerservice 2020	-3.935	-4.855	-5.314	-5.314	19.749	BR d. 22/6-2016
15 Digital blanketløsning til ansøgninger	-307	-511	-511	-511	1.425	BR d. 26/5-2016
16 Forbedring af kapacitet og indtægter	-144	-368	-368	-368	5.538	BR d. 26/5-2016
17 Genetablering af Valby Hallen som koncertsted i samarbejde med interesserede koncertarrangører i København	-782	-782	-782	-782	4.072	overførelsessagen 2016/17
18 LED-belysning i Kultur- og Fritidsforvaltningen	-572	-572	-572	-572	-	BR d. 26/5-2016
Børne- og ungdomsforvaltningen	-75.501	-107.118	-108.218	-108.218	21.105	
Effektiviseringsstrategi						
19 Bedre kapacitetsudnyttelse som følge af større enheder på skoleområdet	-1.739	-1.739	-1.739	-1.739	-	budget 2018
20 Effektivisering af bydækkende enheder - CSV, UiU, KKU og Børne- og Ungdomstandsplejen	-6.930	-6.930	-6.930	-6.930	-	budget 2018
21 Effektivisering af gårdmandsudgifter og administration for specialbørnehaverne	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-	budget 2018
22 Faldende dækningsgrader på fritidsområdet	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-	budget 2018
23 Feriepasning i dagtilbud	-12.700	-30.000	-30.000	-30.000	-	budget 2018
24 Færre udgifter til økonomiske fripladser	-9.800	-12.800	-12.800	-12.800	-	budget 2018
25 Gruppeliv	-800	-800	-800	-800	-	budget 2018
26 Justering af klynge- og netværksstrukturen	-7.556	-13.363	-14.463	-14.463	-	budget 2018
27 Mindre udgift i afregning med Socialforvaltningen for dag- og døgnbehandlingstilbud	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200	-	budget 2018
28 Måltal for konkrete effektiviseringer på skoleområdet	-13.500	-13.500	-13.500	-13.500	-	budget 2018
29 Måltal for konkrete forslag for administrationen	-6.000	-6.400	-6.400	-6.400	-	budget 2018
30 Omlægning af udflytterbørnehaver	-2.250	-2.250	-2.250	-2.250	-	budget 2018
Ændret indkøbsadfærd ved ES2018 - ændret profil	2.085	2.085	2.085	2.085	-	
Smarte Investeringer						
31 Omlægning af Børnecenter København	-3.066	-3.066	-3.066	-3.066	7.788	overførelsessagen 2016/17
32 Optimering af skolernes pædagogiske kopi/scan/printere	-1.022	-2.044	-2.044	-2.044	1.222	overførelsessagen 2016/17
33 Samlokalisering af Københavns Ungdomsskole og Ungdommens Uddannelsesvejledning og fraflytning af Ungdommens Uddannelsesvejlednings mindre decentrale lejemaal	-869	-869	-869	-869	3.868	overførelsessagen 2016/17
34 Udvidelse af energiteam i Børne- og Ungdomsforvaltningen	-7.154	-11.242	-11.242	-11.242	8.227	overførelsessagen 2016/17

Tabel 2. Forvaltningsspecifikke effektiviseringer, fordelt på enkeltforslag, fortsat

Forvaltning	1.000 kr. 2018 p/l				Samlet investering	Status Vedtages med/vedtaget af
	2018	2019	2020	Effekt i		
Sundheds- og omsorgsforvaltningen	-61.213	-64.883	-69.255	-71.788	26.943	
Effektiviseringsstrategi						
35 Besparelse på tøjvaskordninger	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-	budget 2018
36 Effektivisering som følge af udrednings- og rehabiliteringsindsats	-6.700	-6.700	-6.700	-6.700	-	budget 2018
37 Færre sundhedsprojekter	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	-	budget 2018
38 Klippekort på plejecentre - finansieret af finanslovsmidler	-8.500	-8.500	-8.500	-8.500	-	budget 2018
39 Madservice med udbringning - ændring af leveringshyppighed og til kold mad	-3.900	-4.325	-4.325	-4.325	-	budget 2018
40 Nedlæggelse af aktivitetspladser, flytning af aktivitetscenter Thorsgade samt lukning af aktivitetscenter Rundskuedagen	-4.690	-6.100	-6.100	-6.100	-	budget 2018
41 Ophør af pulje til aktiviteter på plejecentre	-6.613	-6.613	-6.613	-6.613	-	budget 2018
42 Palliativ fysioterapi - ændrede retningslinjer	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800	-	
43 Praksisplan - bortfald af forpligtelse	-10.600	-10.600	-10.600	-10.600	-	budget 2018
Prisindhentning og fastlagt serviceniveau på diabeteshjælpemidler*	-300	-500	-500	-500		
Smarte investeringer						
44 En tidlig indsats for borgere med demens	-	-613	-613	-1.124	2.706	overførelsessagen 2016/17
45 Styrket faglighed og udvikling af udrednings- og rehabiliteringsforløb	-5.110	-6.132	-7.154	-8.176	21.047	overførelsessagen 2016/17
46 Tidlig indsats og opsporing af kronisk sygdom gennem styrket kommunalt-lægeligt samarbejde	-	-	-3.350	-4.350	3.190	overførelsessagen 2016/17
Socialforvaltningen	-71.609	-78.821	-80.021	-80.222	21.759	
Effektiviseringsstrategi						
47 Budgetreduktion på det samlede budget til Børnefamilier med særlige behov	-8.800	-8.800	-8.800	-8.800	-	budget 2018
48 Helhedsorienteret sagsbehandling af protesesager	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200	-	budget 2018
49 Mestringsstøtte og tilpasning af aflastningsindsatser	-1.900	-4.500	-4.500	-4.500	-	budget 2018
50 Reduktion af driftstilskuddet til Sundhedsrummet og Café D	-2.300	-2.300	-2.300	-2.300	-	budget 2018
51 Sammenlægning af internt og eksternt dagtilbud	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-	budget 2018
52 Servicereduktion på aktivitets- og samværstilbud til borgere med sindslidelse	-2.600	-2.600	-2.600	-2.600	-	budget 2018
53 Stigende profiler fra tidligere års interne omprioriteringer, samt ledige midler sfa. mindreudgifter til Kommunens fællesordninger, jf.	-3.100	-3.100	-3.100	-3.100	-	budget 2018
54 Styrket forebyggende indsats for psykisk sårbare unge, som er i målgruppen for efterværn	-1.600	-1.600	-1.600	-1.600	-	budget 2018
55 Tilpasning af serviceniveau for døgnbehandling på misbrugsområdet	-1.669	-2.200	-2.200	-2.200	-	budget 2018
56 Tilpasning af serviceniveau på bo- og dagtilbud til borgere med handicap	-15.300	-15.300	-15.300	-15.300	-	budget 2018
Prisindhentning og fastlagt serviceniveau på diabeteshjælpemidler*	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000		
Smarte investeringer						
57 Flere i egen bolig	-4.704	-5.905	-5.905	-5.905	1.702	overførelsessagen 2016/17
58 Fra sygefravær til kernevelfærd: smarte lokale investeringer i forbedringer af opgaveløsningen, arbejdsfællesskabet og arbejdsmiljøet	-9.309	-10.811	-11.611	-11.611	10.002	overførelsessagen 2016/17
59 Omstilling af familie- og ungerådgivningerne og samling af al anonym rådgivning	-5.705	-5.705	-5.705	-5.705	799	overførelsessagen 2016/17
60 Omstilling af to forebyggende tilbud i Center for Forebyggelse og Rådgivning	-1.902	-1.902	-1.902	-1.902	1.101	overførelsessagen 2016/17
61 Optimering af kvadratmeter ift. den nye spæd- og småbørnsinstitution for at understøtte ambitionerne i Tæt på Familien	-399	-399	-399	-399	1.346	overførelsessagen 2016/17
62 Robotautomatisering af standardiserede, administrative processer	-603	-603	-603	-603	2.545	overførelsessagen 2016/17
63 Større flow og mere systematisk opfølgning i familiebaserede indsatser	-3.604	-3.604	-3.604	-3.604	1.963	overførelsessagen 2016/17
64 Udbud af specialiseret ambulante behandlingstilbud til stofmisbrugere	-1.001	-1.501	-1.501	-1.501	300	overførelsessagen 2016/17
65 Øget selvhjælpenhed i hjemmeplejen	-1.501	-1.902	-2.303	-2.503	2.002	overførelsessagen 2016/17
Helhedsorienteret indsats for de unge*	-713	-1.190	-1.190	-1.190		
Styrket koordinering af indsatser målrettet borgere på krisecentre*	-700	-700	-700	-700		

Table 2. Forvaltningsspecifikke effektiviseringer, fordelt på enkeltforslag, fortsat

Forvaltning	1.000 kr. 2018 p/l			Samlet 2021 investering	Status Vedtages med/vedtaget af
	2018	2019	2020		
Teknik- og Miljøforvaltningen	-4.031	-4.051	-4.066	-4.076	7.100
Effektiviseringsstrategi					
66 Genbrug af asfaltfræs	-900	-900	-900	-900	- budget 2018
67 Insourcing af rådgivningsopgaver vedr. vedligeholdelse af broer og bygværker	-528	-528	-528	-528	- budget 2018
68 Yderligere udvikling af digitalt vejvedligehold - PUMA	-500	-500	-500	-500	- budget 2018
Smarte investeringer					
69 Insourcing af TV-inspektion af vejbrønde	-500	-500	-500	-500	1.900 budget 2018
70 Mere optimal udnyttelse af vandværksvand i driften	-293	-293	-293	-293	700 budget 2018
71 Optimering af driften af legepladser i Teknik- og Miljøforvaltningen	-810	-810	-810	-810	2.000 budget 2018
72 Smartere drift af byens Springvand	-500	-520	-535	-545	2.500 budget 2018
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen	-6.513	-11.013	-11.513	-12.013	-
Effektiviseringsstrategi					
73 Bedre styring af hardware-porteføljen	-700	-700	-700	-700	- budget 2018
74 Implementering af delebilsordning	-300	-300	-300	-300	- budget 2018
75 Nedbringelse af udgifter til porto	-200	-200	-200	-200	- budget 2018
76 Optimering af ejendomsdrift	-1.700	-5.700	-5.700	-5.700	- budget 2018
77 Reduktion i køb af ekstern juridisk bistand	-550	-550	-550	-550	- budget 2018
78 Tilpasning af aktiviteter til aktuelt forbrug og optimering af arbejdsgange mv.	-2.400	-2.900	-3.400	-3.900	- budget 2018
79 Udskiftning af VIAS med statsligt system	-663	-663	-663	-663	- budget 2018
Total	-155.710	-174.336	-180.424	-183.666	61.340

*Provenu fra tværgående effektiviseringer inkluderet i forvaltningsspecifikke effektiviseringer

INTERN REVISION

Forslag 1

Huslejereduktion

Intern Revision

Husleje reduktion i forbindelse med indgåelse af et nyt lejemål.

1.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styringsområde	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Overførte varekøb (intern husleje)	Service	-259	-259	-259	-259
Samlet varig ændring		-259	-259	-259	-259

1.2 BAGGRUNDEN FOR FORSLAGET

Ifølge måltal skal Intern Revision spare 259 t.kr. i 2018.

1.3 FORSLAGETS INDHOLD

Reduktion af huslejen i forbindelse med reduktion af indgåelse af et nyt lejemål.

BORGERRÅDGIVEREN

Forslag 2

Løn i forbindelse med vakancer samt kompetenceudvikling

Borgerrådsgiveren

Borgerrådsgiveren vil begrænse udgifter til løn i forbindelse med vakancer samt kompetenceudvikling.

2.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Løn i forbindelse med vakancer samt kompetenceudvikling	Service	-152	-152	152	-152
Samlet varig ændring	Service	-152	-152	-152	-152

2.2 INDHOLD

Borgerrådsgiveren angiver effektiviseringsforslag for 152 t. kr. for 2018. Borgerrådsgiveren vil begrænse udgifter til løn i forbindelse med vakancer samt kompetenceudvikling.

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Løn i forbindelse med vakancer samt kompetenceudvikling	-152	-152	152	-152
Varige ændringer totalt, service	-152	-152	-152	-152

2.3 ØKONOMI

Økonomiudvalget har udmeldt at Borgerrådsgiveren skal angive effektiviseringsforslag for 152 t. kr. for 2018.

2.4 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Besparselsen er udmøntet gennem beslutning om at begrænse løn i forbindelse med vakancer og kompetenceudvikling.

2.5 FORSLAGETS EFFEKT

Ikke relevant

2.6 OPFØLGNING

Ikke relevant

2.7 RISIKOVURDERING

Ikke relevant

Forslag 3

Effektiviseringer afledt af ny økonomistyringsmodel

Økonomiforvaltningen

Den ændrede økonomistyringsmodel, der blev indarbejdet sidste år, fastholdes, hvorved der fortsat er en stram praksis vedr. tildeling af midler. Endvidere arbejdes der med at forbedre prognosticeringen, hvilket giver mulighed for at reducere budgettet uden det påvirker opgaveløsningen.

3.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Effektivisering afledt af ny økonomistyringsmodel	Service	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Samlet varig ændring		-1.000	-1.000	-1.000	-1.000

3.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Den indførte økonomistyringsmodel fastholdes på Rådhusets, hvormed det sikres, at der sker en stram styring af budgetmidlerne. Hvis der opnås en mere præcis prognosticering, vurderes det videre, at en reduktion i budgettet ikke vil påvirke opgaveløsningen. Der har således i de seneste år vist sig, at der på en række aktiviteter er endt med at være et mindreforbrug. Ved at sikre en bedre prognosticering, er det således muligt at gennemføre aktiviteterne i samme omfang som tidligere, men ud fra et lavere afsat budget.

3.3 FORSLAGETS INDHOLD

Der vil blive iværksat en tættere løbende dialog med de aktivitetsansvarlige på Rådhuset.

De aktivitetsansvarlige på Rådhuset vil fortsat skulle redegøre for, hvordan det konkrete budget skal anvendes, for at sikre en fortsat stram styring af budgettet. Hertil vil der blive iværksat en tættere løbende dialog med de aktivitetsansvarlige, for at sikre en bedre prognosticering.

Der vil desuden i endnu højere grad i forbindelse med prognoser, ske en tættere opfølgning på de områder, hvor der historisk har vist sig at være mindreforbrug, eller hvor der vurderes at være en særlig risiko for afvigelser.

Ovenstående tiltag forventes at medføre en endnu bedre prognosticering i 2018 og frem, hvorved det varigt er muligt at reducere budgettet, uden at det får konsekvenser for opgaveløsningen.

3.4 ØKONOMI

Ved en fortsat kritisk gennemgang af samtlige budgetredegørelser og bedre prognosticering vil der kunne realiseres en effektivisering på 1.000 t.kr.

Tabel 2. Varige ændringer

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Effektivisering afledt af ny økonomistyringsmodel	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Varige ændringer totalt, service	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000

3.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget forventes fuldt implementeret fra budget 2018.

3.6 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget forventes at medføre en endnu bedre udnyttelse af Rådhusets økonomiske midler.

3.7 OPFØLGNING

Der sker ikke nogen selvstændig opfølgning på forslagens outcome.

3.8 RISIKOVURDERING

Forslaget er ikke forbundet med nogen væsentlig risiko.

Forslag 4

Effektiviseringer på datacenter

Økonomiforvaltningen

I forbindelse med flytning og konsolidering af kommunens datacentre har det været muligt at nedbringe omkostningerne til datacenterdrift.

4.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Tabel 1. Varige ændringer, service

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Effektiviseringer på datacenter	Service	-2.200	-2.200	-2.200	-2.200
Samlet varig ændring		-2.200	-2.200	-2.200	-2.200

4.2 FORSLAGETS INDHOLD

I februar 2016 besluttede Borgerrepræsentationen at flytte Københavns Kommunes andet datacenter fra Ottiliavej, da bygningen skulle bruges til at huse flytninge. Flytningen blev gennemført ultimo 2016 og datacenteret er nu placeret hos en ekstern leverandør, og ikke i en af kommunens egne bygninger. I løbet af 2017 vil de sidste rester af dobbeltdrift i forbindelse med flytningen blive udfaset. I 2015 blev kommunens første datacenter flyttet.

Flytningerne betyder, at Koncern IT fremover ikke skal opretholde udstyr til køling, nødgenerator, husleje og diesellager. Desuden har der været udgifter til løbende vedligehold af datacenteret, der ikke længere er nødvendige.

Efter flere år med dobbeltdrift som følge af datacenterflytninger, er det nu mulig at opgøre de samlede omkostninger til fremtidig datacenterdrift for kommunens to datacentre. Samtidig er der sket en konsolidering af kommunens dataudstyr, der fra 2018 forventes at fylde mindre i datacenteret. Med en model, hvor KIT køber sig ind hos en leverandør, sænker dette omkostningerne.

4.3 ØKONOMI

Koncern IT har opgjort den samlede, varige effektivisering datacenteromkostninger til 2,2 mio. kr., jf. tabel 2.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Effektiviseringer på datacenter	-2.200	-2.200	-2.200	-2.200
Varige ændringer totalt, service	-2.200	-2.200	-2.200	-2.200

Udgifterne i forbindelse med flytning af datacenteret på Ottiliavej er blevet dækket af en særskilt anlægsbevilling. Der er derfor ikke yderligere behov for implementeringsomkostninger for at realisere gevinsterne.

Forslaget vedrører Koncern IT's infrastrukturbevilling, og effektiviseringen sker på bevillingen Koncernservice, service.

4.4 FORSLAGETS EFFEKT

Effektiviseringen har ingen effekt på kvaliteten af Koncern IT's ydelser.

4.5 RISIKOVURDERING

Der er ingen risiko forbundet med forslaget.

Forslag 5

Mindre behov for udviklingsmidler til Strategiske Partnerskaber

Økonomiforvaltningen

I 2018 har de strategiske partnerskaber (SP) været i drift i godt et år, og der forventes dermed mindre behov for midler til at udvikle og understøtte implementeringen af SP.

5.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Mindre behov for udviklingsmidler til Strategiske Partnerskaber	Service	-66	-66	-66	-66
Samlet varig ændring	Service	-66	-66	-66	-66

5.2

5.3 BAGGRUND OG FORMÅL

ByK indgik i efteråret 2016 rammeaftaler om to strategiske partnerskaber på hhv. børne- og ungeområdet og de øvrige forvaltninger. Der er tale om en ny udbuds- og samarbejdsform på byggeprojekterne, hvilket har krævet en del udviklingsmidler i 2016 til forberedelse. I 2017 er der ligeledes et stort ressourcebehov til at sikre succesfuld implementering, hvilket ikke forventes at være tilfældet i samme omfang i 2018.

Tabel 1. Varige ændringer, service

Bevilling	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Byggeri København, service	-66	-66	-66	-66
Varige ændringer totalt, service	-66	-66	-66	-66

Forslag 6

Ny styringsmodel og forbedret digitalisering

Økonomiforvaltningen

Optimering af arbejdsgange og opgaver på vedligeholdelsesområdet.

6.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styringsområde	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Optimering af arbejdsgange og opgaver på vedligeholdelsesområdet.	Københavns Ejendomme, Service	-2.509	-2.509	-2.509	-2.509
Samlet varig ændring		-2.509	-2.509	-2.509	-2.509

6.2 BAGGRUND OG FORMÅL

I 2018 indføres en ny styringsmodel for vedligeholdelse i Københavns Kommune og samtidig starter anvendelsen af det nye IT system KASA på vedligeholdelsesområdet. Dette betyder bl.a. en omlægning fra afhjælpende vedligeholdelse til planlagt vedligeholdelse, hvilken indebærer en anden tilrettelæggelse af opgaverne på området, som kan understøttes digitalt.

6.3 FORSLAGETS INDHOLD

Der er en del manuelle arbejdsopgaver, der forsvinder ved indførelsen af den nye styringsmodel og KASA. Planlægningen af vedligeholdelsesopgaver omlægges over tid fra afhjælpende vedligehold (tidligere akutte opgaver) til genoprettende og forebyggende vedligehold. Planlægningen af vedligeholdelsesopgaverne bliver understøttet digitalt, da alle vedligeholdelsesbehov er registreret i KASA. Alle behov er identificeret i forbindelse med bygningsyn foretaget i 2016 og 2017.

Planlægningen kan dermed optimeres og ske på tværs af hele porteføljen. Dette kan frigøre ressourcer. De relevante medarbejdere vil i videst muligt omfang blive anvendt til andre arbejdsopgaver i Københavns Ejendomme & Indkøb primært på anlægsområdet, hvor Københavns Ejendomme & Indkøb har brug for ressourcer til at eksekvere KEID's mange anlægsprojekter.

6.4 ØKONOMI

Forudsætning for forslaget er, at der flyttes op til 6 årsværk fra vedligeholdelsesområdet i KEID.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Ny styringsmodel for vedligeholdelse og forbedret digitalisering	-2.509	-2.509	-2.509	-2.509
Varige ændringer totalt, service	-2.509	-2.509	-2.509	-2.509

6.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Arbejdsprocesserne vil blive kortlagt, så det er klart hvilke opgaver, der bliver understøttet digitalt og hvilke opgaver, der ikke skal udføres længere. De relevante medarbejderne flyttes fra vedligeholdelsesområdet og vil i videst muligt omfang blive overflyttet til andre opgaver.

6.6 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDPARTNERE

KEID MED er orienteret om forslaget og vil blive inddraget i den videre implementering. Implementeringen af forslaget vil indgå som en del af drøftelsen af den samlede økonomi for 2018. Økonomien for 2018 skal drøftes på mødet i KEID MED den 2. juni 2017.

6.7 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget kan have en effekt på medarbejdertilfredshed, da nogle medarbejdere skal have nye opgaver. Forslaget forventes ikke at have nogen effekt på borgertilfredshed.

6.8 RISIKOVURDERING

Der er en risiko for, at de relevante funktioner i KASA ikke er klar til brug 1. januar 2018 og den digitale understøttelse dermed ikke er tilgængelig så hurtigt som forudsat.

Forslag 7

Optimerede arbejdsgange og processer

Økonomiforvaltningen

Frigørelse af ressourcer ved optimering af arbejdsgange og processer i KEID.

7.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Optimerede arbejdsgange og processer	Service	-600	-600	-600	-600
Samlet varig ændring	Service	-600	-600	-600	-600

7.2 BAGGRUND OG FORMÅL

KEID arbejder løbende på at optimere arbejdsgangene og processerne for alle områder i KEID. Dette gøres for at sikre, at alle opgaver løses bedst muligt. I forbindelse med overgangen til Kvantum og KASA er der særlig fokus på at gentænke styringsbehov og passe processerne til, så der sikres mere sammenhængende processer og fjernes uhensigtsmæssige knopskydninger i styringen. Dette fokus på KEID's 'need to'-processer vil frigive primært administrative ressourcer.

7.3 FORSLAGETS INDHOLD

KEID er i forbindelse med overgangen til Kvantum og KASA i færd med at beskrive hovedprocesser, afklare fremtidige styringsbehov og beskrive styringsmæssige snitflader med henblik på at sikre den bedst mulige forretningsunderstøttelse med de nye systemer. Arbejdet vil bl.a. munde ud i beslutning om forenkling af processer indenfor ejendomsadministration og generel administration.

7.4 ØKONOMI

Forslaget indeholder en reduktion på 600 t. kr., hvilket kan indebære en personalereduktion.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Optimerede arbejdsgange og processer	-600	-600	-600	-600
Varige ændringer totalt, service	-600	-600	-600	-600

7.5

7.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

I det omfang realisering af effektiviseringsforslaget nødvendiggør en personalereduktion, vil berørte medarbejdere i videst muligt omfang blive overflyttet til andre opgaver.

7.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

KEID MED er orienteret om forslaget og vil blive inddraget i den videre implementering. Implementeringen af forslaget vil indgå som en del af drøftelsen af den samlede økonomi for 2018. Økonomien for 2018 skal drøftes på mødet i KEID MED den 2. juni 2017.

7.8 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget forventes ikke at have nogen effekt på medarbejder- eller borgertilfredshed.

7.9 RISIKOVURDERING

Der er risiko for at den digitale understøttelse ikke er implementeret og der derfor ikke frigøres de forudsatte medarbejderressourcer.

Forslag 8

Optimering af databehandling

Økonomiforvaltningen

Optimering af velfærdsanalyseenhedens håndtering og formidling af data.

8.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Optimering af databehandling	Service	-200	-200	-200	-200
Samlet varig ændring	Service	-200	-200	-200	-200

8.2 FORSLAGETS INDHOLD

Forslaget medfører, at Velfærdsanalyseenhedens opbevaring af data gentænkes.

Dvs. den nuværende opbevaring af data i Velfærdsanalyseenheden ændres, således at velfærdsanalyseenhedens dataforbrug optimeres.

Endvidere ser Velfærdsanalyseenheden på om platformen for formidling af data er optimal, og om det er nødvendigt at formidle data i det nuværende omfang.

8.3 ØKONOMI

Ved at optimere Velfærdsanalyseenhedens dataopbevaring samt formidling af data forventes der at kunne realiseres en effektivisering på 200 t. kr.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Optimering af databehandling	-200	-200	-200	-200
Varige ændringer totalt, service	-200	-200	-200	-200

8.4 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget forventes fuldt implementeret fra budget 2018.

8.5 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget forventes at medføre en endnu bedre håndtering og formidling af data.

8.6 OPFØLGNING

Der sker ikke nogen selvstændig opfølgning på forslagets outcome.

8.7 RISIKOVURDERING

Forslaget er ikke forbundet med nogen væsentlig risiko.

Forslag 9

Rydning af lager med møbler

Økonomiforvaltningen

Rydning af lager med Økonomiforvaltningens møbler, der tidligere har været anvendt på Rådhuset.

9.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Tabel 1. Varige ændringer, service

1.000 kr. 2018 p/l	Styringsområde	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Rydning af lager med møbler	Service	-100	-100	-100	-100
Samlet varig ændring		-100	-100	-100	-100

9.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Rådhuset har et eksternt møbellager, hvor det skønnes, at der er opbevaret 6 tons kontormøbler. Det koster ca. 100 t. kr. årligt at opbevare møblerne. Det koster således årligt 833 kr. at opbevare et skrivebord, der vejer 50 kg. Hertil kommer udgifter til flyttefirma, når møblerne skal fragtes til/fra Rådhuset. Et nyt skrivebord koster 2.574 kr. Det vurderes ikke at være økonomisk hensigtsmæssigt at opbevare kontormøblerne, hvorfor de bør sælges eller bortskaffes.

9.3 FORSLAGETS INDHOLD

Rådhusets eksterne møbellager ryddes i 2017, og møblerne sælges eller bortskaffes, så lageret er opsagt med effekt fra senest ultimo 2017.

9.4 ØKONOMI

Det koster ca. 100 t. kr. årligt at opbevare Rådhusets kontormøbler på et eksternt lager inkl. udgifter til flyttefolk i forbindelse med brugen af lageret. En rydning af lageret vil derfor medføre en effektivisering på 100 t. kr. årligt. Eventuelle implementeringsomkostninger i 2017 afholdes inden for Økonomiforvaltningens ramme.

Tabel 2. Varige ændringer

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Rydning af møbellager	-100	-100	-100	-100
Varige ændringer totalt, service	-100	-100	-100	-100

9.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Det eksterne møbellager ryddes inden udgangen af 2017

9.6 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget har ikke konsekvens for ydelser direkte leveret af Københavns Kommune.

9.7 OPFØLGNING

Det kontrolleres primo 2018 om, det eksterne møbellager er ryddet.

9.8 RISIKOVURDERING

Der vurderes ikke at være risici forbundet med forslaget.

Forslag 10

Tilskud til Det Kongelige Teater – ingen prisfremskrivning

Økonomiforvaltningen

Københavns Kommunes tilskud til Det Kongelige Teater bliver ikke prisfremskrevet fra 2017 til 2018.

10.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Københavns Kommunes tilskud til det Kongelige Teater bliver ikke prisfremskrevet fra 2017 til 2018.

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Tilskud til Det Kongelige Teater – ingen prisfremskrivning	Service	-900	-900	-900	-900
Samlet varig ændring	Service	-900	-900	-900	-900

10.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Staten har nedsat sit tilskud til Det Kongelige Teater fra 2016 og frem. Dermed kommer tilskuddet fra Københavns Kommune til at udgøre en stigende andel af statens og kommunens samlede offentlige tilskud til teatret, hvis der ikke sker en tilsvarende regulering af tilskuddet fra Københavns Kommune. Tilskuddet fra Københavns Kommune er siden 2014 ikke blevet prisfremskrevet.

10.3 FORSLAGETS INDHOLD

Københavns Kommunes tilskud til Det Kongelige Teater er i 2017 på 47.969 t.kr. Som følge af den almindelige prisfremskrivning fra 2018 og frem, vil tilskuddet i 2018 stige med 1,93 % til 48.895 t.kr. Det foreslås, at tilskuddet ikke fremskrives fra 2017 til 2018. Tilskuddets nominelle værdi vil være uændret, men den reale værdi vil falde.

Med Økonomiaftalen mellem Regeringen og Københavns Kommune for 2004 tilkendegav Københavns Kommune, at kommunen ville afsætte 40.000 t. kr. (2004 p/l) i årlige tilskud til Det Kongelige Teater ved operahusets ibrugtagning i 2005. På den baggrund er tilskuddet hvert år blevet prisfremskrevet indtil 2014, hvor tilskuddet ikke blev prisfremskrevet. Københavns Kommune har forpligtet sig til at yde teatret tilskud, jf. Borgerrepræsentationens beslutning af 9. juni 2004.

Borgerrepræsentationen fastsætter tilskuddets størrelse i forbindelse med den årlige budgetvedtagelse og kan til enhver tid ændre tilskuddets niveau. Den gældende politiske aftale for Det Kongelige Teater for perioden 2016-2019 mellem regeringen og alle folketingets partier indebærer, at statens nettoudgiftsbevilling til teatret årligt nedsættes i faste priser. I perioden 2016-2019 falder statens tilskud til Det Kongelige Teater med ca. 2 % om året.

Hvis Københavns Kommune ikke regulerede sit tilskud i 2018, ville kommunens tilskud udgøre en højere andel af statens og kommunens samlede offentlige tilskud til teatret.

10.4 ØKONOMI

Effektiviseringen er beregnet så den svarer til, at tilskuddet ikke prisfremskrives med den gældende P/L-sats for 2017-2018 på 1,93 pct.

Tabel 2. Varige ændringer

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Tilskud til Det Kongelige teater – ingen prisfremskrivning	-900	-900	-900	-900
Varige ændringer totalt, service	-900	-900	-900	-900

10.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget implementeres med 2018 budgetvedtagelsen og indebærer ikke implementeringsomkostninger. Det Kongelige Teater orienteres om forslaget, så de har mulighed for at tage højde for reduktionen i deres budgetlægning. Forslaget iværksættes med virkning fra 1. marts 2018, hvor udbetaling af 1. rate af tilskuddet til Det Kongelige Teater udbetales.

10.6 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Det Kongelige Teater orienteres om forslaget.

10.7 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget har ikke konsekvens for ydelser direkte leveret af Københavns Kommune, men vil have en marginal effekt på driften af Det Kongelige Teater.

10.8 OPFØLGNING

Der foretages ikke særskilt opfølgning på forslaget.

10.9 RISIKOVURDERING

Der vurderes ikke at være risici forbundet med forslaget.

Forslag 11

Ændret betaling til kommunens fællesordninger

Økonomiforvaltningen

Betalinger til forsikringsordningen, arbejdsskadesordningen og øvrige ordninger er sænket.

11.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Ændret betaling til kommunens fællesordninger	Service	-545	-545	-545	-545
Samlet varig ændring	Service	-545	-545	-545	-545

11.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Med Indkaldelsescirkulæret for 2018 blev det meddelt, at betalinger til kommunens fællesordninger sænkes. Det drejer sig om sænkning af betalinger til forsikringsordningen, arbejdsskade og øvrige ordninger.

Effektiviseringen på 2,5 mio. kr. dækker både over merbetalinger og mindrebetalinger. Det er betaling til forsikringsordningen, der står for den største andel af mindrebetalingen.

11.3 FORSLAGETS INDHOLD

Den mindre betaling til fællesordningerne indmeldes som en del af Økonomiudvalgets effektiviseringsstrategi.

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Ændret betaling til kommunens fællesordninger	-545	-545	-545	-545
Varige ændringer totalt, service	-545	-545	-545	-545

Forslag 12

Ny brugervendt serviceplatform og procesautomatisering i Koncernservice

Økonomiforvaltningen

Investering i en ny serviceplatform på løn- og personaleområdet, der muliggør en nemmere varetagelse af administrative opgaver decentralt, samt en øget digitalisering og automatisering af processer internt i KS. Forslaget vil understøtte yderligere effektiviseringer på det administrative område.

12.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styrings- område	2017	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer						
	Service	0	-3.750	-6.861	-6.861	-6.861
Samlet varig ændring		0	-3.750	-6.861	-6.861	-6.861
Implementeringsomkostninger						
	Anlæg	6.175	12.201	9.028	0	0
	Service	0	2.340	0	0	0
Samlede implementeringsomkostninger		6.175	14.541	9.028	0	0
Samlet økonomisk påvirkning		6.175	10.791	2.167	-6.861	-6.861
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	6					
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	6					

12.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Etableringen af KS som Shared Servicecenter for kommunen har været båret af målene om at: 1) effektivisere kommunens samlede ressourceanvendelse til administration, og sikre politiske omprioriteringer til kernevelfærden, 2) øge den faglige kvalitet i kommunens administration samt 3) skabe mere tid til kerneopgaverne og større decentralt ledelsesrum. Disse målsætninger skulle opnås gennem øget standardisering, digitalisering og forenkling af opgavevaretagelsen på tværs af kommunens forvaltninger. Fem år efter Borgerrepræsentationens beslutning kan det konstateres, at KS i høj grad har standardiseret processerne på tværs af kommunen, har øget kvaliteten og løbende bidrager til effektiviseringer til politisk omprioritering til kernevelfærden.

Løbende kvalitative brugerstudier udført af KS' enhed for Service Management har dog vist, at den decentrale varetagelse af administrative opgaver ikke i tilstrækkelig grad er understøttet sådan som beslutningen om Samlingen af Administrative Opgaver (SAO) forudsatte. I dag kan KS ikke understøtte de decentrale brugeres ønske om én samlet portalløsning, hvor de nemt kan tilgå alle indberetningsflader, vejledninger, regler og anvisninger mv. KS kan ej heller med den nuværende systemmæssige understøttelse imødekomme ønsket om, at man som decentral indberetter, skal kunne følge sine sager end-to-end, når disse behandles af KS. Samlet giver dette brugerne et mangelfuldt overblik over deres administration knyttet til KS

med en væsentlig mængde skyggeadministration til følge. Dette står i klar kontrast til hensigten med Borgerrepræsentationens beslutning om SAO.

Den bagvedliggende håndtering af de administrative opgaver, som KS varetager på kommunens vegne, er samtidig kun systemunderstøttet i begrænset omfang. Eksempelvis er der ikke alle steder direkte integration mellem ledernes indtastninger i selvbetjeningsløsninger (SEB) og de bagvedliggende kildesystemer, hvilket på mange områder betyder, at medarbejdere i KS manuelt indtaster oplysninger, som ledere i forvaltningen i forvejen har indtastet i SEB. Dette er både ineffektivt set i forhold til dataflow og tid anvendt i sagsbehandlingen, og det udgør en væsentlig fejlkilde samt forringer datakvaliteten. På økonomiområdet forventes implementeringen af et nyt økonomisystem, Kvantum, i væsentlig grad at bidrage til at forenkle, effektivisere og digitalisere processerne på området. På det løn- og personaleadministrative område udestår dog en håndtering af ovenstående udfordringer.

For at afdække potentiale herved, har KS fået foretaget en ekstern analyse af KS' løn- og personaleprocesser. Analysen peger på en række grundlæggende og strukturelle udfordringer, herunder en høj grad af kompleksitet i det nuværende systemlandskab, der understøtter sagsbehandlingen på området. Analysen peger særligt på systemernes begrænsede muligheder for et samlet digitalt og effektivt dataflow end-to-end samt en nuværende indberetningsflade (selvbetjening og blanketter), som ikke i tilstrækkelig grad gør det nemt for brugerne.

Formålet med dette forslag er således at investere i en mere sammenhængende IT-understøttelse på løn- og personaleområdet, der muliggør en nemmere varetagelse af administrative opgaver decentralt samt en øget digitalisering og automatisering af processer internt i KS. Samlet skal dette gøre det nemmere for brugerne, muliggøre yderligere effektiviseringer på det administrative område samt højne kvaliteten i kommunens lønadministration, herunder reducere antallet af fejl.

12.3 FORSLAGETS INDHOLD

Med afsæt i KS' løbende forvaltningsdialog, egne slutbrugeranalyser og erfaringer samt anbefalingerne i den eksterne analyse foreslår KS en investering i en ny integreret platform, som muliggør en ubrudt digital understøttelse end-to-end gennem én fælles brugerportal, digitalisering af interne workflows samt procesautomatisering – en såkaldt *Service Automation Platform*.

Brugerportal

Brugerne skal i dag forholde sig til op imod 80 selvbetjeningsløsninger, når de skal indtaste oplysninger til brug for sagsløsning i KS. Omend løsningerne er knyttet til forskellige opgaver og processer, giver det et meget fragmenteret selvbetjeningsunivers, som er vanskeligt at agere i ud fra et decentralt perspektiv. Parallelt har KS' arbejde med at hæve kvaliteten i kommunens administration gjort, at der i dag er et større fokus på compliance og regeloverholdelse på området. Dette stiller højere krav til brugerne i forhold til kendskab og overholdelse af gældende regler og retningslinjer i forbindelse med brugen af de mange selvbetjeningsløsninger.

Af tidligere gennemførte organisationsprojekter i samarbejde med bl.a. BUF, SUF og SOF står det klart, at brugerne har behov for en sammenhængende systemmæssig understøttelse end-to-end fra vejledning, indberetning og til deres sag er løst. I dag stilles brugerne - stik modsat dette behov - direkte overfor KS' interne sagsstyringssystem (CRM) samt en digital indgang til KS, som mangler en intuitiv brugergrænseflade. Dette gør det svært for brugerne at navigere rundt i, og det styringsmæssigt nødvendige overblik over en decentral enheds administration ift. KS mangler for den enkelte leder. Eksempelvis fordi det nuværende

system genererer en ny sag ved hver indberetning, også selvom denne vedrører en eksisterende sag. Det gør det komplekst og uoverskueligt for brugeren at følge enhedens samlede portefølje af sager hos KS. Samlet har dette resulteret i en væsentlig mængde decentral skyggeadministration for at kompensere for ovenstående.

Forslaget er derfor en investering i en *Service Automation Platform*, hvor brugerne skal kunne tilgå KS' services via én samlet portalløsning, hvor vejledninger og retningslinjer er tilgængelige samtidig med den egentlige indberetning, og hvor styringsrelevant viden om enhedens sager er nemt tilgængelig. Samtidig ønsker KS at stille som krav, at en ny serviceplatform skal kunne målrettes forskellige brugertyper, således at informationer, dokumentationskrav mv. kan målrettes den enkelte bruger og forvaltning. Dette har længe været et stort ønske fra bl.a. BUF, som KS ikke kan honorere i dag. En ny serviceplatform skal ved en forbedret brugervenlighed også adressere nuværende udfordringer knyttet til indberetningspraksis, hvilket gør at kommunen på væsentlige områder ikke i tilstrækkelig grad er compliant ift. gældende regler.

Digitalisering af dataflow end-to-end

Til sagsbehandling og sagsstyring internt i KS anvendes i dag desuden et primært system, som i meget ringe grad afspejler de faktiske administrative processer for løn- og personaleområdet. Grundet systemets op-sætning er det eksempelvis ikke muligt at integrere systemet til selvbetjeningsløsningerne, hvorfor der i dag er tale om et afbrudt dataflow fra indberetning til sagsbehandling med mange manuelle indtastninger. Den eksterne analyse konkluderer derfor også på denne baggrund, at der er behov for en ny serviceplatform, som kan digitalisere dataflowet end-to-end. En ny serviceplatform vil ved at digitalisere de bagvedliggende processer internt i KS også kunne generere de styringsdata som brugerne har behov for. Der findes således systemer på markedet i dag, som både kan tilvejebringe en brugervenlig portalløsning og en tidssvarende systemunderstøttelse af den bagvedliggende sagsbehandling i en samlet serviceplatform. Investeringen ville derfor bestå i anskaffelse, implementering (inkl. uddannelse af brugerne) og drift af et sådant system.

Procesautomatisering

En ny serviceplatform vil samtidig gøre det muligt aktivt og strategisk at automatisere en del af KS' produktion på løn- og personaleområdet.

I den eksterne analyse peges der på, at der foreligger et betydeligt potentiale for en mere effektiv drift i KS ved at automatisere processer og dermed bl.a. øge datakvalitet og reducere fejl i lønadministrationen. Dette begrundes med, at væsentlige dele af sagsbehandlingen er tilbagevendende rutinemæssige manuelle opgaver. Samtidig er sagsbehandlingen i dag i høj grad standardiseret og regelbaseret grundet KS' arbejde med kortlægning og udarbejdelse af fælles forretningsgange, procesbeskrivelser og arbejdsgange ud fra et end-to-end perspektiv. Samlet er dette væsentlige forudsætninger for succesfuldt at øge graden af automatisering i KS' processer.

I 2016 påbegyndte KS automatisering af få udvalgte løn- og personaleprocesser med henblik på at få erfaring med automatisering af sagsbehandlingen. Sigtet med en større grad af automatisering har været at øge produktiviteten, dér hvor processerne er manuelle og tunge samt øge datakvalitet og reducere fejl. Det frigør medarbejdere fra gentagne manuelle opgaver, og ressourcerne kan anvendes på den mere komplekse sagsbehandling. En større grad af automatisering øger samtidig revisionssporet i forhold til at kunne følge sagernes kvalitet og rettidighed, håndtere et stigende krav til dokumentation samt opsætning af et tilstrækkeligt kontrolmiljø.

De indledende erfaringer er altovervejende positive, og en investering i en ny serviceplatform giver mulighed for at skalere dette arbejde. Indeholdt i forslaget er således også en investering i udvikling og implementering af en øget grad af procesautomatisering på løn- og personaleområdet. Investeringen skal anvendes til at etablere en struktureret og helhedsorienteret tilgang til procesautomatisering der sammen med en ny serviceplatform skal være en integreret del af KS' produktion. På baggrund af en specifik analyse (ekstern) er det vurderingen, at det vil være hensigtsmæssigt delvist at automatisere 13 processer på løn- og personaleområdet.

Det er en forudsætning for at kunne høste potentialet ved øget procesautomatisering, at der er en sammenhængende systemunderstøttelse end-to-end. En effektiv øget grad af procesautomatisering er i dette investeringsforslag derfor tæt forbundet med implementeringen af en ny serviceplatform, som udover effekterne for de decentrale brugere, vil give én samlet systemunderstøttelse af sagsbehandlingen. Den eksterne analyse konkluderer på samme baggrund, at effektiviseringsmulighederne knyttet til procesautomatisering er betinget af, at det samlede systemlandskab optimeres således, at disse kan implementeres og vedligeholdes i ét tidssvarende system.

På denne baggrund foreslår KS en samlet investering i en ny brugervendt serviceplatform samt øget procesautomatisering i KS.

12.4 ØKONOMI

Nedenstående beregninger er baserede på den eksterne analyse af den nuværende organisering og systemunderstøttelse af det løn- og personaleadministrative område i KS.

Investeringsbehovet vedrører:

- 1) Investering i en ny brugervendt serviceplatform
- 2) Udvikling og implementering af øget automatisering
- 3) Programomkostninger inkl. organisatorisk implementering i forvaltningerne.

Varige ændringer

Af nedenstående tabel 2 fremgår, at en udskiftning af det nuværende sagsstyringssystem (CRM) og afviklingen af selvbetjeningsløsningerne som følge af en anskaffelse af en ny serviceplatform samt indførelsen af øget procesautomatisering vil give varige driftsbesparelser på 6,9 mio. kr. årligt ved fuld indfasning. Gevinsterne opstår som følge af mulighederne for større grad af procesautomatisering i sagsbehandlingen, hvor der på baggrund af de eksterne anbefalinger er taget udgangspunkt i, at der foreligger et varigt effektiviseringspotentiale svarende til 6,6 mio. kr. ved fuld indfasning af automatisering på 13 processer på det løn- og personaleadministrative område. De angivne driftsomkostninger tager også udgangspunkt i 13 processer, hvor forslaget medfører varige driftsudgifter til vedligehold, licenser og systemunderstøttelse samt sikring af de nødvendige kompetencer hertil i KS.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l				
	2017	2018	2019	2020	2021
Driftsbesparelser					
Sagsstyringssystem (CRM) driftsbudget	0	0	-6.800	-6.800	-6.800
Udfasning af selvbetjeningsløsninger	0	0	-4.200	-4.200	-4.200
Automatisering på løn- og personaleområdet	0	-4.600	-6.580	-6.580	-6.580
Driftsomkostninger					
Systemunderstøttelse af automatisering	0	700	2.928	2.928	2.928

Ny serviceplatform	0	150	7.790	7.790	7.790
Varige ændringer totalt, service	0	-3.750	-6.861	-6.861	-6.861

Serviceinvesteringer

Af tabel 3 fremgår det, at forslaget indeholder et ét-årigt investeringsbehov på servicerammen. Dette er udtryk for, at der i 2018 forventes en periode med paralleldrift, hvor der er både udgifter til det nuværende sagsbehandlingssystem og selvbetjeningsløsningerne samt den nyindkøbte serviceplatform.

Tabel 3. Serviceinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l					
	2017	2018	2019	2020	2021	I alt
Licens og driftsudgifter til nyt sagsstyringssystem under implementering	0	2.340	0	0	0	2.340
Investeringer totalt, service	0	2.340	0	0	0	2.340

Anlægsinvesteringer

Investeringsbehovet knyttet til denne effektiviseringscase er altovervejende anlægsmidler, jf. tabel 4. Her fremgår, at investeringsbehovet vedrørende procesautomatisering forventes at ligge i 2017 og 2018, da det er vurderingen at en lang række forberedende opgaver kan igangsættes allerede nu med henblik på en samlet implementering af ny serviceplatform samt øget automatisering i 2018. Dette gælder eksempelvis design af processer mv., hvortil implementeringen af den nye serviceplatform først forventes at kunne påbegyndes i 2018, når det forberedende arbejde er gennemført. Af tabel 4 fremgår det også, at de primære udgifter til program ligeledes er placeret i 2018 og frem til 2020. Dette skyldes, at der heri er indeholdt udgifter til den organisatoriske implementering, som skal håndtere, at en ny serviceplatform vil være en helt ny digital indgang for brugerne. Her er brugeruddannelse mv. afgørende. Omkostningerne hertil bygger således også videre på erfaringerne fra KS' større systemimplementeringer igennem de seneste 3-5 år såsom Kvantum, Nyt Lønsystem samt KAS Vagtplanssystem.

Det samlede anlægsinvesteringsbehov er estimeret, og opgjort under hensyntagen til kendte risici. Eksempelvis forudsætter køb af ny serviceplatform, at der gennemføres et udbud af opgaven, hvorfor den eksakte pris endnu ikke er kendt.

Tabel 4. Anlægsinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l					I alt
	2017	2018	2019	2020	2021	
Automatisering på løn- og personaleområdet	3.920	5.737	795	0	0	10.452
Ny serviceplatform	2.255	4.714	6.983	0	0	13.952
Program inkl. brugeruddannelse	0	1.750	1.250	0	0	3.000
Investeringer totalt, anlæg	6.175	12.201	9.028	0	0	27.404

12.5 FORDELING PÅ UDVALG

Vedrører kun Økonomiudvalgets område.

12.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget om investering i en ny brugervendt serviceplatform samt procesautomatisering i KS vil blive håndteret som ét samlet program med dertilhørende programstyring. Dette har til formål at fastholde strategisk retning og risikostyring imellem aktiviteterne, da disse er indbyrdes afhængige. Hertil kommer, at en sammenhængende programstyring vil sikre et helhedsorienteret fokus på udvikling, implementering og forankring med blik for konsekvenser end-to-end. Ved en programstyring vil den løbende kommunikation og inddragelse af brugere, forvaltningerne og relevante interessenter være koordineret og sammenhængende.

Implementeringen vil være todelt med fokus på dels den systemmæssige implementering, der sikrer it-arkitektur, infrastruktur, håndtering af eksisterende datahistorik, compliance på it-sikkerhedskrav mv., og dels den organisatoriske implementering i forvaltningerne såvel som internt i KS. Det er i den organisatoriske implementering af en ny serviceplatform afgørende, at der sikres tilstrækkelig oplæring og uddannelse af brugerne, hvorfor uddannelsesaktiviteter og materiale er indeholdt i programmet. Internt i KS vil formålet være at sikre en gennemgående organisatorisk forankring lige fra supportfunktionen i serviceindgangen til etablering af en stabil driftsorganisation i løn- og personaleadministrationen. Hertil kommer, at KS' medarbejdere skal kende de nye processer samt de nye digitale værktøjer end-to-end således at brugerne også rådgives herudfra.

Historisk må det konstateres, at såkaldt 'implementering i bund' har været en udfordring i kommunens tidligere systemimplementeringer. Derfor vil programmet sikre fokus på, at vellykkede implementeringstiltag og øvrige læringspunkter fra blandt andet implementering af hhv. Nyt Lønssystem og Kvantum samt den organisatorisk genimplementering af KAS Vagtplanssystem bringes ind i programmets implementeringsplan. Formålet er at sikre en succesfuld forankring af den nye serviceplatform i forvaltningerne såvel som internt i KS. I forlængelse heraf vil der i programmet arbejdes ud fra de af ØU vedtagne 3 gates, hvor det sikres, at arbejdsprocesser er beskrevet end-to-end og accepteret af brugere og revisionen, at arbejdsprocesser og kontroller er digitale samt at brugerne er kompetenceudviklet og testet i anvendelsen af det nye system og dets arbejdsprocesser.

12.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

De to forslag forudsætter et tæt samarbejde mellem KS og KIT i forhold til systemunderstøttelse og infrastruktur knyttet til såvel en ny serviceplatform som implementeringen af procesautomatisering. Det er aftalt med KIT, at samarbejdet konstrueres således, at KIT bliver en integreret del af programmet for at sikre fælles udvikling og strategisk retning.

Herudover vil der i implementeringen af en ny serviceplatform ske inddragelse af forvaltningerne på følgende måder: 1) forvaltningsrepræsentanter vil indgå i en operativ styregruppe, 2) der vil ske en udpegelse af nøglepersoner og referencegrupper i centralforvaltningerne, og 3) der udpeges referencegrupper blandt decentrale slutbrugere. Eksempelvis i forhold til forventningsafstemning, behovsafdækning ifm. kravspecifikation på ny serviceplatform, udarbejdelsen af brugertest mv. Her vil KS desuden bygge videre og inddrage erfaringer fra flere større organisatoriske projekter, som er gennemført i samarbejde med forvaltningerne som fx Administrative standarder i BUF.

12.8 FORSLAGETS EFFEKT

Investering i en ny serviceplatform med én samlet portalløsning skal give brugerne direkte og overskuelig adgang til indberetningsløsninger og gældende regler og retningslinjer i et samlet skærmbillede. Dette vil adressere et direkte og løbende udtrykt behov fra forvaltningerne på vegne af deres decentrale enheder. En forbedret brugeroplevelse, og bedre IT-understøttet sagsbehandling vil således samlet give de decentrale ledere det grundlag de har brug for ift. den daglige ledelse af deres administration i forhold til KS.

I dag består rollerne i indberetningen af henholdsvis leder og stedfortræder. Den eksterne analyse peger dog på, at der med en ny serviceplatform vil kunne opereres med forskellige personaer (arketyper) i indberetningen, hvor der differentieres mellem flere dimensioner, herunder organisatorisk niveau for ansættelse (leder, stedfortræder og medarbejder), erfaring i rollen, aktivitetsniveau for brug af indberetningsløsninger, tilbøjelighed til at følge procedurer, og it-kyndighed. Dette har til hensigt at fremme de differentierede behov, som kendetegner brugerne og de forskellige forvaltninger. På denne baggrund vil der på sigt også kunne udvikles optimale administrative løsninger (eksempelvis i form af valideringer), som i højere grad kan afspejle de decentrale forskelligheder og dermed højne kvaliteten i indberetningerne. Dette vil have en direkte effekt på kommunens regeloverholdelse samt KS' produktivitet, da bedre indberetninger vil medføre færre tilbageløb med en smidigere sagsbehandling til følge.

Herudover vil tiltagene tilvejebringe styrkede og mere digitale arbejdsgange internt i KS, idet den forbedrede systemunderstøttelse inkl. automatisering medfører en øget digitalisering, som sikrer at fejl ifm. dobbeltindtastninger i sagsbehandlingen nedbringes og skaber en mere effektiv løn- og personaleadministration med forhøjet kvalitet for hele kommunen til følge.

Forslaget vil desuden fremme realiseringen af de decentrale administrative lettelser, som var forudsat med SAO samtidig med, at det vil give en direkte effektivisering i forhold til de ressourcer, som KS i dag anvender på håndteringen af de administrative opgaver. Dertil kommer, at en bedre systemunderstøttelse i forhold til brugerne direkte og konkret vil mindske frustrationer forbundet med kontakten og anvendelsen af KS' services decentralt.

12.9 OPFØLGNING

Løbende opfølgning og gevinstrealisering forankres i programorganiseringen. Hertil foreslås det, at Økonomichefkredsen orienteres løbende med henblik på at sikre fælles retning og engagement på tværs af kommunen.

12.10 RISIKOVURDERING

For at kunne indfri de planlagte potentialer vedr. automatisering forudsætter dette samtidig en ny systemplatform for en generel bedre systemunderstøttelse af løn- og personaleledningen. Denne afhængighed, tidsperspektivet for eksekvering af de forskellige elementer i forslaget samt opbygning af de rette kompetencer til formålet er derfor afgørende i forhold til at opnå den ønskede gevinstrealisering.

KULTUR- OG FRITIDSFORVALTNINGEN

Forslag 13

Varigt effektiviseringsoverskud fra 2017

Kultur- og Fritidsforvaltningen

Det varige effektiviseringsoverskud fra 2017 består af en række effektiviseringer besluttet af Kultur- og Fritidsudvalget, som ikke tidligere har indgået i opfyldelsen af forvaltningens effektiviseringsmåltal.

13.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Varigt effektiviseringsoverskud fra 2017	Service	-1.516	-1.516	-1.516	-1.516
Samlet varig ændring		-1.516	-1.516	-1.516	-1.516

13.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Kultur og Fritidsudvalget har siden vedtagelsen af budget 2017 haft et varigt effektiviseringsoverskud, som ikke tidligere har indgået i opfyldelsen af forvaltningens effektiviseringsmåltal. Det skyldes, at Kultur- og Fritidsudvalget i 2016 fik godkendt Smarte Investeringer med et samlet potentiale, der oversteg udvalgets effektiviseringsmåltal til budget 2017. Som følge af Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet og bortfald af satspuljemidler har forvaltningen valgt at indarbejde effektiviseringsoverskuddet i opfyldelsen af effektiviseringsmåltallet for 2018.

13.3 FORSLAGETS INDHOLD

Forslaget indeholder et varigt effektiviseringsoverskud på 1.516 t. kr. fra 2018 og frem.

Det varige effektiviseringsoverskud fra 2017 består af potentiale fra Smarte Investeringer besluttet af Kultur- og Fritidsudvalget, som ikke tidligere har indgået i opfyldelsen af forvaltningens effektiviseringsmåltal.

13.4 ØKONOMI

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Administrativ effektivisering	-1.516	-1.516	-1.516	-1.516
Varige ændringer totalt, service	-1.516	-1.516	-1.516	-1.516

13.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Et eventuelt større potentiale end det forudsatte og frem vil blive indarbejdet i budgetbidrag 2019.

Forslag 14

Borgerservice 2020

Kultur- og Fritidsforvaltningen

Kultur og Fritidsforvaltningen udvikler mødet med borgeren, så servicen bliver nærværende, relevant og nutidig. Det gælder både mødet med borgeren på telefonen, ved personligt fremmøde og i sagsbehandlingen. Det forudsætter investeringer i smart teknologi og udvikling af medarbejderne, der kan målrette servicen til borgere, der kan og vil selv, samt sikre lige adgang til service- og kulturtilbud for børn og unge og socialt udsatte grupper. Forslagets besparelse findes i Borgerservice. Besparelsen i forslaget påvirker ikke kulturindhold og borgernær service på bibliotekerne.

14.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styringsområde	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Varige ændringer								
Samlet besparelse (brutto)	Service		-1.000	-5.850	-7.250	-7.700	-7.700	-7.700
Samlet omkostning (brutto)	Service		200	1.200	1.700	1.700	1.700	1.700
Samlet varig ændring	Service		-800	-4.650	-5.550	-6.000	-6.000	-6.000
Implementeringsomkostninger								
Anlægsinvesteringer	Anlæg	1.100	7.700	4.800	4.400	700	700	0
Samlede implementeringsomkostninger		1.100	7.700	4.800	4.400	700	700	0
Samlet økonomisk påvirkning		1.100	6.900	150	-1.150	-5.300	-5.300	-6.000
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	6 år							
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	6 år							

14.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Kultur- og Fritidsforvaltningen (KFF) styrker borgerne ved at udvikle fremtidens borgerservice. Uanset om borgerne henvender sig via telefon, skærmservice eller møder personligt frem skal mødet med borgerservice opleves som nærværende, relevant og nutidigt. KFF rykker ud hvor borgerne er, uanset om det er ressourcestærke borgere på f.eks. bibliotekerne eller mere udsatte borgere på f.eks. bosteder eller lignende. Med forslaget sikrer KFF alle borgere i København en målrettet borgerservice af høj faglig kvalitet og med lige adgang for alle. Der bygges bro mellem forvaltninger og fagområder uafhængigt af tid og sted, og gør det nemt at være Københavner ved at sikre flere tværfaglige ydelser i kommunens indgange.

Udover den direkte borgerbetjening indeholder forslaget også en indsats i den bagvedliggende sagsbehandling. Ved at indføre ny teknologi, for eksempel administrative robotter til at automatisere manuelle processer i sagsbehandlingen, kan der høstes et organisatorisk og økonomisk potentiale.

Forslaget bidrager til Kultur- og Fritidspolitikens målsætninger om at styrke borgerne og den digitalt tilgængelige by med høj *liveability*. Københavns Kommune skal fortsat være førende, når digitalisering og ny

teknologi tænkes ind i mødet med borgeren. Forslaget understøtter principperne i Kultur- og Fritidspolitikens om rummelighed og lige adgang, samt visionen om en storbykultur, der møder borgerne og tilflyttere med en åben dialog.

14.3 FORSLAGETS INDHOLD

Forslaget indeholder to overordnede spor:

1. Fremtidens personlige betjening for borgerne
2. Optimering af de bagvedliggende arbejdsgange

14.3.1 Fremtidens personlige betjening for borgerne

Fremtidens personlige betjening for borgerne, skal sikre nutidig og tilgængelig borgerservice i den bedst egnede kanal for alle borgere på tværs af byen uanset digital parathed og viden om kommunens tilbud og ydelser. Fremtidens personlige betjening for borgerne vil udmønte sig i en serviceomlægning, der vil påvirke borgernes henvendelsesmønstre og valg af henvendelseskanal.

Faktaboks: Københavnernes digitaliseringsgrad

- 91,7 % af alle Københavnerne er tilmeldt digital post
- I aldersgruppen 15-54 er over 95 % tilmeldt digital post
- 93 % har adgang til pc og internet i hjemmet
- Den overordnede selvbetjeningsgrad i Københavns Kommune ligger samlet set på 88,4 % i 2015 på tværs af alle selvbetjeningsløsninger.
- Fra 2011 og frem til 2015 er der sket et fald på 50 % i anvendelsen af de dyre kanalhenvendelser - papirbreve, mails og personligt fremmøde

Lige adgang for alle ikke-digitale borgere

I forlængelse af tidligere års indsatser og i forbindelse med indførelsen af digital post har KFF gode erfaringer med målrettede indsatser i forhold til ikke-digitale borgere på tværs af alle aldersgrupper i tæt dialog med relevante og lokale samarbejdspartnere. De målrettede tilbud har været med til at styrke borgerne i deres adgang til kommunens tilbud og ydelser, og vil være en integreret del af Borgerservice 2020 visionen.

Service tæt på dig

- Mobil service i dit nærområde - Service2go – Vi laver målrettede mobile indsatser, gerne i samarbejde med øvrige forvaltninger eller private (fx Movia), hvor vi opsøger konkrete målgrupper f.eks. ældre der ønsker hjælp til rejsekortet eller rejseplanen, Borgere der skal have oprettet NemID eller borgere der ønsker fritagelse for Digital Post. Initiativet skal sammentænkes med øvrige eksisterende tiltag, som fx "Bogen kommer" ordningen, så flere services kombineres.

Helhedsorienteret service

- Vi laver midlertidige serviceindsatser på institutioner i øvrige forvaltninger. F.eks. Jobcenter eller Socialcenter, Sundhedshuse eller lignende. Derved sikrer vi en mere helhedsorienteret service af borgerne, samtidig med at der udveksles viden mellem forvaltningerne ift. service- og digitale muligheder.
- Vi udvikler opsøgende 1-1 indsatser i forhold til helhedsplaner og boplaner i Københavns Kommune – Vi sætter fokus på digital kompetenceudvikling gennem undervisning og støtte af lokale kontaktpersoner i helhedsplanerne, der via opsøgende arbejde kan sikre udbredelse af de digitale

selvbetjeningsløsninger, samt kan yde konkret hjælp til borgerne i helhedsplanerne og hjælpe med den digitale hverdag.

Forberedelse til den digitale verden

- Life skills-pakke – Som en del af målsætningen i skolereformen, opfordres skolerne til i langt højere grad at invitere det omgivende samfund og foreningsliv indenfor. Vi udvikler derfor en digital undervisningspakke, der målrettes de unge borgere. Der er fokus på både de samfundsmæssige og digitale muligheder, der taler direkte ind i den hverdag, der møder de unge, hvor de for alvor skal have kontakt med de offentlige myndigheder. Pakken er også relevant ift. dem der har den daglige omgang med de unge, f.eks. folkeskolelærerne

Digitale øvemuligheder i dit lokalområde

- Tryghed og fortrolighed med er nøgleord for mange før de benytter sig af de kommunale selvbetjeningsløsninger. Vi laver derfor mobile enheder i lokalområdet, hvor alle borger kan komme med deres smartphone, Ipad, eller pc. Udover hardware vil der være læringsseancer og dialogseancer, hvor borgerne bliver introduceret til muligheder i den digitale verden, hvor vi skaber tryghed og nysgerrighed for digitalt usikre borgere
- Brug af rollemodeller – vi finder to-tre rollemodeller som målgrupper elsker til at promovere og motivere målgruppen til den digitale verden. Lidt som Lisbeth Dahl gør. Men udover to-tre ”store” og kendte rollemodeller skal der forankres og fremhæves lokale digitale-superhelte i dit nærmiljø/bydel

Mere tilgængelig borgerservice – mindre ventetid og kortere fysisk afstand til borgerservice

Borgerservice 2020 skal sikre mindre ventetid ved at tilbyde borgerservice i flere indgange via skærmservice, sikre anvendelse af de bedst egnede henvendelseskanaler for borgerne gennem mere intelligent visitering og bemandede effektivt ift. efterspørgsel på ydelser.

Faktaboks: Ventetider i Borgerserviceenhederne med personligt fremmøde

- Den gennemsnitlige ventetid i borgerservicecentre var i 2015 på 15-17 min.
- Den gennemsnitlige ventetid for borgerservice på bibliotekerne var i 2015 på 8-12 min
- Den gennemsnitlige ventetid er steget med ca. 30 % siden 2013
- Den gennemsnitlige ventetid stiger hen over frokost og frem til kl. 14.00 og samtidig igen mellem 16.30-18.00
- Den gennemsnitlige ventetid stiger i juni måned og op til ferie pga. øget mængde af pasudstedelser
- Den gennemsnitlige ventetid stiger i forbindelse med afgivelse af brevstemmer til valg

• *Udbredelse af tidsbestilling og intelligent visitering*

Borgerne vil via hjemmeside eller direkte på borgerservicelokationerne trække nummer eller bestille tid gennem en intelligent visiteringsproces, der ikke involverer medarbejdere. Det vil blive udvidet til både flere ydelser og flere indgange i KFF, således at antallet af medarbejdere, der er på vagt, stemmer overens med antallet af borgerhenvendelser. Derved udnyttes medarbejderressourcer optimalt og borgerne oplever mindre ventetid. Udvalgte indgange som bl.a. Borgerservice Indre By transformeres om til alene at servicere borgerne via tidsbestilling på de mere komplekse og tidskrævende borgerserviceopgaver. Derved frigøres medarbejdere til bemanning af skærmservice i Kontaktcenteret eller opsøgende 2GO indsatser, der er målrettet mere udsatte borgere.

• *Mere service til borgerne via skærmservice*

Der integreres skærmservice med mulighed for personlig betjening via skærmen i kommunale indgange på tværs af byen, hvor borgerne allerede er. Samtidig sikres det, at flere opgaver kan løses via skærmservice, herunder også sikkerhedskritiske opgaver som fornyelse af pas. Således tilbydes borgeren relevant borgerservice i eget lokalområde i indgange borgerne allerede benytter sig af og i et langt større tidsrum end i dag, da serviceringen via skærm er knyttet op på kontaktcenterets medarbejdere og kontaktcenterets åbningstider 8-21. Derved flyttes en række henvendelser fra det personlige fremmøde til skærmservice og ved at samle medarbejdere i Kontaktcenteret til at betjene både telefoner og skærmservice, sikres både en høj faglighed og et større gennemløb af henvendelser.

- **Mobil bemanding**

Der indføres en mobil arbejdsstyrke, hvor den fysiske arbejdsplads kan skifte regelmæssigt. Alle medarbejdere i den mobile arbejdsstyrke udstyres med mobile arbejdspladsløsninger i form af en tablet eller lignende, hvorfra det meste af opgaveløsningen kan foregå. Vagtplanlægningen vil ske ud fra et princip om aktivitet og volumen af borgerhenvendelser frem for fysisk arbejdsplads. Konkret vil Kontaktcentret indgå i en mobil bemandingsenhed med Borgerservice Indre By og de øvrige indgange med personligt fremmøde. Derved sikres der bedre bemanning af peak både dagligt og i forbindelse med f.eks. valg og pas sæson med deraf følgende kortere ventetider, og et større gennemløb af henvendelser for den enkelte medarbejder.

- **Mere effektiv telefonisk borgerservice**

Forslaget sikrer at decentrale og lokale kontaktcentre kan øge deres viden og værktøjskasse, hvilket vil give bedre telefonisk borgerbetjening på tværs af kommunen i form af kortere telefonsamtaler. Samtidig afprøves robotteknologi, der kan give flere automatiserede svar til borgerne.

14.3.2 Optimering af de bagvedliggende arbejdsgange

Indsatserne i dette spor omhandler de processer, der ikke umiddelbart er synlige for borgerne, men i høj grad er afgørende for succesfuld implementering af de borgerrettede tiltag og borgernes opfattelse af serviceniveauet. Indsatserne iværksættes for at sikre en effektiv og ensartet service og en fælles organisatorisk forståelse for rette kanal og serviceniveau.

- **Smart sagsbehandling**

På sagsområder med høj volumen og manuelle og rutineprægede opgaver uden skøn er der et potentiale i at automatisere for eksempel opslag i registre, sammenstilling af oplysning fra forskellige fagsystemer samt efterfølgende udkast til breve og afgørelser, sagsoprettelse og sagsoplysning. Formålet med investeringen er at få erfaring med teknologi, der kan automatisere egnede manuelle sagsgange og arbejdsopgaver og dermed skabe en effektivisering i sagsbehandlingen.

- **Servicekultur på institutionerne**

Ved at arbejde målrettet med servicekultur og serviceuddannelse kan organisationen gøres klar til at implementere de nye borgerrettede indsatser. For at sikre den gode serviceoplevelse for alle borgere udvikles og implementeres en fælles servicetilgang på institutionerne. Desuden arbejdes der med kompetenceudvikling af ledere med "Digital Ledelse" og uddannelse af nøglemedarbejdere som "Digitale champions". Derved sikrer KFF, at der fokuseres både på den strategiske og praktiske udmøntning af digitalisering.

- **Mere kompetenceudvikling for færre penge**

Kompetenceudviklingen i KFF skal understøtte digitaliseringsstrategien i kommunen og i forvaltningen, så borgerne møder digitalt parate medarbejdere. Denne parathed sikres gennem mere e-læring. Kompetencepuljen omlægges med et strategisk mål om, at kunne tilbyde mere målrettet kompetenceudvikling til endnu flere medarbejdere, hvoraf en stor del af midlerne anvendes til at udvikle e-læring. Formålet er at udbrede brugen af e-læring til medarbejderne i KFF, så KFF sikrer den digitale kompetence hos alle i KFF og sparer midler på tilstedeværelseskurser.

14.4 ØKONOMI

Ved implementering af indsatserne i forslaget opnås en varig nettoeffektivisering på 6 mio. kr. De fordeler sig som følger.

- Serviceomlægningen giver mulighed for at bemane mere intelligent på tværs af alle borgerserviceenheder, så spidsbelastningsperioder dagligt og ift. sæson udjævnes. Ved indførelse af tidsbestilling, intelligent visitering, mobil bemanning og skærmservice opnås en nettoeffektivisering på 4 mio. kr. pga. mindre tilbageløb pga. lange ventetider, billigere kanalvalg, og et mere effektivt gennemløb af borgere. Det resulterer i en årsværksbesparelse på ca. 10 HK årsværk. Besparelsen findes i Borgerservice. Besparelsen i forslaget påvirker ikke kulturindhold og borgernær service på bibliotekerne. Det er en forudsætning for effektiviseringen, at flere henvendelser flyttes over på skærmservice, og at halvdelen af alle personlige henvendelser er visiteret ind gennem tidsbestilling. Det er ligeledes en forudsætning for effektiviseringen, at den enkelte medarbejder oplever et større gennemløb af henvendelser pr. time, så der gennemsnitligt løses 6,5 opgaver i timen mod nuværende 5,5 opgaver i timen. Det større gennemløb sikres ved, at der er færre perioder med få borgere, hvor bemanningen er stor. Dette gennemføres med tidsbestilling og mobil bemanning. Stigningen opnås ved at reducere ventetiden mellem opgaverne og en hurtigere opgaveløsning på opgaver, hvor der kan serviceres flere på samme tid – primært pas og kørekort.
- Ved omlægning af borgerservice Indre By til udelukkende at servicere borgere via tidsbestilling, reduceres behovet for m2 i HNG. Disse m2 vil enten blive udlejet til øvrige forvaltninger, eller blive brugt i en intern flytteproces. Desuden forventes det, at der kan ske en hel eller delvis opsigelse af lejemålet Lærkevej 18, der i højere grad vil indgå i jobcenterets areal eller alternativt øvrig forvaltning. Den endelige fordeling af de færre m2 udestår stadig og skal ske i dialog med de respektive interessenter i forslaget. Den forventede årlige huslejesbesparelse på 500 t. kr. årligt ligger dog fast.
- Teknologisk understøttelse af fremtidens kontaktcenter giver en nettoeffektivisering på 400 t. kr. årligt. Effektiviseringen findes i Kontaktcenteret gennem kortere telefonsamtaler, samt smartere brug af telefonmenu, hvor der gives flere automatiske svar til borgerne.
- I Smart sagsbehandling realiseres en nettoeffektivisering på 800 t. kr. årligt ved at automatisere manuelle processer i sagsbehandlingen. Besparelsen i årsværk realiseres i sagsbehandlende enheder på tværs af forvaltningen, hvor standardiseret sagsbehandling udgør en del af opgaveløsningen.
- Ved mere strategisk brug af e-læring omlægges dele af kompetencepuljen, og derved frigives 300 t. kr. i nettoeffektiviseringer.

Den samlede effektivisering forudsættes af en række anlægsinvesteringer på samlet 19,4 mio. kr. til IT-systemer som tidsbestilling, intelligent nummervisitering, vagtplanlægningssystem, talegenkendelse, skærmservice og mobile platforme/tablets, samt nye årlige driftsudgifter til de nævnte IT-systemer. Desuden investeres der i teknologier og løsninger, der kan automatisere manuelle processer i sagsbehandlingen.

Alle nuværende IT-systemer i forslaget er godkendt af KS og de IT-systemer, der skal anskaffes, godkendes i samarbejde med KS.

- Investeringen på 1,1 mio. kr. til tidsbestilling og intelligent nummervisning er indhentet via tilbud fra leverandører. IT-systemet koster gennemsnitligt 130.000 pr. lokation på i alt otte lokationer med borgerservice.
- Vagtplanlægningssystemet koster 1,4 mio. kr. Systemet anvendes allerede i Kontaktcenteret til planlægning af bemanning i peakperioder. Systemet kræver tilpasning, da den mobile bemanning i forslaget vil tage udgangspunkt i op til 10 forskellige lokationer.
- Skærmservice og mobil platform investeringen er på i alt 2,3 mio. kr., og anvendes til udrulning af skærmservice - hardware og software. Der er indhentet konkret tilbud på både hardware og software.
- I forhold til ledelsesinformation og talegenkendelse investeres 1 mio. kr. i at udbrede og undervise i eksisterende funktionalitet. Der skal investeres i at implementere kontaktcenterfunktionalitet, som der i dag hverken er ressourcer til at anvende eller udbrede.
- Der investeres samlet 1,3 mio. kr. i et pilotforsøg med brug af virtuel medarbejder, som på sigt skal kunne erstatte eksisterende medarbejdere ved, at den virtuelle medarbejder er tilstrækkelig intelligent til at kunne besvare regelstyrede henvendelser, som ikke kræver et skøn.
- Ift. Smart sagsbehandling foretages investering på 3,3 mio. kr. til robot proces automation teknologi samt projektledelse og bistand fra Koncernservice. Investeringen baserer sig på konsulentrapporter og på erfaringer fra to pilotimplementeringer i Koncernservice.
- Der investeres i alt 6,3 mio. til kompetenceudvikling i form af uddannelse i servicekultur, digital ledelse og digitale champions, så der sikres en fælles forståelse af service og en strategisk brug af digitalisering i hele organisationen. I de 6,3 mio. er der indeholdt projektledelsesmidler og fagprofessionel facilitering og rådgivning til kompetenceudviklingen. Investeringen sker på baggrund af erfaringerne i programpakkerne "Citizen 2015" og "Bibliotekspakken"

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Varig besparelse brutto, service						
Fremtidens personlige betjening for borgerne						
Årsværksbesparelse - løn og overhead - serviceomlægning (1)	-500	-3.150	-4.050	-4.500	-4.500	-4.500
Årsværksbesparelse - løn og overhead - teknologisk understøttelse (2)		-800	-800	-800	-800	-800
Husleje Bispebjerg/HNG		-500	-500	-500	-500	-500
Optimering af de bagvedliggende arbejdsgange						
Årsværksbesparelse - løn og overhead (3)		-900	-900	-900	-900	-900
Omlægning af midler i kompetencepuljen (4)	-500	-500	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Brutto varig besparelse total	-1.000	-5.850	-7.250	-7.700	-7.700	-7.700
Varige nye omkostninger, service						
Fremtidens personlige betjening for borgerne						
Drift af IT systemer til tidsbestilling og intelligent visitering (1)		250	250	250	250	250
Drift af skærmserviceløsninger (1)		250	250	250	250	250
Vagtplanlægningssystem (2)		50	50	50	50	50
Vidensbasen (2)		50	50	50	50	50
Teknologisk understøttelse (2)		200	200	200	200	200
Drift af virtuel medarbejder (2)		100	100	100	100	100
Optimering af de bagvedliggende arbejdsgange						
Drift af software til automatiseret sagsbehandling (3)		100	100	100	100	100
E-læring – licens og udvikling (4)	200	200	700	700	700	700
Varige nye omkostninger, total	200	1.200	1.700	1.700	1.700	1.700
Varige ændringer totalt netto, service	-800	-4.650	-5.550	-6.000	-6.000	-6.000

(Det er angivet med tal i parentes, hvilke varige nye omkostninger, der knytter sig til den enkelte bruttoeffektivisering)

Tabel 2. Anlægsinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	I alt
Anlægsinvesteringer							
Fremtidens personlige betjening for borgerne							
Tidsbestilling og intelligent nummervisitering		1.100					1.100
Vagtplanssystem og vagtplanlægning		1.200	200				1.400
Mobile platforme		400	100	100			600
Skærmservice, herunder indkøb af yderligere ubemandet boks		1.000	400	300			1.700
Projektledelse i KFF		900	900	900			2.700
Ledelsesinformation og talegenkendelse		400	400	200			1.100
Virtuel medarbejder, indkøb		400	400	500			1.300
i alt		5.400	2.400	2.000			9.800
Optimering af de bagvedliggende arbejdsgange							
Teknologisk understøttelse af sagsbehandlingen	500	800	1.000	1.000			3.300
Fagprofessionel facilitering og rådgivning		200	100	100			400
Kompetenceudvikling		700	700	700	700	700	3.500
Projektledelse	600	600	600	600			2.400
i alt	1.100	2.300	2.400	2.400	700	700	9.600
Investeringer totalt, Anlæg	1.100	7.700	4.800	4.400	700	700	19.400

14.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

14.5.1 Fremtidens personlige betjening for borgerne

De første initiativer til mere tidsbestilling og udveksling af medarbejdere mellem Kontaktcenteret og BS Indre By vil allerede starte op i indeværende år, 2016. Fra 2017 vil indsatserne blive implementeret løbende med forventet fuld indfasning med udgangen af 2022. Borgerservice vil være den primært ansvarlige for implementering i samarbejde med alle borgerserviceindgange, herunder Kontaktcenteret.

14.5.2 Optimering af de bagvedliggende arbejdsgange

Projektet omkring digital understøttelse af sagsbehandlingen implementeres i 3 faser. Pilotfasen startes op medio 2016 og det forventes, at den første test kan være gennemført i løbet af 2016. På baggrund af erfaringerne udarbejdes en strategi for den videre implementering af f.eks. administrative robotter i KFF, herunder valg af teknologier og udvælgelse af områder. Den videre udrulning og implementering kører afhængig af resultaterne fra pilotprojektet fra medio 2017 og frem.

14.6 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Der vil blive inddraget en række samarbejdspartnere tilpasset de målrettede indsats lokalt. Ift. de unge i alderen 15-25 år vil der i udviklingen inddrages samarbejdspartnere fra BUF, BIF, gymnasier og produktionskoler samt relevante frivilligorganisationer. Ift. de borgere, for hvem det er vanskeligt at møde op på bibliotek og borgerservice, vil samarbejdet ske i regi af helhedsplaner og lokale kommunale institutioner/tilbud i nærområdet i samarbejde med blandt andet SOF.

Frontmedarbejdere fra Borgerservice inddrages som ressourcepersoner i undervisningsforløb og kan også rykke ud og tilbyde helhedsorienteret service lokalt.

En del af den teknologiske understøttelse af Kontaktcenteret omhandler talegenkendelse. I testfasen vil borgere blive inddraget til kvalitetssikring. Eventuelt pilotforsøg med robotteknologi vil blive designet og implementeret i tæt samarbejde med en ekstern leverandør, som endnu ikke er valgt. KFF er i dialog med BIF og Koncernservice om administrative robotter og anvendelsesområder, og forventer at kunne etablere et projektnetværk, der kan dele erfaringer om løsninger, implementering og gevinstrealisering.

De vigtigste aktører i de understøttende tværforvaltningsaktiviteter er institutionslederne, de lokale ledere, og Koncernservice. KFF indkalder til indledende møder med relevante ledere og Koncernservice for at afklare og uddybe rollefordelingen.

Derudover vil KFF arbejde på at etablere et samarbejde med en eller flere eksterne partnere omkring udviklingen af en serviceuddannelse. Gerne virksomheder eller organisationer, der arbejder med service på en anderledes måde, end vi traditionelt har gjort i forvaltningen.

På nuværende tidspunkt er der allerede etableret et samarbejde med Tivoli omkring arbejdet med servicekultur på biblioteksområdet. Der er pt. dialog med Tivoli om at udvide dette samarbejde yderligere.

14.7 FORSLAGETS EFFEKT

Det samlede forslag bidrager til, at KFF yder en professionel, målrettet og helhedsorienteret service over for kommunens borgere, herunder de borgergrupper, der har vanskeligt ved kontakten til det offentlige. Der bidrages til at afdække muligheder og potentialer ved at gennemføre målrettede indsatser lokalt og på uddannelsesinstitutionerne kombineret med en øget adgang til borgerservice i den kanal og på det tidspunkt, der passer borgerne bedst. Det betyder kortere ventetid, færre omstillinger, flere tilgængelige medarbejdere, korrekte svar i første kontakt med en medarbejder, mere imødekomende medarbejdere og en mere skræddersyet betjening.

Medarbejdertilfredsheden vil kunne øges ved at medarbejderen bliver del af en arbejdsplads, hvor medarbejderen får kvalificeret opfølgning fra sin teamleder, medarbejderen kan arbejde ud fra fakta og data frem for fornemmelser, og medarbejderen vil opleve et mere stabilt og forudsigeligt arbejdstempo med færre spidsbelastninger.

En bedre digital understøttelse af sagsbehandlingen vil medføre, at rutineprægede og regelbaserede processer digitaliseres og automatiseres. Dermed frigøres medarbejderressourcer til de mere komplekse og skønsbaserede opgaver, hvilket erfaringer viser kan øge medarbejdertilfredsheden. Borgerne vil ikke have direkte interaktion med teknologien, men de vil opleve mere ensartede og hurtige processer og svar i behandlingen af deres sag.

Effekten fra de understøttende aktiviteter bygger på erfaringer fra Borgerservice, hvor man i 2012 arbejdede målrettet med serviceomlægninger og ny fælles servicekultur. Udrulningen af Ny Servicekultur i Borgerservice skabte forudsætningen for udviklingen af skærmservices, service 2GO og andre tiltag, der med succes er blevet implementeret.

14.8 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Etablering af fast flydende bemanding på tværs af Kontaktcenter og Borgerservice Indre By	Etablering af en fælles vagtplan	Borgerservice og Kontaktcenteret	Ultimo 2017
50 % af alle henvendelser i borgerservice sker ved tidsbestilling i 2020	Ved statistisk måling i henvendelsesregistreringen	Borgerservice	Ultimo 2020, men der følges op årligt frem mod 2020 for at følge indikatorer på opfyldelse af succeskriterium
Færre omstillinger	Data fra Kontaktcenterløsning	BDI	En måned efter at talegenkendelse er indført
20 % af alle henvendelser i borgerservice sker via skærmservice i 2020	Ved statistisk måling i henvendelsesregistreringen	Borgerservice	Ultimo 2020, men der følges op årligt frem mod 2020 for at følge indikatorer på opfyldelse af succeskriterium
Færre manuelle processer i sagsbehandlingen	Data fra relevante sagsbehandlingssystemer	BDI	Efter pilotfasen primo 2017 Herefter løbende afhængig af handleplanen
Medarbejderne og ledere føler sig klædt på til at arbejde på en ny måde	Spørgsmål i trivselsundersøgelsen	Service og Forandring	Første gang i forbindelse med trivselsmålingen i foråret 2017.
Der er udviklet målrettet e-læring, der matcher de enkelte målgrupper i KFF	Behovet for målrettet e-læring fra 2016-2018 er opfyldt og bruges aktivt. Opgøres i antal tilmeldt e-læring	Service & Forandring	Medio 2018

14.9 RISIKOVURDERING

Forslaget afhænger af samarbejdet med Koncernservice ift. den løbende udvikling af forretningen i takt med de digitale muligheder. Forudsætningerne for implementering af forslaget er en digital parathed hos både ledere og medarbejdere i KFF, samt forståelse for opsøgende indsatser og mobil arbejdsplads.

Henvendelsesmønstre kan gøre potentialet usikkert, og kan være svært at forudsige, da det afhænger af demografi og tilflytning til kommunen

Erfaringer med de nuværende leverandører viser, at tæt leverandørstyring er en forudsætning for succes.

Succesfuld implementering og drift af den digitale understøttelse kan i nogle tilfælde forudsætte høj data-kvalitet og systemstabilitet i de berørte områder. Effektiviseringspotentialet kan også afhænge af levetiden på de systemer der indgår i sagsbehandlingsområdet.

Forslag 15

Digital blanketløsning til ansøgninger

Kultur- og Fritidsforvaltningen

Digitalisering af ansøgningsblanketter til en række puljer, legater og udenlandske vielser vil øge brugervenligheden, forkorte sagsbehandlingstiden og sikre en ensartet og gennemskuelig sagsfremstilling som grundlag for bevillinger af tilskud.

15.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styrings- område	2017	2018	2019	2020
Varige ændringer					
Besparelse som følge af digitale ansøgninger	Service		-300	-600	-600
Nye omkostninger	Service			100	100
Samlet varig ændring		0	-300	-500	-500
Implementeringsomkostninger					
Projektledelse og ekstern konsulentbistand	Anlæg	700	700	0	0
Samlede implementeringsomkostninger		700	700	0	0
Samlet økonomisk påvirkning		700	400	-500	-500
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	5				
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	5				

15.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Ansøgninger til puljer, legater og udenlandske vielser foregår i dag på fysiske blanketter. Det er ressourcekrævende både for ansøgere og forvaltningen. Det foreslås at indføre digitale ansøgningsblanketter til alle områder, som forvaltningen i dag administrerer uden en digital ansøgningsprocedure.

Der er en forventning hos borgerne om, at ansøgningsproceduren foregår smidigt og digitalt, og med udviklingen af en digital blanketløsning, som skal anvendes til både ansøgninger, legater og udenlandske vielser, vil der opnås en væsentlig serviceforbedring.

Digitale blanketter vil gøre det både enklere og mere overskueligt for ansøgere at fremsende de oplysninger, som forvaltningen har brug for, og det vil samtidig blive nemmere for beslutningstagere at vurdere ansøgningerne efterfølgende.

I dag kommer mange ansøgninger ind i vilkårlig form, og ansøgningerne kan mangle væsentlige oplysninger og bilag, som sagsbehandleren efterfølgende er nødt til at indhente.

Det betyder, at sagerne kræver længere tid at behandle og vurdere end sagerne ville gøre, hvis ansøgningerne var standardiserede, digitale og fyldestgørende fra begyndelsen.

En optimal IT-understøttelse af de digitale blanketter – dvs. automatisk fremsendte kvitteringsbreve, automatisk journalisering i E-doc og adgang til ansøgninger fra digitale platforme (eksempelvis tablets) - vil yderligere frigøre administrative ressourcer, øge brugervenligheden og mindske papirforbruget.

Formålet med en investering i at digitalisere ansøgninger er dermed først og fremmest at fjerne eksisterende administrative processer, som ikke tilføjer værdi til opgavevaretagelsen, men også tilføje et serviceløft til borgerne.

15.3 FORSLAGETS INDHOLD

Blanketterne skal rulles ud på den eksisterende IT platform, som i dag understøtter forvaltningens digitale blanketter til Scenekunst- Billedkunst og Musikudvalgene. Projektledelsen indeholder således udvikling og implementering af de 9 nye blanketter.

Udviklingsdelen handler om at sikre et brugevenligt design, et præcist indhold som understøtter en fyldestgørende sagsbehandling samt en effektiv og driftsikker funktionalitet til hver af de 9 nye digitale blanketter. Udvikling af blanketterne skal ske med inddragelse af de daglige sagsbehandlere af de omfattede områder for at mindske fejl og mangler i blanketterne. Implementeringsdelen og den efterfølgende fejlretning skal ske med inddragelse af KS og ekstern leverandør.

Opgaven for projektledelsen er at binde de brugervendte (ansøgere) og faglige krav (sagsbehandlere) til de tekniske muligheder (KS og ekstern leverandør) og sikre den løbende fremdrift i alle 9 digitale blanketter. Gevinsterne realiseres løbende fra den første blanket er færdiggjort og sat i drift.

15.4 ØKONOMI

Ved fuld implementering af digitale blanketter på i alt ca. 5.400 ansøgninger årligt, vurderer forvaltningen at kunne effektivisere tidsforbruget svarende til 1,2 ÅV eller ca. 600 t.kr. årligt. Idet det forudsættes, at implementeringen sker gradvist, er effektiviseringen vurderet til 300 t.kr. i 2018 og fuldt implementeret primo 2019. Effektiviseringsestimater bygger på erfaring fra de eksisterende digitale blanketter.

Forvaltningen vurderer, at der skal bruges et årsværk i 2017 og 2018 til at gennemføre investeringen svarende til ca. 500 t.kr. årligt. I årsværket indgår bl.a. projektledelse, afholdelse af workshops, udviklingstimer, implementering og fejlrettelser af alle 9 blanketter.

Det estimeres videre, at forvaltningen skal bruge 100 timer i konsulenttydelser pr. år i 2017 og 2018 á ca. 1.300 kr. pr. time dvs. ca. 130.000 kr. Estimater beror på et skøn fra leverandøren foretaget i november 2015. Herudover estimeres en omkostning til Koncernservice på ca. 100 timer årligt á 500 kr. dvs. ca. 50 t.kr. til ekstra serverunderstøttelse mv. - i alt 180.000 kr. til KS og ekstern leverandør.

Den samlede investering vil dermed udgøre ca. 700 t.kr. i 2017 og 2018.

Efter implementeringen vurderes det, at der vil være varige omkostninger til drift og vedligehold internt i KFF på ca. 150 timer svarende til 0,1 ÅV til løbende justeringer af blanketterne samt varige omkostninger til KS på ekstra 50 timer om året svarende til 25 t.kr. og herudover varige omkostninger til ekstern leverandør på ca. 20 timer årligt á 1.300 kr. I alt er der estimeret 100 t. kr. årligt til nye driftsomkostninger.

Effektiviseringen på 600 t.kr. ved fuld implementering fratrukket 100 t.kr. i nye omkostninger til drift og vedligehold, giver en varig effektivisering på 500 t.kr. årligt.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l			
	2017	2018	2019	2020

Samlet besparelse		-300	-600	-600
Nye omkostninger			100	100
Varige ændringer totalt, service		-300	-500	-500

Tabel 3. Anlægsinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l				
	2017	2018	2019	2020	I alt
Projektledelse og ekstern konsulentbistand	700	700			
Investeringer totalt, anlæg	700	700			

15.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Effektiviseringen vil ske gradvist i takt med at blanketterne til de enkelte ansøgningsområder implementeres. Fuld implementering forventes primo 2019.

15.6 INDDRAGELSE AF MEDARBEJDERE, VIRKSOMHEDER OG BORGERE

Forslaget udvikles og implementeres i et samarbejde mellem projektledelsen i Sekretariat og Presse, Borgerkontakt og Digitalisering samt med inddragelse af Koncernservice og eventuelle eksterne leverandører til udvikling af blanketterne.

15.7 FORSLAGETS EFFEKT

Ud over den finansielle effekt vil forslaget forbedre forvaltningens service over for borgerne/ansøgerne ved at gøre ansøgningsprocessen nem og overskuelig.

Herudover vil ansøgningerne blive lettere at vurdere for de politiske udvalg. Medarbejderne kan også opleve en øget arbejdsglæde ved skulle udføre færre manuelle sagsgange.

15.8 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Effektivisering i sagsbehandlingen	Tidsforbruget er faldet efter implementering	KFF	Efter første blanket er implementeret
Gennemskuelighed for ansøgere	Større tilfredshed hos ansøgere	KFF	Efter blanket er implementeret
Større gennemskuelighed for beslutningstagere	Udvalg bruger mindre tid til bedømmelse og finder sagsbehandlingen bedre.	KFF	Efter blanket er implementeret

15.9 RISIKOVURDERING

Risikoen for, at effektiviseringen på 1,2 ÅV ikke kan realiseres med fuld effekt i 2019 er lille.

Risikoen handler om, at der i implementeringen af digitale blanketter opstår tekniske barrierer og langsomhed i implementeringsprocessen. Dette kan påvirke implementeringshastigheden og den beregnede effektivisering og/eller investering i negativ retning.

Det formodes, at et vedvarende topledelsesfokus i KFF kan mindske denne risiko betydeligt.

Forslag 16

Forbedring af kapacitet og indtægter

Kultur- og Fritidsforvaltningen

Investering i forbedringer af byens idrætsfaciliteter vil give bedre forhold for brugerne og øge kapacitetsudnyttelsen og dermed generere flere indtægter på de pågældende anlæg.

16.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styrings- område	2016	2017	2018	2019
Varige ændringer					
Udlejning af overskudskapacitet på idrætsfaciliteter	Service		-900	-900	-900
-Vanløse Stadion			-120	-120	-120
-Vanløse Hallerne			-280	-280	-280
-Grøndal MultiCenter			-500	-500	-500
Udlejning af overskudskapacitet på kulturhuse	Service		-523	-679	-898
-Prøvehallen			-76	-100	-100
-Valby Kulturhus			-152	-201	-370
-Vesterbro Kulturhus			-165	-190	-240
-Åbning af adgang til tårnet i Nikolaj Kunsthal	Service		-130	-188	-188
Nye driftsudgifter – idrætsfaciliteter	Service		310	310	310
-Vanløse Stadion			50	50	50
-Vanløse Hallerne			80	80	80
-Grøndal MultiCenter			180	180	180
Nye driftsudgifter – kulturhuse			60	75	75
-Prøvehallen			0	0	0
-Valby Kulturhus			20	20	20
-Vesterbro Kulturhus			10	10	10
-Rengøring af tårn (Nikolaj Kunsthal)			30	45	45
Samlet varig ændring	Service		-1.053	-1.194	-1.413
Implementeringsomkostninger					
Forbedringer og ombygning på idrætsfaciliteter	Anlæg	3.480			
-Vanløse Stadion		380			
-Vanløse Hallerne		1.100			
-Grøndal MultiCenter		2.000			
Istandsættelser på kulturhuse	Anlæg	1.925	35		
-Prøvehallen		420			
-Valby Kulturhus		425			
-Vesterbro Kulturhus		355			
-Renovering af tårn på Nikolaj Kunsthal	Anlæg	725	35		
Samlede implementeringsomkostninger		5.405	35		
Samlet økonomisk påvirkning		5.405	-1.018	-1.194	-1.413
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	6 år				
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	6 år				

16.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Det er et prioriteret indsatsområde i Kultur- og Fritidspolitikken 2016-2019, at eksisterende kultur- og fritidsfaciliteter skal renoveres, så københavnere har lyst til at bruge dem. Faciliteterne skal være tilgængelige for alle og robuste i forhold til en mere intensiv brug med udvidet selvbetjent åbningstid. Dertil kommer, at antallet af potentielle brugere af Københavns kultur- og idrætsfaciliteter stiger i takt med befolkningstilvæksten. Med dette forslag understøttes indsatsen for bedre faciliteter med en investering i en række faciliteter, som til gengæld vil generere merindtægter.

16.3 FORSLAGETS INDHOLD

En investering i og opgradering af en række af Kultur- og Fritidsforvaltningens idrætsfaciliteter vil hjælpe til at imødekomme stigende efterspørgsel med stigende befolkningstal og forventes samtidig give de nuværende københavnere mere lyst til at udnytte faciliteterne. Øget kapacitetsudnyttelse og udlejning af overskudskapacitet vil generere en varig merindtjening. Investeringen vil både gå til en generel opgradering af lokaler, så de er mere attraktive og egnede til udlejning og til etablering af særlige faciliteter som 2v2 fodboldbaner, som er blevet populære hos københavnere.

Der investeres i at opgradere lokaler i Vanløse Stadion, Vanløse Hallerne, Grøndal MultiCenter, Prøvehallen, Valby Kulturhus, Vesterbro Kulturhus samt tårnet i Nikolaj Kunsthal.

16.4 ØKONOMI

Idrætsanlæg

Vanløse Stadion

På Vanløse Stadion vil man renovere og klargøre 1. sal i samarbejde med Vanløse Idrætsforening. Efterfølgende vil brugsværdien af 1. salen stige markant og vil kunne benyttes til større arrangementer, konferencer, events ol. - både for de lokale klubber og for KK. Udgiften til at gøre førstesalen klar til udlejning vurderes at være 380 t.kr.

De øgede indtægter vil komme fra udleje af overskudskapaciteten på anlægget i ca. 1.200 timer om året med en pris på 100 kr. pr. time, hvilket giver en merindtægt på ca. 120 t.kr. Dertil kommer nye driftsudgifter på ca. 50 t.kr. hvilket giver en nettoindtægt på 70 t. kr.

Vanløse Hallerne

Generelt har der være en øget efterspørgsel på muligheder for 2v2 fodbold. For at imødekomme denne øgede efterspørgsel etableres to nye glasbokse til formålet. Etableringsomkostningerne er 1.100 t.kr. Ydermere vil man etablere aktivitetsmuligheder uden for banearealet, som skal tilgodese Vanløse hallernes mange brugere generelt.

De øgede indtægter vil komme fra udleje af banerne i ca. 2.320 timer om året med en pris på 120 kr. pr. time, hvilket giver en merindtægt på ca. 280 t.kr. Hertil kommer nye driftsudgifter til lokaler på 80 t.kr om året.

Grøndal MultiCenter

I Grøndal Multicenter vil der ligeledes blive investeret de i populære 2v2 fodbold samt paddletennis, lege-land og mødefaciliteter. Etableringsomkostningerne vurderes at være ca. 2.000 t. kr.

Priserne på de forskellige nye faciliteter vil variere, men det vurderes, at man vil kunne generere en årlig indtægt på 500 t.kr. Det vurderes, at dette vil medføre en øget driftsudgift på 180 t. kr. årligt.

Tabel 2 – samlet nettoøkonomi idrætsanlæg

	Implementeringsomkostninger	Nettoeffektivering 2017	Nettoeffektivering 2018	Nettoeffektivering 2019	Nettoeffektivering 2020
Vanløse – stadion	380	-70	-70	-70	-70
Vanløsehallerne	1.100	-200	-200	-200	-200
Grøndal Multicenter	2.000	-320	-320	-320	-320
Total	3.480	-590	-590	-590	-590

Kulturinstitutioner

Prøvehallen

I Prøvehallen vil man med den fornødne lydisolering kunne udleje multisalen samtidig med, at der er forestillinger i Teater V, som er faste lejere. På nuværende tidspunkt indebærer den manglende lydisolering, at multisalen står tom minimum 100 dage om året. Samtidig deler teatersal og multisal en mellemgang med nødudgang. Etableringsomkostninger til ny nødudgang til teatersal samt lydisolering 420 t. kr.

Det vurderes, at man kan foretage ca. 120 udlejninger på et år til en gennemsnitspris på 850 kr. pr udlejning. Dette vil give en indtægt på 100 t kr. Der vurderes umiddelbart ikke at være yderligere driftsomkostninger vedr. dette forslag.

Det skal bemærkes, at dette projekt ikke løser problemerne mellem teatersalen og den overliggende idrætssal, men alene i forhold til multisalen, som ligger ved siden af.

Det skal ligeledes bemærkes, at der i Overførselssagen 15/16 indgår et forslag om nyt kulturhus og bibliotek på Smedestræde. I dette forslag skitseres scenarier, hvor teatersalen i Prøvehallen indgår i nogle. Såfremt man vedtager dette scenarie, vil det på ny skulle vurderes, hvilken investering og effektivisering der kan realiseres i Prøvehallen

Valby Kulturhus

Børnekulturstedet Zone2 vil kunne udlejes til børnefødselsdage men det kræver etablering af depotrum, da mange rekvisitter står fremme og kræver, at der er personale til stede. Ved etablering af dels et aflukket rum til rekvisitter dels låsesystemer med koder og etablering af system til fastgørelse af lyd/lys vil lokalet kunne udlejes til børnefødselsdage på lørdage og søndage, hvor der ikke er planlagte aktiviteter.

Desuden findes der tre interne mødelokaler i Kulturhuset administration på 1. sal, som vil kunne udlejes til foreninger og andre interesserede i aftentimerne, hvor de kun sjældent bliver benyttet af administrationen. Ved etablering af rullegitre foran de administrative arbejdspladser og låsesystemer med kode i mødelokalerne kan de udlejes på lige vilkår med alle andre udlejningslokaler i Valby Kulturhus.

De samlede anlægsomkostninger vurderes at være 430 t. kr.

I Børnekulturstedet vurderes det, at man kan foretage 20-40 udlejninger pr. år til en pris på 1.800 kr. pr. gang (baseret på sammenlignelige faciliteter andre steder i byen). Dette vil give en indtjening på 70 t.kr. når forslaget er fuldt indfaset.

De tre interne mødelokaler vil kunne udlejes 600 gange årligt til en gennemsnitspris på 500 kr. pr. udlejning. Dette vil give en indtjening på 300 t.kr., når forslaget er fuldt indfaset.

Der vil være en ny varig årlig driftsudgift på 20 t.kr. pr. år.

Det skal bemærkes, at der i Overførselssagen 15/16 indgår et forslag om nyt kulturhus og bibliotek på Smedestræde. I dette forslag skitseres en flytning af Valby Kulturhus. Såfremt man vedtager dette scenarie, udgår afsnittet om Valby Kulturhus fra denne business case.

Vesterbro Kulturhus

På 3. sal i Vesterbro Kulturhus etableres mindre, aflåselige studierum, som kan lejes i perioder på 1 uge eller længere.

Hvert studierum indeholder 2-3 kontorarbejdspladser med alle tilhørende kontorfaciliteter, internet, print og kopiadgang, adgang til køkken med kaffe/the, køleskabe mm.

Pladserne udlejes til alle, som har behov for en fast kontorarbejdsplads i en periode, med adgang 24 timer i døgnet året rundt.

Det anslås ud fra erfaring om forespørgsler i hhv. Vesterbro Kulturhus og Valby Kulturhus samt det stigende antal studerende, der benytter bibliotekerne som studiepladser, at det vil være muligt at udleje 350 ugers kontorarbejdsplads årligt stigende til 500 uger i 2018. Prislejet på kr. 500 kr. ugentligt er fastlagt efter et hensyn til de studerendes økonomi og prislejet fra lignende private initiativer. Dette vurderes at give en indtjening på 240 t. kr., når forslaget er fuldt indfaset. I forslaget arbejdes der konkret med etablering af 12 studiepladser, hvilket vurderes at koste ca. 350 t.kr.

Etablering af skillevægge og elektriske installationer er prissat ud fra lignende projekter på Vesterbro Kulturhus. Kontorarbejdspladser, elektronik og printer indkøbes via KK's netbutik, som har dannet udgangspunkt for vurderingen af udgifterne.

Nikolaj Kunsthall - tårn adgang

Oplevelsen af den permanente tårn adgang vil blive markedsført som et nyt kulturtilbud i København. De besøgende ledsages af en uddannet guide fra kunsthallen, og der vil være ture for grupper på op til 10 personer en gang i timen i åbningstiden. Tårn adgangen vil blive forbedret takket være en istandsættelse af lokaler og adgangsforhold.

Beregning af investeringsbehovet er foretaget i samråd med Bente Lange Arkitekter, ingeniørfirmaet Jørgen Nielsen A/S og ingeniørfirmaet Jesper Strunge A/S. Etableringsomkostningerne beløber sig til i alt 760 t.kr.

Åbning af tårnet kræver en investering i en istandsættelse og indretning af tårnet. Investeringen vil kunne tjenes hjem i løbet af 6 år med en indtægt på 130 t.kr. i 2017 (hvor istandsættelsen foregår) og 188 t.kr. årligt fra 2018 og frem. Det svarer i sidstnævnte periode til 7.500 betalende gæster om året ved en billetpris på 25 kr. Regnestykket er baseret på tårnture hver time i sommerhalvåret og tre daglige ture i vintermånederne. Adgang til kunsthallen koster 50 kr. for en voksen, så adgang til både kunsthall og tårn koster 75 kr.

Hertil vil komme nye driftsudgifter til rengøring på 30 t. kr. det første år og ca. 45 t. kr. i de følgende år.

Der kan maksimalt deltage 10 gæster pr. tur. Den ledsagende guide finansieres inden for Nikolaj Kunsthals eksisterende budgetramme.

Tabel 3 – samlet nettoøkonomi kulturinstitutioner

	Implementeringsomkostninger	Nettoeffektivering 2017	Nettoeffektivering 2018	Nettoeffektivering 2019	Nettoeffektivering 2020
Prøvehallen	350	-76	-100	-100	-100
Valby Kulturhus	430	-132	-181	-350	-350
Vesterbro Kulturhus	350	-155	-180	-230	-230
Nikolaj Kunsthal	725	-100	-143	-143	-143
Total	1.855	-463	-604	-823	-823

Tabel 4. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Udlejning af overskudskapacitet på idrætsfaciliteter	0	-900	-900	-900	-900	-900	-900
Udlejning af overskudskapacitet på kulturområdet	0	-393	-493	-646	-646	-646	-646
Publikumsadgang til tårnet på Nikolaj Kunsthal	0	-130	-188	-188	-188	-188	-188
Nye driftsudgifter – Idrætsfaciliteter	0	364	364	364	364	364	364
Nye driftsudgifter – kultur		30	30	30	30	30	30
Nye driftsudgifter Nikolaj Kunsthal	0	30	45	45	45	45	45
Varige ændringer totalt, service		-1.053	-1.194	-1.413	-1.413	-1.413	-1.413

Tabel 5. Anlægsinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l				
	2016	2017	2019	2020	I alt
Anlægsinvesteringer - idrætsanlæg	3.480	0	0	0	3.480
Anlægsinvesteringer – kultur	1.200	0	0	0	1.200
Renovering af Nikolaj tårn og markedsføring	725	35	0	0	760
Investeringer totalt, anlæg	5.405	35	0	0	5.440

16.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Der vil blive udarbejdet detaljerede tidsplaner over implementeringen, såfremt forslaget godkendes. Der påregnes tid til involvering af lokale brugere, indhentning af byggetilladelse og projektering. Generelt forventes det dog, at man vil kunne foretage ombygninger og tilpasninger i 2016.

16.6 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

På de berørte anlæg vil man drøfte løsningsmodeller med interessenterne, herunder brugerudvalg for at sikre, at faciliteterne fortsat lever op til københavnernes ønsker og behov.

16.7 FORSLAGETS EFFEKT

Bedre og moderne faciliteter vil give større tilfredshed hos brugerne.

16.8 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Højere aktivitetsniveau	KFF måler hvor meget faciliteterne udlejes og kan opgøre om der sker den forventede stigning	Fritid KBH, KulturNord, Kultur Valby samt Historie & Kunst	Ultimo 2017

16.9 RISIKOVURDERING

På flere anlæg skal der forhandles med de nuværende brugere om at flytte rundt.

Prøvehallen: Kapaciteten i Teatersalen går fra at være 400 personer tilstede til 250 personer, da nøddgangsforholdene ændres. Dog bruges salen på nuværende tidspunkt aldrig af mere end op til 200 personer (og teatret har højst 150 personer af gangen til forestillinger).

Endelig skal det nævnes, at der til Overførselssagen lægges et budgetnotat frem om flere mulige scenarier for et nyt kulturhus/bibliotek på Smedestræde. Såfremt man vælger at arbejde videre med dette, vil det påvirke nærværende forslag om Prøvehallen og Valby Kulturhus.

Forslag 17

Genetablering af Valby Hallen som koncertsted i samarbejde med interesserede koncertarrangører i København

Kultur- og Fritidsforvaltningen

KFF ønsker at genetablere Valby Hallen som koncertsted, som matcher efterspørgslen efter venues i mellemstørrelsen blandt koncertarrangørerne i København. Det kræver en investering i hallens akustiske forhold. Hensigten er at sikre, at københavnernes tilbydes professionelle musik- og kulturtilbud af høj kvalitet, når hallen udlejes til kommercielle aktører. Akustikforbedringerne vil endvidere give et forbedret lydmiljø ved afvikling af større idrætsarrangementer i hallen. Forslaget realiseres i forpligtende samarbejder med interesserede udbydere af koncerttilbud og idrætsaktørerne i Valby Idrætspark.

17.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styringsområde	2017	2018	2019	2020
Varige ændringer					
Udlejning af overskudskapacitet til koncerter	Service	-528	-792	-792	-792
Serviceudgifter på akustikposer	Service		27	27	27
Samlet varig ændring		-528	-765	-765	-765
Implementeringsomkostninger					
Anlægsinvesteringer	Anlæg	4.000			
Samlede implementeringsomkostninger		4.000			
Samlet økonomisk påvirkning		3.472	-765	-765	-765
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	6				
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	6				

17.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Efterspørgslen på spillesteder til 1.500-4.000 personer er stigende i København som følge af nedbrændingen af KB-hallen og ændring af profil i Falkonersalen i forbindelse med nye ejere.

Valby Hallens indtægtskrav realiseres på nuværende tidspunkt dels ved udlejning af faciliteterne til idrætsforeninger og dels ved kommerciel udlejning. Den kommercielle udlejningsaktivitet har hidtil været præget af vilkårlighed og et højt antal endagsudlejninger til aktører, som ikke ønsker at bidrage til lokalområdets identitet eller idrætsforeningers drift og vilkår. Samtidig har tendensen gennem flere år været, at det er de samme foreninger, som bliver ramt af aflysninger, da den kommercielle udlejning som nævnt har været tilfældig og usystematisk. Endelig har Valby Hallen primært været kendt for at være en hal, som tilbyder outlets, firmafester og sexmesser. Med en mindre investering i lydforholdene i Valby Hallen, vil det være muligt at styrke hallens kulturelle profil, øge sammenhængskraften med lokalmiljøet og sikre mere stabilitet for Valby Hallens nuværende lejere.

KFF ønsker med en opgradering af de akustiske forhold i Valby Hallen at kunne indgå forpligtende samarbejder med professionelle koncertudbydere i København, som kan være med til at tiltrække idræts- og koncertgæster fra både København og udenfor kommunegrænsen. Hensigten er at sikre kulturtilbud af høj kvalitet i de tidsrum, hvor kommerciel udlejning er nødvendig for at opfylde Valby Hallens indtægtskrav, som samtidig understøtter idrætsforeningernes drift og vilkår.

Forslaget er udarbejdet med tæt inddragelse af idrætsaktørerne omkring Valby Idrætspark, hvor Valby Hallen er placeret. Der er enighed om, at der med forslagets realisering vil være stærkt forbedrede muligheder for at tilrettelægge alternativer for idrætten i de tidsrum, hvor hallen udlejes til kommercielle formål. Det er samtidig i foreningernes interesse, at KFF ønsker at etablere forpligtende og langsigtede partnerskaber, som skal imødekomme idrættens behov og brug af faciliteter, og hvor idrætsforeningerne kan indgå i afviklingen af koncerter og events. Dermed kan de kommercielle udlejninger være med til at understøtte idrætsforeningernes fællesskab og eventuelt også deres økonomi, gennem aftaler mellem foreningerne og lejerne af Valby Hallen om eksempelvis assistance til bemanding af bar, garderobe mv. ved koncerter og andre kulturelle aktiviteter. Dette ligger i tråd med Kultur- og Fritidspolitikens ambition om at understøtte inddragelsen af københavnere i udviklingen af byens kultur- og fritidsliv, fordi alt samarbejde stimulerer og udfordrer Københavns kultur- og fritidsliv til at levere nye og overraskende oplevelser.

KFF kan jf. reglerne for lokaleudlån aflyse træning for foreningerne i alt 24 hverdage og alle fredage i den primære sæson (1. september – 30. april) uden at tilbyde alternative muligheder. KFF bestræber sig dog på at lave så få aflysninger som muligt og om muligt finde alternative træningsmuligheder for foreningerne. Med en systematisk og langsigtet planlægning af den kommercielle udlejning vil kapaciteten i Valby Hallen i højere grad kunne tilrettelægges således, at der kan arrangeres flere koncert- og kulturtilbud i lavsæsonen, hvor foreningernes belægning er lavere. Det gælder dog også i løbet af den primære sæson, hvor den langsigtede planlægning i særlig grad vil reducere gener ved aflysning for foreningerne. Dermed forventes indtægtsniveauet i hallen at kunne øges med bedre planlægning og forpligtende samarbejder, som skaber sikkerhed for indtjeningen.

17.3 FORSLAGETS INDHOLD

Der etableres bedre lydforhold i Valby Hallen, som vil gøre det muligt at afholde koncerter i størrelsesordenen 1.500 – 4.000 gæster. Lydforbedringerne består af oppustelige akustikposer i loftet i Valby Hallen, som sikrer en kortere genklangstid og dermed en bedre lyd kvalitet og en forbedret oplevelse for koncertgæsten. Valby Hallen er godkendt til i anvendelseskategori 3, dvs. blandt andet som idrætshal og som afholdelsessted for koncerter. Hallen er sikkerhedsgodkendt til max 4.760 personer alt efter inventaropstilling.

Det vil gøre det muligt dels at øge indtægterne ved udlejning af Valby Hallen til koncerter, dels ændre den kommercielle udlejning fra den nuværende kundekreds bestående af firmafester, outlets og sexmesser til en mere kulturel udlejningsprofil i form af koncerter og andre kulturelle aktiviteter.

17.4 ØKONOMI

I forhold til nye indtægter vil KFF indgå et samarbejde med interesserede udbydere af koncerttilbud i København i form af en forpligtende samarbejdsaftale, som vil kunne generere indtægter på en del af den nuværende overskudskapacitet. Med disse aftaler skal udbyderne afholde ca. 8-10 koncerter årligt.

Effektiviseringerne i forslaget er beregnet ud fra 9 koncerter á kr. 88.000 uden variable, når forslaget er fuldt implementeret og 6 koncerter i efteråret 2017. Interesserede samarbejdspartnere findes gennem

afholdelse af åbne møder for alle koncertarrangører i København, hvor udbyderne kan tilkendegive interesse i et formelt samarbejde.

Herudover indgås langtidsaftaler med øvrige udvalgte kommercielle lejere, som i lighed med musikudbydere forpligter sig på samarbejde for at forbedre mulighederne for foreningerne gennem en optimeret brug af hallen. Forslaget betyder, at der over de næste år kommer til at ske en reduktion af aflysninger hos de foreninger, som i dag benytter Valby Hallen og at de tilbageværende, nødvendige aflysninger kommer til at blive bedre fordelt blandt idrætsforeningerne som bruger hallen, grundet koncertarrangørernes øgede brug af alle ugens dage til koncerter og en bedre langtidsplanlægning, mod en nuværende udlejning af Valby Hallen til firmafester, outlets og messer, som falder på primært torsdage, fredage og lørdage.

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l			
	2017	2018	2019	2020
Ændring af udlejning til koncerter	-528	-792	-792	-792
Serviceudgifter på akustikposer		27	27	27
Samlet varig ændring	-528	-765	-765	-765

Investeringen skal anvendes til at forbedre lydforholdene i Valby Hallen. Forbedring af lydforhold er undersøgt hos Flex Acoustics, som har givet et bud på, hvad de vil kunne udføre de nødvendige forbedringer for. Dette beløber sig til 4 mio. kr. jf. tabel 2, inkl. honorar for projektledelse hos KFF ejendomsdrift og Service, som er fastsat til kr. 100.000.

Tabel 2. Anlægsinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l				
	2017	2018	2019	2020	I alt
Forbedring af lydforhold	4.000				4.000
Investeringer totalt, anlæg	4.000				4.000

17.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Opsætningen af de oppustelige akustik-poser bør ske i juli måned 2017, hvor arbejdet ikke vil påvirke de idrætsforeninger, som ellers benytter hallen.

Forbedringen skal sendes i udbud, da den samlede investering overstiger KK's grænser for investeringer uden udbud.

Københavns Ejendomme & Indkøb (KEID) er informeret om forslaget, og spørgsmål om vægtbelastninger i loftet af Valby Hallen har været fremlagt KEID til udtalelse, ligesom den rådgiver, der har udført beregningerne, er den samme rådgiver som KEID har benyttet til udførsel af ESCO arbejder i Valby Hallen. KEID har pr. mail tilkendegivet, at de er bekendte med forslagets indhold. Der skal ved projektopstart formelt indhentes ejerfuldmagt hos KEID i forbindelse med, at der søges myndighedsgodkendelse af akustikforbedringerne.

Anlægsarbejdet udføres af udbudsvinder med KFF Ejendomsdrift og Service som projektleder, med inddragelse af de relevante interessenter; herunder de interesserede udbydere af koncerttilbud i København og idrætsforeningerne som benytter hallen.

17.6 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Aftaler skal indgås med interesserede udbydere af koncerttilbud i København.

Aftaler om langtidsleje skal indgås med udvalgte andre kommercielle lejere.

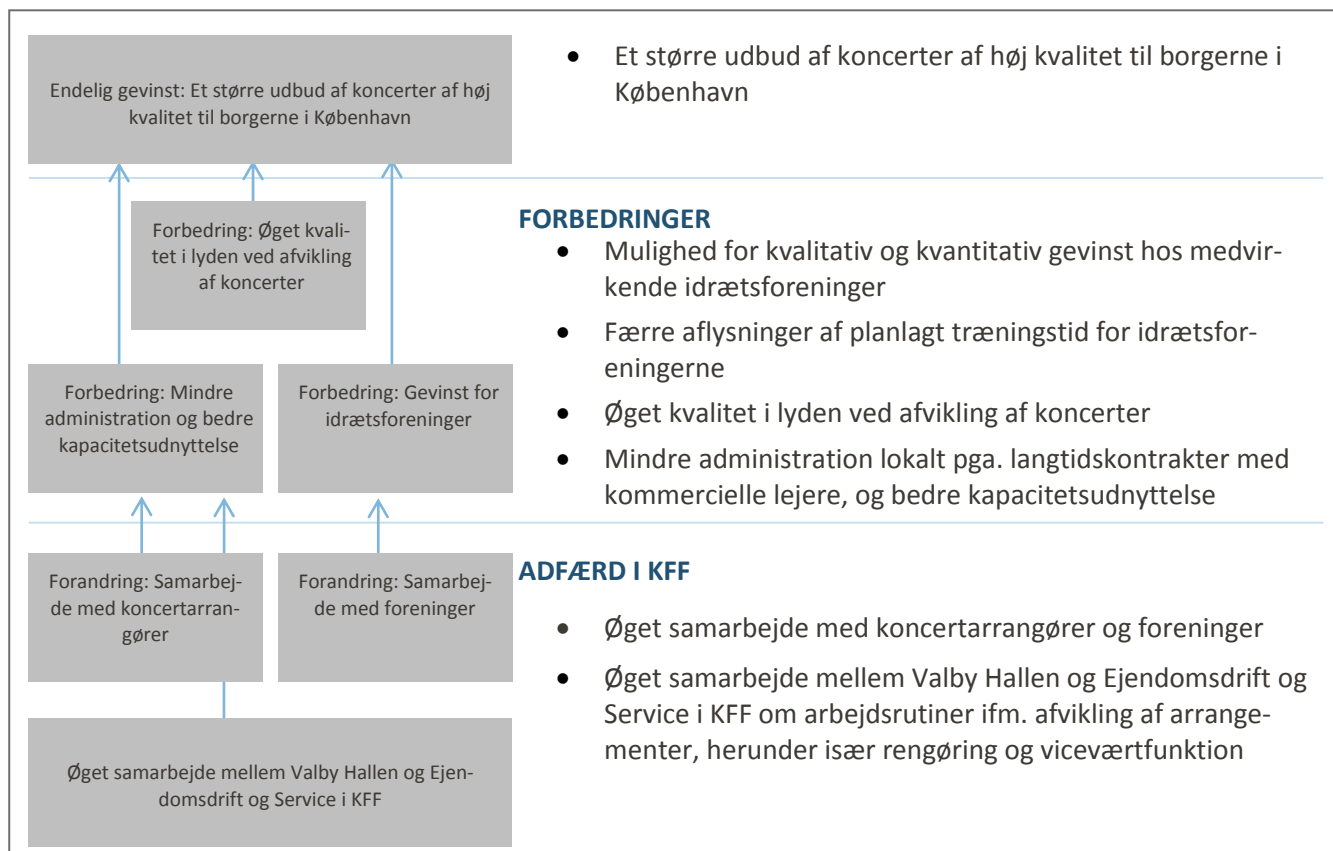
Lokale idrætsforeninger kan tilbyde deres hjælp til koncerter, i stil med den måde Roskilde Festival benytter foreninger. På Roskilde Festivalen kan foreninger påtage sig en opgave som for eksempel at drive en bod, være guider til parkering, være ansvarlig for rengøring eller lignende, hvor foreningen bliver en del af festivalen mod en økonomisk gevinst til foreningen.

17.7 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget vil give koncertarrangørerne i København mulighed for at tiltrække bands og solister, som kan trække 1.500 – 4.000 tilskuere til et koncertvenue, hvor lyden er i orden og derved give borgerne i København yderligere muligheder for kulturoplevelser af høj karakter, hvilket falder godt i tråd med Kultur- og Fritidspolitikken.

Figur 1 viser det indledende gevinstoverblik.

Figur 1. Indledende gevinstoverblik

17.8 OPFØLGNING

	Hvordan måles succes-kriteriet	Hvem er ansvarlig for op-følgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Årlige udlejninger til koncerter til en leje på kr. 792.000 i gennemsnit over 3 år	Opgøres over året	Kultur Syd	Hvert år pr. 31. december, startende i 2018 hvor forslaget er fuldt implementeret
25.000 gæster (københavnere) til koncerter årligt	Opgjort billetsalg fra musikudbydere	Kultur Syd i samarbejde med de udvalgte musikudbydere	Hvert år pr. 31. december startende i 2018 hvor forslaget er fuldt implementeret
Tre aftaler årligt med lokale foreninger om assistance ifm. koncerter	Optælles over året	Kultur Syd i samarbejde med lokale idrætsforeninger	Hvert år pr. 31. december startende i 2018 hvor forslaget er fuldt implementeret
50 % færre uforudsete aflysninger af skole- og foreningsidrætten	Optælles over året	Kultur Syd	Hvert år pr. 31. december startende i 2018 hvor forslaget er fuldt implementeret

17.9 RISIKOVURDERING

Etablering af lignende størrelse spillested som gør det svært at trække koncerter til Valby Hallen. Der er kendskab til, at KB-Hallen er under genopførelse.

Mulighed for at nuværende lejere ikke ønsker at indgå forpligtende langtidsaftaler. Tilkendegivelser fra udvalgte lejere tyder dog ikke på dette.

Forslag 18

LED-belysning i Kultur- og Fritidsforvaltningen

Kultur- og Fritidsforvaltningen

Kultur- og Fritidsforvaltningen udskifter belysningen på alle indendørs og udendørs idrætsanlæg med LED-pærer, som bruger langt mindre strøm.

18.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styrings- område	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer							
Strømbesparelse ved udskiftning til LED	Service		-1.638	-2.198	-2.198	-2.198	-2.198
Samlet varig ændring			-1.638	-2.198	-2.198	-2.198	-2.198
Implementeringsomkostninger							
Omkostninger ved udskiftning til LED	Anlæg	4.529	3.861				
Samlede implementeringsomkostninger		4.529	3.861				
Samlet økonomisk påvirkning		4.529	2.223	-2.198	-2.198	-2.198	-2.198
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	6 år						
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	6 år						

18.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Kultur- og Fritidsforvaltningen har i 2015 samlet alle driftsopgaver vedrørende kultur- og fritidsinstitutionerne i en fælles ejendomsdriftsenhed. Opgaverne spænder fra græspleje, vandpleje, rengøring, affald, miljø, sikkerhed og bygningsvedligehold.

Kultur- og Fritidsforvaltningen ønsker at optimere belysning med energibesparende løsninger gennem et fælles LED-projekt i hele forvaltningen på både udendørs og indendørs idrætsanlæg.

18.3 FORSLAGETS INDHOLD

Kultur- og Fritidsforvaltningen drifter meget store bygninger og arealer med boldbaner over hele byen. Ved at indføre strømbesparende belysning i samtlige lyskilder kan forvaltningen sikre et betydeligt lavere energiforbrug til gavn for et bedre miljø, og dermed frigive ressourcer til borgerrettede aktiviteter. Kultur- og Fritidsforvaltningen ønsker derfor med investeringen at sikre de mest optimale og de bedst besparende belysningsløsninger inde som ude.

Kultur- og Fritidsforvaltningen har 99 lokationer. I dag er 22 lokationer fuldt belyst af LED-pærer eller lignende sparepærer, på 53 lokationer er der blevet skiftet til LED belysning i en varierende grad, mens 24 lokationer har 100 pct. konventionel belysning. Flere nye kunstgræsanlæg er født med LED-belysning, og enkelte gamle anlæg har også fået opsat LED-belysning. Tilbage er identificeret 13 kunstgræsbaneanlæg på i alt 100.720 m², som i dag har lysanlæg uden LED-pærer og som bør skiftes.

Kultur- og Fritidsforvaltningen vil i samarbejde med eksterne konsulenter og energioptimeringsfirmaer stå for planlægning og udførelse af energioptimeringsprojekter på 77 lokationer og 13 kunstgræsanlæg. Enten ved opsættelse af LED-belysningsanlæg eller ved udskiftning af konventionel- eller sparepærer til LED-pærer. Automatisk tænd/sluk teknologi er ikke en del af forslaget.

18.4 ØKONOMI

Omkostningen ved at udskifte til LED-belysning på alle institutioner og udendørs anlæg, som i dag har hel eller delvis konventionel belysning, er beregnet til i alt 8.390 t.kr. Beregningen er foretaget på baggrund af tilbud på udskiftning af belysning på i alt seks lokationer og fire kunstgræsbaner, samt hvilken grad af belysningskilder og hvilken art belysning, der mangler at blive udskiftet på de resterende adresser. Den indendørs belysning, der skal udskiftes, er beregnet til at koste 3.611 t. kr. og den udendørs belysning 3.250 t. kr. Hertil er lagt 15 pct. til udformning af udbudsmateriale på entreprisen, hvilket svarer til 1.029 t.kr. Udbudsmaterialet skal være nøjagtigt beskrivende. Den rådgivende ingeniør skal ud på alle lokationer og gennemgå/registrere hvert enkelt lys panel. Dette arbejde er væsentlig for at undgå eventuelle ekstraregninger fra entreprenøren, hvis udbudsmaterialet ikke er beskrivende nok. Et rådgiverhonorar på 15 % for ingeniører er normalt. Endvidere anvendes 500 t.kr. til håndtering af projektledelsen i KFF.

Effektiviseringen udgøres af lavere el-udgifter alt i alt på 2.198 t.kr. ved fuld implementering. Besparelsen er beregnet baggrund af besparelsesberegninger på seks lokationer og fire kunstgræsbaner, samt hvilken grad af belysningskilder og hvilken art belysning, der mangler at blive udskiftet på de resterende adresser, samt en kilo watt pris på 1,71 kr. På den indendørs belysning forventes en besparelse på 1.690 t.kr. og på den udendørs belysning forventes en besparelse på 508 t.kr. årligt. Udendørsbelysning er tændt i et langt kortere tidsrum end indendørsbelysning, derfor er der en stor forholdsmæssig forskel i besparelspotentialet.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l			
	2017	2018	2019	2020
Samlet strømbesparelse ved udskiftning til LED	-1.638	-2.198	-2.198	-2.198
Varige ændringer totalt, service	-1.638	-2.198	-2.198	-2.198

Tabel 3. Anlægsinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l				
	2016	2017	2018	2019	I alt
Udskiftning af indendørs belysning i KFF		3.611			3.611
Udskiftning af udendørs belysning i KFF	3.250				3.250
Udformning af udbudsmateriale	1.029				1.029
Projektledelse	250	250			500
Investeringer totalt, anlæg	4.529	3.861			8.390

18.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Under forudsætning af at økonomi frigives medio 2016 køres der udbud i efteråret, hvorefter leverandør vælges i sept. 2016. Implementeringen af LED belysning vil på grund af det meget store omfang forløbe fra efteråret 2016 til efteråret 2017. Kunstgræsbanerne er planlagt til at få LED belysning i perioden okt. 2016 – jan 2017. LED belysning på øvrige institutioner (indendørs) er planlagt til at forløbe i perioden jan. 2017 – aug. 2017.

18.6 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Lyskonsulenter og vidensinstitutioner vil blive inddraget i planlægning af LED-projekterne. Egne medarbejdere og private virksomheder vil udføre anlægsopgaven. KEID vil blive anvendt som sparringspartner på projektet og til erfaringsudveksling.

18.7 FORSLAGETS EFFEKT

Effekten af LED-projektet vil alene være en energibesparelse.

18.8 OPFØLGNING

Ejendomsdrift & Service vil have projektledelse på projektet og vil også have ansvaret for implementering og gevinstrealisering af projektet.

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Gennemførelse af projekt	Gennemgang af samtlige involverede lokationer	Ejendomsdrift & Service (KFF)	Primo 2018
Brugertilfredshed	Brugerundersøgelse	Ejendomsdrift & Service (KFF)	Primo 2018
Opnåelse af besparelse	Beregning	Ejendomsdrift & Service (KFF)	Primo 2019

18.9 RISIKOVURDERING

Kultur- og Fritidsforvaltningen har i februar 2016 undersøgt alle idrætshaller, svømmehaller, kulturhuse og arealer med kunstgræsbaner i forvaltningen og noteret i hvilken grad, der allerede anvendes LED-belysning. Desuden er der indhentet tilbud på i alt 6 forskelligartede lokationer om udskiftning af konventionel belysning til LED-belysning. Kultur- og Fritidsforvaltningen vurderer derfor, at den største risiko ved beregningen er en evt. højere el-pris.

BØRNE- OG UNGDOMSFORVALTNINGEN

Forslag 19

Bedre kapacitetsudnyttelse som følge af større enheder på skoleområdet

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Fordi de københavnske skoler vokser i elevantal medfører dette færre udgifter pr. elev til administration, ledelse, EAT-bod, inklusionspædagoger mv.

19.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Bedre kapacitetsudnyttelse som følge af større enheder på skoleområdet	Service	-2.000*	-2.000*	-2.000*	-2.000*
Samlet varig ændring		-2.000*	-2.000*	-2.000*	-2.000*
Samlet økonomisk påvirkning		-2.000*	-2.000*	-2.000*	-2.000*

*Forslaget har en samlet effektivisering i 2018 på 2,0 mio. kr., heraf anvendes 261 t. kr. til interne omprioriteringer i Børne- og Ungdomsforvaltningen i 2018.

19.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Som en del af arbejdet med kapacitetsudnyttelse og etablering af bæredygtige enheder er der i de senere år kommet større og større skoler. I årene 2012-2016 er der gennemsnitlig kommet 13 flere elever årligt på hver folkeskole i Københavns Kommune. I 2012 var den gennemsnitlige skolestørrelse 527 elever, mens den i 2016 er på 579 elever. Gennemsnittet forventes at stige løbende i de kommende år, i takt med at nye skoler fyldes op.

19.3 FORSLAGETS INDHOLD

Med de større skoler er udgiften pr. elev faldet, da faste udgifter til ledelse, administration, EAT-bod, inklusionspædagog mv. stiger ikke proportionelt med antallet af elever. Denne mekanisme er indbygget i bevillingsmodellen for skolerne og forslaget indebærer derfor ikke, at skolernes budgetter vil blive reduceret.

19.4 ØKONOMI

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Bedre kapacitetsudnyttelse som følge af større enheder på skoleområdet	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Varige ændringer totalt, service	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000

19.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører alene Børne- og Ungdomsforvaltningen.

19.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget implementeres ved at reducere i budgetrammen.

19.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDPARTNERE

Faglige organisationer på skoleområdet er orienteret om forslaget.

19.8 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget har ingen effekt på eleverne og skolerne. Forslaget implementeres uden at reducere i pladsprisen på skolerne.

19.9 OPFØLGNING

Der er ikke behov for opfølgning på forslaget.

19.10 RISIKOVURDERING

Der vurderes ikke at være risici forbundet med forslaget.

Forslag 20

Effektivisering af bydækkende enheder – CSV, UiU, KKU og Børne- og Ungdomstandplejen

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Fra budget 2015 har Børne- og Ungdomsforvaltningen arbejdet strategisk med flerårige måltal for effektiviseringer i de bydækkende enheder. Der fremlægges her effektiviseringer på de bydækkende enheder UiU, KKU og Børne- og ungdomstandplejen.

20.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Effektivisering på Børne- og Ungdomstandplejen	Service	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Administrativ effektivisering på CSV	Service	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Københavns Kommunes Ungdomsskole	Service	-1.730	-1.730	-1.730	-1.730
Effektivisering på UiU	Service	-1.700	-1.700	-1.700	-1.700
Samlet varig ændring		-6.930	-6.930	-6.930	-6.930
Samlet økonomisk påvirkning					
		-6.930	-6.930	-6.930	-6.930

20.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Fra budget 2015 har Børne- og Ungdomsforvaltningen arbejdet strategisk med flerårige måltal for effektiviseringer i de bydækkende enheder som en ramme om, at der er blevet produceret konkrete effektiviseringsforslag til politisk godkendelse i udvalgets budgetforslag. Måltallene blev oprindeligt fastsat som en fast procentdel på 5,8 % for 2014 budgetterne.

I nedenstående tabel 1 fremgår den enkelte bydækkende enheds måltal i forhold til deres budget, og hvor langt de er nået med effektiviseringen. Hvor effektiviseringen ikke er nået, fremgår de konkrete forslag nedenfor.

Tabel 1. Effektiviseringer på de bydækkende enheder (i mio. kr.)

Bydækkende enhed	Måltal (5,8 % af budget)	Beslutede effektiviseringer i 2015-2018	Resterende måltal	Forslag til Budget 2018	Forslag til budget 2019
Børne- og Ungdomstandplejen	8,8	6,3	2,5	2,5	
CSV - ekskl. STU	2,6	1,6	1,0	1,0	
KKU - ekskl. 10 klasse	4,0		4,0	1,73	2,0
UiU	1,7	0	1,7	1,7	
Musikskolen, Sangskolen og Billedskolen	1,9	0,4	1,5	0	1,5
Total	19,0	8,3	10,7	6,9	1,5
Forslag for de bydækkende enheder, der udgør separat bidrag til forvaltningsspecifikke effektiviseringer					
Børnecenter København	2,6	2,0	0,6	3,0	
Samlokalisering af UU og KUU – effektivisering i KKU				0,3	
Total				3,3	

De bydækkende enheder Børne- og Ungdomstandplejen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Skoletjenesten er ikke med i øvelsen, da deres aktiviteter primært er eksternt finansieret.

Derudover fremgår Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) ikke af oversigten. Dette skyldes at forslag for UU ikke indgår i Børne- og Ungdomsforvaltningens forvaltningsspecifikke effektiviseringer, men indgår i stedet som en del af Børne- og Ungdomsudvalget pulje til intern omstilling.

20.3 FORSLAGETS INDHOLD

Effektivisering i Børne- og Ungdomstandplejen

Der gennemføres en effektivisering i Børne- og Ungdomstandplejen på i alt 2,5 mio. kr. ved at:

Centralisere tandklinikernes indkøb af forbrugsvarer. Dette medfører en effektivisering på 0,4 mio. kr. i 2018.

Ophør af midlertidigt orto-team i 2018. Ventelister på tandreguleringsbehandling er nedbragt over en treårig periode fra 2015–17 ved indsættelse af ekstra ressourcer i et såkaldt orto-team med 1 special-tandlæge, 1 orto-tandplejer og 3 orto-klinikassistenter. De ekstra ressourcer er fundet ved intern omprioritering i BUT og vil ophøre med udgangen af 2017. Dette medfører en effektivisering på 2,1 mio. kr. i 2018.

Administrativ effektivisering på Center for Specialundervisning for Voksne

CSV har allerede gennemført en effektivisering på ledelse og administration på i alt 2,6 mio. kr. i 2017. Af disse 2,6 mio. kr. er 1 mio. kr. anvendt i 2017 til ansættelse af neuropsykolog og optiker for derved at sikre, at CSV er bemandede med de fagligheder som er forudsætningen for at kunne være et konkurrencedygtigt kommunikationscenter. Ved besparelse på yderligere en mio. kr. kommer CSV op på det fastsatte måltal på 2,6 mio. kr.

Københavns Kommunes Ungdomsskole (KKU)

Ungdomsskolen (KKU) skal ligesom de øvrige bydækkende enheder levere effektiviseringsforslag på 5,8 %

af 2014-budgettet i perioden 2015-2018 svarende til 4,0 mio. kr. Der er ikke tidligere besluttet nogen effektiviseringer for KKU.

Det foreslås at der gennemføres en effektivisering på 1,73 mio. kr. ved at:

Effektivisere på administrationen på 0,385 mio. kr. KKU har allerede i 2017 gennemført denne effektivisering. IT-effektivisering på 0,42 mio. kr. og 0,075 mio. kr. systemejerskab på Lara Hosting. KKUs finansiering af valgfag frafalder. Folkeskolerne har finansiering til deres valgfag via budgetmodellen. En række folkeskoler fik dog deres valgfag finansieret af KKU, hvilket betød at de pågældende skoler blev kompenseret to gange for valgfagene. Ordningen med at KKU dækkede finansiering af valgfag ophørte i 2016, men KKU blev ikke reduceret i budget. Udgiften på 0,85 mio. kr. kan derfor effektiviseres. Samlokalisering af UU og KKU i Korsgade, som fremsættes i separat forslag. Forslaget medfører en samlet effektivisering på huslejen på 0,6 mio. kr. årligt, hvoraf 0,3 mio. kr. tilgår KKU. Der tilbagestår dermed et effektiviseringskrav for KKU på 2,035 mio. kr. Forvaltningen arbejder med en plan om at samlokalisere to af ungdomsskolens heltidsundervisningstilbud i lokaler som om eftermiddagen og aftenen bruges til ungdomsklubformål. Dette udarbejdes dog først til budget 2019.

Effektivisering på UiU

Udannelsescentret UiU gennemfører undervisning til børn og unge med særlige behov herunder 10. klasse. I budget 2016 blev det besluttet at harmonisere serviceniveauet på kategori 4 specialskolerne i København. Dette skete på baggrund af en benchmarkundersøgelse af specialskolerne som viste at disse skoler (fx Strandparkskolen, Øresundsskolen, Skolen i Ryparken og Fensmarks skolen) havde et serviceniveau der lå betydeligt over niveauet hos de kommuner vi normalt sammenligner os med – Århus, Odense og Aalborg. Effektiviseringen er gennemført på de konkrete skoler fra skoleåret 2016/17.

UiU gennemfører også kategori 4 undervisning, men det var ikke med i den oprindelige beslutning om effektivisering. Derfor foreslås det at UiU i lighed med de øvrige skoler skal effektivisere på området ved at tilpasse udgifterne til personale. Som den oprindelige effektivisering vil denne effektivisering blive gennemført ved hjælp af følgende håndtag:

- Flere elever i grupperne
- Ændringer i personalesammensætningen
- Tilpasning i antallet af medarbejdere

UiU kan trække på erfaringerne fra de øvrige kategori 4 specialskoler i implementeringen af forslaget. Der blev i den forbindelse udviklet et dokumentationsredskab i forhold til faglig, social og personlig progression hos elever med vidtgående indlæringsvanskeligheder til brug for implementeringen.

Separate forslag fra de bydækkende enheder

Børnecenter København havde et resterende måltal på 0,6 mio. kr. Der er udarbejdet en investeringscase på "Omlægning af Børnecenter København", der giver en samlet effektivisering på 3,0 mio. kr. Investeringscasen er godkendt i Overførselssagen for 2016/17 og indgår derfor som separat bidrag til de forvaltningsspecifikke effektiviseringer.

Derudover er der udarbejdet en investeringscase på samlokalisering af UU og KKU, som blev godkendt i forbindelse med Overførselssagen 2016/17.

20.4 ØKONOMI

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Effektivisering på Børne- og Ungdomstandplejen	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Administrativ effektivisering på CSV	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Københavns Kommunes Ungdomsskole	-1.730	-1.730	-1.730	-1.730
Effektivisering på UiU	-1.700	-1.700	-1.700	-1.700
Varige ændringer totalt, service	-6.930	-6.930	-6.930	-6.930

20.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører alene Børne- og Ungdomsforvaltningen.

20.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslagene implementeres af de bydækkende enheder selv, og de er beskrevet under de enkelte forslag i indholdsafsnittet. På CSV gennemføres effektiviseringen ved at reducere på inventar/vedligehold, kompetenceudvikling, og undervisningsmidler.

20.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Forslagene er udarbejdet sammen med lederne for de bydækkende enheder som har orienteret de relevante bestyrelser og inddraget medarbejdere via MED og TRIO.

20.8 FORSLAGETS EFFEKT

Forslagene forventes ikke at have negative konsekvenser for brugerne, men påvirker medarbejderne.

På KGU vil forslaget påvirke medarbejderne i KGU ved, at der gennemføres en effektivisering af de administrative opgaver. På UiU vil forslaget påvirke medarbejderne ved at der ændres i personalesammensætningen, kommer flere elever i grupperne og at det samlede antal medarbejdere tilpasses.

20.9 OPFØLGNING

Opfølgning på forslagene gennemføres af de bydækkende enheder selv.

20.10 RISIKOVURDERING

Der forventes ikke risici i forhold til effektiviseringerne.

Forslag 21

Effektivisering af gårdmandsudgifter og administration for specialbørnehaverne

Børne- og Ungdomsforvaltningen

I forslaget er der fokus på, hvordan der kan effektiviseres på opgaver i forbindelse med gårdmandsudgifter og administrative opgaver i dagtilbud til børn med særlige behov.

21.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Effektivisering af gårdmandsudgifter og administration for specialbørnehaverne	Service	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Samlet varig ændring		-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Samlet økonomisk påvirkning		-1.000	-1.000	-1.000	-1.000

21.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Børne- og Ungdomsforvaltningen har syv dagtilbud til børn med særlige behov, hvoraf et er selvejende. De særlige dagtilbud har pladser for børn med betydelige og varige psykiske og fysiske handicap. Forvaltningen foreslår, at der fastsættes et måltal for de særlige dagtilbud svarende til måltallet for de bydækkende enheder.

21.3 FORSLAGETS INDHOLD

Forvaltningens forslag er, at der fastsættes et måltal for de særlige dagtilbud svarende til måltallet for de bydækkende institutioner på 5,8 % over 4 år. Det svarer til 4,4 mio. kr. i alt. Måltallet fordeles ud fra budgetfordelingen med 3,5 mio.kr. til specialklyngen og 0,9 mio.kr. til det selvejende særlige dagtilbud.

Måltallet indføres gradvist, så effektiviseringen er 1,0 mio.kr. i 2018 og stigende til 4,4 mio. kr. frem mod 2021. Denne business case vedrører alene effektiviseringen i 2018 og Børne- og Ungdomsforvaltningen vil vende tilbage med business case på den resterende effektivisering i budget 2019.

I 2018 vil effektiviseringen blive indhentet på særlige gårdmandsudgifter og derudover administration. I dag er der afsat ca. 900 t. kr. til særlige gårdmandsudgifter til vedligehold af særlige hjælpemidler. Midlerne fordeles så hver institution får timer til opgaven. Det vurderes, at opgaven kan løses mere effektivt ved at midlerne samles på et halvt gårdmandsårsværk, der kan vedligeholde de særlige hjælpemidler på tværs af institutionerne. Der regnes derfor med, at opgaven fremover kan nedjusteres til et halvt årsværk eller ca. 250 t. kr. Dette giver en nettoeffektivisering på ca. 650 t. kr.

Den resterende effektivisering på 350 t. kr. vil blive indhentet på administration. I dag udgør administrationen to årsværk i klyngen. Det vurderes, at de administrative opgaver fremadrettet kan gennemføres mere effektivt gennem bl.a. mere hensigtsmæssige procedurer, så der fremadrettet kun er behov for ca. 1,2 årsværk. Effektiviseringen vil blive indhentet ved naturlig afgang af det eksisterende administrative personale. Der er generelt flere administrative opgaver i de særlige dagtilbud end de øvrige dagtilbud, men der er

samtidig mere personale til at løse disse administrative opgaver på institutionerne. Med denne nedjustering af udgifter til administration vil specialbørnehaverne fortsat have flere midler til administration end de almindelige klynger, så der kan løses de særlige opgaver som specialbørnehaverne har.

Forslagene til 2019 og frem udarbejdes sammen med lederne af de særlige dagtilbud og i dialog med medarbejdere, forældrebestyrelser og øvrige interessenter. De færdige forslag vil blive præsenteret for BUU til endelig vedtagelse i forbindelse med behandlingen af budget 2019.

21.4 ØKONOMI

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Effektivisering af gårdmandsudgifter og administration for specialbørnehaverne	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Varige ændringer totalt, service	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000

21.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører alene Børne- og Ungdomsforvaltningen.

21.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget implementeres ved at samle opgaverne for vedligehold af særlige hjælpemidler, samt at reducere i det administrative personale og effektivisere deres arbejdsgange. Effektiviseringen gennemføres af specialklyngen samt Centerbørnehaven.

21.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Ledelse af specialbørnehaverne er inddraget. MED og bestyrelse er orienteret.

21.8 FORSLAGETS EFFEKT

Effekt af forslaget i 2018, er at opgaver vedrørende vedligehold og administration vil skulle løses anderledes på specialbørnehaverne. Det vil medføre forandringer for de involverede medarbejdere.

21.9 OPFØLGNING

Opfølgning på forslaget foretages af ledelsen af specialbørnehaverne, som har ansvar for implementeringen.

21.10 RISIKOVURDERING

Der vurderes ikke at være risici forbundet med forslaget.

Forslag 22

Faldende dækningsgrader på fritidsområdet

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Andelen af 6-13-årige børn, der anvender et fritidstilbud er faldet efter implementering af Folkeskolereformen og dette mønster forventes at fortsætte i 2018, således at der i 2018 er skabt et effektiviseringspotentiale på 2 mio. kr.

22.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Faldende dækningsgrad på fritidsområdet	Service	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Samlet varig ændring	Service	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Samlet økonomisk påvirkning					
	Service	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000

22.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Der forventes en lavere aktivitet på dagområdet end forudsat i udvalgets budgetramme. Det er forvaltningens vurdering, at der er tale om en varig tilstand, men det præcise omfang, og i hvilken grad årsagen er henholdsvis ændringer i børnetallet eller ændringer i dækningsgraden, er på nuværende tidspunkt svært at sige. Mindreaktiviteten skal ses i sammenhæng med, at udvalget tidligere varigt har finansieret stigende aktivitet og dækningsgrader i budget 2014 for 23,8 mio. kr.

22.3 FORSLAGETS INDHOLD

Forvaltningen foreslår, at forslaget gennemføres med 2 mio. kr. i 2018, da der er usikkerhed forbundet med aktivitetsforventningerne. Forvaltningen vil følge aktiviteten tæt i den kommende periode, så det er muligt at korrigere effektiviseringen i forhold til budget 2019.

22.4 ØKONOMI

Det er ikke muligt at forudsige fremtidige dækningsgrader på de forskellige pasningstilbud i BUF. Beregningsforudsætningen er således baseret på en udvikling i dækningsgraden 2016/17, og der forventes ikke stigninger i dækningsgraden.

Et dækningsgradsfald med en økonomisk konsekvens på 2,0 mio. kr., svarer til et dækningsgradsfald på 0,3 % eller 64 børn ud af en befolkningsgruppe i 6-9 års alderen med 23.500 børn.

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Faldende dækningsgrad på fritidsområdet	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Varige ændringer totalt, service	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000

22.5 FORDELING PÅ UDVALG

Børne- og Ungdomsudvalget.

22.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Implementering sker ved en reduktion af Børne- og Ungdomsudvalgets ramme.

22.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Der har ikke været inddraget samarbejdspartnere, da besparelsen ikke påvirker serviceniveauet.

22.8 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget er af teknisk karakter, så der effektiviseres midler som følge af lavere efterspørgsel efter tilbud. Der vil være nogle børn, der ikke anvender fritidstilbud.

22.9 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Udvikling i dækningsgrad udvikler sig som forventet	Forvaltningen følger månedligt op på udviklingen i aktiviteten og vil på denne måde monitorere udviklingen i dækningsgraden.	Økonomi, kapacitet og anlæg i ARC	Månedligt

22.10 RISIKOVURDERING

Der er altid en risiko forbundet med udviklingen i dækningsgrader, da meget små procentuelle ændringer kan give relativt store mer-/mindreforbrug

Forslag 23

Feriepasning i dagtilbud

Børne- og Ungdomsforvaltningen

De københavnske dagtilbud planlægger i dag sommerferieperioden ud fra at alle institutioner holdes åbne. Ofte gennemføres ferieperioden med en højere barn/voksen ration end det er tilfældet til hverdag. Med forslaget anbefales det at lave et samarbejde på tværs af institutioner i forskellige klynger og samle aktiviteterne i få institutioner, frem for at have mange institutioner åbne med få børn. Dermed kan der opnås en besparelse på medarbejdertimer og vikartimer og en bedre fordeling af institutionernes ressourcer.

23.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Feriepasning i dagtilbud	Service	-12.700	-30.000	-30.000	-30.000
Samlet varig ændring		-12.700	-30.000	-30.000	-30.000
Samlet økonomisk påvirkning					
		-12.700	-30.000	-30.000	-30.000

23.2 BAGGRUND OG FORMÅL

De københavnske dagtilbud planlægger i dag sommerferieperioden ud fra at alle institutioner holdes åbne. Ministeriet har åbnet op for muligheden for at lukke matrikler i ferieperioden. For det meste er der omkring 1/3 af børnene der møder frem, og fremmødet falder, jo ældre børnene bliver (baseret på et gennemsnit på tværs aldersregistrering). I nogle institutioner oplever de, at der kun er få børn, men alligevel er 3-4 medarbejdere på arbejde for at dække en hel dag, så ingen medarbejdere er alene med børnene. I nogle tilfælde dækkes mange timer af vikarer, fordi det faste personale også selv skal afholde ferie. Ofte gennemføres ferieperioden med en væsentlig højere barn/voksen-ration, end det er tilfældet til hverdag. Selv om den enkelte institution taler med forældrene om hvornår børnene har behov for pasning, er det svært at få et klart overblik over hvor mange børn der kommer hver dag, da forældrenes ferieplaner kan ændre sig.

Denne situation er ikke optimal for kvaliteten i tilbuddene til børnene i ferieperioden og medfører samtidig mindre effektiv ressourceudnyttelse. Det gøres derfor muligt for dagtilbuddene at optimere ressourceforbruget i juli måned. Dette skal ske ved, at institutionerne i en klynge eller i et netværk på tværs af enheder, kan tilrettelægge et godt pædagogisk tilbud i ferien, under hensyntagen til alle børns, forældres og medarbejdernes ferieplanlægning.

23.3 FORSLAGETS INDHOLD

Børne- og Ungdomsforvaltningen har interviewet en række ledere om, hvad der skal til for at forbedre ferieplanlægningen. De vigtigste pointer fra dialogen er, at ferieplanlægningen i den enkelte klynge eller netværk vil se forskellig ud, da der er tale om forskellige institutioner og børn med forskellige baggrund. Derudover at lederne er positive overfor at finde en måde at implementere forslaget på, så det lykkedes bedst muligt i egen klynge. Lederne understreger vigtigheden af, at forældrene forstår, at det ikke er en lokal beslutning, men en politisk beslutning.

Dialogen med implementeringsgrupperne, da faglige organisationer samt KFO peger på, at der dels er bekymring for kvaliteten i feriepasningen (særligt de yngste børn og de sårbare børn bliver nævnt), på den anden side er der dog også flere der peger på, at feriepasningen vil øge kvalitet idet man kan lave en samlet pædagogisk tilrettelæggelse af feriepasningen. Desuden er der skepsis overfor hvorvidt der er tale om en reel besparelse.

I interviewene er det identificeret at følgende håndtag er nødvendige for at skabe bedre ferieplanlægning:

1. Flytning og samling af aktiviteter i særlige ferietilbud

Det skal være muligt for institutioner i en klynge eller netværk at flytte deres aktiviteter helt til en anden placering over en længere periode. Forudsætningen for dette er, at der følger kendt personale med børnene. Dette vil typisk ske ved at samle aktiviteter i en anden institution i et særligt ferietilbud. Flytning af aktiviteter vil skulle ske med hensyn til børnegruppens behov, herunder alder. Flytningen vil ikke være lukkede, da kendt personale følger med børnene.

2. Tættere samarbejde med forældrene om tilbagemelding vedrørende pasningsbehov

Institutionerne vil gerne blive bedre til at planlægge ferieperioderne – dvs. at indkalde det rette antal medarbejdere til det antal børn, som har behov for pasning. Det skal ske gennem et tæt samarbejde med forældrene om at få dem til at melde deres pasningsbehov ind i rette tid, og at de får givet et retvisende billede af deres pasningsbehov. Som et forsøg vil der blive igangsat en kommunikationsindsats i vinteren 2017 (i god tid inden ferieplanlægningen 2018), som er målrettet forældrene, og har til formål at få dem til at melde pasningsbehovet ind i tide og melde det retvisende behov ind. Desuden vil der blive samlet op på gode ideer fra institutioner, som er lykkedes med at få forældrene til at melde ind rettidigt og retvisende.

3. Understøtte institutioner i bedre planlægning af ferieperioderne

Med KbhBarn har institutionerne fået et værktøj, som potentielt kan hjælpe dem i ferieplanlægningen. Ved at bruge fremmøderegistreringen for børnene samler institutionerne værdifuld viden om fremmødemønstret, som kan bruges i ferieplanlægningen. Desuden har systemet potentiale til at kunne matche det forventede fremmøde med personalebelægningen. Ved at se på hvilke erfaringer institutionerne har med at bruge KbhBarn i ferieplanlægningen, vil forvaltningen gøre det lettere for institutionerne at anvende KbhBarn. Det kan f.eks. være ved at udarbejde vejledninger eller sprede viden om systemet på anden vis. Forvaltningen vil også samle de gode erfaringer med ferieplanlægning, som ikke relaterer sig til KbhBarn. Disse erfaringer skal også omsættes til konkrete redskaber, vejledninger eller andet, som kan gøre det lettere for alle institutioner at planlægge ferieperioderne.

Med disse håndtag vil en ferieplanlægning i en klynge med 8 institutioner for eksempel kunne se sådan ud:

- Klyngen vælger at samle aktiviteter på to institutioner frem for at have 8 institutioner med aktiviteter. Den ene institution, der har planlagt ferieaktiviteter, er en integreret 0-6 års institution og den anden består af tre enheder fra 0-9 år, herunder en enkelt fra 6-9 år. De to institutioner kan derfor rumme alle aldersgrupper fra 0-9 år.
- De to institutioner ligger geografisk i hver sin ende af klyngen, sådan at forældrene skal transportere sig mindst muligt ekstra.
- I de to åbne institutioner er der altid mindst en medarbejder til stede fra hver institution, sådan at der altid er et for børnene kendt ansigt. Normeringen vil som minimum være den samme, som den er til hverdag.

- Besparelsen på løn ligger i at personalet fra alle institutioner kan dække hinanden ind, og at man i hele ferieperioden kan trække på det faste personale og ikke hente vikarer ind. Derudover vil der være en besparelse på bygningsdrift (el, rengøring osv.) som gælder for de bygninger som lukkes.
- Klyngen og KKFO'en har besluttet, at de vil benytte KbhBarn til at påminde forældrene om at melde ferie ind, og det er også i KbhBarn at en af klyngens ledere (sammen med lederen af KKFO'en) holder styr på hvor mange børn, der har behov for pasning. Ligeledes bruges KbhBarn til at lave statistik, sådan at man i de kommende år, kan bruge det som indikator for fremmødet. Her kan KbhBarn også være et centralt værktøj ift. kommunikation med forældrene.

Som det hele tiden har været tilfældet, er alle forældre fortsat garanteret at kunne få passet deres barn alle hverdage, undtagen d. 5. juni og d. 24. december, som er nationalt fastlagte lukkedage. Såfremt institutionen afholder de 7 mulige kommunale lukkedage, skal forældrene tilbydes alternativ pasning til deres barn.

23.4 ØKONOMI

Børne- og Ungdomsforvaltningen har 45 klynger (39 kommunale og 6 selvejende) og 24 netværk bestående af 165 selvstændige selvejende institutioner og 23 enheder uden for klynger og netværk (inkl. KKFO'er).

Forudsætningerne for beregningen er, at det vil være muligt at samle pædagogiske aktiviteter på 50 % af institutionerne 3 uger i sommerferien. På de lukkede matrikler antages det, at der normalt har været 30 % af personalet, og det forventes derfor, at der kan opnås en forbedret ferieplanlægning for 15 % af personalet. Herudover spares rengøringsudgiften på de lukkede institutioner i 3 uger.

Det giver samlet set et potentiale på 35,5 mio. kr. baseret på ovenstående forudsætninger. Der indregnes en effektivisering på 30 mio. kr. startende med 12,7 mio. kr. i 2018 og fuld effekt i 2019.

Bevillingskonto	Total	Pr. uge	50 % institutioner	30 % personale	3 uger (netto)
Rengøring	169.203.045	3.253.905	1.626.952		4.171.673
0-2 års pladser	1.411.331.354	27.140.988	13.570.494	4.071.148	10.438.841
2-3 års pladser	4.200.144	80.772	40.386	12.116	31.066
3-5 års pladser	948.384.401	18.238.162	9.119.081	2.735.724	7.014.678
6-9 års pladser*	412.786.921	23.814.630	11.907.315	3.572.195	9.159.473
10-11 års pladser*	108.761.551	6.274.705	3.137.352	941.206	2.413.348
12-13 års pladser*	52.967.695	3.055.829	1.527.914	458.374	1.175.319
14-17 års pladser*	50.105.924	2.890.726	1.445.363	433.609	1.111.818
I alt	3.157.741.035				35.516.215

* På fritids og klubområdet ligger den længste åbningstid i sommerperioden, hvorfor potentialet er størst her.

Effektiviseringen vil formodentlig ikke deles lige på alle aldersgrupper, men man vil i den enkelte klynge/netværk kunne prioritere en samling af aktiviteter for de ældste børn og prioritere mest mulig genkendelighed for de yngste vuggestuebørn.

Klynger og netværk er sammensat af forskellige typer af institutioner, og effektiviseringen vil derfor ramme forskellige afhængig af sammensætningen af vuggestuer, børnehaver og fritidshjem. Derfor vil nogen klynger/netværk skulle effektivisere mere end andre afhængig af deres pladstyper og mængder. Effektiviseringen ser forskellig ud, fordi klyngerne er forskellige, og den mere effektive udnyttelse af ressourcer hen over sommeren vil i alle klynger/netværk give et reelt fald i aktivitet, som svarer til effektiviseringen.

Potentialet for besparelsen kan være større, da mange institutioner har flere matrikler i hver enhed, og det vil formodentlig være muligt at lukke mere en 50 % ned. Forslaget er, at den mulige ekstra effektivisering tilfalder institutionerne selv, sådan at der er et ekstra incitament til at effektivisere i ferieperioderne.

Der er indregnet et fald i forældrebetalingen, som for denne effektivisering fordeler sig således:

	Vuggestue	Børnehave	Fritidshjem	Fritidsklub	Juniorklub
VB 2017	2.868	2.021	953	514	514
Nettobeløb på -40 mio.	2.854	2.007	928	494	494
Forskel	-14	-14	-25	-20	-20

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Feriepasning i dagtilbud	-12.700	-30.000	-30.000	-30.000
Varige ændringer totalt, service	-12.700	-30.000	-30.000	-30.000

23.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører alene Børne- og Ungdomsforvaltningen.

23.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

I implementeringen af forslaget skal det sikres at:

- Forældrene skal inddrages i planlægningen og organiseringen af pasningen i ferieperioden. Det vil være oplagt, at det er forældrebestyrelserne, som er ledelsens sparringspartner og kan repræsentere den samlede forældregruppe.
- Medarbejderne skal inddrages i planlægningen af opgaven som en måde at sikre kvalitets tilbud om sommeren. Ledere har peget på, at dette f.eks. kan ske ved at sammensætte særlige medarbejderudvalg, der planlægger aktiviteterne i de nye fælles tilbud. Da ferieaktiviteter varetages af fast personale i stedet for løse vikarer, forventes det at øge kvaliteten i ferietilbuddet.
- Lederne oplever at deres kompetencer og vilkårene omkring deres opgave med at planlægge ferieperioden bliver højnet, og at de får flere erfaringer med at tænke på tværs i klyngen/netværket.
- Institutionernes ressourcer udnyttes bedst muligt til gavn for alle børn hele året
- Desuden vil det været et grundlæggende princip, at der altid er en medarbejder fra barnets egen institution tilstede i feriepasningen.

Der nedsættes en arbejdsgruppe sammen med en række ledere, der skal udarbejde en samlet pakke til alle ledere, om hvordan der kan laves en samlet ferieplanlægning.

Særligt for de selvejende, KKFO'er og institutionerne udenfor klynger og netværk

Feriepasningen kan både foregå i eget netværk eller klynge, men i ligeså høj grad foregå på tværs af klynger og netværk. For de selvejende institutioner vil fælles feriepasning på en eller flere matrikler i netværket være en ny koordineringsopgave i netværket på samme måde som i klyngerne. Det er forvaltningens ansvar, at sikre at netværkene bliver understøttet tilstrækkeligt i denne koordinering. For KKFO'er eller institutioner udenfor klynger og netværk (vi har pt. 4 specialinstitutioner der er udenfor netværk), er der en opgave i at få etableret et samarbejde med de omkringliggende børnehaver, fritidsinstitutioner eller fritidscentre omkring tilrettelæggelse af feriepasning. Også her vil områdechefen skulle sikre, at de får hjælp til

opgaven. For alle løsninger gælder – som det også er beskrevet ovenfor – at der altid følger en medarbejder fra barnets egen institution med i feriepasningen.

23.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Forslaget er udarbejdet i en arbejdsgruppe med områderne og ledersektionen i LFS. Derudover har forvaltningen interviewet ca. 12 ledere i 3-4 klynger.

Forslaget er blevet drøftet med repræsentanter for lederne og på møder med de faglige organisationer primo februar 2017. Det vil også blive drøftet med Københavns Forældreorganisation.

I den indledende dialog med BUPL og LFS' ledersektion har organisationerne udtrykt bekymring for om forslaget kan realiseres. Det er aftalt at dialogen om forslaget fortsætter.

23.8 FORSLAGETS EFFEKT

Børnene vil i ferieperioderne opleve (sammen med deres faste personale og kammerater) at møde personale og børn fra andre institutioner, og opleve andre aktiviteter og andre steder end deres faste institution. Forældrene vil opleve at aflevering og afhentning vil foregå i egen institution eller et andet sted i nærheden af den institution, deres barn er indskrevet i. Medarbejderne vil skulle gennemføre aktiviteter på tværs af klyngen/netværket.

23.9 OPFØLGNING

Der følges op på implementeringen af effektiviseringen i efteråret 2018 med henblik på at rette op på eventuelle udfordringer.

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Erfaringer med feriepasning i 2018	På baggrund af indmeldinger fra dagtilbuddene vurderes	Områderne	Efterår 2018

23.10 RISIKOVURDERING

Der er risiko for at, der kommer utilfredshed fra forældre og medarbejdere.

Forslag 24

Færre udgifter til økonomiske fripladser

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Som følge af et fald i behovet for økonomiske fripladser kan der effektiviseres.

24.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Færre udgifter til økonomiske fripladser i dagtilbud	Service	-9.800	-12.800	-12.800	-12.800
Samlet varig ændring		-9.800	-12.800	-12.800	-12.800
Samlet økonomisk påvirkning					
		-9.800	-12.800	-12.800	-12.800

24.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Færre børn i Københavns Kommune får økonomisk friplads og dermed falder udgiften til økonomiske fripladser. Faldet i behovet forventes at være en varig tendens med stigende profil, hvorfor det vil være muligt at nedskrive budgettet til økonomiske fripladser.

24.3 FORSLAGETS INDHOLD

Beregningen tager udgangspunkt i forskellen i fripladsudgiften og antallet af børn med friplads i oktober 2015 og oktober 2016. I dette tidsrum er der sket et fald i udgiften til økonomiske fripladser (mængde og fripladsbeløb) på 3,1 % svarende til 9,8 mio. kr. af budgettet på 315 mio. kr.

Det foreslås derfor, at der gennemføres en effektivisering på 9,8 mio. kr. i 2018. Derudover forventes et yderligere fald i udgiften på 1 % af budgettet svarende til en effektivisering på 3,0 mio. kr. i 2019. Dette giver en samlet effektivisering på 12,8 mio. kr. Børne- og Ungdomsforvaltningen vil følge udviklingen tæt og korrigere, hvis der imod forventning skulle ske en forøgelse af behovet.

Børne- og Ungdomsforvaltningen vil følge udviklingen tæt og korrigere, hvis der mod forventning skulle ske en forøgelse af behovet.

24.4 ØKONOMI

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Færre udgifter til økonomiske fripladser i dagtilbud	-9.800	-12.800	-12.800	-12.800
Varige ændringer totalt, service	-9.800	-12.800	-12.800	-12.800

24.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører alene Børne- og Ungdomsforvaltningen.

24.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget implementeres i budgettering af indtægter og udgifter i Forældrebetalingen. Der følges op på faldet i udgiften til økonomisk friplads ved udmelding af budget 2019 og 2020 samt regnskab for 2019.

24.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Ikke relevant.

24.8 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget forventes ikke at have nogen effekt på brugere.

24.9 OPFØLGNING

Der følges op i forbindelse med regnskab og budgettering af indtægter og udgifter i Forældrebetalingen.

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Fald i udgifter til økonomiske fripladser	Om udgiften er faldet i forhold til børnetallet	ARC	Ved udmelding af budget 2020 og regnskab 2019

24.10 RISIKOVURDERING

Forslaget er forbundet med begrænset usikkerhed, da der er tale om en flerårig tendens.

Forslag 25

Gruppeliv

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Reduktion i administrative omkostninger for gruppelivsforsikringen indgået mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Forenede Gruppeliv.

25.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Effektivisering på gruppeliv	Service	-800	-800	-800	-800
Samlet varig ændring		-800	-800	-800	-800
Samlet økonomisk påvirkning					
		-800	-800	-800	-800

25.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Børne- og Ungdomsforvaltningen har indgået en Gruppelivsforsikring med Forenede Gruppeliv. Gruppelivsforsikringen skal sikre at de medarbejdere i selvejende daginstitutioner, som vi har indgået driftsoverenskomst med, er omfattet af en forsikring, i tilfælde af død, invaliditet og ved visse kritiske sygdom.

25.3 FORSLAGETS INDHOLD

Betalingen for gruppelivsforsikringen er nedsat. Præmieændringen har medført nogle mindre ændringer i forsikringsbetingelserne, men ikke at betingelserne er blevet dårligere. Tværtimod er der sket en lille positiv udvikling i størrelsen af forsikringssummer. Det vurderes derfor ikke, at effektiviseringen medfører en forværring af forsikringsforholdene.

25.4 ØKONOMI

Betalingen for Børne- og Ungdomsforvaltningens gruppelivsforsikring er nedsat fra 170 kr. pr. medarbejder pr. måned til 30 kr. pr. måned. Dette giver en samlet effektivisering på 0,8 mio. kr.

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Effektivisering på gruppeliv	-800	-800	-800	-800
Varige ændringer totalt, service	-800	-800	-800	-800

25.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører alene Børne- og Ungdomsudvalget.

25.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget implementeres ved at reducere i budgettet til gruppelivsforsikringen.

25.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Ikke vurderet nødvendig.

25.8 FORSLAGETS EFFEKT

Der er ingen effekt af forslaget på medarbejdere. Forsikringen dækker fortsat lige så godt ved den lavere pris.

25.9 OPFØLGNING

Der er ikke behov for opfølgning på forslaget.

25.10 RISIKOVURDERING

Det er Forenede Gruppeliv der sætter præmien for gruppelivsftaler, hvorfor der kan være en risiko for at præmien igen kan stige i de kommende år. Aftalen om gruppeliv er indgået mellem Kommunale Tjenestemænd og overenskomstansatte (KTO) og Kommunernes Landsforening/Frederiksberg Kommune og Forenede Gruppeliv (FG).

Forslag 26

Justering af klynge- og netværksstrukturen

Børne- og Ungdomsforvaltningen

I forlængelse af en ny klynge- og netværksstruktur i Børne- og Ungdomsforvaltningen reduceres antallet af klyngeledere, pædagogiske ledere og afdelingsledere på det kommunale område. Der er derfor implementeret en reorganisering på området.

26.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Justering af klynge- og netværksstrukturen	Service	-7.556	-13.363	-14.463	-14.463
Samlet varig ændring	Service	-7.556	-13.363	-14.463	-14.463
Samlet økonomisk påvirkning					
	Service	-7.556	-13.363	-14.463	-14.463

26.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Fra den 1. august 2016 implementeredes en ny klynge- og netværksstruktur i Børne- og Ungdomsforvaltningen, som følge af reorganiseringen af fritidsinstitutioner og fritidscentre. I forlængelse heraf reduceres antallet af klyngeledere, pædagogiske ledere og afdelingsledere på det kommunale område. Derudover blev der i forbindelse med den nye klyngestruktur kigget på, hvordan ledelsessammensætningen i de nye klynger skulle være, hvilket blev fulgt op med en række forhandlinger med de faglige organisationer. På det selvejende område er der større frihed i forhold til, hvordan institutionerne organiserer sig, og udviklingen i antallet af ledere er derfor mere usikker. Der gælder dog de samme økonomiske vilkår for kommunale og selvejende institutioner, således at der gælder en tilsvarende effektivisering på det selvejende område. Den samlede effektivisering er på 30,3 mio. kr. Dette er efter, at de allerede besluttede effektiviseringer på ledelse i budget 2016 og fald i forældrebetaling er indregnet. Besparselsen er blevet udmøntet via en reduktion i pladsprisen.

26.3 FORSLAGETS INDHOLD

Der vil i en overgangsperiode være behov for at afsætte midler til implementeringen af reorganiseringen. Derfor er effektiviseringen indfaset over en 4-årig periode med halv effekt i 2017 og fuld effekt i 2020. De ledige driftsmidler i 2017-2019 vil gå til:

- Frivillige aftaler om fratrædelsesordninger, seniorordninger, kompensation i pension etc.
- Rådighedsløn til en række tjenestemandsansatte ledere
- Understøttelse af arbejdet med den nye fritidsstruktur ved at udmelde ekstra midler i pladsprisen til kompetenceudvikling og andre udviklingsaktiviteter, som klyngelederne selv har råderet over.

26.4 ØKONOMI

Økonomien i forslaget om Justering af klynge- og netværksstrukturen baserer sig på en forhandling mellem forvaltningen og de faglige organisationer om antallet af færre ledere, nyt lønniveau for nuværende ledere med videre.

Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Justering af klynge- og netværksstrukturen	-7.556	-13.363	-14.463	-14.463
Varige ændringer totalt, service	-7.556	-13.363	-14.463	-14.463

26.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører alene Børne- og Ungdomsudvalget.

26.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget implementeres ved en reduktion i pladsprisen for alle enheder. Den ændrede ledelsessammensætning (som forhandlet med de faglige organisationer), sikrer implementering af forslaget.

26.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

BUPL og LFS har været hørt forud for BUU beslutning tilbage i 2015. På det kommunale område er der indgået konkrete individuelle aftaler med de overskydende klyngeledere, omplacering til andre stillinger i kommunen (pædagogisk leder, pædagogisk konsulent eller lignende) eller fratrædelse, og for tjenestemænd er der indgået aftaler om fratrædelsesordning eller rådighedsløn.

26.8 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget har primært effekt for de kommunale daginstitutionsklynger, der bliver endnu større og forventeligt mere økonomisk robuste.

Antallet af kommunale klynger er reduceret fra 70 til 40, hvilket betyder at klyngerne er blevet endnu større og dermed er skabt bedre mulighed for at skabe fuldtidsstillinger på tværs af 0-18-års området på det kommunale område. Folkeskolereformen betyder, at tiden i skolen skal udvides, mens tiden på fritidshjem eller klub reduceres, hvilket medfører at pædagogerne i mindre grad kan få fuldtidsstilling, hvis ikke de kan have timer på tværs af 0-18-årsområdet.

26.9 OPFØLGNING

Der vil blive igangsat en evaluering af Fremtidens Fritid og ny Klynge- og netværksstruktur (eDoc: 2017-0107477-3).

- Evaluering af netværksstrukturen

Politisk blev det besluttet den 10. juni 2015, at den selvejende netværksstruktur skal evalueres efter 1 år (BUU 2015-0124611). Forvaltningen fremlagde et oplæg for BUU den 13. januar 2016 om, at evalueringen af netværksstrukturen gennemføres i 3. kvartal af 2017 på følgende vis (BUU 2015-0270437):

- En deskriptiv beskrivelse af udviklingen i netværkskonstruktionen. Der sættes fokus på hvorvidt netværk har udviklet sig fra netværk med koordinator hen imod en organisering med øget netværksledelse.
- Der måles på udvikling i ledelsesstrukturen og understøttelse af et mere sammenhængende arbejdsmarked, dvs. der ses på udviklingen i det pædagogiske personales beskæftigelsesgrad og udviklingen i antal ledere vs. antal medarbejdere.
- Der ses på udvikling i forhold til bl.a. økonomi og trivsel, herunder antal af selvejende institutioner og antal selvejende institutioner på økonomisk handleplan.
- Der ses på udviklingen i antal bemærkninger i det pædagogiske tilsyn.

26.10 RISIKOVURDERING

På det kommunale område vurderes effektiviseringen at blive udmøntet som aftalt, da der er sket en varseling af ledere som skal omplaceres til andre stillinger eller aftalt aftrædelsesordninger for. På det selvejende område, er det ikke muligt med en styret proces, da det er de selvejende bestyrelser, der udelukkende har mulighed for at indgå aftaler om omplacering til andre stillingstyper eller fratrædelse. I forbindelse med evalueringerne, vil der blive samlet op på hvorvidt ledelsesandelen er blevet reduceret i det forventede omfang.

Forslag 27

Mindreudgift i afregning med Socialforvaltningen for dag- og døgnbehandlingstilbud

Børne- og Ungdomsforvaltningen

De forventede faste omkostninger som BUF betaler til SOF er reduceret på dag- og døgnbehandlingsområdet.

27.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Mindreudgift i afregning	Service	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200
Samlet varig ændring		-1.200	-1.200	-1.200	-1.200
Samlet økonomisk påvirkning					
		-1.200	-1.200	-1.200	-1.200

27.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Socialforvaltningen (SOF) driver dag- og døgnbehandlingstilbud, som Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF) køber pladser på. Betalingen for dette er delt i to:

1. En fast årlig afregning hvor BUF er med til at dække faste udgifter ved dag- og døgnbehandlingstilbuddenes drift
2. En takst pr. barn pr. dag

Børne- og Ungdomsforvaltningen betaler ca. 17 mio. kr. i faste udgifter til SOF pr. år.

Socialforvaltningen sælger imidlertid også pladser til andre kommuner. De andre kommuner betaler også for de faste omkostninger. Derfor får BUF kompensation for udgiften til de faste omkostninger, når der sker et salg af pladser til andre kommuner, da det så ikke er københavnere, som har brugt pladserne og dermed ikke en udgift for BUF.

27.3 FORSLAGETS INDHOLD

Der sker en reduktion i faste udgifter til dag- og døgnbehandlingstilbud i Socialforvaltningen som følge modregning af salg af pladser til andre kommuner.

27.4 ØKONOMI

I 2015 fik BUF 2,3 mio. kr. tilbage fra SOF for den andel af udgifterne til faste omkostninger til pladser, som SOF har solgt til andre kommuner. Der er i 2017 gennemført en effektivisering på 1,1 mio. kr. som er brugt til Børne- og Ungdomsudvalgets pulje til intern omstilling. Der gennemføres derfor i 2018 en forvaltnings-specifik effektivisering på de resterende 1,2 mio. kr. jf. niveauet fra 2015.

Table 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Mindreudgift i afregning	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200
Varige ændringer totalt, service	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200

27.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører alene Børne- og Ungdomsudvalget.

27.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget implementeres ved at reducere i budgettet for køb af dag- og døgnbehandlingstilbud i Børne- og Ungdomsforvaltningen.

27.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Der er indgået en aftale med SOF om, at SOF tilbagebetaler en andel af de faste udgifter, som afregnes hvert år, når SOF har et overblik over, hvor stor en andel af pladserne, som er solgt til andre kommuner.

27.8 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget har ingen effekt på borgere, medarbejdere eller andre interessenter.

27.9 OPFØLGNING

Forslaget indarbejdes i budgettet til køb af pladser til dag- og døgnbehandling og der følges dermed op på forslaget i den planlagte prognose- og regnskabsproces.

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
At udgifterne udvikler sig som forventet	I forbindelse med prognoserne.	Økonomi, kapacitet og anlæg i ARC	lfm. prognoser

27.10 RISIKOVURDERING

Potentialet er afhængigt af hvor mange pladser som SOF sælger, og er dermed noget usikkert år til år og ikke påvirkeligt af BUF. Dog har BUF ingen grund til at tro, at 2015 har været et særligt år, så derfor vurderes det at niveauet fra 2015 kan være repræsentativt som det varige niveau, som den lavere afregning vil medføre.

Forslag 28

Måltal for konkrete effektiviseringer på skoleområdet

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Det foreslås at der sker en reperiodisering af effektiviseringsforslaget om måltal for konkrete effektiviseringer på skoleområdet.

28.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Effektivisering som følge af bedre klassedannelse	Service	-13.500	-13.500	-13.500	-13.500
Samlet varig ændring		-13.500	-13.500	-13.500	-13.500
Samlet økonomisk påvirkning					
		-13.500	-13.500	-13.500	-13.500

28.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Det blev i udmøntnings sagen for Budget 2016 vedtaget, at effektiviseringsforslaget om måltal for konkrete effektiviseringer på skoleområdet blev indfaset med 4,3 mio. kr. i 2016 (mod tidligere 11,3 mio. kr.) og med en samlet effekt på 22,9 mio. kr. i 2017. Det foreslås at der sker en reperiodisering af forslaget, så det først får fuldt effekt fra 2018.

28.3 FORSLAGETS INDHOLD

Forvaltningen vurderer, at der er et økonomisk potentiale på op mod 40 mio. kr. som følge af højere klassekvotienter, der er muligt på grund af større skoler med flere spor. Dette beløb tager dog ikke højde for de pædagogiske udfordringer og det ressourcetræk en større klassestørrelse samtidig kan betyde, hvorfor den samlede effekt af forslaget er reduceret. Der har været en decentral dialog med en gruppe af skoleledere og administrative ledere. De udtrykte, at større skoler og klasser skaber større muligheder for effektiv økonomistyring, men at det også er vigtigt tage højde for de udfordringer større klasser medfører. Den nuværende bevillingstildelingsmodel for skolerne trådte i kraft i 2008. Året efter blev den justeret med bl.a. indførelse af garantibevisning for at sikre, at skoler med lav klassekvotient får tilstrækkelig stor bevilling til at kunne gennemføre undervisning i 1.-9. klasse med det kommunale minimumstimetal. Modellen blev også justeret med en forøgelse af bevillingen til undervisningspersonale for alle skoler uanset størrelse. Dette blev finansieret ved en reduktion af elevsatsen. Dermed blev der flyttet midler fra større skoler til mindre skoler. Ændringen i bevillingen blev foretaget, da modellen ramte de små skoler for hårdt.

Siden da er skolerne i gennemsnit vokset i størrelse. En større skole vil alt andet lige have større mulighed for en fornuftig klassedannelse. Klassekvotienten på fuldt udbyggede skoler er også vokset med ca. 3 % over årene. Skolernes mulighed for en mere effektiv drift og mere bæredygtig økonomi er sket uden en tilsvarende reduktion af bevillingen. Større klasser kan samtidig resultere i en række pædagogiske udfordringer og omkostninger.

28.4 ØKONOMI

Klassekvotienten på fuldt udbyggede skoler er vokset med ca. 3 % siden 2008, hvor den nuværende bevillingsmodel trådte i kraft, og udviklingen har været medvirkende til en mere effektiv drift og bæredygtig økonomi. Den vedtagne effektivisering udmøntes som en reduktion af bevillingen til undervisningspersonale og andet personale i elevtaxametrene. Med henblik på at påvirke de mindre skoler mindst muligt med effektiviseringen reduceres bevillingen til undervisningspersonale i grundbevillingen ikke.

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Effektivisering som følge af bedre klassesdannelse	-13.500	-13.500	-13.500	-13.500
Varige ændringer totalt, service	-13.500	-13.500	-13.500	-13.500

28.5 FORDELING PÅ UDVALG

Ikke relevant.

28.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget tager udgangspunkt i at klassekvotienten bliver højere, og at der derfor er stordriftsfordele for skolerne. Effektiviseringen vil blive hentet gennem elevtaksterne som skolerne modtager, hvilket vil ske i forbindelse med 1. budgetudmelding 2018.

28.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Beregnet centralt.

28.8 FORSLAGETS EFFEKT

Med større klasser vil der i højere grad være behov for midler til holddannelse og tovoksenordning. Flere skoleledere nævner omkostningen ved undervisningsdifferentiering, der alt andet lige bliver større med flere elever med forskellige udfordringer og behov i klasserne. De påpeger, at den ekstra luft i økonomien ofte bliver brugt til inkluderende indsats. Det skal bemærkes, at skolerne fik tilført midler til ressourcecentre og inklusionspædagoger i forbindelse med Specialreformen 2.0, og midlerne fra de tidligere gruppeordninger og enkeltintegration blev fordelt til skolerne fra skoleåret 2013/14. Det er midler skolerne fortsat får tildelt via elevsatserne.

28.9 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Højere klassekvotienter	I forbindelse med 5/9 opgørelsen.	Policy	Ultimo årene

28.10 RISIKOVURDERING

Middel risikovurdering. Det er en prognose på hvordan klassekvotienterne udvikler sig. Effektiviseringspotentialet er således direkte baseret på højere klassekvotienter. Såfremt der mod forventning ikke kommer højere klassekvotienter, så bygger effektiviseringen på en fejlslagen præmis.

Forslag 29

Måltal for konkrete forslag for administrationen

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Der gennemføres en effektivisering på husleje i HNG som følge af samlokalisering af administrative enheder.

29.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Effektiviseringer i administrationen	Service	-6.000	-6.400	-6.400	-6.400
Samlet varig ændring		-6.000	-6.400	-6.400	-6.400
Samlet økonomisk påvirkning					
		-6.000	-6.400	-6.400	-6.400

29.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Fra budget 2015 har Børne- og Ungdomsforvaltningen arbejdet strategisk med flerårige måltal for effektiviseringer i administrationen. Måltallet blev oprindeligt fastsat som en procentdel på 5,8 % for 2014 budgetterne. Måltallet for administration er dog siden da blevet øget til 7,4 % i 2017 svarende til i alt 21,4 mio. kr. i perioden 2015-2018. Der er fundet effektiviseringer for 15 mio. kr. hvorfor der resterer konkrete effektiviseringsforslag for 6,4 mio. kr. på det administrative område.

29.3 FORSLAGETS INDHOLD

BUF har i en årrække arbejdet målrettet på at nedbringe huslejeomkostninger for administrative enheder. Der er allerede i 2017 gennemført en samlokalisering i HNG, som har medført en huslejeeffektivisering på 2,5 mio. kr. Derudover blev der i budget 2017 besluttet en større samlokaliseringsscase som forventes at medføre en yderligere huslejeeffektivisering på 3,5 mio. kr. Samlokaliseringen går ud på at flytte en række enheder fra deres nuværende placering på Nørre Voldgade til HNG. Yderligere indrettes de nuværende HNG medarbejders arbejdspladser ud fra en aktivitetsbaseret tankegang, hvilket gør det muligt at reducere pladsbehovet. Fra 2018 og frem er der således samlet set fundet effektiviseringer for 6,4 mio. kr.

29.4 ØKONOMI

Forslaget gennemføres som en effektivisering på huslejebudgettet. For at gennemføre forslaget kræver den en investering i en ny indretning af HNG. Dette finansieres i en samlet investeringscase om HNG, der tidligere er godkendt.

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Effektiviseringer i administrationen	-6.000	-6.400	-6.400	-6.400
Varige ændringer totalt, service	-6.000	-6.400	-6.400	-6.400

29.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører alene Børne- og Ungdomsforvaltningen.

29.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget implementeres ved at ombygge HNG efter principperne i aktivitetsbaseret indretning og med inddragelse af medarbejderne i forhold til deres konkrete behov. Der har været gennemført et pilotprojekt på 2. sal i HNG, hvorfra erfaringerne vil blive medtaget.

29.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

MED-organisationen i HNG og områderne er og vil blive inddraget i udformningen af de konkrete forslag til indretning.

29.8 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget vil medvirke at medarbejderne skal sidde på færre og anderledes indrettede kvadratmetre.

29.9 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Aktivitetsbaseret indretning gennemføres uden forværring af arbejdsmiljøet i HNG	Ved trivselsvurdering i 2019	BUF's ledelsesgruppe i HNG	Trivselsundersøgelse i 2019

29.10 RISIKOVURDERING

Der vurderes ikke at være risici vedrørende forslaget da erfaringerne fra pilotprojektet viser, at det er muligt at gennemføre forslaget.

Forslag 30

Omlægning af udflytterbørnehaver

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Der skal ske en effektivisering gennem en omlæggelse af udflytterbørnehaver i Københavns Kommune. Omlægningen sker gennem henholdsvis etablering af samkørsel, flytning af udflyttergrupper, annullering af buskørsel og lukning af udflyttergrupper.

30.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Forslaget er besluttet i forbindelse med budget 2016.

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Samlet effektivisering på udflytterbørnehaver	Service	-2.250	-2.250	-2.250	-2.250
Samlet varig ændring		-2.250	-2.250	-2.250	-2.250
Samlet økonomisk påvirkning					
		-2.250	-2.250	-2.250	-2.250

30.2 BAGGRUND OG FORMÅL

I forbindelse med budget 2016 besluttede BUU, at der i 2016-2018 skal ske en effektivisering ved omlægning af udflytterbørnehaver. Der er vedtaget følgende kriterier for udmøntningen af effektiviseringen vedrørende udflytterbørnehaver:

- Flere institutioner kører til samme udflytterbørnehave og kan derved benytte samme bus til transport.
- Udflytterdelen nedlægges på institutioner, som allerede har plads nok til, at børnene kan blive på hjeminstitutionen i København.
- Institutioner, der kører langt, flyttes til institutioner der ligger tættere på København.
- Institutioner, som i dag har dyre 3. mands lejemaal, reetableres tættere på København.

I 2016 blev effektiviseringen udmøntet ved en sammenlægning af kørselsruter samt nednormering af udflytterdele på grund af lav belægning. For at kunne hjemtage den fulde effektivisering i 2017 (2,3 mio. kr.) er det nødvendigt både at etablere samkørsel, flytte udflyttergrupper, annullere buskørsel og lukke udflyttergrupper.

30.3 FORSLAGETS INDHOLD

Der indhentes en effektivisering på 1,415 mio. kr. ved nedenstående handlinger:

Lejemål	Konsekvenser
Opsamlingssted Valbygårdsvej (delt lejemål med flerbørnsdagpleje – udgift regnet pr m2): ca. 240.000 kr.	<p>Opsamlingsstedet er opsagt pr. 1.maj 2017, da der ikke er plads til alle udflytterbørnehavens børn længere, eftersom udflytterinstitutionen er blevet udvidet. Udvidelsen skete i forbindelse med, at Ryvang 2 skulle genopføres efter en brand. Det er planlagt, at opsamlingen flyttes til Sydhavn, hvor der også er mere behov for de ekstra børnehavepladser.</p> <p>Forældrene er blevet orienteret via klyngeleder og områdechef. Forældrene har ikke været positive over denne ændring, men ønsket at fastholde det hidtidige mindre opsamlingssted. Endvidere sker flytningen lige før, at flere af børnehavebørnene skal starte i skole. Området har på baggrund af forældrenes bekymringer aftalt, at man i den midlertidige periode til skolestarten kan opsamle børn på flere steder og dermed reducere forældrenes bekymringer.</p>
Besparelse kompensationsmidler (Fuglereden): Nednormering: 130.000 kr.	<p>I 2017 stoppede Fugleredens udflytterkørsel til udflytterstedet Kobbelvænget jfr. BUU d. 9. november 2016. Fuglereden ønskede ikke at fortsætte med børnegrupper både på udflytterstedet og i hjeminstitutionen. Det betyder, at Fuglereden har opsagt sin udflyttergruppe på Kobbelvænget, og Fugleredens compensation på 130.000 kr. som udflyttersted bortfalder.</p> <p>Forældrene er blevet orienteret via institutionens leder, og der er generel enighed om, at den bedste løsning vil være at opsiges udflytterstedet. Der bliver derfor en ledig udflyttergruppe på Kobbelvænget, der kan bruges til andre institutioner, hvis der er behov.</p>
Besparelse på kørsel af udflytterenheder: 700.000 kr.	<p>På en udflytterrute til to udflyttersteder har det kun været muligt at køre med fire mindre busser, da der er kørselsforbud mod busser over 8 meter i området omkring udflytterstederne. Kommunen har genudbudt denne udflytterrute, og har nu indgået aftale med en vognmand, som kan køre med to større busser. Busserne er under 8 meter og overholder derfor reglerne for kørsel i området. Det betyder, at det er muligt at køre med to busser nu mod fire busser tidligere.</p> <p>Forældrene er blevet orienteret via klyngeleder, og der har ikke været eller bekymringer i forhold til ændringen af antallet af busser.</p>
Frasalg af kommunalt lejemål: Linnésgade 16B: 345.000 kr.	<p>Den kommunale ejendom Linnésgade 16B er som en del af et større kommunalt projekt besluttet sat til salg i budget 2017. BUF har et opsamlingssted på adressen, og lejemålet skal fraflyttes inden udgangen af 2017. Opsamlingen flytter til et andet lejemål i klyngen – ca. 1 km fra nuværende opsamlingssted ved institutionen "Dronning Louise".</p> <p>Forældrene er i første omgang orienteret via klyngelederen, men der er behov for yderligere information og drøftelse frem mod flytteprocessen.</p>

Den resterende effektivisering på 0,835 mio. kr. i 2018 indhentes ved ophør af konkrete lejemål.

Opsigelsen af lejemål har følgende konsekvenser:

Lejemål	Konsekvenser
Hans Knudsens Plads 1A (Kong Tumle) - 450.000 kr.	Kommunen er pr. 1.1.2017 blevet opsagt af de eksisterende lejemål, da udlejer vil bygge ungdomsboliger. Børnene i institutionen er blevet genhuset. Det er sket ved at genåbne institutionsgrupper, der midlertidigt har været lukket i nærområdet, mens andre børn har fået pladser i andre institutioner i nærområdet. Forældrene er blevet orienteret via klyngeleder og områdechef og har accepteret løsningen, da situationen med opsigelsen af lejemålet har været uundgåelig.
Blommestien 10 (Ellepilen) – 385.000 kr.	Pavillonen ved Blommestien 10 er fugtskadet, og har derfor ikke været brugt som institution i et stykke tid. Kapaciteten er reetableret i forbindelse med udbygningen af Kirsebærhavens Skole, og lejemålet opsiges derfor.

30.4 ØKONOMI

Forslaget betyder en varig effektivisering på 2,25 mio. kr.

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Samlet effektivisering på udflytterbørnehaver	-2.250	-2.250	-2.250	-2.250
Varige ændringer totalt, service	-2.250	-2.250	-2.250	-2.250

30.5 FORDELING PÅ UDVALG

Effektiviseringen vedrører alene Børne- og Ungdomsudvalget.

30.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget er delvist implementeret. Der er i 2017 realiseret effektiviseringer for i alt 2,5 mio. kr. på følgende institutioner med udflytterkørsel: Fuglereden, Syvstjernen, Gården og Børnegården Ryesgade jfr. BUU d. 9. november 2016. Flere af omlægningerne på udflytterkørsel har først fuld effekt i 2018, hvorfor der allerede er implementeret effektiviseringer på 0,5 mio. kr. i 2018. Det betyder, at der skal udmøntes 1,8 mio. kr. i 2018.

30.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Forældre til børn i udflytterbørnehaverne.

30.8 FORSLAGETS EFFEKT

Den samlede effektivisering på omlægning af udflytterbørnehaver forventes at udgøre i alt 2,3 mio. kr. i 2017.

30.9 OPFØLGNING

Forslaget er under implementering.

30.10 RISIKOVURDERING

Ingen betydelige risici.

Forslag 31

Omlægning af Børnecenter København

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Som del af den planlagte omlægning af Børnecenter København, er der behov for en investering i at gennemføre omlægningen og bane vej for en mere integreret helhedsorienteret og tværfaglig opgaveløsning i supporten til børn med særlig behov. Investeringen skal medføre, at medarbejdere og ledere i den nye organisering får en fælles forståelse for supportopgaven og sammen udvikler tilhørende arbejdstilrettelæggelse, redskaber og rutiner. Derudover skal der investeres i de konkrete fysiske rammer i det relevante område til modtagelse af medarbejdere fra Børnecenter København.

31.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styrings- område	2017	2018	2019	2020
Varige ændringer					
Reduktion i udgifter til ledelse og administration	Service		-2.000	-2.000	-2.000
Husleje	Service		-1.000	-1.000	-1.000
Samlet varig ændring			-3.000	-3.000	-3.000
Implementeringsomkostninger					
Fysiske rammer	Service	700			
Design af kompetenceprofiler og kompetenceudviklingsforløb	Service	150			
Implementering af kompetenceudviklingsforløb	Service		1.600	1.600	500
Udvikling og konsolidering af nye arbejdsgange	Service		600	600	600
Planlægning og facilitering	Service		550	550	350
Samlede implementeringsomkostninger		850	2.750	2.750	1.450
Samlet økonomisk påvirkning		850	-250	-250	-1.550
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	4				
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	4				

31.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Børne- og Ungdomsudvalget besluttede at sende en mulig omlægning af Børnecenter København (BCK) til områderne i høring (BUU 7. december 2016). Udvalget tog endelig beslutning om at omlægningen skal gennemføres den 15. marts 2017. Omlægningen medfører, at der er behov for en investering i gennemførelse af selve omlægningen, og i et fornyet fælles afsæt for udvikling af supportopgaven knyttet til indsatsen for børn med særlige behov.

Formålet med omlægningen af Børnecenter København er at gå fra en tostrengt support til skoler og institutioner for at hjælpe dem med børn med særlige behov, til en enstrengt og mere helhedsorienteret tværfaglig support. I takt med den faglige udvikling i inklusionsarbejdet har supportopgaven ændret karakter - fra fokus på det enkelte barn til i højere grad også at omfatte omgivelserne omkring barnet og de relationer barnet indgår i. Samtidig er der i København udviklet nye fleksible tilbudsformer i almenmiljøet (BUF flex og skole flex) – ordninger der ventes tilbudt til stadig flere børn fremover.

Samlet kalder den helhedsorienterede og tværfaglig opgaveløsning på en fornyet fælles forståelse af supportopgaven i forhold til børn med særlige behov, samt på en strukturel og organisatorisk rammesætning, der baner vej for integration mellem almen og specialområder.

31.3 FORSLAGETS INDHOLD

Omlægning af Børnecenter København medfører, at BCK's medarbejdere organisatorisk skal flyttes til et af BUF's områder. Flytningen forventes forberedt i løbet af efteråret 2017 mhp. at virke fra 1. jan. 2018. Som følge af omlægningen reduceres udgifterne til ledelse og administration. Udmøntning sker ved naturlig afgang og genplacering af medarbejdere i eksisterende stillinger. Endelig medfører omlægning effektivisering på udgifterne til husleje.

Medarbejderne skal placeres i områdets eksisterende bygningsmæssige rammer. For at gennemføre omlægningen er der behov for en investering i de fysiske rammer i området, så de er klar til også at rumme BCK's medarbejdere fra januar 2018. Derudover skal der investeres i at medarbejdere og ledere i den nye organisation får en fælles forståelse for supportopgaven, og sammen udvikler relaterede samarbejdsformer, redskaber og rutiner. Da dette er en større kulturændring forventes det, at der skal investeres i en 3-årige periode før et fælles integreret børne- og udviklingssyn har rodfæstet sig i nye måder at arbejde på i praksis.

Investering i den nye organisering ventes at medføre et fagligt løft i supporten til børn med særlige behov gennem en mere samstemt helhedsorienteret og tværfaglig indsats. Det ses bl.a. ved, at børnene hurtigere får den støtte de har brug for, og såvel forældre som fagfolk føler sig trygge og godt hjulpet ved det samspil og den rådgivning, der stilles til rådighed - f.eks. om valg af tilbud til et givet barn.

31.4 ØKONOMI

Omlægningen af BCK medfører behov for færre ledere og mindre administration, da de opgaver til dels kan løftes af den eksisterende ledelse og administration i områderne. Den samlede udgift til ledelse og administration reduceres svarende til en samlet lønudgift på 2,0 mio. kr. fra 2018 (4 årsværk). Det samlede antal medarbejdere fra BCK rummes i områdeforvaltningens eksisterende lokaler samt i stueetagen på Kastelsvej 60.

Derfor opsiges en del af BCK's nuværende lejemål på (Kastelsvej 60, 1. sal, 2100 København Ø på ca. 1.500 m²) som medfører en estimeret effektivisering på ca. 1,0 mio. kr. idet det eksisterende lejemål på 3.000 m² har en ejendomsudgift på 2,0 mio. kr. Delopsigelse og fraflytning af lokalerne på Kastelsvej 60 medfører tomgangsudgifter for Københavns Ejendomme og Indkøb indtil lokalerne igen kan udlejes. Tomgangskostningerne modsvarer den estimerede besparelse på 1,0 mio. kr. årligt. Tomgangsudgifterne er ikke medregnet i business casen.

Investeringen vil udgøre to elementer:

1. *De fysiske ændringer.* Der regnes her med en udgift på 700.000 kr. i 2017 svarende til 10.000 kr. pr. medarbejder. Beløbet afsættes til flytteomkostninger, investeringer i nye møbler, der matcher nye rum, akustikforbedringer samt muligvis mindre rumændringer. m.m. De konkrete indsatser besluttes efter grundig involvering af de berørte medarbejdere.
2. *Kompetence- og kapacitetsopbygning i den nye organisering.* I dialogen med ledere, medarbejdere og faglige organisationer om den forventede nye organisering er det blevet klart, at der skal investeres i en fælles kapacitetsopbygning af medarbejdere og ledere for at få den nye bydækkende

enhed og den samlede tværgående faglige support i de fem områder til at fungere fremadrettet. Med investeringen skabes bedst mulige betingelser for at opretholde og udvikle den specialviden der i dag findes i BCK; øge tilgængeligheden til denne specialiserede viden; samt at udvikle den tværgående og helhedsorienterede opgaveløsning baseret på fælles tilgang til børn med særlige behov. Dette er afgørende for at sikre inklusion af børn med specialbehov i almene dagtilbud og skoler. Der er derfor behov for at investere i fælles kompetenceudviklingsforløb og udvikling af de nye arbejdsgange for alle medarbejdere i områderne, der udgør den eksisterende tværfaglige support, og de medarbejdere der kommer fra BCK. Dette er i alt ca. 650 medarbejdere og ledere.

Det er derudover erfaringen fra lignende omlægninger, at den kulturændring der skal til for at lykkes med kapacitetsopbygningen tager tid og kræver praksisnær og ofte peer-to-peer kompetenceudvikling. Der er derfor afsat midler over tre år til, at der er medarbejdere og ledere, der er dedikeret til at få denne opgave til at lykkes uden at dette tager tid fra kerneopgaven. Midlerne vil ligge i en samlet projektledelse i det område, der får ansvaret for den bydækkende enhed for at sikre at midlerne bliver anvendt til formålet.

Samlet set skal der derfor investeres i følgende aktiviteter:

- a. *Design af kompetenceprofiler og kompetenceudviklingsforløb.* Workshops for alle medarbejdere i løbet af efteråret 2017 (150.000 kr.)
- b. *Implementering af kompetenceudviklings- og kapacitetsopbygningsforløb.* Der afsættes midler til at frikøbe medarbejder- og ledertid, så de kan være dedikerede til at tilrettelægge arbejde med at skabe den nye forståelse, samt agere som praksisfacilitatorer. Der afsættes midler til at frikøbe tid hos tre medarbejdere og ledere pr. område over to år (3,7 mio. kr.)
- c. *Udvikling og konsolidering af nye arbejdsgange.* Der afsættes midler til workshop for supportmedarbejdere med ekstern facilitator til udvikling af nye arbejdsgange. To workshops i hvert område og to tværgående workshops (1,8 mio. kr.).
- d. *Planlægning og facilitering af forandringen.* Der afsættes midler over 3 år til projektledelse, kommunikation mv. i det område der får ansvar for den bydækkende enhed (1,2 mio. kr.).

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l			
	2017	2018	2019	2020
Reduktion af udgifter til ledelse og administration (4 årsværk)		-2.000	-2.000	-2.000
Husleje		-1.000	-1.000	-1.000
Varige ændringer totalt, service		-3.000	-3.000	-3.000

Tabel 2. Serviceinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l				
	2017	2018	2019	2020	I alt
Fysiske rammer	700				700
Design af kompetenceprofiler og kompetenceudviklingsforløb	150				150
Implementering kompetenceudviklings- og kapacitetsopbygningsforløb		1.600	1.600	500	3700
Udvikling og konsolidering af nye arbejdsgange		600	600	600	1800
Planlægning og facilitering		550	550	350	1100
Investeringer totalt, service	850	2.750	2.750	1.450	7.450

31.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører alene Børne- og Ungdomsforvaltningen.

31.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Der afsættes midler til, at områderne kan planlægge og facilitere de nødvendige kompetenceudviklingsforløb og udvikling af arbejdsgange. Midlerne bruges til at dække transaktionsomkostninger i den forbindelse, herunder løbende frikøb af medarbejdere i områderne til at indgå som spydspids i arbejdet med praksisudvikling og forankring af ny læring.

31.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Den anbefalede løsning med omlægning af BCK er udviklet sammen med medarbejdere og ledere fra hhv. BCK og områderne, og har været drøftet med en række interessenter mhp. kvalificering af forslaget forud for fremlæggelse af forslaget for udvalget, herunder Handicaprådet, forældreorganisationerne LEV, Hjernebarnet og de berørte faglige organisationer.

Implementering af omlægning og investering gennemføres i dialog med disse samarbejdspartnere

31.8 FORSLAGETS EFFEKT

For børn og forældre vil omlægningen give en mere ensartet og helhedsorienteret support, uanset om barnet modtager et tilbud i almen- eller specialmiljøet.

For en del af medarbejderne fra BCK betyder det, at de integreres i områdets tværfaglige support-team og indgår i et kollegialt tværfagligt arbejdsfællesskab med deres fagfæller fra almenmiljøet.

På fysio- og ergoterapiområdet vil det være nyt at få denne faglighed som en integreret del af den tværfaglige support i områderne. Det vil kunne give et vigtigt bidrag til områdernes bestræbelser på at opbygge fysio- og ergoterapikapacitet, som led i den tidlige indsats.

Formålet med forslaget er derfor i høj grad at udnytte de stærke faglige kompetencer endnu bedre i en helhedsorienteret og tværfaglig support. Som del af omlægningen er det også målet at fremme fælles faglig identitet på tværs af almen- og specialområdet, og dermed en fælles kultur og adfærd, der styrker indsatsen for børnene på tværs.

31.9 OPFØLGNING

Ansvar for opfølgningen ligger i BUF – primært i områderne. Den praktiske tilrettelæggelse og gennemførelse sker indenfor rammerne af projektet.

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Fagpersonale og ressourcer oplever sig som kompetente i forhold til arbejdet med supportopgaven	Trivselsundersøgelse af medarbejdere som gennemføres hver 2. år	BUF/Områderne	2019
Forældre og fagpersoner følger sig trykke og oplever at blive vejledt og rådgivet baggrund af viden fra såvel special som almenmiljøet.	Der gennemføres "kaffemøder" med forældre, faglige og interesseorganisationer mhp. kvalitative vurderinger af den tværfaglige support til børn med særlige behov	BUF/Områderne	Årligt (2018 og 2019)

31.10 RISIKOVURDERING

Der vurderes ikke at være risiko forbundet med indsatsen.

Forslag 32

Optimering af skolernes pædagogiske kopi/scan/printere

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Med dette projekt ønsker BUF at optimere skolernes pædagogiske kopi/scan/printere, idet et pilotprojekt har vist, at der på skolernes driftsbudget kan spares ca. 2 millioner i perioden 2018-2019.

32.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styrings- område	2017	2018	2019	2020
Varige ændringer					
Effektivisering	Service		-1.000	-2.000	-2.000
Samlet varig ændring			-1.000	-2.000	-2.000
Implementeringsomkostninger					
Investering	Anlæg	1.200			
Samlede implementeringsomkostninger		1.200			
Samlet økonomisk påvirkning		1.200	-1.000	-2.000	-2.000
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	3				
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	3				

32.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Pædagogisk kopi/scan/print (til undervisning) er et område skolerne selv varetager i dag. BUF sikrer den tekniske del samt indkøb af mindre enheder i henhold SKI aftalerne, mens skolerne selv indgår aftaler vedrørende de større multifunktionsmaskiner.

Men hele området har ændret sig de senere år, og en analyse som IKR Consulting Group foretog for Koncern IT i 2016, på de administrative kopi/scan/printere i KK, viste et betragteligt effektiviseringspotentiale. Derfor bad BUF i slutningen af 2016 IKR om at foretage en afgrænset analyse af en skole (Bellahøj Skole) og koble resultatet med BUF's database over det samlede antal pædagogiske kopi/scan/printere på skolerne. Resultatet viste, at der formentlig kunne opnås en samlet besparelse på ca. 10 millioner i perioden 2018-2022.

Forslagene i IKR's analyse baserede sig på skolens ønsker til udvikling af det pædagogiske kopi/scan/print område og indeholdt også en række af andre afledte fordele: mere effektive arbejdsgange for lærerne, styrket leverandørstyring, bedre mulighed for central vedligeholdelse, større sikkerhed og bedre styr på kontrakter og aftaler.

Formålet med dette forslag er således at skabe det fornødne grundlag for at kunne gennemføre et konsolideringsprojekt af skolernes kopi/scan/printere, der baserer sig på deres individuelle pædagogiske behov, og som samtidig styrker de bagvedliggende administrative og tekniske arbejdsprocesser.

32.3 FORSLAGETS INDHOLD

Forslaget går ud på, at IKR udarbejder en Business Case for hver skole, der tager hensyn til skolens pædagogiske behov for kopi/scan/print, og herunder indsamler kontrakter og aftaler som skolerne ikke længere kan finde. Såfremt København matcher resten af landet, så er det ca. 50 % af alle kontrakter og aftaler, der ikke kan fremskaffes. Disse kontrakter og aftaler skal bruges i forhold til at vurdere, hvornår det økonomisk er mest fordelagtigt at udskifte udstyret. På baggrund af de udarbejdede Business cases går BUF i dialog med skolerne om en gradvis implementering af nyt udstyr i perioden 2018-2019. Netto forbrugs- og servicebesparelsen som skolen opnår, repræsenterer således den gevinst der kan realiseres på skolernes budget fra 2018-2019, uden at det vil gå ud over administrative eller pædagogiske aktiviteter.

Da skolerne er meget forskellige med hensyn til kopi/scan/print, vil besparelsen også variere fra skole til skole, hvorfor det er vigtigt at få udarbejdet individuelle Business Cases. Det vil være BUF, der organiserer arbejdet omkring de forskellige Business Cases, men IKR som udarbejder dem efter besøg på og samtale med alle skoler. Selve anskaffelsen af nyt udstyr vil skolerne og BUF foretage i samarbejde.

Man skal være opmærksom på, at skolerne selv foretager investeringerne i nyt udstyr og at den investering varierer fra år til år, fra skole til skole. I Bellahøj casen ser investeringsplanen således ud:

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Sum
Antal enheder	4	-	2	-	-	2	8
Forventede investeringer i kr. iht. optimeringsforslag	80.610	-	18.607	-	-	10.112	109.329

Det vil være skolens ansvar at sikre overholdelsen af dette investeringsbillede, og det er forudsætningen for at BUF kan realisere den samlede effektiviseringscase. Selve investeringen på samlet 109.000 kr. skal ses i lyset af, at anskaffessummen for udskiftning af deres nuværende udstyr vil være 197.000 kr. Mens den samlede effektiviseringscase omhandler forbrugs- og servicebesparelser, så gemmer der sig et yderligere besparelspotentiale for skolerne i form af en omlægning og bedre planlægning, af de investeringer skolen alligevel skal foretage sig. Selve udmøntningen af dette forslag sker henover 2 år med en årlig reduktion af skolernes budget i en størrelsesorden af ca. 1 mio. kr., der modsvarer af et tilsvarende lavere forbrug på skolerne. Det præcise årlige beløb pr. skole kender vi først endeligt, når IKR har gennemført deres Business Cases for alle skoler. Der vil i perioden blive vurderet om der er et yderligere effektiviseringspotentiale.

32.4 ØKONOMI

a. Beregningsforudsætning for investeringsbehovet

For at skabe det bedst mulige afsæt for denne effektiviseringscase skal der foretages en investering på ca. 1.200.000 kr. Det er ikke muligt at opgøre det helt eksakte beløb, da BUF ikke har et fuldt overblik over antallet af skolernes multifunktionsmaskiner (disse aftaler tegnes uden om Pædagogisk IT), hvilket er nødvendigt, da IKR tager sig betalt pr. enhed. Men umiddelbart ser grundlaget for investeringen således ud:

Analyse af printere:	450 kr. pr. stk. x 1.000 stk.	= 450.000 kr.
Analyse af multifunktionsmaskiner (anslået):	2.029 kr. pr. stk. x 300 stk.	= 608.700 kr.
Licenser til printserver i analyseperioden (anslået)		= 60.000 kr.
Projektledelse (herunder implementeringsomkostninger)		= 80.000 kr.
I alt		= 1.198.700 kr.

b. Beregningsforudsætninger for effektivisering

Beregningsforudsætningerne for denne effektiviseringscase baserer sig på en Business Case for et printer-konsolideringsprojekt på Bellahøj Skole samt udtræk fra BUF's centrale systemer. Denne case viser, at der på skolerne i København er et foreløbigt effektiviseringspotentiale på 2 mio. kr. Det vil desuden med investeringen blive afdækket om der er et yderligere potentiale på op til 8 mio. kr. Dette vil i så fald blive indarbejdet i Børne- og Ungdomsforvaltningen fremadrettede katalog for effektiviseringer. Indhentningen af effektiviseringspotentialet forudsætter imidlertid, at skolerne målretter deres investeringer i henhold til den investeringsplan, der indgår i Business Casen fra IKR.

Business Casen fra Bellahøj Skole er vedlagt som dokumentation/beregningsforudsætningen for denne effektiviseringscase. IKR anfører, at besparelspotentialet på Bellahøj Skole flugter med og måske er lidt større end det generelle billede man ser i resten af landet.

c. Beregningsforudsætninger for eventuelle nye omkostninger

Der vil ikke være nye omkostninger forbundet med denne case, da serviceaftaler på alt nyt udstyr er indregnet i den samlede effektivisering.

d. Beregningsforudsætninger for implementeringsomkostningerne

I forhold til investeringsbehovet er der allerede indregnet projektledelse, hvilket også dækker de ekstra udgifter der vil være til implementeringen. De øvrige opgaver der er i forbindelse med implementeringen (teknisk installation mm.) vurderes at være en del af BUF's almindelige service og support.

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l			
	2017	2018	2019	2020
Effektivisering		-1.000	-2.000	-2.000
Varige ændringer totalt, service		-1.000	-2.000	-2.000

Tabel 2. Anlægsinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l				
	2017	2018	2019	2020	I alt
Investering	1.200				1.200
Investeringer totalt, anlæg	1.200				1.200

32.5 FORDELING PÅ UDVALG

Ingen fordeling på udvalg.

32.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Den optimale implementering vil forløbe således:

Q1 2017: Der træffes beslutning om at gennemføre investeringscasen – og skolerne forpligtes til at deltage (se Risikovurdering).

Q2 2017: IKR besøger alle skoler og udarbejder en Business Case for hver skole. Når dette er afsluttet, kender vi det faktiske effektiviseringspotentiale for hver skole.

Q3 2017: BUF (Pædagogisk IT) gennemgår Business Casen og i særdeleshed investeringsplanen sammen med skolerne således, at de har mulighed for at foretage nogle af investeringerne i budgetåret 2017, hvis 3. prognose viser et mindre forbrug.

Q4 2017: BUF (Pædagogisk IT) afgiver bestillinger på det udstyr som investeringsplanerne peger på skal anskaffes i 2018.

Q1 2018: Udstyret leveres og installeres på skolerne.

32.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Skolerne skal naturligvis inddrages, men kun i begrænset omfang. Helt konkret skal den pædagogiske leder afsætte ca. to timer til et møde med IKR, hvor man sammen gennemgår skolens kopi/scan/print situation, og de ønsker som skolen måtte have for fremtiden. Dertil kommer at skolens kontrakt- og aftaleansvarlige skal bruge tid på at fremsøge de eksisterende kontrakter og aftaler.

IKR udarbejder herefter deres Business Case.

Til sidst skal skolens økonomiansvarlige bruge ca. en time på at gennemgå investeringsplanen med BUF (Pædagogisk IT).

32.8 FORSLAGETS EFFEKT

Foruden en pæn besparelse rummer dette forslag en lang række andre fordele, som nok vil være værd at tage med i betragtning:

- Lærerne vil opnå mere effektive arbejds gange med scan/kopi/print – hvis en lærer med mere effektive arbejds gange blot sparer 15 minutter om måneden, så svarer det samlet i KK til årligt 9.000 lærertimer, der kan bruges til forberedelse, undervisning, møder eller anden pædagogisk aktivitet.
- Skolerne får styr på deres printer/kopi kontrakter og aftaler (økonomi, opsigelsesvarsel mm.) – typisk mangler op til 50 % af kontrakterne – og såfremt vi går videre med IKR analysen, vil de sikre en tilvejebringelse af alle kontrakter.
- Mere enkel central vedligeholdelse af printserver og driverpakker.
- Styrket leverandørstyring.
- Sikker bortanskaffelsesproces af diske og computere i særligt de multifunktionelle kopiprintere, hvilket er et plus i forhold til den nye persondataforordning

32.9 OPFØLGNING

Der vil være behov for at vurdere om investeringen kan medføre en yderligere effektivisering på skolerne. Det er umiddelbart vurderingen, at effektiviseringen kan være op til 8 mio. kr. yderligere end de 2 mio. kr. der er indregnet i casen fordelt over en 5-årig periode. Det vil derfor være en del af projektet at vurdere, hvor stort et yderligere potentiale der kan indfries. Derudover vil der være behov for at BUF (Pædagogisk IT) monitorerer skolernes investeringsplan i hele perioden, så det sikres, at skolerne foretager de nødvendige investeringer til rette tid og i henhold til planen.

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Vurdering af yderligere effektiviseringspotentiale på op til 8 mio. kr.	Ud fra de business cases som IKR udarbejder vurderes det samlede effektiviseringspotentiale	Pædagogisk IT (PIT) i BUF	Senest i starten af 2018 til brug for effektiviseringskatalog til budget 2019

32.10 RISIKOVURDERING

Der er en risiko for, at skolerne ikke følger effektiviseringscasens investeringsbillede og derved ikke opnår det fulde besparelspotentiale. For at imødegå dette vil BUF (Pædagogiske IT) monitorere skolernes investeringer i forhold til den plan, der bliver lagt frem i deres Business Case.

Forslag 33

Samlokalisering af Københavns Ungdomsskole og Ungdommens Uddannelsesvejledning og fraflytning af Ungdommens Uddannelsesvejlednings mindre decentrale lejemål

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Københavns Ungdomsskole og Ungdommens Uddannelsesvejledning administration og ledelse skal flytte sammen med Korsgade 30. Derved opnås en effektivisering på husleje. Samtidig skal Ungdommens Uddannelsesvejledning fraflytte to mindre decentrale lejemål.

33.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styringsområde	2017	2018	2019	2020
Varige ændringer					
Effektivisering på husleje	Service	0	-850	-850	-850
Samlet varig ændring		0	-850	-850	-850
Implementeringsomkostninger					
Anlægsudgifter	Anlæg	3.800			
Samlede implementeringsomkostninger		3.800			
Samlet økonomisk påvirkning		3.800	-850	-850	-850
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	6				
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	6				

33.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Ungdommens Uddannelsesvejledning og Københavns Kommunes Ungdomsskole er Børne- og Ungdomsforvaltningens to største aktører på ungeområdet. Der er derfor potentiale for øget faglig synergi på ungeområdet ved at bringe de to enheder fysisk tæt på hinanden på Korsgade 30 i de lokaler hvor Ungdommens Uddannelsesvejledning i forvejen ligger. Ved at flytte de to enheder sammen kan der opnås en effektivisering på husleje. I samme øvelse kan der findes plads til Ungdommens Uddannelsesvejledningens tre mindre lokaliteter i andre lejemål i Børne- og Ungdomsforvaltningen.

33.3 FORSLAGETS INDHOLD

Forslaget går ud på at opsiges Ungdomsskolens lejemål på 4. sal i Fredericiagade samt lejemålet på Hovmestervej 17 og genhuse de 19 medarbejdere på disse to adresser i Korsgade 30. Derudover opsiges følgende af Ungdommens Uddannelsesvejledningens lokaler:

- I Grøndalscentret
- På Vigerslev Alle
- I Kvarterhuset i Jemtelandsgade

Børne- og Ungdomsforvaltningen vil finde placering til disse i andre af Børne- og Ungdomsforvaltningens lejemål i områderne.

Børne- og Ungdomsforvaltningen har haft en ekstern rådgiver (Rønnow Arkitekter) til at vurdere muligheden. Det er rådgivers vurdering, at Korsgade 30 kan rumme de nye medarbejdere fra Ungdomsskolen uden at udnytte bygningens potentiale fuldt og med bevarelse af princippet om at medarbejdere i samme omfang som nu har eget skrivebord. Det er endvidere rådgivers vurdering at det eksisterende ventilationsanlæg med en begrænset investering kan bringes til at fungere så arbejdsmiljøet bliver i orden for alle ansatte.

33.4 ØKONOMI

Forvaltning har spurgt Københavns Ejendomme om 4. sal i Fredericiagade kan opsiges separat. Dette bekræfter Københavns Ejendomme. De samlede ejendomsudgifter for 4. sal anslås til at udgøre ca. 400.000 kr. årligt. Delopsigelse og fraflytning af lokalerne i Fredericiagade medfører tomgangsudgifter for Københavns Ejendomme og Indkøb indtil lokalerne igen kan udlejes. Tomgangsomskostningerne modsvarer den estimerede besparelse på 400.000 kr. årligt. Tomgangsudgifterne er ikke medregnet i business casen.

Endvidere vil samlokaliseringen frigive lokalerne på Hovmestervej 17 i tilknytning til Tagensbo Skole. Lejeværdien af denne adresse anslås til 200.000 kr. årligt og vil kunne erstatte andre kommunale lejemål til skole- og fritidsformål for Tagensbo Skole. Den samlede effektivisering udgør dermed 600.000 kr. årligt.

Der foreligger en rapport fra Rønnow Arkitekter, som estimerer omkostningerne til en samlokalisering til i alt 2.936.000 kr. Dette fordeler sig på 1.270.000 kr. til opgradering af ventilationsanlæg og 1.666.000 kr. til nødvendige bygningsændringer inkl. honorar til arkitekt/ingeniør. For at skabe plads til de 19 nye medarbejdere skal der blandt andet etableres nye arbejdspladser og indrettes nye møderum. Rapporten rummer også et prissat katalog over ikke påkrævede forbedringsforslag med akustiktiltag, nyt inventar, tæpper mv.

Derudover kan der effektiviseres 250 t. kr. på at opsiges Ungdommens Uddannelsesvejledning decentrale lokaler på følgende adresser:

- Grøndalscentret, Hvidkildevej 64, 2400 København NV (98 m2),
- Vigerslev Alle 7, 2500 Valby (70 m2)
- Kvarterhuset Amagerbro, Jemtelandsgade 3, 2300 Københavns S (33 m2).

Flytning af faciliteterne er vurderet til at koste 200 t. kr., som skal dække etablering af ekstra kontorpladser.

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l			
	2017	2018	2019	2020
Effektivisering på husleje		-850	-850	-850
Varige ændringer totalt, service		-850	-850	-850

Tabel 2. Anlægsinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l				
	2017	2018	2019	2020	I alt
Anlægsudgifter på Korsgade 30					
Forbedret ventilationsanlæg	1.270				
Nødvendige bygningsændringer	1.666				
Forbedringer(inventar mm)	654				
Flytning af decentrale lejemål i UU til andre BUF lejemål	200				
Investeringer totalt, anlæg	3.800				

33.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Ved en vedtagelse af business casen vil tidsplanen blive:

April – juni 2017: involvering af medarbejdere og ledere på UU og KKU i den nærmere anvendelse af og indretning af lokalerne, herunder køb af inventar indenfor den afsatte ramme

Juli – oktober 2017: forbedring af ventilationsanlæg og bygningsændringer

November – december 2017: KKU flytter ind i Korsgade

1.januar 2017 frigives 4. sal på Fredericiagade og Hovmestervej 17.

33.6 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNER

MED og TRIO i Ungdomsskolen har været orienteret. Medarbejderrepræsentanter i ungdomsskolens LokalMED og ungdomsskolesekretariatets TRIO er bekymrede for om indretningen af de nye lokaler kan sikre et godt arbejdsmiljø, og at der er nok tid i processen til at involvere medarbejderne. Børne- og Ungdomsforvaltningen vurderer på baggrund af indretning på Hans Nansens Gård og andre lignende projekter, at det er muligt at få indrettet lokalerne så der understøtter medarbejdernes trivsel, og der er i tidsplanen afsat 3 måneder til at få involveret medarbejdere.

MED i UU har været orienteret.

MED og TRIO i Ungdomsskolen har været orienteret. Medarbejderrepræsentanter i ungdomsskolens LokalMED og ungdomsskolesekretariatets TRIO er bekymrede for om indretningen af de nye lokaler.

33.7 FORSLAGETS EFFEKT

På kort sigt vurderer UUs og Ungdomsskolens ledere, at en samlokalisering vil blive mødt med modstand fra de ansatte. Det er forvaltningens vurdering, at denne bekymring er naturlig og kan håndteres i den grundige involveringsproces der er planlagt, hvor det også vil blive tydeligere for medarbejdere hvilke positive potentialer, der kan være ved en samlokalisering herunder faglig synergi, forbedret ventilation for de nuværende medarbejdere i Korsgade samt opdaterede faciliteter. Analysen af muligheder for samlokalisering af UU og KKU viser, at der er flere mulige scenarier for at få de i alt 19 medarbejdere fra to KKU adresser flyttet til UU i Korsgade. Det vil sige, at der er tilstrækkeligt med m² til rådighed i forhold til at tilgodese og matche KKU medarbejdernes nuværende forhold. Det er imidlertid nogle forudsætninger i forhold til arbejdsmiljø, som mangler afklaring:

Samlokaliseringen vurderes at være neutral eller positiv for UUs og KKUs brugere, der kan drage fordel af øget synergi mellem de to organisationer.

33.8 RISIKOVURDERING

Korsgade er registreret som en kommunal ejerlejlighed som en del af en større ejerforening. Ejerforeningen vil skulle acceptere de planlagte bygningsændringer i forbindelse med forbedringen af ventilationsanlægget. Rådgiver og BUF's egne byggesagkyndige vurderer ikke, at dette kan udgøre en væsentlig udfordring. På samme måde skal bygningsmyndighederne godkende de planlagte ændringer, hvilket iflg. rådgiver ikke forventes at udgøre nogen væsentlig udfordring.

Forslag 34

Udvidelse af energiteam i Børne- og Ungdomsforvaltningen

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Udvidelse af energiteamet i BUF skal sikre, at skoler og institutioners tekniske anlæg drives energirigtigt med henblik på at sikre et lavere energiforbrug.

34.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styrings- område	2017	2018	2019	2020
Varige ændringer					
Reduktion i energiforbrug	Service	0	-7.000	-11.000	-11.000
Samlet varig ændring		0	-7.000	-11.000	-11.000
Implementeringsomkostninger					
Opkvalificering af teknisk personale	Service	0	600	600	600
Løn til energirådgivere	Service	1.250	2.500	2.500	0
Samlede implementeringsomkostninger		1.250	3.100	3.100	600
Samlet økonomisk påvirkning		1.250	-3.900	-7.900	-10.400
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	3				
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	3				

34.2 BAGGRUND OG FORMÅL

I Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF) varetages drift af de energiforbrugende tekniske basisinstallationer på skoler og institutioner af teknisk personale. Opgaverne forbundet med de tekniske basisinstallationer er blevet vanskeligere i de seneste år, og på skoler og institutioner oplever det tekniske personale, at de har brug for rådgivning til driften af anlæggene.

På nuværende tidspunkt har forvaltningen ansat 3 energirådgivere, der bl.a. overvåger tekniske anlæg og samarbejder med Københavns Ejendomme og Indkøb (KEID) og det tekniske personale på skoler og institutioner om at reducere energiforbruget. Den løbende rådgivning og support, som BUF's energiteam har ydet de sidste par år, har betydet, at flere optimeringsmuligheder og fejl er blevet opdaget og løst. Mange fejl og problemer skyldtes mangelfuld eller fejlbehæftet vedligehold, reparationer og ombygninger. Energiteamets samarbejde med det tekniske personale og KEID har vist sig at være effektivt og i 2016 blev energiforbruget reduceret med ca. 4 mio. kr. på baggrund af samarbejdet.

Det nuværende antal af energirådgivere er ikke tilstrækkeligt til at høste det fulde besparelspotentiale for energiforbruget på alle skoler og institutioner på få år. Derfor foreslås det, at teamet udvides med 5 medarbejdere i projektstillinger frem til og med 2019, så potentialet kan indhentes tidligere.

34.3 FORSLAGETS INDHOLD

Udvidelse af energiteamets eksisterende samarbejde med teknisk personale og KEID har til hensigt at reducere energiforbruget. Energiforbruget vil blive reduceret gennem følgende 2 indsatser:

- Identifikation og udbedring af fejlindstillede anlæg og styringer
  - Oplæring af teknisk personale, indførelse af energiambassadører og synliggørelse af energiforbruget til de ansvarlige ledere og driftspersonalet på månedsbasis
- Forslaget bygger på positive erfaringer med det eksisterende energiteam.

34.4 ØKONOMI

Med forslaget udvides BUF's energiteam midlertidigt med 5 medarbejdere pr. 1/7 2017, hvorfor der skal afsættes 1,25 mio. kr. til løn i 2017 samt 2,5 mio. kr. i 2018 og 2019, jf. tabel 2. Efter 2019 vil de tekniske anlæg være udbedret og sat i energirigtig drift, hvorfor den løbende drift herefter vil kunne varetages med den nuværende normering i energiteamet.

For at styrke samarbejdet om energirigtig drift af de tekniske anlæg, er det desuden nødvendigt, at det tekniske personale oplæres og opkvalificeres i betjeningen af anlæggene, der bliver mere og mere komplicerede at drive. Der afsættes derfor i alt 1,8 mio. kr. til praksisnær undervisning fordelt med 0,6 mio. kr. hvert år fra 2018 til og med 2020.

Omkostningsbasen, der kan påvirkes ved forslaget, er på godt 100 mio. kr. Baseret på energiteamets eksisterende arbejde vurderes det muligt, at forslaget på sigt kan reducere omkostningerne med 12 %, svarende til 12 mio. kr. om året. Siden 2015 er der i Københavns Kommune besluttet 7 tværgående effektiviseringer vedr. energi på baggrund af investeringscases. De 7 cases er:

- B2015:** Central overvågning, support til energirigtig drift og mindre renoveringer på hele porteføljen
- B2016:** Central overvågning, support til energirigtig drift og mindre renoveringer for 3. mandslejemål
- B2016:** Regulering af effektbidrag
- B2016:** Opgradering af styringsautomatik, central styring og genopretning af mindre anlæg
- B2017:** Energipakken. Opgradering af styringsautomatik, alarmplatform og renovering af tekniske anlæg for ca. 150 ejendomme
- B2017:** Belysningspakken. 1. fase af udskiftning til LED-belysning indendørs i kommunens bygninger (2. fase forventes besluttet med Budget 2018)
- B2017:** Udbud af drift og vedligehold af tekniske basisinstallationer, som vil indhøste effektiviseringer på indkøbssiden og have en indflydelse på arbejdsgangene fremover.

En andel af indholdet i de besluttede effektiviseringer har et overlap med dette forslag om udvidelse af energiteamet i BUF. Når der tages højde for allerede vedtagne effektiviseringer med betydning for dette forslag, er den varige effekt på 11 mio. kr. om året, jf. tabel 1. Det forventes, at der allerede i 2017 kan indhentes en effektivisering på 4 mio. kr., som indgår i at skabe balance i forvaltningens budget.

Det er ikke muligt at lave en opgørelse, som adskiller besparelser fra de vedtagne tværgående effektiviseringscases og denne case. Det er derfor aftalt med KEID, at de vedtagne tværgående effektiviseringer har forrang i effektiviseringsopgørelserne. Dette betyder, at hvis der opnås en reduktion i energiforbrug, som er lavere end det samlede effektiviseringsmål for de 7 allerede besluttede investeringscases og denne case, vil det være BUF's ansvar at finde alternative effektiviseringer for beløbet i denne case. Derved holdes KEID ikke til indtægt for effektiviseringen af dette investeringsforslag.

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l			
	2017	2018	2019	2020
Reduktion i energiforbrug	0	-7.000	-11.000	-11.000
Varige ændringer totalt, service	0	-7.000	-11.000	-11.000

Tabel 2. Serviceinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l				
	2017	2018	2019	2020	I alt
Løn til energirådgivere	1.250	2.500	2.500	0	6.250
Opkvalificering af teknisk personale	0	600	600	600	1.800
Investeringer totalt, service	1.250	3.100	3.100	600	8.050

34.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører kun Børne- og Ungdomsudvalget.

34.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Med budget 2017 blev det besluttet, at drift og vedligehold af tekniske basisinstallationer skal udbydes for hele Københavns Kommune for at opnå færre små regninger og mindre administrativt arbejde. I udbuddet, som KEID har ansvaret for, er der ikke indregnet energibesparelser. Snitfladerne mellem KEID og forvaltningerne ændres ikke i forbindelse med udbuddet om tekniske basisinstallationer, og der vil derfor stadig være behov for teknisk personale til at varetage den daglige drift. Udbuddet af tekniske basisinstallationer påvirker derfor ikke dette forslag.

Implementering af forslaget vil ske ved midlertidig opnormering af det nuværende energiteam frem til og med 2019. Energibudgetterne vil blive reduceret med effektiviseringens størrelse i de respektive år, inden de meldes ud til skoler og institutioner.

34.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Forslaget tager afsæt i drøftelser om potentielle energibesparelser med Teknisk Ejendomsleder Forening, BUF's centrale Gårdmandskorps, energirådgivere, 1 skoleleder samt 1 klyngeleder. Forslaget er desuden berørt i temadrøftelsen om "involvering af tekniske ejendomsledere i byggesager, energioptimering og undervisning i klima og miljø" i Børne- og Ungdomsudvalget den 1/2 2017.

34.8 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget forventes at kunne reducere energiudgifterne med 11 mio. kr. om året, når det er fuldt indfasat.

Derudover er det forventningen, at det tekniske personale vil opleve en større medarbejdertilfredshed gennem samarbejdet om energioptimering. Desuden vil børn, lærere og pædagoger have gavn af en bedre, mere stabil drift af de tekniske anlæg.

34.9 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Reduktion af energiforbruget svarende til forudsætningerne i casen	Aflæsning af energiforbrug	BUF	Årligt

34.10 RISIKOVURDERING

I beregning af potentialet er der taget udgangspunkt i, at de anlæg, der på nuværende tidspunkt ikke drives energirigtigt, har samme forbedringsmuligheder som de anlæg, der allerede bliver drevet energirigtigt. Risikoen for, at der ikke er samme forbedringsmuligheder, vurderes som lav.

SUNDHEDS- OG OMSORGSFORVALTNINGEN

Forslag 35

Besparelse på tøjvaskordninger

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Efter et udbud i 2015 er der opnået betydeligt lavere priser på tøjvaskordninger for hjemmeboende borgere.

35.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styingsområde	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Indkøbsordning, effektivisering som følge af udbud	Service	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Samlet varig ændring	Service	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Samlet økonomisk påvirkning	Service	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000

35.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Borgere, der ikke selv er i stand til at varetage tøjvask mv., kan visiteres til tøjvaskordning.

I 2015 var tøjvaskordningerne i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i udbud, og der blev valgt to leverandører, De Forenede Dampvaskerier og Berendsen. Borgerne har frit valg mellem de to leverandører. Ved udbuddet blev der opnået en betydeligt lavere pris end ved det forrige udbud, hvorfor der er opnået en besparelse. Samtidig er der sket en nedgang i antallet af borgere, der er visiteret til tøjvask, hvilket også har medført en besparelse.

Indholdet i tøjvaskordningen til de visiterede borgere vil ikke blive berørt af dette forslag.

35.3 FORSLAGETS INDHOLD

Ved udbuddet af tøjvaskordningerne i 2015 blev der opnået betydeligt lavere priser end ved det tidligere udbud. I tillæg hertil har der været en nedgang i antallet af visiterede borgere til tøjvaskordningen på 6 % fra 2015 til 2016. Sundheds- og Omsorgsforvaltningens regnskab 2016 viser et mindreforbrug på 10 mio. kr. på tøjvaskeordninger som følge af besparelsen på udbuddet.

Niveauet for antallet af borgere visiteret til tøjvask forudsættes at forblive på niveauet for 2016.

Faldet i antal visiterede borgere ses delvist som et resultat af, at udrednings- og rehabiliteringsarbejdet muliggør, at borgere selv i højere grad kan varetage tøjvask i eget hjem eller tilknyttet vaskeri.

På den baggrund foreslås en samlet varig besparelse på 10 mio. kr.

35.4 ØKONOMI

Nuværende kontrakt løber frem til 31. maj 2018 og kan forlænges med op til yderligere 4 år. Det er vanskeligt at vurdere, hvilket prisleje et eventuelt fornyet udbud af tøjvask, såfremt forlængelsesoptionen i den nuværende kontrakt ikke udnyttes, vil få for 2019 og fremefter.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Tøjevask (effektivisering som følge af udbud)	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Varige ændringer totalt, service	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000

35.5 FORDELING PÅ UDVALG

Vedrører kun Sundheds- og Omsorgsudvalget.

35.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Der vil i løbet af 2017 blive taget stilling til evt. forlængelse af kontrakterne.

35.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Ikke relevant.

35.8 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget har ingen effekter for borgere, da serviceniveauet er uforandret og tøjevaskordningen overholder forvaltningens kvalitetsstandarder.

35.9 OPFØLGNING

Effektiviseringsforslaget vil følges nøje i forbindelse med kvartalsvise prognoser.

Tabel 3. Opfølgning

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Reduktion af udgifter på tøjevaskordningen	Via KØR forbrug	Økonomisekretariat	Halvårsregnskab 2017
Reduktion af udgifter på tøjevaskordningen	Via KØR forbrug	Økonomisekretariat	Halvårsregnskab 2018

35.10 RISIKOVURDERING

Det er usikkert, om det nuværende prisniveau vil kunne opretholdes ved fremtidige udbud af kontrakterne. Det er ligeledes usikkert, hvordan antallet af visiterede borgere vil udvikle sig i løbet af de kommende 4 år. Dog skal det understreges, at der er option for forlængelse af kontraktperioden. Såfremt denne option, som forventet, benyttes vil det varige besparelse i effektiviseringsforslaget, hvad udbudspriserne angår, ikke blive berørt.

Forslag 36

Effektivisering som følge af udrednings- og rehabiliteringsindsats

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

En evaluering af udrednings- og rehabiliteringsindsatsen har vist, at der fremadrettet kan forventes en reduktion i den gennemsnitlige plejetyngde hos de borgere, som har modtaget et udrednings- og rehabiliteringsforløb.

36.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Sparede udgifter som følge af udredning og rehabiliteringsindsats	Service	-6.700	-6.700	-6.700	-6.700
Samlet varig ændring	Service	-6.700	-6.700	-6.700	-6.700
Samlet økonomisk påvirkning					
	Service	-6.700	-6.700	-6.700	-6.700

36.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Fra 2015 har kommunerne været forpligtiget til at tilbyde et korterevarende og tidsafgrænset rehabiliteringsforløb til personer med nedsat funktionsevne, i de tilfælde rehabiliteringsforløbet vurderes at kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjemmepleje.

36.3 FORSLAGETS INDHOLD

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har siden 2015 arbejdet med at implementere udrednings- og rehabiliteringsforløb (U og R) til borgere i målgruppen. Formålet med indsatsen er at støtte borgeren i at blive mere selvhjulpne i dagligdagen. Det betyder, at borgeren får større frihed over eget liv - og samtidig et mindre behov for hjemmepleje efter forløbet.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har i 2016 gennemført en evaluering af udrednings- og rehabiliteringsindsatsen. Evalueringen viser, at indsatsen er implementeret med succes; Lokalområderne har nået det ambitiøse måltal, at 80 pct. af nye henvendelser og 15 pct. af kendte borgere skal henvises til et udrednings- og rehabiliteringsforløb.

Den succesfulde implementering af udrednings- og rehabiliteringsforløbene har medført reducerede udgifter i driften i forhold til forbrug af timer til hjemmepleje. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen foreslår, at udgiftsreduktionen, der følger af udrednings- og rehabiliteringsindsatsen indregnes i effektiviseringsindsatsen.

36.4 ØKONOMI

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har flyttet midler fra myndighedsbudgettet til U og R enhederne for at finansiere udrednings- og rehabiliteringsindsatsen inden for eget budget, mod en forventning om at borgere får et reduceret behov for anvendelse af hjemmepleje.

Evalueringsrapporten viser, at 50 % af borgerne har effekt af U og R, hvilket fremadrettet forventes at betyde en reduktion i den gennemsnitlige plejetyngde hos de borgere, som har modtaget et U og R forløb. Forvaltningen vurderer på den baggrund, at der er en årlig nettobesparelse på 6,7 mio. kr. som følge af effekten af den eksisterende udrednings- og rehabiliteringsindsats.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Sparede udgifter som følge af udredning og rehabiliteringsindsats	-6.700	-6.700	-6.700	-6.700
Varige ændringer totalt, service	-6.700	-6.700	-6.700	-6.700

36.5 FORDELING PÅ UDVALG

Kun relevant for Sundheds- og Omsorgsudvalget.

36.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Indsatsen er implementeret i 2016 og er i drift i 2017.

36.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Ikke relevant. Indsatsen er implementeret.

36.8 FORSLAGETS EFFEKT

Evalueringen viser, at otte ud af ti borgere oplever et positivt udbytte af udrednings- og rehabiliteringsforløbet, enten målt på deres behov for hjælp eller udvikling i varetagelse af udvalgte dagligdagsaktiviteter.

De nye borgere, som havde et positivt udbytte ved afslutningen af deres hverdagsrehabiliteringsforløb i 2013 og 2014, har fastholdt det reducerede behov for hjælp efter to år. For kendte borgere fastholdes den positive effekt i op til et år.

Derudover viser evalueringen, at medarbejderne oplever et kompetenceløft.

36.9 OPFØLGNING

Effektiviseringsforslaget skal ses i sammenhæng med forslaget om investering i "Styrket faglighed og udvikling af Udrednings- & Rehabiliteringsforløb" der ligeledes forventes at give en effekt i form af reducerede udgifter til hjemmepleje. Forvaltningen følger løbende aktivitet og effekt gennem systematisk måling med validerede spørgeskemainstrumenter. Sundheds- og Omsorgsudvalget orienteres løbende om udvikling i en fast, kvartalsvis afrapportering.

36.10 RISIKOVURDERING

Forvaltningen vurderer, der er begrænset risiko, da indsatsen er i drift i 2016 og der har været påvist effekter og gevinstrealisering i samme størrelsesorden, som er forudsat i effektiviseringsforslaget.

Forslag 37

Færre sundhedsprojekter

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Forslag til effektiviseringer af to sundhedsprojekter.

37.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Telesundhed vedr. nydiagnosticerede diabetikere		-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Fokuseret indsats for færre indlæggelser fra pleje-centre		-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Samlet varig ændring		-3.000	-3.000	-3.000	-3.000

37.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Den 24. juni 2015 besluttede Sundheds- og Omsorgsudvalget – i forbindelse med behandlingen af interne omstillinger og bevillingsophør til budget 2016 – hvorledes midlerne fra Sundhedspakke 2014 skulle anvendes.

Udvalget prioriterede bl.a. 1 mio. kr. til i samarbejde med Region Hovedstaden at gennemføre indsatsen 'Telesundhed vedrørende nydiagnosticerede diabetikere'. Samtidig besluttede udvalget, at en evt. videreførelse af bevillingen fra 2018 og frem skulle afvente en evaluering af projektet. Sidenhen har Sundheds- og Omsorgsforvaltning i Københavns Kommune og Region Hovedstaden grundet udsigt til en uforholdsmæssig høj omkostningsstruktur valgt at indstille projektet. Forvaltningen anbefaler på den baggrund, at bevillingen på 1 mio. kr. ikke videreføres.

Borgerrepræsentationen besluttede i forbindelse med budget 2015 en bevilling til en fokuseret indsats for "Færre indlæggelser fra plejecentre" finansieret af Sundhedspakke 2015. Med udgangspunkt i regnskab 2016, hvor der har været et markant mindreforbrug, vurderes det muligt at lave en effektivisering på 2 mio. kr. af bevillingen på 3,4 mio. kr. fra 2018 og frem.

37.3 FORSLAGETS INDHOLD

Telesundhed vedrørende ny diagnosticerede diabetikere

1 mio. kr. fra Sundhedspakke 2014 spares fra 2018 og frem. Midlerne der til og med 2017 var bevilget til Telesundhed vedr. nydiagnosticerede diabetikere skulle gå til videreudvikling og driftsmodning af en prototype på en digital applikation i samarbejde med Region Hovedstaden. Styregruppen, med deltagelse af Region Hovedstaden og Københavns Kommunes Sundheds- og Omsorgsforvaltning, valgte dog *ikke* at videreføre projektet til yderligere udvikling og driftsmodning. Dette skyldtes, at der skulle bruges for mange ressourcer til videreudvikling af app'en, før den med rimelighed kunne afprøves. Dermed blev omkostningerne for store ift. den konkrete viden, der kunne opnås, og indsatsen blev derfor ikke videreført.

Fokuseret indsats for færre indlæggelser fra plejecentre

Borgerrepræsentationen besluttede i forbindelse med budget 2015 en bevilling til en fokuseret indsats for færre indlæggelser fra plejecentre finansieret af Sundhedspakke 2015. Der var i 2016 afsat 2,4 mio. kr. og

der var et forbrug på 1,1 mio. kr. svarende til et mindreforbrug på 1,3 mio. kr. Mindreforbruget skyldes, at man ved projektets begyndelse havde man en antagelse om, at det var muligt at brede projektet ud i et hurtigere tempo, end det siden har vist sig muligt. Fra og med 2018 stiger bevillingen til 3,4 mio. kr.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen arbejder med en systematisk og samlet kvalitetsindsats i forhold til den sundhedsfaglige kvalitet på tværs af hjemmepleje, midlertidige døgnophold og plejecentre. Indsatsen fokuseret indsats for færre indlæggelser fra plejehjem integreres i den sundhedsfaglige kvalitetsindsats og det vurderes på den baggrund, at indsatsen kan løses for færre midler og at det vil være muligt at reducere bevillingen med 2 mio. kr. årligt fra 2018 og frem.

37.4 ØKONOMI

Økonomien er beskrevet i afsnit 37.3.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Telesundhed vedr. nydiagnosticerede diabetikere	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Fokuseret indsats for færre indlæggelser fra plejecentre	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Varige ændringer totalt, service	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000

37.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører udelukkende Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

37.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Ikke relevant, da der ikke iværksættes nye initiativer.

37.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDPARTNERE

Ikke relevant.

37.8 FORSLAGETS EFFEKT

Indsatsen integreres i Sundheds- og Omsorgsforvaltningens øvrige tiltag, der samlet set skal understøtte sikker medicinhåndtering, sundhedsfaglig dokumentation, færre indlæggelser mv.

37.9 OPFØLGNING

Forslaget udmøntes med Sundheds- og Omsorgsforvaltningens budgetudmøntning til budget 2018.

37.10 RISIKOVURDERING

Ikke relevant.

Forslag 38

Klippekort på plejecentre - finansieret af finanslovsmidler

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Med finansloven for 2017 afsættes der 380 mio. kr. i en ansøgningspulje til klippekort på plejecentre. Sundheds- og Omsorgsudvalget har allerede via ældrepuljen afsat midler til klippekort på plejecentre. Under forudsætning af at klippekortet på plejecentre fra 2018 og frem finansieres fuldt ud af finanslovsmidler kan de allerede afsatte ældrepuljemidler anvendes som led i at nå effektiviseringsmålet for Budget 2018.

38.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Table 1. Samlede økonomiske konsekvenser

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Effektivisering – klippekort på plejecentre finansieret af finanslovsmidler	Service	-8.500	-8.500	-8.500	-8.500
Samlet varig ændring	Service	-8.500	-8.500	-8.500	-8.500
Samlet økonomisk påvirkning	Service	-8.500	-8.500	-8.500	-8.500

38.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Med aftalen om finansloven 2017 er der afsat 380 mio. kr. årligt fra 2017 i en ansøgningspulje øremærket til klippekort på plejecentre. Klippeordningen, som har sin oprindelse i Københavns Kommune, bredes således ud nationalt. Med aftalen øges klippekortet for borgere på kommunens plejecentre, fra en halv time hver 14. dag til en halv time hver uge. Ordningen indebærer, at borgere i plejeboliger får et ugentligt klip, hvilket svarer til en halv times ekstra hjælp og støtte en gang om ugen.

Sundheds- og Ældreministeriet har den 8. februar udmeldt den nærmere afgrænsning af målgruppen som beboere i almene plejeboliger, plejehjem efter Servicelovens § 192 og friplejeboliger. Ansøgningsfristen er den 3. marts 2017.

Midlerne i ansøgningspuljen fordeles efter bloktilskudsnøglen og ikke i forhold til antallet af plejeboliger eller antallet af borgere over 80 år. Københavns Kommune kan således ansøge om maksimalt ca. 39,9 mio. kr. Midlerne skal anvendes til aktiviteter på plejecentre, der ligger ud over den eksisterende plejeindsats.

38.3 FORSLAGETS INDHOLD

På baggrund af de foreløbige tilbagemeldinger fra ministeriet forventes det, at det nuværende klippekort på plejecentre kan erstattes af midlerne fra finansloven - dog først fra puljens udmøntningsdato.

Sundheds- og Omsorgsudvalget har allerede via ældrepuljen afsat 8,37 mio. kr. i 2017 til klippekort på plejecentre. Der er ligeledes afsat 0,8 mio. kr. i Socialforvaltningen til klippekort på plejecentre fra ældrepuljemidlerne.

Under forudsætning af, at klippekortet på plejecentre fra 2018 og frem finansieres fuldt ud af finanslovsmidler kan de allerede afsatte ældrepuljemidler fra 2018 og frem prioriteres til forvaltningsspecifikke effektiviseringer.

38.4 ØKONOMI

I 2017 og 2018 udmøntes klippekortsmidlerne fra finansloven som ansøgningspulje, hvor der skal aflægges regnskab. Fra 2019 fordeles midlerne til kommunerne via bloktilskuddet.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Effektivisering – klippekort på plejecentre finansieret af finanslovsmidler	-8.500	-8.500	-8.500	-8.500
Varige ændringer totalt, service	-8.500	-8.500	-8.500	-8.500

38.5 FORDELING PÅ UDVALG

Vedrører kun Sundheds- og Omsorgsudvalget.

38.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Klippekortsordningen skal udbygges i omfang med klip hver uge. Der forventes derfor, omkostninger forbundet med implementeringen. Disse forventes at blive finansieret af finanslovsmidlerne.

38.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Ikke relevant.

38.8 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget har ingen effekt på borgerne da ordningen fortsætter via finanslovsmidler.

38.9 OPFØLGNING

Forvaltningen vil fortsat følge op på klippekortsordningen og justere ordningen, såfremt der opstår behov for det.

38.10 RISIKOVURDERING

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen kender fortsat ikke de nærmere vilkår herfor, herunder dokumentationskrav i forhold til aflæggelse af et revisionspåtegnet regnskab. Men forventer dog, at forslaget allerede er implementeret i 2017 og at der på den baggrund er begrænsede risici.

Forslag 39

Madservice med udbringning – ændring af leveringshyppighed og til kold mad

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Overgang til levering af koldt mad til alle borgere 3 gange pr. uge. Maden leveres kold til flere dage ad gangen, så borgeren selv skal opvarme maden i hjemmet, modsat i dag hvor maden opvarmes under transporten. Derved kan der leveres færre gange pr. uge og opnås besparelser på transport.

39.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Driftsbesparelse på transport		-6.495	-7.085	-7.085	-7.085
Udgifter til hjemmepleje SUF		1.585	1.729	1.729	1.729
Udgifter til hjemmepleje SOF		733	800	800	800
Udgift til levering for indlagte borgere mm.		197	215	215	215
Omlægningsudgifter		80	16	16	16
Samlet varig besparelse		-3.900	-4.325	-4.325	-4.325
Samlet økonomisk påvirkning					
		-3.900	-4.325	-4.325	-4.325

39.2 BAGGRUND OG FORMÅL

I dag får 1.728 hjemmeboende borgere i Københavns Kommune bragt mad ud af Sundheds- og Omsorgsforvaltningen. Størstedelen af borgerne er ældre borgere under Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, mens ca. 400 borgere er visiteret fra Socialforvaltningen. Maden er produceret en eller flere dage før levering. Med forslaget introduceres en billigere model for madudbringning til visiterede borgere i Københavns Kommune, uden at madkvaliteten ændres væsentligt.

Borgeren bestemmer som reglerne er i dag selv, om maden skal leveres kold eller opvarmet, og om maden leveres omkring frokost eller sidst på eftermiddagen/tidlig aften. Hver borger får kun bragt mad ud én gang pr. dag. Praksis er i dag, at maden bliver kølet ned efter produktion, og leveres kold til ca. 30 % af borgerne, mens ca. 70 % af borgerne ønsker at modtage maden varm. Maden opvarmes under transporten.

Muligheden for at modtage maden opvarmet betyder, at der under det nuværende regelsæt skal være mulighed for madudbringning alle ugens dage. Det medfører høje transportudgifter.

Københavns Kommune har i dag et højt serviceniveau i forhold til levering af mad, idet mange andre kommuner kun leverer maden kold hver anden eller hver tredje dag. Denne forskel i serviceniveau afspejles dog ikke i brugertilfredshedsmålinger, hvor der ikke er nævneværdig forskel på tilfredsheden med madudbringningen i Københavns Kommune og andre kommuner.

39.3 FORSLAGETS INDHOLD

Der er budgetteret med en samlet udgift til transport af mad (kommunal og private leverandører) i forbindelse med madservice til hjemmeboende borgere på 13,825 mio. kr. i 2017.

Forslaget indebærer en omlægning af madudbringning til hjemmeboende borgere med henblik på at opnå en besparelse på transportudgiften. Den nuværende madservice med udbringning alle dage omlægges, så der leveres kold mad tre gange ugentligt, hvorefter borger selv, eller med hjælp, varmer maden op i hjemmet, inden den spises.

Den faglige vurdering er, at madens ernæringsmæssige, hygiejniske og kulinariske kvalitet sandsynligvis vil øges ved at overgå til udbringning af kold mad. Ved udbringning af varm mad ses eksempler på, at maden i borgers hjem håndteres uhensigtsmæssigt og opbevares flere timer ved stuetemperatur inden den genopvarmes, hvilket forringer madens kvalitet.

Denne ændring giver en forventet besparelse på udgifter til transport på 7,085 mio. årligt. Nøjagtig besparelse vil dog afhænge af ny kørselskontrakt, og vil først blive kendt efter, at der er gennemført et nyt udbud.

Et antal borgere får i dag hjælp i hjemmet til mad- og måltider, og med forslaget vil flere borgere sandsynligvis opleve at have behov for hjælp til mad- og måltider. En del af disse borgere i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen forventes at kunne trænes til at være selvhjulpne gennem et Udrednings- og Rehabiliteringsforløb. Det vurderes dog, at omkring 100 'nye' borgere vil få brug for hjælp til madhåndtering, såfremt forslaget vedtages. Den ekstra udgift til hjælp til mad- og måltider i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen estimeres at være 1.585 i 2018 og herefter 1,729 mio. årligt.

Socialforvaltningen vurderer, at omkring 57 ud af de i alt 400 borgere i regi af Socialforvaltningen, som SUF leverer mad til, ligeledes vil få brug for hjælp til at håndtere maden. Den ekstra udgift til hjælp til mad- og måltider i Socialforvaltningen estimeres til at være på 0,7 mio. kr. i 2017 og herefter 0,8 mio. kr. årligt.

Forslaget vil ligeledes indebære udgifter til indkøb af mikroovne til brug for hurtig opvarmning af maden. Udgifterne til indkøb af mikroovne er i 2018, hvor omlægningen finder sted, på 80.000 kr., mens der de efterfølgende år estimeres en varig udgift på 16.000 kr. årligt.

Til at imødekomme behovet for ekstra daglig madudbringning, fx når borgere udskrives fra hospital, samt når borgere ændrer i deres bestillinger, vil der være behov for et beredskab med mulighed for daglig madudbringning. Udgifterne hertil estimeres til 215.000 kr. årligt fra 2019 og frem fordelt på 150.000 kr. til chaufførtimer og 65.000 kr. til leasing af en el-bil.

39.4 ØKONOMI

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Driftsbesparelse på transport	-6.495	-7.085	-7.085	-7.085
Udgifter til hjemmepleje SUF	1.585	1.729	1.729	1.729
Udgifter til hjemmepleje SOF	733	800	800	800
Udgift til levering for indlagte borgere mm.	197	215	215	215
Omlægningsudgifter (indkøb af mikroovne mv.)	80	16	16	16
Samlet varig besparelse	-3.900	-4.325	-4.325	-4.325

Den nuværende kørselskontrakt udløber 31.1 2018, og ny kontrakt med færre leveringer vil kunne indgås 1.2 2018, hvorfor realisering af effektivisering først kan medregnes pr. 1. februar 2018.

39.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører kun Sundheds- og Omsorgsudvalget, men Socialudvalgets borgere modtager også madudbringning og forslaget har dermed også betydning for Socialudvalgets borgeres behov for hjemmepleje.

39.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Implementeringen af forslaget indebærer omlægningsudgifter til indkøb af mikrobølgeovn til 100 borgere samt etablering af leasingaftale af bil i henhold til behovet for ekstra, daglig madudbringning. Øvrige borgere forventes enten at have- eller at indkøbe mikroovne eller at opvarme maden i almindelig ovn.

39.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

I implementeringen af forslaget vil forvaltningen inddrage Socialforvaltningen.

39.8 FORSLAGETS EFFEKT

Det kan tænkes, at nogle borgere vil opleve det som en kvalitetsforbedring, at måltidet opvarmes umiddelbart før det skal spises og i hjemmet.

Forslaget er klimaforbedrende, i form af mindre CO2 udledning og partikelforurening, grundet minimeret transport.

39.9 OPFØLGNING

Tabel 3. opfølgning

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Ny kontrakt med ændret vilkår for levering af mad tre dage ugentligt	Ved at der foretages et udbud og indgås en ny kontrakt.	Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, afdelingen for frit valg og indkøb	Oktober 2017
Indkøb af mikroovne og levering til de relevante borgere	Ved at mikroovne indkøbes og leveres i de fem lokalområder	Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Center for Omsorg	December 2017 / januar 2018

39.10 RISIKOVURDERING

Forslaget vil med stor sandsynlighed betyde, at en større gruppe borgere vil opfatte overgang til levering af kold mad tre gange ugentligt som en serviceforringelse. Madens kvalitet vil blive forsøgt fastholdt i størst mulig grad, men eksempelvis vil muligheden for friskbagt brød hver dag forsvinde, hvilket sandsynligvis vil påvirke borgerens oplevelse af kvalitet.

Forslaget kan for nogle borgere betyde en forringelse af kontakt med omverdenen, da tidligere undersøgelser har vist at kontakt med chauffør for nogle borgere på nogle dage, er eneste kontakt med omverdenen.

For at sikre madens holdbarhed er det afgørende, at maden bliver opbevaret tilstrækkeligt køligt (maks. 5 C) og at emballagen ikke bliver brudt, før måltidet skal spises. En evaluering af et tidligere pilotprojekt omkring madudbringning har vist, at rette temperatur og rette håndtering er en udfordring for en del af de borgere, der er visiteret til madudbringning. Projektet viste i flere tilfælde, at borgerens køleskab ikke havde den rette lave temperatur, og at borgere i nogle tilfælde åbnede emballagen før maden skulle spises, og udskiftede eksempelvis kartofler med ris – med hygiejnemæssig risiko til følge.

Forslag 40

Nedlæggelse af aktivitetspladser, flytning af aktivitetscenter Thorsgade samt lukning af aktivitetscenter Rundskuedagen

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

De forebyggende og vedligeholdende pladser på aktivitetscentre, som i dag ikke bliver benyttet, lukkes i 2018. I 2018 flytter aktivitetstilbuddet for blinde og svagtseende til lokaler i forbindelse med Plejecentret Solterrasserne og aktivitetscenter Rundskuedagen lukkes.

40.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Afvikling af ubenyttet kapacitet	Service	-2.500	-3.300	-3.300	-3.300
Afvikling af ubenyttede kapacitet på Thorsgade og Rundskuedagen	Service	-2.300	-2.800	-2.800	-2.800
Samlet varig ændring	Service	-4.800*	-6.100	-6.100	-6.100
Samlet økonomisk påvirkning	Service	-4.800*	-6.100	-6.100	-6.100

*Forslaget har en samlet effektivisering i 2018 på 4,8 mio. kr., heraf anvendes 110 t. kr. til interne omprioriteringer i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i 2018.

40.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Aktivitetstilbuddene er en del af kommunens sundhedsfremmende, forebyggende og rehabiliterende indsats til + 65-årige borgere. Aktivitetstilbud udbydes af de kommunale aktivitetscentre og tilbuddene ligger generelt højt i brugertilfredshedsundersøgelserne.

Tilbuddene på de kommunale aktivitetscentre følger af tre forskellige bestemmelser i serviceloven og er rettet mod forskellige målgrupper. Borgerne modtager tilbuddet efter individuel vurdering og visitation, og der tilbydes fire forskellige former for aktivitetstilbud:

- *Forebyggende aktivitetstilbud* (servicelovens § 79). Borger visiteres i aktivitetscentret til let støtte til udførelse og igangsættelse af aktiviteter og træning, herunder etablering og vedligeholdelse af sociale relationer. Borger kan have brug for transport til tilbuddet. Aktuelt er der ca. 1.243 borgere visiteret til tilbuddet.
- *Vedligeholdende aktivitetstilbud* (servicelovens § 86, stk. 2). Borger visiteres af myndighed til moderat til omfattende støtte til at vedligeholde fysiske og psykiske færdigheder ved hjælp af aktiviteter og træning, herunder etablering og vedligeholdelse af sociale relationer. Borger har som hovedregel brug for transport til tilbuddet. Aktuelt er der ca. 408 borgere visiteret til tilbuddet.
- *Vedligeholdende aktivitetstilbud til borgere med demens* (servicelovens § 86, stk. 2, tilbuddet er finansieret over plejecenterbudgettet). Borger har som hovedregel brug for transport til tilbuddet. Aktuelt er der ca. 148 borgere visiteret til tilbuddet.

- *Vedligeholdende aktivitets- og samværstilbud for meget svækkede borgere (Servicelovens § 104).* Borger har brug for omfattende til fuldstændig støtte fra medarbejder for at kunne deltage i aktiviteter og sociale relationer. Borger har brug for transport til tilbuddet. Aktuelt er der ca. 10 borgere visiteret til tilbuddet.

40.3 FORSLAGETS INDHOLD

Tilpasning af pladser svarende til det aktuelle kapacitetsbehov

Ved at tilpasse såvel forebyggende som vedligeholdende pladser til den nuværende anvendelse (belægningsprocent), kan der frigøres netto 2,5 mio. kr. i 2018 og 3,3 mio. kr. fra 2019 og frem. Kapacitetstilpasningen betyder, at der i 2018 afvikles svarende til 24 vedligeholdende pladser og 56 forebyggende pladser.

Den nuværende anvendelse af pladserne på aktivitetscentret på det selvejende plejecenter Rundskuedagen betyder, at kapaciteten skal reduceres fra 10 til 8 pladser. Forvaltningen vurderer derfor, at aktivitetscentret ikke kan drives rentabelt og bør lukkes, besparelsen ved dette udgør 1,4 mio. kr. i 2018 og frem. Medlemmerne får tilbud om aktivitetstilbud i Vesterbro/Valby/Kgs. Enghave indenfor den nuværende kapacitets ramme.

Aktivitetscenter Thorsgade skal i 2019 flytte til det nye plejecenter Følager, hvor aktivitetstilbuddet skal samles med aktivitetstilbuddet fra plejecenter Solterrasserne, og det foreslås, at man allerede fra 2017 starter en proces med faglig integration af de to tilbud. I 2018 sker den fysiske integration ved at flytte AC Thorsgade til en pavillon ved Solterrasserne samtidig med, at antallet af pladser tilpasses ved en reduktion af pladser med 50 % i forhold til 2017. Omkostningen ved en pavillonløsning er ca. 0,5 mio.

40.4 ØKONOMI

Det samlede budget til aktivitetstilbud er i dag godt 42 mio. kr. årligt eksklusiv ejendoms- og administrationsudgifter. Ved tilpasning af pladserne/budgetterne ved de forebyggende og vedligeholdende aktivitetstilbud til den nuværende anvendelse (belægningsprocent) frigøres samlet 4,8 mio. kr. i 2018 og 6,1 mio. kr. fra 2019 og i årene fremover.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Afvikling af ubenyttet kapacitet	-2.500	-3.300	-3.300	-3.300
Afvikling af ubenyttede kapacitet på Thorsgade og Rundskuedagen	-2.300	-2.800	-2.800	-2.800
Varige ændringer totalt, service	-4.800	-6.100	-6.100	-6.100

40.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører kun Sundheds- og Omsorgsudvalget.

40.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

For de forebyggende pladser vedkommende tilpasses kapaciteten på flere aktivitetscentre. Det vil blive en opgave for lokalområderne at lægge en plan for, hvordan den konkrete tilpasning kan ske. Lukningen af Aktivitetscenter Rundskuedagen med efterfølgende omplacering af medlemmer til et af de øvrige aktivitetscentre i Vesterbro/Kgs. Enghave/Valby vil ske i samarbejde med Lokalområdekantor VKV. Udviklingen af et nyt integreret aktivitetstilbud til blinde og svagtseende vil ske i tæt samarbejde med ledere og medarbejdere på AC Thorsgade, lokalområdekantor VKV og Centralforvaltningen, og den faglige udviklingsproces

vil starte allerede i 2017. Flytningen til de midlertidige lokaler på Solterrasserne skal ses som et led i integrationen af de to tilbud, som implementeres fuldt ud i 2019 ved indflytning i helt nye fælles lokaler. I processen samarbejdes også med Dansk Blindesamfund.

40.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Samarbejdspartneren vil være Dansk Blindesamfund.

40.8 FORSLAGETS EFFEKT

Tilpasningen af de forebyggende pladser vil ikke berøre borgere, da det er tomme pladser, der nedlægges. Lukning af de 10 vedligeholdende pladser på Rundskuedagen vil berøre ca. 16 borgere, der skal skifte tilbud. Med hensyn til aktivitetstilbuddet til blinde og svagtseende vil dette berøre ca. 60 medlemmer. Heraf er 7 medlemmer udenbys borgere og 7 medlemmer bor på københavnske plejecentre (fortrinsvis Solterrasserne). Medlemmerne vil efter en afsluttet udviklingsproces og flytning til nye lokaler på Plejecenter Følager få et mere tidssvarende aktivitetstilbud, der integrerer tilbud til såvel hjemmeboende som beboere på plejecentre.

40.9 OPFØLGNING

Der vil fortsat være opfølgning i forhold til, hvor mange borgere der visiteres til aktivitetscentrenes forebyggende og vedligeholdende pladser via månedlige rapporter fra aktivitetscentrene.

40.10 RISIKOVURDERING

Det vurderes, at tilpasningen kan gennemføres uden risiko, hvad angår lukning af de forebyggende pladser. Der er en risiko for, at de 16 medlemmer og deres pårørende vil være utilfredse med lukningen af Rundskuedagens Aktivitetstilbud. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vurderer, at et tilbud på et større aktivitetscenter vil være mere tilfredsstillende for borgerne i længden. Flytningen af Aktivitetscenter Thorsgade vil kunne skabe problemer for borgere, der er kommet i Thorsgade i mange år: Dette vil kunne imødegås vha. et tæt samarbejde med medarbejderne om at skabe en god overgang og et, for borgerne, fagligt bedre tilbud.

Forslag 41

Ophør af pulje til aktiviteter på plejecentre

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Forslaget omhandler budgetophør af puljen til aktiviteter på plejecentre. Puljen fordeles mellem samtlige plejecentre og midlertidige opholdssteder i SUF.

41.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Effektivisering – ophør af aktivitetspulje på plejecentre	Service	-6.613	-6.613	-6.613	-6.613
Samlet varig ændring	Service	-6.613	-6.613	-6.613	-6.613
Samlet økonomisk påvirkning	Service	-6.613	-6.613	-6.613	-6.613

41.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Puljen til aktiviteter på plejecentre er vedtaget i forbindelse med budget 2012. I forbindelse med budget 2016 blev puljen reduceret fra ca. 10. mio. til nuværende niveau, som i 2017 er 6,6 mio. kr.

Formålet med puljen er at understøtte borgernes mulighed for et aktivt hverdagsliv ved hjælp af aktiviteter i dagligdagen. Det kan fx være gennem fælles sociale aktiviteter på enhederne så som spil, læsning, fester og udflugter.

Puljen fordeles til alle plejecentre og midlertidige opholdsenheder efter almindelig fordelingsnøgle. Midlerne er til generel understøttelse af aktivitetsområdet og er ikke dedikeret til specifikke aktiviteter. Midlerne indgår derfor i den almindelige ramme- og driftsbevilling til enhederne.

41.3 FORSLAGETS INDHOLD

De senere år har Sundheds- og Omsorgsforvaltningen – bl.a. med afsæt i Ældrepolitikken og Værdighedspolitikken – haft øget fokus på aktiviteter og liv på plejecentre, med det formål, at styrke borgernes livskvalitet og oplevelser af meningsfuldhed i hverdagen. Det indbefatter en række udviklingsprojekter, som understøtter og styrker medarbejdernes fokus og handlemuligheder i forhold til at skabe øget aktivitet i borgernes hverdagsliv.

Der har ligeledes været et kontinuerligt fokus på at sikre tilstrækkelig bemanding på plejecentrene ud over hele døgnet samt fokus på samarbejde med frivillige og andre aktører i lokalsamfundet. Endelig har indførelsen af klippekortet, hvor den ældre borger får mulighed for selv at disponere over en ½ time hver 14. dag, bidraget positivt til aktivitetsniveauet på byens plejecentre.

På den baggrund vurderer Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, at behovet for puljen til aktiviteter er reduceret. Der er således et effektiviseringspotentiale i forhold til budgetophør for puljen fra budget 2018 og fremover.

41.4 ØKONOMI

Puljen fordeles på nuværende tidspunkt til samtlige plejecentre og rehabiliteringscentre, hvilket medfører et tilsvarende budgetophør på alle centre.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Effektivisering - pulje til aktiviteter på plejecentre	-6.613	-6.613	-6.613	-6.613
Varige ændringer totalt, service	-6.613	-6.613	-6.613	-6.613

41.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører kun Sundheds- og Omsorgsudvalget.

41.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget kræver ikke implementeringsaktiviteter. De berørte enheder vil blive orienteret i forbindelse med budgetudmelding for 2018.

41.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Sundheds- og Omsorgsforvaltningens lokalområdechefer og enhedsledere vil blive orienteret om evt. ophør af puljen umiddelbart efter vedtagelse af budget2018.

41.8 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget medfører reduceret bevilling til forskellige aktiviteter for borgere i plejebolig og midlertidige ophold. Konsekvensen vil være et tilsvarende reduceret udbud af aktiviteter og evt. begrænsede tidspunkter for mulige aktiviteter.

41.9 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
At puljen til aktiviteter på plejecentre ophører pr. 1. januar 2018.	Dette vil fremgå af den decentrale budgetudmøntning til budget2018.	Økonomisekretariatet og Center for Omsorg og Rehabilitering i SUF.	Ikke relevant.

41.10 RISIKOVURDERING

De berørte borgere vil opleve et reduceret udbud af mulige aktiviteter i hverdagen, så som udflugter eller andre sociale arrangementer på enhederne.

Forslag 42

Palliativ fysioterapi – ændrede retningslinjer

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Region Hovedstaden og kommunerne i regionen har på baggrund af en uensartet praksis for henvisning og tilskud til palliativ fysioterapi på tværs af kommuner og hospitaler/læger, anmodet Regionernes Lønnings- og Takstnævn (RLTN) om en overenskomstmæssig fortolkning af palliativ fysioterapi. Deres afgørelse fører til ændrede retningslinjer i Københavns Kommune.

42.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Effektivisering	Service	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
Samlet varig ændring		-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
Samlet økonomisk påvirkning					
	Service	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800

42.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Region Hovedstaden og kommunerne i regionen har på baggrund af en uensartet praksis for henvisning og tilskud til palliativ fysioterapi på tværs af kommuner og hospitaler/læger, anmodet Regionernes Lønnings- og Takstnævn (RLTN) om en overenskomstmæssig fortolkning af palliativ fysioterapi.

RLTNs fastslog (den 10.6.2016) i deres svar til de anmodende parter, at palliativ fysioterapi er omfattet af overenskomsten for almen fysioterapi. Region Hovedstaden og kommunerne i regionen har herefter nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter fra kommuner og region med henblik på at udarbejde nye fælles retningslinjer med afsæt i RLTNs udmelding. Den Administrative Styregruppe forventes at tiltræde retningslinjerne inden 1. maj 2017. De nye retningslinjer vil betyde en besparelse for kommunerne, herunder Københavns Kommune, der hidtil som hovedregel har finansieret palliativ fysioterapi fuldt ud.

Beslutningen om at palliativ fysioterapi er omfattet af overenskomsten for almen fysioterapi betyder, at palliativ fysioterapi er en ydelse, der leveres med regionalt (sygesikrings-)tilskud af privatpraktiserende fysioterapeuter efter § 67 i sundhedsloven. Yderligere bevirker beslutningen, at kommunen kan yde tilskud til borgerens egenbetaling efter servicelovens bestemmelse om økonomisk hjælp til døende (§ 122).

42.3 FORSLAGETS INDHOLD

Ikrafttrædelsen af de ny retningslinjer betyder, at kommunen alene skal yde tilskud efter § 122 i serviceloven og kun til den del af udgiften, som ikke kan dækkes af anden lovgivning, f.eks. sundhedsloven. Derudover skal tilskuddet alene dække den del af fysioterapeutens overenskomstfastsatte takst, der ikke dækkes af det regionale tilskud.

Borgere bosiddende i Københavns Kommune kan fremover, på baggrund af en terminalerklæring fra henvissende læge, søge kommunen om at få dækket egenbetalingen (og ikke som hidtil hele udgiften) til fysio-

rapi ydet efter overenskomst om fysioterapi i henhold til Servicelovens § 122. Borgerne vil ikke opleve en forskel i forhold til den nuværende praksis, idet de fortsat vil få dækket egenbetalingsandelen.

Den Administrative Styregruppe forventes at godkende de nye retningslinjer ved et møde ultimo april – derefter er de i princippet gældende. Dog kommer der efterfølgende en proces med at få formidlet de nye retningslinjer ud til alle involverede parter i kommuner og region.

42.4 ØKONOMI

En opgørelse af forbruget af palliativ fysioterapi for hele 2016 viste en årlig udgift til palliativ fysioterapi på 3,1 mio. kr. i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen. Dette tal er dog ikke det fuldstændige billede af udgiften, da det ikke er muligt fuldt ud at adskille udgiften til palliativ fysioterapi fra andre udgifter, der konteres på samme konto. Baseret på en gennemgang af fakturaer fra 2016 vurderes det, at SUF, med den ændrede praksis, samlet vil kunne opnå en årlig besparelse på 1,8 mio. kr. for de fem lokalområder på palliativ fysioterapi. Besparelsen fremkommer ved en reduktion af den kommunale udgift til refusion af borgerens egenbetaling fra 100 pct. til 40 pct.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Effektivisering som følge af ændrede retningslinjer	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
Varige ændringer totalt, service	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800

42.5 FORDELING PÅ UDVALG

Vedrører kun Sundheds- og Omsorgsudvalget.

42.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Tabel 3. Implementering

Tidsplan	Aktivitet
1. kvartal 2017	Møder i arbejdsgruppen med deltagelse af repræsentanter for hospitaler, praktiserende fysioterapeuter, praktiserende læger, kommunerne og regionsadministrationen
maj 2017	Nye retningslinjer forventes vedtaget af Den Administrative Styregruppe, hvorefter de er gældende.

42.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Organiseringen af indsatsen er tværsektoriel og inddrager alle relevante parter på området.

Arbejdsgruppen består af repræsentanter for hospitaler, praktiserende fysioterapeuter, praktiserende læger, kommunerne (Fredensborg Kommune og Københavns Kommune) og regionsadministrationen. Formandskabet for arbejdsgruppen er delt mellem kommuner og region. Sekretariatet består af repræsentanter fra Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune og regionsadministrationen.

42.8 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget vil rette op på den nuværende uensartede praksis på området. En række fælles principper og nye arbejdsgange vil - udover en besparelse for kommunerne - betyde, at borgernes ansøgninger behandles ens på tværs af kommunerne i regionen, og at fysioterapeuterne stilles ens i forhold til betaling.

42.9 OPFØLGNING

Det fremgår af arbejdsgruppens kommissorium, at forslag til principper for den fremadrettede administration af området skal forelægges til godkendelse i Den Administrative Styregruppe. Der sigtes efter aprilmødet 2017.

Tabel 4. Opfølgning

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Succeskriterium: Alle relevante parter i kommuner og region er informeret om – og arbejder efter – de ny retningslinjer.	Konteringer viser, at taksterne for den palliative fysioterapi følger overenskomsten, og at kommunerne alene yder tilskud til borgerens egenbetaling	Den Administrative Styregruppe	Løbende – skal aftales nærmere i arbejdsgruppen

42.10 RISIKOVURDERING

En risiko er, at arbejdsgruppen bliver forsinket. Dette vil i givet fald blive løftet op i Den Administrative Styregruppe.

Forslag 43

Praksisplan – bortfald af forpligtelse

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Med Budget 2016 blev der afsat 10,2 mio. kr. i 2017 og frem til praksisplan for almen praksis til blandt andet sygebesøg og samtaleterapi. Da det jf. Budgetvejledningen for 2018 fra KL ikke har været muligt at indgå decentrale aftaler på området, bortfalder forpligtelsen til at afsætte midler imidlertid for kommunerne.

43.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Praksisplan - bortfald af forpligtelse	Service	-10.600	10.600	10.600	-10.600
Samlet varig ændring	Service	-10.600	-10.600	-10.600	-10.600

43.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Med udgangspunkt i sundhedsaftalen mellem Region Hovedstaden og kommunerne i regionen skal praksisplanen definere de opgaver, som ønskes løst af almen praksis inden for regionen. Den konkrete udmøntning af praksisplanen forudsætter, at der indgås en underliggende aftale med de praktiserende læger, hvor implementering og ressourcer aftales. Det er et krav ifølge overenskomsten om almen praksis, at den underliggende aftale indeholder en decentral aftale om ydelserne sygebesøg og samtaleterapi.

Overenskomsten mellem Praktiserende Lægers Organisation (PLO) og Regionernes Lønnings- og takstnævn (RLTN) giver mulighed for decentralisering af sygebesøg og samtaleterapi svarende til, at der årligt overføres ca. 210 mio. kr. fra den centrale overenskomst til det lokale niveau. I forlængelse af decentraliseringen bidrager kommuner og regioner i overenskomstperioden (2014-2017) hver med 100 mio. kr. til aftalt opgaveudvikling for at understøtte praksisplanlægningen. Med Københavns Kommunes Budget 2016 blev der følgende afsat 5,0 mio. kr. i 2016 og 10,2 mio. kr. i 2017 og frem til praksisplan for almen praksis 2016-2018.

43.3 FORSLAGETS INDHOLD

KL har tilkendegivet, at det ikke har været muligt at indgå aftaler inden for det råderum, som de centrale parter har aftalt. De problemer, som den decentrale aftale om sygebesøg og samtaleterapi skulle medvirke til at løse, er dermed ikke løst – herunder sikring af, at de praktiserende læger i højere grad foretager sygebesøg hos borgerne end tilfældet er i dag.

I lægernes overenskomst fremgår det, at det er op til den enkelte læge at vurdere, hvorvidt en borger har brug for et sygebesøg eller ej. Det opleves vanskeligt at få læger til at komme på sygebesøg, og det kan betyde, at der er borgere der ikke modtager rettidig behandling og som konsekvens heraf ender med at blive indlagt – hvilket igen har betydning for kommunernes udgifter til kommunal medfinansiering. Borgere udskrives desuden tidligere og tidligere fra hospitalerne og har dermed også et fortsat stort plejebestand efter udskrivelse. Ved manglende sygebesøg fra praktiserende læge i disse situationer, stilles der større

krav til den kommunale sygeplejes kompetencer og ressourcer i det enkelte hjem eller midlertidige opholdsplads (MTO).

I forhandlingerne med PLO om den decentrale aftale var parterne langt i udfærdigelsen af en ny ydelse 'komplekse sygebesøg', der særligt var målrettet ældre, skrøbelige borgere. Den ny ydelse ville både have betydet en serviceforbedring over for borgerne og en lettelse af den kommunale sygepleje, som nu desværre ikke realiseres.

Da det ikke har været muligt at indgå en decentral aftale om sygebesøg og samtaleterapi inden for det råderum, som de centrale parter har aftalt, bortfalder garantien for udmøntning af de 2*100 mio. kr. fra kommuner og regioner. Det tidligere krav om, at den enkelte kommune skal være klar til at bidrage med deres andel, er derfor ikke længere relevant, hvorfor de varige midler på 10,2 mio. kr. i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen effektiviseres.

43.4 ØKONOMI

De varige midler på 10,2 mio. kr. til praksisplan for almen praksis 2016-2018, der blev givet med Københavns Kommunes Budgetaftale 2016, svarer til 10,6 mio. kr., når beløbet omregnes til 2018 p/l.

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Praksisplan - bortfald af forpligtelse	-10.600	-10.600	10.600	10.600
Varige ændringer totalt, service	-10.600	-10.600	10.600	10.600

43.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører kun Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

43.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

De afsatte midler effektiviseres.

43.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Ikke relevant.

43.8 FORSLAGETS EFFEKT

Effektiviseringen har ingen konsekvens, da forpligtelsen er bortfaldet.

43.9 RISIKOVURDERING

Ikke relevant.

Forslag 44

En tidlig indsats for borgere med demens

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

En målrettet indsats tidligt i borgerens sygdom kan forhale borgerens demenssymptomer og dermed medvirke til at mindske og/eller udskyde borgerens behov for omfattende hjælp.

44.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styrsområde	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Varige ændringer							
Effektivisering	Service	0	-2.100	-3.100	-3.100	-3.600	-3.600
Driftsudgifter	Service	0	2.100	2.500	2.500	2.500	2.500
Samlet varig ændring		0	0	-600	-600	-1.100	-1.100
Implementeringsomkostninger							
Serviceinvesteringer	Service		500	0	0	0	0
Midlertidig dækning af driftsudgifter	Service	1.250	400	0	0	0	0
Anlægsinvesteringer	Anlæg	500	0	0	0	0	0
Samlede implementeringsomkostninger		1.750	900	0	0	0	0
Samlet økonomisk påvirkning		1.750	900	-600	-600	-1.100	-1.100
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	6						
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	6						

44.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Demens er en fremadskridende kronisk hjernesygdom, som påvirker alle dele af borgerens liv og personlighed i takt med, at sygdommen udvikler sig. Samtidig påvirkes de pårørende i sådan en grad, at demens i dag kaldes "de pårørendes sygdom". Demens kan ikke helbredes, men jo tidligere diagnosen stilles og behandling igangsættes, jo bedre muligheder er der for at fastholde en god livskvalitet for både borgerne og de pårørende gennem sygdomsforløbet.

I Københavns Kommune lever mindst 5.500 borgere med demens, hvoraf ca. 40 % er diagnosticerede. Af de 5.500 borgere er ca. 2.300 mellem 60-79 år. Tallet forventes at stige til 3.000 borgere i 2030. Langt de fleste bor og vil bo i eget hjem, når de får demens. Ifølge den svenske Socialstyrelse estimeres de gennemsnitlige direkte omkostninger per person med demens til ca. 280.000 kr. årligt, svarende til 1,5 milliarder kr. for borgere i Københavns Kommune i dag. Udgiften varierer afhængigt af den enkeltes demensgrad. Ved svær demens er udgiften fx ca. fire gange højere end ved let demens.

Undersøgelser viser, at en tidlig rehabiliterende indsats for borgeren i form af forebyggende og understøttende tiltag, som træning og vejledning, kan medvirke til at fastholde og bevare et aktivt og selvstændigt hverdagsliv i længere tid - og dermed udskyde behovet for personlig og praktisk hjælp. Senest har et dansk forskningsprojekt, ADEX, vist, at det er muligt at fastholde og forbedre den fysiske og kognitive funktions- evne hos borgere i den tidlige fase af deres demenssygdom gennem moderat til hård fysisk træning og

samtidigt øge borgerens livskvalitet¹. Et omfattende review fra 2016 peger på, at fysisk træning og psykosociale indsatser sammen med medicin ser ud til at være den mest effektive metode til at forsinke et gradvist tab af praktisk funktionsevne i hjemmet². Der er ligeledes gode erfaringer med kognitiv træning af demensramte. En fransk undersøgelse fra 2016 viser, at målrettet individuelt kognitiv træning kan fastholde den praktiske funktionsevne længere i hverdagen og udskyde behovet for en plejebolig med ½ år³. Aalborg og Århus kommuner har med målrettet kognitiv træning øget eller fastholdt nogle af de mentale færdigheder hos borgere med demens⁴.

Foruden kognitiv og fysisk træning er der også en række teknologier, som kan være med til at understøtte, at borgere med demens kan leve et trygt og aktivt liv i længere tid i kendte rammer. Fx teknologier, som understøtter struktur og tryghed i hverdagen – eller som på anden måde medvirker til at tilpasse borgerens fysiske omgivelser med borgerens behov.

Forslaget udmønter Københavns Kommunes handlingsplan for demensindsatsen 2015-2018 (fokusområde 2 i handleplanen⁵). Indsatsen har fokus på at understøtte borgerne i at kunne selv i længere tid med målrettede indsatser såsom træning, vejledning og teknologisk understøttelse. Indsatser som i dag enten ikke er udviklet og tilbudt til borgere med demens, eller kun er udbudt i mindre omfang og ikke systematisk og evidensbaseret⁶. Forslaget understøtter dertil den Nationale handlingsplan for demens 2025, der ligeledes har fokus på den tidlige indsats og fysisk træning.

44.3 FORSLAGETS INDHOLD

Forslaget handler om at tilbyde nydiagnosticerede borgere et bredt spektrum af rehabiliterende evidensbaserede indsatser. Indsatserne består af træning og rådgivning, som kan medvirke til at forhale borgerens demenssygdomssymptomer og som erfaringsmæssigt har en positiv indvirkning på borgerens funktionsevne og trivsel. Indsatser, som Københavns Kommune i dag ikke udbyder. Målet med tilbuddene er dermed at fastholde borgerens selvstændighed længst muligt, understøtte at borgerne (og de pårørende) har et godt liv med en demenssygdom og samtidig udsætte kommunens udgifter til pleje og omsorg for borgeren med demens.

Alle tilbud udføres af medarbejdere med særlige kompetencer indenfor demens og tilbuddets indhold, fx demensfaglige rådgivere, fysioterapeuter, ergoterapeuter m.v. Aktuelt foreligger der ikke konkrete undersøgelser af, hvordan og i hvilket omfang kommunen kan opnå besparelser ved at tilbyde borgere med demens en målrettet tidlig indsats. Derfor gennemføres en forskningsbaseret evaluering af effekten af borgeroplevet kvalitet samt behovet for efterfølgende/sideløbende kommunale tilbud via et formelt samarbejde ml. Københavns Kommune og enten et universitet eller Nationalt Videnscenter for Demens.

Borgerne vil skulle visiteres til tilbuddet, så det sikres, at det er relevante borgere, som modtager tilbuddet. Den tidlige indsats udbydes som ét samlet tilbud til borgerne for at opnå bedst effekt, men kan efter individuel vurdering bestå af færre dele. Den tidlige indsats består af:

¹ <http://www.videnscenterfordemens.dk/forskning/adex/>

² <http://www.videnscenterfordemens.dk/forskning/forskningsnyheder/2016/09/hvordan-forsinker-man-tab-af-praktisk-funktionsevne-ved-demens/>

³ <http://www.videnscenterfordemens.dk/forskning/forskningsnyheder/2016/05/individuel-kognitiv-rehabilitering-virker-bedst/>

⁴ <http://www.demensvidensportalen.dk/content/show/260>

⁵ <http://www.kk.dk/sites/default/files/Handleplaner%20for%20demensindsats%20%282015-2018%29.pdf>

⁶ I samarbejde med Alzheimerforeningen udbydes træning i tre lokalområder, baseret på frivillige kræfter, men ikke evidensbaseret. Rådgivningen til borgere og pårørende udbydes, men er ikke systematiseret. Borgere med demens kan visiteres til hjælpemidler, men der tilbydes ikke rådgivning om demensvenlig indretning. Der tilbydes ikke kognitiv træning i dag.

Tabel 2. Oversigt over indsatser i forslaget

Indsats	Indhold	Antal borgere
Tilbud om fysisk træning på hold	Holdtræning to gange om ugen. 1½ time per gang over 12-15 uger. Der tilknyttes en fysioterapeut til holdene, og der evalueres på indsatsen via forskellige fysiske og kognitive test.	Tilbud til ca. 60 borgere i 2018, stigende til ca. 100 borgere i 2021
Tilbud om kognitiv træning individuelt på hold	Træning to gange om ugen. 2 lektioner per gang over 12 uger. Der tilrettelægges et program, som kan medvirke til at støtte borgerens korttidshukommelse, ordmobilisering, orienteringsevne m.v. Ligesom med den fysiske træning evalueres effekten af undervisningen ved forløbets afslutning.	Tilbud til ca. 60 borgere i 2018, stigen til ca. 100 borgere i 2021
Tilbud om målrettet og systematisk støtte og vejledning tidligt i forløbet for både borgere og pårørende	Der udvikles en rådgivningsmodel for både borgere og de pårørende med inspiration fra bl.a. det danske forskningsprojekt Daisy ⁷ . Rådgivningen udbydes som kortere og længere forløb af medarbejdere med specialiserede viden om demens, psykologi m.v. På sigt kan det ligeledes udbydes mere åbent afhængig af behovet.	Tilbud til mellem 50-100 borgere i 2017, men antallet forventes at stige løbende
Tilbud om at få inspiration til og viden om, hvordan man kan indrette sit hjem mere demensvenligt	Der etableres en inspirationslejlighed, hvor borgere og pårørende kan få råd og vejledning om demensvenlig indretning fx med farver, belysning, understøttelse af forskellige teknologier m.v. Målet er at styrke mulighederne for at blive længere tid i eget hjem ved hjælp af velfærdsteknologiske løsninger og demensvenlig indretning, som hver for sig og tilsammen kan gøre hverdagen mere overskuelig og tryk.	Tilbud til ca. 50 borgere i 2017, men forventes at stige løbende.

44.4 ØKONOMI

Projektet opstartes medio 2017 og fra 2018 tilbydes ca. 50-60 nydiagnosticerede borgere årligt en tidlig indsats stigende til ca. 100 borgere i 2021, hvor alle fire tilbud indgår (fysisk og kognitiv træning samt to former for rådgivning) mhp. at fastholde deres praktiske funktionsevne i hjemmet længere. Derudover forventes langt flere borgere at modtage rådgivning. I forhold til de borgere, som modtager alle tilbud under den tidlige indsats, vurderes det, at det vil udskyde behovet for hjemmepleje med minimum ½ år for ca. 2/3 af borgere. Heraf vil halvdelen få udskudt deres behov for ingen til let hjælp med ½ år, mens den anden halvdel vil få udskudt deres behov for let til moderat hjælp med ½ år. I 2018 svarer det til, at ca. 40 borgere vil få udskudt deres behov for let eller moderat hjælp stigende til ca. 70 borgere i 2021.

Tabel 3. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l				
	2018	2019	2020	2021	2022
Udskydelse af behov for let blok med 6 måneder (20 borgere)	-600	-900	-900	-1.000	-1.000
Udskydelse af behov fra let til moderat blok med 6 måneder (20 borgere)	-1.500	-2.200	-2.200	-2.600	-2.600
Medarbejdere i indsatserne (4 terapeuter og 1 demenskoordinator)	2.100	2.500	2.500	2.500	2.500
Varige ændringer totalt, service	0	-600	-600	-1.100	-1.100

⁷ <http://www.videnscenterfordemens.dk/forskning/nvds-forskning/behandling-og-intervention/daisy/>

Tabel 4. Serviceinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l					
	2017	2018	2019	2020	2021	I alt
Forskningsbaseret undersøgelse af effekten af den tidlige indsats	0	500	0	0	0	500
Midlertidig dækning af driftsudgifter	1.250	400	0	0	0	1.650
Investeringer totalt, service	1.250	900	0	0	0	2.150

Tabel 5. Anlægsinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l				
	2017	2018	2019	2020	I alt
Indretning, istandsættelse og indkøb til inspirationslejlighed	500	0	0	0	500
Investeringer totalt, anlæg	500	0	0	0	500

44.5 FORDELING PÅ UDVALG

Vedrører kun Sundheds- og Omsorgsudvalget.

44.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Aktivitet	Tidsplan	Ansvar i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Rekruttering af medarbejdere	Juli – September 2017	Center for Innovation og Digitalisering, Afdelingen for Velfærdsinnovation
Kompetenceudvikling af medarbejdere	September - november 2017	Center for Innovation og Digitalisering, Afdelingen for Velfærdsinnovation
Indkøb af teknologier og indretning af lejlighed	September - December 2017	Center for Innovation og Digitalisering, Afdelingen for Velfærdsinnovation
Udvikling af træningsforløb og rådgivningsmodel	September – December 2017	Center for Innovation og Digitalisering, Afdelingen for Velfærdsinnovation
Indkøb af træningsudstyr	Oktober – november 2017	Center for Innovation og Digitalisering, Afdelingen for Velfærdsinnovation
Rekruttering af borgere til forløb	November – december 2017	Center for Innovation og Digitalisering, Afdelingen for Velfærdsinnovation
Opstart af rådgivning	December 2017- januar 2018	Center for Innovation og Digitalisering, Afdelingen for Velfærdsinnovation
Opstart af lejlighed	December 2017 - Januar 2018	Center for Innovation og Digitalisering, Afdelingen for Velfærdsinnovation
Opstart af fysisk træningsforløb	Januar 2018	Center for Innovation og Digitalisering, Afdelingen for Velfærdsinnovation
Opstart af kognitivt træningsforløb	Januar 2018	Center for Innovation og Digitalisering, Afdelingen for Velfærdsinnovation

44.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Opgaven varetages i regi af Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, men der vil løbende blive indhentet inspiration fra andre kommuner, frivillige foreninger m.fl. Der vil ligeledes blive taget kontakt til private virksomheder mhp. udvikling af inspirationslejligheden. Dertil vil samarbejde med universiteter og Nationalt Videnscenter for Demens blive afdækket med henblik på at få fulgt og evalueret tilbuddene. Borgerne inddrages løbende dels for at afdække behov og interesser og dels for at justere og målrette tilbuddene løbende.

44.8 FORSLAGETS EFFEKT

Der findes ikke opgørelser over, hvordan en tidlig indsats påvirker omkostniveaue i forbindelse med støtte og pleje til borgere med demens. Men med resultaterne og erfaringerne fra ADEX og de ovenfor nævnte kommuner vurderes det, at der er et godt potentiale for at udskyde borgerens behov for pleje og omsorg af hjemmeplejen - og på sigt udskyde behovet for en plejebolig. Endvidere vurderes det, at en god teknologisk understøttelse både vil øge trygheden ved og mulighederne for at blive længere i eget hjem for både borgeren og den pårørende samt øge friheden til at bevare et godt og selvstændigt liv længst muligt og dermed udsætte behovet for hjælp. Endeligt vil der sandsynligvis være en række afledte effekter som at forebygge udbrændthed, depression og isolation hos de pårørende. På sigt vil man kunne indarbejde erfaringerne fra indsatsen i Københavns Kommunes pårørendeuddannelse.

44.9 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
1) I december 2017 er alle tilbud udviklet og udbudt	Data på hold og forløb. Status på udbud, undervisningsforløb, visitation m.v. (indgår i evalueringen)	Center for Innovation og Digitalisering	Medio 2018
2) Medio 2018 er alle tilbud etableret og kører	Data på antal hold samt data på antal borgere og pårørende, som har fået rådgivning (indgår i evalueringen)	Center for Innovation og Digitalisering	Medio 2018 og ultimo 2018
3) Evaluering af første runde med træningshold og rådgivning er færdig.	Evalueringsrapport forelægges december 2018	Center for Innovation og Digitalisering	Fra medio 2018 til december 2018

44.10 RISIKOVURDERING

Risiko	Håndtering
At træningen ikke fastholder og/eller forbedre borgernes kognitive, sociale og fysiske funktionsevne	<ol style="list-style-type: none"> 1) At borgerne efter en individuel vurdering visiteres til træningshold(ene) 2) At træningspersonalet løbende vurderer, hvorvidt borgerne er målgruppen for træningen, eller om de skal tilbydes en anden form for indsats 3) At den forskningsbaserede undersøgelse vil komme med anbefalinger til den fremtidige indsats, som SUF kan arbejde videre med mhp. at opnå den ønskede effekt.
At der ikke kan rekrutteres borgere til tilbuddene	Udarbejde plan for at udrede kendskabet til buddene blandt almen praksis, hukommelsesklinikker og kommunens medarbejdere både i opstartsfasen og løbende

Forslag 45

Styrket faglighed og udvikling af udrednings- og rehabiliteringsforløb

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har succes med udrednings- og rehabiliteringsindsatsen (U og R) og vil med nærværende indsatser gerne videreudvikle fagligheden og kvaliteten i den nuværende indsats samt udbrede indsatsen til nye målgrupper, så flere borgere får effekt af udrednings- og rehabiliteringsforløb.

45.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styringsområde	2017	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer						
Effektivisering – flere forløb	Service	0	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Effektivisering – fastholde effekt	Service	0	-2.000	-2.500	-3.000	-3.000
Effektivisering nye målgrupper	Service	0	-1.000	-1.500	-2.000	-3.000
Samlet varig ændring	Service	0	-5.000	-6.000	-7.000	-8.000
Implementeringsomkostninger						
Kompetenceudvikling	Service	500	1.000	1.000	0	0
Forsøg med socialpædagoger	Service	1.100	2.700	2.700	1.400	0
Forsøg med sygeplejeindsats og hjælpemidler i U og R-enheden og forsøg med nye målgrupper	Service	0	2.500	2.500	1.000	0
Implementering og vidensopsamling	Service	300	900	900	500	0
Kufferter og hjælpemidler	Anlæg	300	700	300	100	0
Monitoreringsredskab	Anlæg	0	200	0	0	0
Samlede implementeringsomkostninger		2.200	8.000	7.400	3.000	0
Samlet økonomisk påvirkning						
		2.200	3.000	1.400	-4.000	-8.000
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	5					
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	5					

45.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Den 1. januar 2015 blev der indført en ny paragraf 83 a om rehabiliteringsforløb i serviceloven. § 83 a forpligter kommunerne til – forud for tilbud om hjemmehjælp efter § 83 – at tilbyde et korterevarende og tidsafgrænset rehabiliteringsforløb til personer med nedsat funktionsevne, hvis rehabiliteringsforløbet vurderes at kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjemmehjælp.

I Københavns Kommune er rehabiliteringsindsatsen efter § 83 a organiseret i en særlig enhed i hvert af de fem lokalområder, hvor medarbejdere fra sygeplejen, sundhedshuset og visitationen varetager udrednings- og rehabiliteringsforløbene (U og R). Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har evalueret de eksisterende U og R forløb (december 2016). Evalueringen viser, at måltallene for antal borgere, som har et positivt udbytte af U og R forløb i 2016, er nået. Samlet set har halvdelen af de borgere, som har afsluttet et U og R forløb, opnået et positivt udbytte af U og R forløbet, set i forhold til efterfølgende behov for hjemmehjælp.

Den succesfulde implementering af U og R har medført reducerede udgifter i driften i forhold til forbrug af timer til hjemmehjælp. I særskilt forvaltnings-specifikt effektiviseringsforslag foreslår Sundheds – og Om-sorgsforvaltningen på den baggrund, at der hentes en forvaltnings-specifik effektivisering på 7,5 mio. kr. fra budget 2018.

Formålet med indsatserne i denne business case er gennem investering i udrednings- og rehabiliteringsindsatsen at fastholde og udvikle de positive resultater, som evalueringen af U og R forløbene viser. Udviklingen fastholdes dels ved at styrke og videreudvikle den faglige og tværfaglige indsats i U og R forløbene, som vil øge effekten og livskvaliteten for den enkelte borger, dels ved at udvide målgruppen, som vil sikre at endnu flere borgere bliver selvhjulpne.

45.3 FORSLAGETS INDHOLD

De positive tendenser i den nuværende U og R indsats gør det oplagt at investere i en udbygning af indsatsen. På baggrund af de nuværende erfaringer med U og R har forvaltningen identificeret følgende tre indsatsområder, som vurderes at have et udviklingspotentiale:

Tabel 2. Forslagets indhold

Indsats	Aktivitet	Effekt
1. Styrke den tværfaglige indsats i Udrednings og rehabiliteringsforløbene 2. Udvide den tværfaglige indsats med brug af pædagogiske kompetencer i Udrednings og rehabilitering enhederne	Styrke og udvikle de organisatoriske rammer for det tværfaglige samarbejde, samt understøtte den samlede udredning og rehabilitering med lettere adgang til brug af hjælpemidler i indsatsen, samt integration af særlige faglige indsatser som ex. sygepleje. Ansætte pædagoger i alle fem lokalområder	Den forventede effekt at de to indsatsområder er, at andelen af borgere med positivt udbytte af U og R forløb øges fra de nuværende 50 % til 60 % i 2020.
3. Videreudvikle U og R til nye målgrupper	Udvidelse af målgruppen for U og R forløbene til borgere, der kun er henvist til sygepleje samt borgere, der kun har ansøgt om/får hjælpemidler. I SUF er der ca. 1.400 borgere der kun modtager sygepleje. Det er vurderingen at ca. ½ delen vil kunne henvises til et udrednings- og rehabiliteringsforløb.	Den forventede effekt af U & R forløb for disse målgrupper er, at 5-10 % af borgerne får mindre behov for sygeplejeindsatser og hjælpemidler, og at deres behov for hjemmehjælp udskydes.

Ad. 1. – Styrke den tværfaglige indsats i U og R forløbene

Indsatsen skal styrke tværfagligheden i udredningen og rehabiliteringen af borgerens fysiske, psykiske og sociale funktionsevne, så borger efter et forløb er selvhjulpnen i så høj grad som muligt og så længe som muligt.

Indsatsen skal endvidere styrke U og R medarbejdernes muligheder for og kompetencer til at anvende hjælpemidler i forløbene og sikre yderligere brug af relevante rehabiliterende sygeplejeindsatser som integrerede elementer i forløbene.

Investeringen skal dække udgifter til:

Hjælpemidler

I et U og R forløb vil der ofte være behov for at benytte hjælpemidler – enten midlertidigt som led i rehabiliteringsindsatsen eller for at gøre borgeren helt eller delvist selvhjulpent. Det kræver et smidigt system, der gør hjælpemidler lettere tilgængeligt for enheden end i dag, og gør det muligt at afprøve forskellige typer af hjælpemidler i U og R forløbet.

Når afprøvning og brug af hjælpemidler bliver en tilgængelig mulighed i udredningen og rehabiliteringen forventes flere borgere at opnå en større selvhjulpenthed. Fx viser erfaringer fra andre kommuner, at borgeren kan gøres helt eller delvist selvhjulpent, når der i forløbet arbejdes med en "kuffert", der indeholder en række forskellige hjælpemidler, som kan afprøves sammen med borgeren. Der skal derfor udvikles og indføres et smidigt kuffertsystem inden for området af små hjælpemidler, som eksempelvis indeholder; rebstige til brug for ind- og udstigning af seng, fladmoppe, små redskaber til køkkenet, badebørste på skaft, indkøbstrolley der kan "gå" på trapper og evt. relevante hjælpemidler til borgere med demens eller hjerneskaade. Derudover hjælpemidler i form af specielle bukser til kørestolsbrugere, som er nemme at åbne og lukke med én hånd, strømpepåtagere og endelig hjælpemidler til svagtseende.

Kompetenceudvikling af U og R enhedens medarbejdere i brug af hjælpemidler

Kompetenceudvikling af U og R enhedernes medarbejdere og visitatorer skal sikre, at de har en grundlæggende forståelse af det brede rehabiliteringsbegreb, herunder opmærksomhed på hjælpemidler som et redskab i den samlede indsats. Kompetenceudviklingen skal sikre, at medarbejderne er i stand til at screene borgerne i forhold til, hvornår et hjælpemiddel er relevant, lige som det skal gøre dem i stand til at træne borgerne i at anvende hjælpemidlerne, så den fulde gevinst opnås.

Kompetenceudvikling af terapeuter og sygeplejersker

Kompetenceudviklingen af U og R enhedernes medarbejdere skal sikre, at de har den viden, der er nødvendig for at kunne levere relevante sygeplejeindsatser i U og R forløb, og at de har en opmærksomhed på vigtigheden af at arbejde med sygeplejeindsatser som et redskab i den samlede indsats.

Udvikling af et monitoreringsredskab

Der er pt. ikke udviklet et vurderingsredskab, som er velegnet til at måle effekten i forhold til det brede rehabiliteringsbegreb. De eksisterende redskaber er primært rettet mod den fysiske del af rehabilitering og i mindre den psykiske og sociale dimension af rehabilitering. Derfor er der brug for at udvikle et velegnet vurderingsredskab, med henblik på at kvalificere effektmåling af den samlede effekt af U og R forløb. Selve udviklingen af redskabet skal ske i samarbejde med Center for Innovation og Digitalisering og Center for Kvalitet og HR i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og evt. ekstern leverandør. Såfremt der bliver tale om et digitalt redskab, vil KIT blive involveret.

Ad. 2. – Forsøg med styrkede socialpædagogiske kompetencer i udredning og rehabiliteringen

På baggrund af evalueringen af et pilotforsøg med en pædagog i et lokalområde ønskes det at der investeres i en afprøvning af socialpædagoger i alle fem lokalområder i en forsøgsperiode. Medarbejderne ansættes i den lokale visitation, og indgår i både visitationens almindelige arbejdsopgaver og i U og R enhedens arbejde. Samarbejde mellem socialpædagogerne på tværs af lokalområder vil bidrage til dels at styrke det generelle fokus på SUF's anvendelse af socialpædagogiske kompetencer og tilgange i hele forvaltningen, og dels at sikre socialpædagogiske metoder specifikt i udrednings- og rehabiliteringsforløbene og borgernes egenmestring. Samtidig vil dette samarbejde på tværs mellem de seks pædagoger i forsøgsperioden sikre robusthed i udrednings- og rehabiliterings enhederne og visitationerne ved varetagelse af den pædagogiske opgave fx ifm. sygdom/ferie, opsigelser mv.

Socialpædagogiske kompetencer har i et pilotprojekt vist sig dels at bidrage til visitationens og enhedens evne til at motivere borgere, dels at styrke fokus på den brede rehabiliteringsforståelse herunder psykisk og social rehabilitering. Derudover styrker de socialpædagogiske kompetencer indsatsen ift. borgere i vanskelige situationer som social isolation, manglende livsmotiv og motivation, psykisk sygdom, manglende evne til strukturering af dagligliv og andet. Investering i sikring af den socialpædagogiske tilgang og metode i enhederne kan derfor bidrage til, at flere borgere får udredning og rehabilitering, og at forløbene forbedrer borgerens fysiske, psykiske og sociale funktionsevne og gøre U & R forløbenes effekt større.

Ad. 3. – Afprøve nye målgrupper for U og R forløb

Det foreslås, at der investeres i en indsats med det formål at afprøve, om U og R perspektivet kan udbredes til andre målgrupper for derved at gøre flere borgere helt eller delvist selvhjulpne. Det foreslås, at den nuværende målgruppe for U og R forløb i en forsøgsperiode udvides (i dag omfattes alene borgere, der søger eller får hjælp efter servicelovens § 83) til henholdsvis:

1. Borgere, der udelukkende søger om et hjælpemiddel og
2. Borgere, som alene er henvist/visiteret til sygeplejeydelser.

Ad. 1. Målet med et U og R forløb vil dels være at reducere eller fjerne borgerens behov for hjælpemidler men også at styrke borgerens generelle mestringsevne .

Ad. 2. For en del af de borgere, der alene modtager sygeplejeindsatser, formodes der at være et rehabiliteringspotentiale, ved at styrke deres generelle evne til at mestre dagliglivet og mulighed for at reducere og/eller udsætte behovet for sygepleje. Formålet med et U og R forløb er således at afhjælpe og forebygge tab i borgerens fysiske, psykiske og sociale funktionsevne.

Implementering og evaluering

En vigtig forudsætning for, at investeringen i styrket tværfaglig indsats i U og R forløbene og nye målgrupper for U og R forløb giver den forventede økonomiske gevinst, er en vellykket implementering i praksis, jf. afsnit 1.6. Derfor afsættes midler til understøttelse af implementering, udvikling af kompetencer og indsatser, vidensopsamling og -deling inden for indsatsområderne i en periode på 3 ½ år.

Alle indsatser monitoreres og evalueres løbende for at følge op på, om indsatserne har den forventede effekt for den enkelte borger og den forventede økonomiske effekt.

Med udgangen af 2019 evalueres indsatserne og deres effekt. Det er forventningen, at indsatserne fra medio 2020 kan overgå til almindelig drift og de dækkes derved inden for den eksisterende bevilling.

45.4 ØKONOMI

Evalueringen fra 2016 viste at der på baggrund af U og R indsatserne var et økonomisk potentiale for reducerede hjemmeplejetimer for nye borgere og kendte borgere på ca. 20 mio.kr. i løbet af de følgende 12 måneder. En stigning fra 50 % til 60 % borgere som får effekt af U og R forløbene vil medføre en yderligere reduktion på 2 mio.kr. årligt.

Effekten af U og R er faldende over tid, men en forlængelse af effekten fra 12 til 14 måneder med positiv effekt forventes at kunne øges kontinuerligt og frigøre 3 mio. kr. i 2020 for gruppen af nye og kendte borgere.

For udvidelsen af målgruppen til borgere, der kun får sygepleje, og borgere der kun får hjælpemidler forventes der en effekt i form af reduceret eller helt fjernet behov samt et udskudt behov for hjemmepleje. For borgere der kun får sygepleje forventes således, at 50 borgere ud af 700 (som kun får sygepleje) får udskudt deres behov for hjemmepleje (i gennemsnit 3,4 time pr. uge) med på sigt 12 måneder. Indsatsen evalueres med henblik på at få mere viden om hhv. effekten og antallet af borgere i de to målgrupper.

I takt med at U og R forløbene til de nye målgrupper bliver integreret i den eksisterende U og R indsats forventes udgifterne til de nye målgrupper på sigt at blive reduceret.

Tabel 3. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Flere får effekt - (øget fra 50 % til 60 %)	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Fastholde effekten i længere tid (20 % længere tid)	-2.000	-2.500	-3.000	-3.000
Nye målgrupper	-1.000	-1.500	-2.000	-3.000
Varige ændringer totalt, service	-5.000	-6.000	-7.000	-8.000

Tabel 4. Serviceinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l					
	2017	2018	2019	2020	2021	I alt
Kompetenceudvikling	500	1.000	1.000	0	0	2.500
Forsøg med socialpædagoger	1.100	2.700	2.700	1.400	0	7.900
Forsøg med sygeplejeindsats og hjælpemidler i U og R-enheden og forsøg med nye målgrupper	0	2.500	2.500	1.000	0	6.000
Implementering og vidensopsamling	300	900	900	500	0	2.600
Investeringer totalt, service	1.900	7.100	7.100	2.900	0	19.000

Tabel 5. Anlægsinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l					
	2017	2018	2019	2020	2021	I alt
Kufferter og hjælpemidler	300	700	300	100	0	1.400
Monitoreringsredskab	0	200	0	0	0	200
Investeringer totalt, anlæg	300	900	300	100	0	1.600

45.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget er kun relevant for Sundheds- og Omsorgsudvalget.

45.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

En vigtig forudsætning for vellykket implementering af indsatserne er, at de gennemføres koordineret og i et tæt samarbejde mellem relevante centre og lokalområderne. Derfor samles arbejdet med indsatserne i et projekt med en række delprojekter. Projektejerskabet forankres i Center for Omsorg og Rehabilitering i Sundheds – og Omsorgsforvaltningen. Der etableres en projektorganisation med en fælles styregruppe med centerchefer fra Center for Omsorg og Rehabilitering, Center for Kvalitet og HR, Center for Innovation og Digitalisering, Center for Sundhed og Økonomisekretariatet samt repræsentanter fra lokalområderne.

Centralt for implementeringen er tillige inddragelse af borgere og medarbejdere, for at sikre at de løsninger og tiltag, der udvikles inden for indsatsområderne, kan benyttes i praksis og får den ønskede effekt. Involvering af og samarbejde med medarbejdere sikres ved, at projektlederne er meget ”i felten”, især i U og R enhederne og i de lokale visitationer. Involvering af borgerne sikres gennem den løbende opfølgning på de enkelte borgers U og R forløb, og gennem evaluering af indsatserne.

Implementeringen af projektet forventes at begynde medio 2017, og afsluttes medio 2020.

Tabel 6. Overordnet implementeringsplan

Aktivitet	Dato 2017-2020	Ansvarlige i Sundheds – og Omsorgsforvaltningen
1. Design og etablering af projektorganisation, udformning af projektbeskrivelser og planlægning af proces	Juli-aug. 2017	Center for Omsorg og Rehabilitering
2. Igangsættelse af hjælpemiddelindkøb og udvikling af kompetenceudviklingsforløb i samarbejde med relevante aktører	Sept.-nov. 2017	Center for Omsorg og Rehabilitering og Center for Kvalitet og HR samt Center for Innovation og Digitalisering
3. Forsøgsordning med ansættelse af socialpædagoger	Sept.-nov. 2017	Center for Omsorg og Rehabilitering og lokalområderne
4. Kompetenceudviklingsforløb gennemføres	Sept.-Dec. 2017	Center for Omsorg og Rehabilitering og Center for Kvalitet og HR
5. Indkøb af hjælpemidler	Nov. 2017-primio 2018	Center for Omsorg og Rehabilitering og Center for Innovation og Digitalisering og lokalområderne
6. Screening af borgere	Sept.-dec. 2017	Center for Omsorg og Rehabilitering og lokalområderne
7. Implementering af indsatserne	Dec. 2017-dec. 2020	Center for Omsorg og Rehabilitering og lokalområderne
8. Evaluering og validering af business case	Aug. 2019-dec. 2019	Center for Kvalitet og HR og Økonomisekretariatet

45.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Der etableres eventuelt et samarbejde med en privat leverandør om udarbejdelse af monitoreringsredskabet.

45.8 FORSLAGETS EFFEKT

Den forventede effekt er en økonomisk gevinst, samt at flere borgere vil opleve, at de bliver mindre afhængige af hjælp, hvorved deres livskvalitet højnes. Den forventede effekt er desuden, at medarbejderne i U og R enhederne vil opleve et kompetenceløft, og at deres muligheder for at understøtte borgernes fysiske, psykiske og sociale rehabilitering styrkes.

45.9 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
I midt 2020 er andelen af borgere med positivt udbytte af U og R forløb 60 %	Ved at trække data på visiterede ydelser (personlig og praktisk hjælp) til borgere, der har været igennem U og R forløb og ved at benytte redskaber til at måle effekten af U og R indsatserne	Projektledelsen og Center for Kvalitet og HR	Løbende hver måned - startende fra dec. 2017
10 % af borgerne, der får de udvalgte hjælpemidler i et lokalområde, kan klare sig uden hjælpemidlet, og deres generelle mestringssevne er styrket	Ved at trække data på bevilgede hjælpemidler til borgere, der har været igennem U og R forløb og ved at benytte redskaber til at måle effekten af U og R indsatserne	Projektledelsen og Center for Kvalitet og HR	Løbende hver måned – startende fra dec. 2017
10 % af borgerne, der får de udvalgte sygeplejeindsatser i et lokalområde, kan klare sig uden indsatsen, og deres generelle mestringssevne er styrket	Ved at trække data på bevilgede sygeplejeindsatser til borgere, der har været igennem U og R forløb, og ved at benytte redskaber til at måle effekten af U og R indsatserne	Projektledelsen og Center for Kvalitet og HR	Løbende hver måned - startende fra dec. 2017

45.10 RISIKOVURDERING

Der er følgende risici for forslagets mål opfyldelse:

- At der ikke er så mange borgere blandt de borgere, der kun modtager hjælpemidler og sygeplejeindsatser, med et rehabiliteringspotentiale som forudsæt. Denne risiko er til stede, da borgernes rehabiliteringspotentiale ikke er kendt inden projektstart.
- At en styrket tværfaglig indsats i U og R forløbene og styrkede pædagogiske kompetencer i U og R enhederne ikke bevirker, at borgere med et positivt udbytte af U og R forløb øges fra de nuværende 50 % til 60 % i 2020. Denne risiko er til stede, da det ikke er muligt at forudsige effekten af indsatserne.

Forslag 46

Tidlig indsats og opsporing af kronisk sygdom gennem styrket kommunalt-lægeligt samarbejde

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Flere og flere borgere lider af en kronisk sygdom og de kommunale udgifter til pleje og omsorg af borgere med kronisk sygdom er stigende. En tidligere indsats kan være med til at borgerne lever flere gode år med deres sygdom og samtidig udskyde og nedsætte behov for pleje og omsorg. En nøgelfaktor i en tidlig indsats er samarbejdet med almen praksis, der oftest har den første kontakt med borgerne, når en kronisk sygdom er opstået.

46.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Reduktion i visiteret tid til pleje og omsorg	Service	0	0	-3.914	-4.892
Praksiskonsulenter og visitator	Service			636	636
Samlet varig ændring	Service	0	0	-3.278	-4.256
Implementeringsomkostninger					
Kontaktperson for almen praksis i projektopstartsperioden	Service	636	636	0	0
Informationsmøder for almen praksis vedr. kommunale tilbud	Service	98	98	98	98
Målettet informationsmateriale vedr. kommunale tilbud	Service	98	29	29	29
Midlertidig driftsudgift til 2 praksiskonsulenter	Service	245	245	0	0
Midlertidig driftsudgift til visitator/sekretær	Service	391	391	0	0
Samlede implementeringsomkostninger		1.468	1.399	127	127
Samlet økonomisk påvirkning	Service	1.468	1.399	-3.151	-4.129
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	3				
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	3				

46.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Københavns Kommune oplever en stadig stigning i antallet af borgere med kroniske sygdomme. Således forventes det blandt andet, at antallet af borgere med type 2-diabetes vil stige fra 25.000 i 2017 til godt 52.000 i 2040, ligesom andelen af borgere, der lider af hjertekarsygdomme og kræft også er stigende.

De store kroniske sygdomme som KOL, diabetes og hjerte/kar sygdom er forbundet med betydelige omkostninger i form af behandling, pleje, produktionstab og tidlig død. På landsplan løber udgifterne til pleje og praktisk hjælp alene for borgere med diabetes og KOL op i en halv milliard kroner årligt⁸.

Kendetegnende for de store kroniske sygdomme er imidlertid, at man med en tidlig indsats kan styrke borgernes livskvalitet, og øge deres viden og kompetencer til egenomsorg så behovet for sundhedsydelse og praktisk hjælp på længere sigt kan udskydes og/eller reduceres. På diabetesområdet kan man med en tidlig indsats minimere risikoen for udvikling af alvorlige komplikationer som amputation, blindhed og nyre sygdomme.

I Københavns Kommune har vi mange forebyggende og rehabiliterende tilbud af høj kvalitet til de borgere, der rammes af kroniske sygdomme. Egen læge er som hovedregel den instans, der møder borgeren først, når en kronisk diagnose stilles. For at blive henvist til et forebyggende kommunalt rehabiliteringstilbud kræves en lægehenvielse, da egen læge er tovholder i et kronisk sygdomsforløb. Erfaringen i Københavns Kommune er, at kommunen man ikke modtager tilstrækkelige antal henvisninger til patientrettet forebyggelsestilbud, populationsstørrelse taget i betragtning.

Den erfaring understøttes af en analyse udarbejdet af KL, der viser, at der er behov for en synliggørelse af de kommunale tilbud, da der er store udfordringer med at få lægerne til at henvise til de kommunale tilbud. Således viste KL analysen fra 2014, at 12 % af lægerne i Københavns Kommune ikke henviste borgere i den relevante målgruppe til kommunale tilbud og at 21 % henviste kun 1-10 borgere til et tilbud på et år⁹.

Formålet med nærværende business case er på den baggrund at iværksætte en række initiativer, til understøttelse af det kommunalt-lægelige samarbejde. Initiativer, der skal fremme almen praksis' (AP) viden om Københavns Kommunes tilbud og tidlige indsatser målrettet borgere med kroniske sygdomme. Derudover oprettes en centralvisitation og hotline funktion, der skal understøtte de praktiserende lægers mulighed for at navigere i sundhedstilbuddene i landets største kommune.

Antagelsen er, at en tidlig og vellykket rehabilitering i et tæt samarbejde med en almen praksis sektor, der opsporer tidligt, henviser til rehabiliterende tilbud og efterfølgende følger op på den kommunale indsats betyder, at sygdomsudviklingen bremses og borgerne bliver bedre til at håndtere deres sygdom. Derved udskydes og nedsættes behovet for kommunale pleje- og omsorgsydelser på sigt.

46.3 FORSLAGETS INDHOLD

Københavns Kommune samarbejder med 350 forskellige praktiserende læger, hvoraf mange af dem praktiserer i mindre solopraksisser. For en praktiserende læge i en mindre praksis kan det være svært at overskue de mange forskellige tilbud og henvisningsveje, der er i en stor kommune som København. Der er derfor behov for en målrettet kommunikationsindsats over for disse vigtige samarbejdspartnere i det nære sundhedsvæsen, for at sikre deres kendskab til de mange sundhedstilbud, samt at styrke deres mulighed for bedre at navigere i kommunens tilbud.

Konkret forestiller Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, at der skal iværksettes nedenstående paraplyprojekt, med en række af initiativer, der skal understøtte det kommunalt-lægelige samarbejde, synliggøre de kommunale tilbud for AP og fremme en tidlig opsporing.

---

⁸ Sygdomsbyrden i Danmark 2016, SST

⁹ Analyse af henvisninger fra alment praktiserende læger til kommunale tilbud, KL

Tabel 2. Oversigt over tiltag og aktiviteter

Tiltag	Aktiviteter
1. Koordination og projektledelse	<ul style="list-style-type: none"> - Udarbejde projektbeskrivelse - Forestå kontakten med almen praksis - Udarbejde materiale og oplæg til informationsmøder for hhv. veletablerede lægepraksisser og nynedsatte lægepraksisser - Koordinere indhold med samarbejdspartnere - Tilrettelægge og gennemføre informationsmøder - Bistå forvaltning med blandt andet afrapportering - Opbygning af central visitation
2. Informationsmøder for almen praksis vedr. kommunale tilbud	<ul style="list-style-type: none"> - "Gå-hjem"-møder med fokus på kommunale tilbud og deres indhold - Informationsmøder målrettet nynedsatte læger i kommunen med fokus på Københavns Kommune som helhed - Frikøb af sygeplejersker fra lokalområdet der deltager sammen med projektleder på "Gå-hjem"-møder og informationsmøder målrettet nyetablerede læger
3. Ansættelse af 2 yderligere praksiskonsulenter	<ul style="list-style-type: none"> - Praksiskonsulenterne skal arbejde ud fra det almenmedicinske aspekt for at smidiggøre og udvikle samarbejdet mellem almen praksis og Københavns Kommune - Understøtte implementering af løsning på konkrete problemstillinger
4. Etablering af Central Visitation med hotline funktion	<ul style="list-style-type: none"> - Etablering af central visitation for rehabiliteringstilbud. Visitationen kobles op på eksisterende visitation for Genoptræning København. - Ansættelse af en visitator/sekretær - Lægerne vil spare tid i henvisningsprocessen, når de ikke behøver at lede efter det relevante kommunale center - Fordelen for kommunen er, at henvisningen rammer rigtigt første gang - Visitationen skal også indeholde en hotline funktion, hvor AP kan få rådgivning om kommunens tilbud

Gevinstrealisering

Ovenstående initiativer vil medføre en øget tidlig opsporing og indsats overfor borgere med blandt andet kroniske sygdomme. En tidligere indsats vil betyde, at borgerne hurtigere kan komme i rehabilitering og behandling. Det vil medføre, at borgerne har bedre muligheder for på sigt at blive mere selvhjulpne og dermed mindre afhængig af kommunale ydelser. Konkret vil det medføre et mindre behov for hjemmesygepleje og hjemmehjælp. Den afledte effekt af indsatsen vil være en styrkelse af den enkeltes borgers livskvalitet, handlekompetencer og egenomsorgsevne til bedre at håndtere hverdagen med en kronisk sygdom.

46.4 ØKONOMI

Beregningsforudsætninger for investeringsbehovet

Indsatsen vedrører en række initiativer under et større paraplyprojekt. Der er derfor behov for at ansætte en projektleder i to år, der skal stå for projektets opstart, hvorefter projektet overgår til forvaltningens almindelige drift. Projektlederen skal udarbejde projektbeskrivelse, herunder udvikle koncept og materiale til informationsmøderne, afholde informationsmøderne og koordinere indhold på møderne med driften. Derudover skal projektlederen opbygge en centralvisitation for de forebyggende rehabiliteringstilbud i samarbejde med den visitation, der allerede eksisterer på Genoptræning København. Det vil også være projektets

opgave at synliggøre muligheder for samarbejde på tværs af forvaltningerne i Københavns Kommune, således at AP fremadrettet oplever større ensartethed i behandling af deres henvendelser, og borgere fra forskellige målgrupper ligeledes understøttes bedst muligt i deres rehabilitering og behandling.

Investeringen i informationsmøderne skal gå til afholdelse af møderne (leje af lokale, materiale etc.) samt frikøb af sundhedsfagligt personale, typisk en sygeplejerske fra lokalområdet, der står for det faglige input på møderne.

Udarbejdelse af informationsmateriale sker gennem KK.Design, hvor en konsulenttime koster cirka 500 kr. Det påregnes, at der er størst udgifter i udarbejdsfasen af materialet, hvorefter der kun forventes mindre omkostninger forbundet med revidering af materialet efterfølgende.

Der er behov for at ansætte to praksiskonsulenter for at udvikle samarbejdet yderligere mellem de 350 praktiserende læger og Københavns Kommune. Praksiskonsulenterne skal også bistå udviklingen af indsatserne i paraplyprojektet. Praksiskonsulenterne er alment praktiserende læger i København, som ansættes 3 timer ugentligt. En praksiskonsulenttime koster 900 kr. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har på nuværende tidspunkt to praksiskonsulenter ansat på lignende vilkår og erfaringerne herfra er meget positive.

Visitationen i Genoptræning København udvides med en fuldtidsansat visitator, der står for hotline funktionen til AP samt visiteringen af rehabiliteringsforløbene til de enkelte sundhedshuse og -centre.

Tabel 3. Serviceinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l				
	2018	2019	2020	2021	I alt
Kontaktperson for almen praksis herunder bl.a.	636	636	0	0	1.272
- Udarbejdelse af projektbeskrivelse					
- Planlægning og gennemførelse af informationsmøder					
- Afrapportering					
Opbygning af central visitation					
Informationsmøder for almen praksis vedr. kommunale tilbud	98	98	98	98	391
Målerettede informationsmateriale vedr. kommunale tilbud	98	29	29	29	186
Midlertidig driftsudgift til 2 praksiskonsulenter	245	245	0	0	489
Midlertidig driftsudgift til visitator/sekretær	391	391	0	0	783
Investeringer totalt, service	1.468	1.399	127	127	3.121

Beregningsforudsætninger for effektiviseringen

Det er således forventningen, at man med disse initiativer til understøttelse af det kommunalt-lægelige samarbejde og synliggørelse af de kommunale tilbud overfor AP vil kunne udskyde og nedsættes behovet for kommunal hjemmesygepleje og hjemmehjælp hos borgere med kronisk sygdom.

Konkret forventes effektiviseringen at være fuldt indfaset i 2021, hvor den visiterede tid til pleje og omsorg for 500 borgere med kroniske sygdomme som KOL, diabetes og hjerte/kar sygdom reduceres med 20 %. Gennemsnitlig årlig nettoudgift til pleje og omsorg er ca. 50.000 kr. pr. borger. Gevinstrealiseringen vil således være 5 mil. kr. i 2021¹⁰.

¹⁰ 6-by nøgletal 2015 (fremskrevet til 2017-niveau)

Tabel 4. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Reduktion i visiteret tid til pleje og omsorg	0	0	-3.914	-4.892
Praksiskonsulenter og visitator			636	636
Varige ændringer totalt, service	0	0	-3.278	-4.256

46.5 FORDELING PÅ UDVALG

Vedrører kun Sundheds- og Omsorgsudvalget

46.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Tabel 5. Implementering

Ansvarlig	Indsats	Tidspunkt
Afdeling for Det nære Sundhedsvæsen	- Ansættelse af projektleder	Primo 2018
Afdeling for Det nære Sundhedsvæsen	- Rekruttering af 2 praksiskonsulenter	Primo 2018
Afdeling for det nære Sundhedsvæsen	- Drøftelse i Kommunalt Lægeligt Udvalg af fremgangsmåde ift. Måltrettet kommunikation	Medio 2018
Projektleder	- Endelig udarbejdelse af koncept for infomøder, central visitation, hotline funktion	Medio 2018
Afdeling for Det nære Sundhedsvæsen	- Rekruttering af visitator	Ultimo 2018
Projektleder i samarbejde med praksiskonsulenter	- Udarbejdelse af informationsmateriale	Ultimo 2018
Visitator	- Opstart centralvisitation samt hotline funktion	Primo 2019
Projektleder	- Opstart af infomøder	Primo 2019

46.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vil i regi af Kommunalt Lægeligt Udvalg drøfte hvilken fremgangsmåde, der vil være den bedste for at få igangsat en måltrettet kommunikation overfor almen praksis med fokus på vigtigheden af tidlig opsporing og henvisning til kommunale tilbud.

Etablering af central visitations skal ske i tæt samarbejde med visitationen fra Genoptræning København.

46.8 FORSLAGETS EFFEKT

Der er stort effektiviseringspotentiale i forhold til tidlig opsporing af kroniske sygdomme. Undersøgelser viser, at meromkostningerne for det samlede sundhedsvæsen for en borger med KOL, diabetes eller hjerte/kar sygdom er mellem 40.000-80.000 om året, hele 42 % heraf finansieres af kommunen¹¹. En tidlig og vellykket rehabilitering betyder, at sygdomsudviklingen bremses og borgeren bliver bedre til at håndtere egen sygdom, derved mindskes forbruget af sundhedsydelser. Studier har vist gevinster ved tidlig rehabilitering i form af reduktion af hospitalsindlæggelser for KOL patienter, dog mangler der generelt viden om effekten af rehabilitering på de kommunale ydelser. Men grundet de store kommunale omkostninger til området, må der forventes at være potentiale for store besparelser, særligt såfremt alvorlige komplikationer forebygges på sigt.

Den afledte effekt af indsatsen vil være en styrkelse af den enkeltes borgers livskvalitet, handlekompetencer og egenomsorgsevne, til bedre at håndtere hverdagen med en kronisk sygdom. Der vil kunne forventes

¹¹ Sundhedsprofil Region Hovedstaden 2010; Et Sundhedsøkonomisk studie – cost of illness i et kommunaløkonomisk perspektiv, Andersen & Maltbæk (2007)

besparelser på den kommunale medfinansiering qua færre fremtidige indlæggelsesdage og for den erhvervsaktive borger, kan det betyde længere tid på arbejdsmarkedet.

46.9 OPFØLGNING

Tabel 6. Opfølgning

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Stigning i samlet antal henvisninger fra AP	Stigning i antal af henvisninger til kommunale rehabiliteringstilbud fra AP	Center for Sundhed i samarbejde med Afdeling for Data og Analyse, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen	1 gang årligt startende ultimo 2018
At kommunen inden udgangen af projektperioden modtager henvisninger fra alle læger i byen	At alle læger henviser relevante målgruppe til kommunale tilbud. Registreres i CURA	Center for Sundhed i samarbejde med Afdeling for Data og Analyse, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen	Primo 2020
Afholdte informationsmøder	Hvor mange møder er afholdt i forhold til det planlagte?	Center for Sundhed, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen	1 gang årligt startende ultimo 2018
90 % af lægerne har et godt eller meget godt indtryk af den centrale visitation	Spørgeskemaundersøgelse til AP	Center for Sundhed i samarbejde med Afdeling for Data og Analyse, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen	Ultimo 2019

46.10 RISIKOVURDERING

Kroniske sygdomme er mange år om at udvikle sig, og derfor er der en vis usikkerhed forbundet med tidspunktet for hvornår genvist realiseringen kan forventes at indfinde sig. I denne business case forventes gevinstrealiseringen fuldt indsat i 2021, men tidspunktet for besparelspotentialer er usikkert.

En anden risiko er, at nogle studier viser, at den opnåede effekt af rehabiliteringen forsvinder efter et år, og borgeren falder tilbage til 'gamle vaner'. Det er imidlertid en risiko som sundhedshusene er opmærksomme på, og der vil fremover blive arbejdet på, hvordan systematisk opfølgning kan tilrettelægges.

SOCIALFORVALTNINGEN

Forslag 47

Budgetreduktion på det samlede budget til Børnefamilier med særlige behov

Socialforvaltningen

En generel besparelse på budgettet til udsatte børn og unge i Socialforvaltningen.

47.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Generel besparelse på Socialforvaltningens budget til udsatte børn og unge	Service	-8.800	-8.800	-8.800	-8.800
Samlet varig ændring		-8.800	-8.800	-8.800	-8.800

47.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Forslaget indebærer en generel besparelse på Socialforvaltningens samlede budget til udsatte børn og unge, svarende til 0,6 pct. af budgettet. I vedtaget budget 2017 er det samlede budget til bevillingsområdet Børnefamilier med særlige behov (eksklusiv budgettet til Borgercenter Børn og Unge, der indgår i BU09) 1.370,8 mio. kr. En besparelse på 0,6 pct. svarer til en budgetreduktion på 8,8 mio. kr.

Udmøntningen af effektiviseringen vil dels påvirke forvaltningens institutioner på området ex. døgninstitutioner og dels de ikke institutionsrettede elementer (ex. køb af døgnpladser).

47.3 FORSLAGETS INDHOLD

Den konkrete udmøntning er endnu ikke fastlagt, men overordnet vil det bl.a. indebære, at forvaltningen afsøger mulighederne for:

- Effektiviseringer på ledelsessiden.
- Institutionstilpasninger.
- Personalereduktion/lavere udgifter på institutionsområdet.
- At reducere anbringelsesfrekvensen (f.eks. på akutområdet).

I forhold til den institutionsrettede del vil effektiviseringen koncentreres om at reducere udgifterne til de funktioner, der påvirker borgeren mindst, f.eks.:

- Reduktion i udgifter til kompetenceudvikling gennem reduktion af eksterne kurser.
- Nedskalering af overlappende mellemvagter.
- Reduktion i hvid tid (optimering af personale møder, vagtplansoptimering mv.)

Ift. de ikke-institutionsrettede dele af området (ex. køb af døgnpladser) vil effektiviseringen søges indhentet ved:

- At forvaltningen nedbringer antallet af akutanbringelser i regi af Borgercenter Børn og Unge

- At forvaltningen genforhandler priser på køb af f.eks. døgninstitutionspladser fra andre kommuner eller private tilbud i regi af Borgercenter Børn og Unge.

47.4 ØKONOMI

En budgetreduktion på budgettet til udsatte børn og unge på 8,8 mio. kr. vil udgøre 0,6 pct. af det samlede døgnbudget.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Generel besparelse på Socialforvaltningens budget til udsatte børn og unge	-8.800	-8.800	-8.800	-8.800
Varige ændringer totalt, service	-8.800	-8.800	-8.800	-8.800

47.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Socialforvaltningen har i 2016 igangsat en analyse, som bl.a. skal vurdere, om serviceniveauet er forskelligt imellem sammenlignelige døgntilbud, der er henvendt samme målgruppe. På baggrund af analysens resultater kan dele af den generelle besparelse realiseres ved at harmonisere serviceniveauet mellem sammenlignelige tilbud. Analysen forventes færdigudarbejdet inden udgangen af 2017 og vil således kunne bidrage til implementeringen af den generelle besparelse i forbindelse med udmøntningen af budget 2018.

I implementeringen af besparelsen på den institutionsrettede del skal berørte tilbud inddrages i, hvordan reduktionen bedst gennemføres. Forvaltningen vil bl.a. afdække muligheder for at opnå effektiviseringer ved f.eks. at reducere og sammentænke dokumentationskrav i borgersager, så det i højere grad undgås at arbejde med parallelle planer for borgerne på tværs af myndighedscentre og tilbud.

47.6 FORSLAGETS EFFEKT

Forslagets overordnede effekt er en reduktion af serviceniveau generelt på forvaltningens døgntilbud til udsatte børn og unge.

47.7 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Generel besparelse på budgetrammen til udsatte børn og unge	Budgetrammen reduceres med 8,8 mio. kr.	Borgercenter Børn og Unge's stab	Løbende i forbindelse med de kvartalsvise prognoser.

47.8 RISIKOVURDERING

Risikoen vurderes at være mellem.

En ledelsesreduktion vil betyde, at ledelsesnævret for ansatte på tværs af Borgercenter Børn og Unge reduceres.

Borgercenter Børn og Unge har i gennem de senere år gennemført store omstillinger, som har reduceret anbringelsesfrekvensen markant, og dette forslag vil reducere området yderligere. Den faldende anbringelsesfrekvens har også medført, at det i dag primært er de mest sårbare og behandlingskrævende børn, som er anbragt på en døgninstitution. En budgetreduktion på døgninstitutioner kan bl.a. betyde færre pædagoger, hvilket vil sænke mængden af voksenkontakt for den gruppe af udsatte børn og unge, som har mest brug for det.

Forslag 48

Helhedsorienteret sagsbehandling af protesesager

Socialforvaltningen

Ved at ansætte en bandagist til at bistå sagsbehandlingen af protesesager, kan der skabes en helhedsorienteret sagsbehandling, hvor der findes den rigtige løsning første gang.

48.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Besparelser på hjælpemidler	Service	-1.650	-1.650	-1.650	-1.650
Sagsbehandler	Service	450	450	450	450
Samlet varig ændring		-1.200	-1.200	-1.200	-1.200

48.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Det foreslås at der indføres en ny procedure for sagsbehandling af ansøgninger om proteser.

Arm- og benproteser er i de sidste mange år blevet væsentligt forbedret ved hjælp af computerteknologi. Dette betyder, at der er sket en væsentlig prisudvikling på dette område. En protese kan således i dag koste helt op til 850 t. kr. Det opleves samtidig, at Socialforvaltningen støder på flere borgere, som ikke får benyttet deres proteser, og derfor derudover ansøger om mobilitetshjælpemidler såsom, kørestole, el-scootere, el-kørestol og bil.

Ansøgningerne behandles i dag primært administrativt og Socialforvaltningen ønsker med en ny procedure at tilføre mere sundhedsfaglige kompetencer til området. Derved kan forvaltningen afgive mere kvalificerede bestillinger hos leverandøren samtidig med, at det styrker myndighedsområdets evne til at forholde sig kritisk til leverandørens forslag.

48.3 FORSLAGETS INDHOLD

Ændringen i procedure bevirker, at der ansættes en bandagist med mulighed for specialisering af vurderingen af, hvilke hjælpemidler amputerede borgere har brug for.

Socialforvaltningen vurderer, at der med ansættelsen af en bandagist, som specialiserer sig i at behandle protesesager, skaber bedre betingelser for lave en helhedsorienteret løsning for borgeren. Det skal sikre, at Socialforvaltningen finder den rigtige løsning for borgeren første gang herunder øget rådgivning og vejledning om muligheder. Det vil betyde forbedret livskvalitet for borgeren gennem større mobilitet og selvhjulpethed, og at forvaltningen ikke har omkostninger til proteser, som ikke skaber tilsvarende værdi for borgeren.

I dag ydes bevilling af en handicapbil til Socialforvaltningens borgere på et særligt bevillingsmøde, med deltagelse af flere fagligheder. Dette er begrundet i den høje enhedsomkostning. Inden for proteser har udviklingen betydet, at de nyeste proteser (titanium) er betydeligt dyrere end biler, og derfor vil forvaltningen indføre samme procedure for bevilling af proteser.

På et beslutningsmøde for proteser vil et større antal faglige øjne hvile på afgørelsen og dermed sikres større kvalitet i afgørelsen og mere ensartethed i serviceniveauet. En anden gevinst vil være læring på tværs. Læringen bidrager til, at Socialforvaltningen i højere grad kan basere afgørelse om proteser på viden om, hvad der virker, så borgeren får den rigtige hjælp. Desuden vurderes det at have en omkostningsreducerende effekt, bl.a. fordi forvaltningen vil kunne reducere antallet af fejlbevillinger.

48.4 ØKONOMI

Forslaget forudsætter, at der ansættes en bandagist. Gennem sagsbehandling forudsættes det, at forbruget på proteser eller tekniske hjælpemidler kan reduceres med 1,65 mio. kr. Det samlede budget på hovedaktiviteten Hjælpemidler udgør 119,9 mio. kr. i 2017. Effektiviseringen svarer til en reduktion af budgettet på 1 pct.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Besparelser på hjælpemidler	-1.650	-1.650	-1.650	-1.650
Sagsbehandler	450	450	450	450
Varige ændringer totalt, service	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200

48.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget kan implementeres straks efter ansættelse af bandagist.

48.6 FORSLAGETS EFFEKT

Socialforvaltningen vurderer, at ansættelsen af en bandagist, der specialiserer sig i at behandle protesesager, vil skabe bedre betingelser for lave en helhedsorienteret løsning for borgeren. Det skal sikre, at forvaltningen finder den rigtige løsning for borgeren første gang herunder øget rådgivning og vejledning om muligheder. Det vil betyde forbedret livskvalitet for borgeren gennem større mobilitet og selvhjulpenhed, og at Socialforvaltningen ikke har omkostninger til proteser, som ikke skaber tilsvarende værdi for borgeren.

48.7 RISIKOVURDERING

Forslaget har lav risiko.

Forslag 49

Mestringsstøtte og tilpasning af aflastningsindsatser

Socialforvaltningen

Omlægning af tilbudsviften til aflastning af børn og unge med autisme vil skabe mulighed for aflastning i grupper og under familielignende forhold og en mere effektiv ressourceudnyttelse.

49.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Besparelse som følge af øget gruppeaflastning	Service	-1.600	-4.200	-4.200	-4.200
Reduceret aflastning som følge af øget mestringsstøtte (Stepping Stone)	Service	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Pædagog	Service	500	500	500	500
Koordinationstimer	Service	200	200	200	200
Samlet varig ændring		-1.900	-4.500	-4.500	-4.500

49.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Aflastning af børn og unge med autisme sker i dag ved, at det enkelte barn passes i hjemmet af en pædagog eller kvalificeret privatperson, på aflastningsinstitutioner eller i en aflastningsfamilie.

Socialforvaltningen ser et fagligt og økonomisk potentiale i at tilpasse tilbudsviften for aflastning af borgere med autismspektrumforstyrrelser. Forvaltningen har gode erfaringer med gruppetilbud til visse børn og unge med autismspektrumforstyrrelse. Det er dog ikke alle børn og unge i denne målgruppe, der har gavn af gruppebehandling, hvorfor forslaget ikke ligger op til en omlægning af hele aflastningsviften.

Parallelt med en tilpasning af aflastningsformen, ser Socialforvaltningen også et fagligt og økonomisk potentiale i at understøtte forældre til børn og unge med autismspektrumforstyrrelser i at mestre hverdagens udfordringer i familien. Således ønsker Socialforvaltningen med dette forslag at understøtte børn og unge med autismspektrumforstyrrelser i deres særlige behov både i og uden for hjemmet.

49.3 FORSLAGETS INDHOLD

Børn og unge med autisme er ofte belastet af oplevelsen af, at de er anderledes end jævnaldrene. De oplever ofte dels at de har andre interesser end jævnaldrene, og dels at andre ikke deler deres særinteresse. Derudover oplever de, at de kommunikerer på en anden måde end deres jævnaldrende kammerater. Dette øger ofte deres trang til at trække sig fra det sociale liv fx i forbindelse med skole. Børn og unge med autisme har behov for at indgå i relationer, hvor deres følelse af at være anderledes mindskes, og hvor de kan være sammen med andre, der deler deres interesser.

Ved at tilbyde gruppeaflastning og fleksibel institutionsaflastning til børn og unge med autisme, imødekommes deres behov for at indgå i ligeværdige relationer, hvor de kan være sammen med andre, der deler deres interesser og udfordringer. Dette er også med til at give dem et mere normaliseret liv.

Afhængig af det enkelte barn/ung, kan aflastningen tilbydes som gruppeaflastning, hvor en pædagog passer en mindre gruppe børn og unge, eller som gruppeaflastning i en aflastningsfamilie, hvor 2-4 børn/unge er i

aflastning under hjemlige og familielignende forhold. Trives barnet bedst med aflastning under institutionsrammer, vil dette ske.

Den økonomiske gevinst ved forslaget fremkommer ved, at gruppeaflastning er et billigere alternativ til den nuværende aflastningsvifte, hvor aflastningen ofte blot rummer et enkelt barn/ung.

Børn og unge med behov for individuel aflastning vil fortsat blive visiteret hertil.

Ud over tilpasningen af aflastningstilbud, foreslår Socialforvaltningen, at mestringsstøtte til familierne styrkes, således at de bliver bedre i stand til at håndtere de udfordringer, der er i en familie med et barn med autisme. Gennem Stepping Stone-tilgangen, støttes familierne i at få familiens hverdag til at fungere. Stepping Stone arbejder på at øge forældrenes mestringssevne ved at give dem strategier, der støtter barnets udvikling i en positiv retning. Ved at give forældrene øget viden, færdigheder og selvtillid i rollen som forældre til et barn med autisme, kan familierne være med til at forebygge og reducere adfærdsmæssige, følelsesmæssige og udviklingsmæssige problemer hos deres barn, som dermed er med til at reducere behovet for aflastning.

49.4 ØKONOMI

Socialforvaltningen anvender i dag 35 helårspladser til døgnafkastning af børn og unge med autisme på institution. Gennem øget brug af fleksibel institutionsaflastning og gruppeaflastning i aflastningsfamilier i forhold til målgruppen, forventes brugen af døgnafkastning på en institution af kunne reduceres med 3 helårspladser, svarende til en effektivisering på 2,2 mio. kr. De ledige pladser vil enten kunne bruges til at hjemtage børn og unge på købte pladser, eller sælges til børn og unge fra andre kommuner. Ved at anvende gruppeaflastning i aflastningsfamilie vil udgiften til aflastningsfamilier endvidere kunne reduceres, idet udgiften pr. barn er lavere, når én aflastningsfamilie tager sig af flere børn. Der forudsættes således en udgiftsreduktion på 1,7 mio. kr. til aflastningsfamilier.

Gruppeaflastning sammen med en pædagog forventes at kunne forebygge mere intensive og foranstaltningsoptrappende aflastningsforløb i hjemmet. Med afsæt i det forventede forbrug af årsværk i 2016 estimeres det at forbruget på § 84-aflastning vil kunne reduceres med 4 helårspladser svarende til 0,3 mio. kr.

At yde mestringsstøtte til familier med børn med autisme forventes at skabe en forebyggende besparelse på 1 mio. kr. på behovet for aflastning i og uden for hjemmet.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Besparelse som følge af øget gruppeaflastning	-1.600	-4.200	-4.200	-4.200
Reduceret aflastning som følge af øget mestringsstøtte (Stepping Stone)	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Stepping Stone 1. pædagog	500	500	500	500
Koordinationstimer	200	200	200	200
Varige ændringer totalt, service	-1.900	-4.500	-4.500	-4.500

Det samlede budget på aktiviteten Aflastning til børn med handicap udgør 12,2 mio. kr. i 2017. Effektiviseringen svarer til en reduktion af budgettet på 37 pct.

49.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Implementeringen af mestringsprogrammet Stepping Stone er allerede fuldt indkørt og igangværende på baggrund af finansiering fra Socialstyrelsen. Fortsættelsen af programmet organiseres af Familiehuset, hvor Stepping Stone også fremadrettet skal være forankret.

De andre dele af forslaget, navnlig gruppeaflastning og omlægning af udmåling af aflastningsophold, forudsætter en oplæring af medarbejdere såvel som administrative tilpasninger. Disse forventes at behøve en mindre opstartsfasen, førend det fulde potentiale opnås – blandt andet er det muligt eksisterende aflastningsophold skal udfases og erstattes af de nye aflastningsformer. På samme måde kan det kræve tid at finde netværk og aflastningsfamilier nok. På baggrund heraf forventes den økonomiske effekt først at kunne realiseres fuldt ud fra år 2019 og frem.

49.6 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

De primære samarbejdspartnere i projektet er Center for Børn med Handicap, Stepping Stone/Familiehuset samt i forlængelse heraf de aflastningsfamilier og andet pædagogisk personale, der skal strukturere gavnlige aflastningsrammer for børnene og de unge i målgruppen. Familiehuset inddrages løbende og allerede fra projektets start, da det er denne del af organisationen, der skal stå for oplæring og indkøring af aflastere såvel som koordinationsindsats og afdækning af netværk.

49.7 FORSLAGETS EFFEKT

Omlægning og nytænkning af eksisterende aflastningstilbud skal sikre et mere effektivt ressourceforbrug.

49.8 OPFØLGNING

Nedenfor ses de primære succeskriterier indeholdt i forslaget.

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Den fleksible udmåling af aflastningsbehov på institutionerne medfører optimeret udnyttelse af kapacitet	En optimeret udnyttelse af eksisterende kapacitet på aflastningsinstitutioner vil fremgå af løbende registreringer foretaget af Center for Børn med Handicap.	Center for Børn med Handicap i samarbejde med de ansvarlige på institutionerne og områdernes ledelse i Borgercenter Handicap.	Løbende opfølgning med opgørelse af kapacitetsudnyttelse hvert kvartal.
Stepping Stone-programmet evalueres fortsat positivt og som gavnligt for forældre og barn/ung	Succeskriteriet er afhængigt af positive resultater på den periodiske evaluering af programmet.	Familiehuset i samarbejde med områdernes ledelse i Borgercenter Handicap.	Halvårlig opfølgning med første opfølgning medio 2018.

49.9 RISIKOVURDERING

Den samlede risikovurdering for forslaget er medium.

Forslag 50

Reduktion af driftstilskuddet til Sundhedsrummet og Café D

Socialforvaltningen

Socialforvaltningen har været i dialog med Mændenes Hjem om et alternativ til en flytning af Sundhedsrummet. Forslaget betyder en reduktion af det samlede driftstilskud til Sundhedsrummet og Café D.

50.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Reduktion af driftstilskud til Sundhedsrummet og Café D	Service	-2.300	-2.300	-2.300	-2.300
Samlet varig ændring		-2.300	-2.300	-2.300	-2.300

50.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Socialforvaltningen har efter dialog med Mændenes Hjem udarbejdet et alternativt omprioriteringsforslag til forslag UD03a (Flytning af Sundhedsrummet til H17), som i stedet reducerer driftstilskuddet til Sundhedsrummet og Café D med samlet set 2,3 mio. kr. Mændenes hjem vurderer, at dette vil være et bedre alternativ end det oprindelige forslag UD03b (Flytning af Sundhedsrummet til H17).

50.3 FORSLAGETS INDHOLD

Socialforvaltning har driftsoverenskomst med Mændenes Hjem omkring drift af Sundhedsrummet og værestedet Café D i den Runde Firkant (Halmtorvet 9) på Vesterbro.

Sundhedsrummet tilbyder basal sygepleje og akutte behandlinger. Herudover er der tilknyttet en udgående indsats, der laver opsøgende og fremskudt sundhedsarbejde i nærmiljøet og har fokus på at hjælpe brugerne i kontakt med myndigheder, behandling etc. Café D er et værested for nogle af kommunens mest udsatte borgere.

Socialforvaltningen har været i dialog med Mændenes Hjem om en besparelse på driften af de to tilbud. Effektiviseringen udmøntes gennem en rammereduktion af driftstilskuddet på samlet set 2,3 mio. kr.

Med denne model vil begge tilbud kunne blive på den nuværende lokationer og i deres vante rammer. Rammebesparelsen vil primært blive udmøntet ved en reduktion i åbningstider.

50.4 ØKONOMI

Socialforvaltningens nuværende driftstilskud til Sundhedsrummet og Café D udgør samlet set 10 mio. kr. og foreslås reduceret med 2,3 mio. kr.

Tablet 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Reduktion af driftstilskud til Sundhedsrummet og Café D	-2.300	-2.300	-2.300	-2.300
Varige ændringer totalt, service	-2.300	-2.300	-2.300	-2.300

50.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Driftstilskuddet reduceres i 2018 og frem. Den konkrete udmøntning af reduktionen sker i en dialog mellem Socialforvaltningen og Mændenes Hjem.

50.6 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget vil betyde en billigere drift af de 2 tilbud, mens begge tilbud fastholdes på nuværende lokationer.

50.7 RISIKOVURDERING

Risikoen vurderes at være lav.

Forslag 51

Sammenlægning af internt og eksternt dagtilbud

Socialforvaltningen

Lions Kollegiet driver et eksternt og et internt dagtilbud med samme målgruppe og med begrænset søgning. Ved at fusionere de to dagtilbud og sammenlægge dem på en geografisk adresse kan man opsige det eksterne tilbuds lejede lokaler samt opnå synergier i forhold til ledelse.

51.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Effektivisering som følge af sammenlægning af internt og eksternt dagtilbud	Service	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Samlet varig ændring		-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Samlet økonomisk påvirkning					
		-1.000	-1.000	-1.000	-1.000

51.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Socialforvaltningen fik i 2013 via demografimidlerne mulighed for at oprette ekstra dagtilbudspladser til personer med erhvervet hjerneskade. Da de fysiske rammer umuliggjorde en udvidelse på selve Lions Kollegiet blev der derfor oprettet et eksternt dagtilbud i lokaler på Østerbro.

Siden er efterspørgslen efter den ekstra kapacitet imidlertid reduceret. Lions Kollegiet har i 2016 oplevet, at 8-10 pladser har stået tomme. Pladserne er fordelt på både det interne og eksterne tilbud.

Med forslaget samles de to dagtilbud i et tilbud på samme adresse.

51.3 FORSLAGETS INDHOLD

Socialforvaltningen foreslår at fusionere de to tilbud til ét, der skal være beliggende på Lions Kollegiet.

Dermed kan man opsige de lejede lokaler og derudover opnå synergier i forhold til ledelse ved en sammenlægning på én geografisk adresse.

51.4 ØKONOMI

Socialforvaltningen har beregnet effektiviseringen til 1,0 mio. kr. Dels opnås en huslejereduktion på 0,4 mio. kr. Derudover opnås synergier på ledelse med 0,6 mio. kr.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Husleje	-400	-400	-400	-400
Synergier, ledelse	-600	-600	-600	-600
Varige ændringer totalt, service	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000

Det samlede budget på Hovedaktivitet Dagtilbud til borgere med handicap udgør 187 mio. kr. i 2017. Effektiviseringen svarer til en reduktion af budgettet på 0,5 pct.

51.5 FORDELING PÅ UDVALG

Vil alene involvere Socialudvalget.

51.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Når forslaget er endeligt vedtaget, vil Socialforvaltningen fusionere de to tilbud til ét, der skal være beliggende på Lions Kollegiet og opsigte huslejekontrakten på de lejede lokaler. For medarbejdere som skal flytte arbejdssted, anses ændringen for at være en mindre væsentlig ændring, der kan varsles med en måneds varsel. For medarbejdere der skal varsles opsagt, gælder medarbejderens opsigelsesvarsel. Herudover informeres og tales der med brugerne af dagtilbuddene i Lions Kollegiet om fusionen og deres pårørende orienteres af Center for Erhvervet Hjernesgade.

51.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Socialtilsyn Hovedstaden orienteres om ændringen af Center for Erhvervet Hjernesgade.

51.8 FORSLAGETS EFFEKT

Der forventes på sigt ikke ændringer i bruger- eller medarbejdertilfredshed, da aktiviteterne i de to tilbud ikke adskiller sig væsentligt fra hinanden.

51.9 RISIKOVURDERING

Risikoen i forbindelse med forslaget vurderes at være lav til mellem. Socialforvaltningen vurderer, at der ikke er forhold, der kan hindre, at forslaget realiseres.

Forslag 52

Servicereduktion på aktivitets- og samværstilbud til borgere med sindslidelse

Socialforvaltningen

Der foreslås en generel servicereduktion på aktivitets- og samværstilbud på psykiatriområdet.

52.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Servicereduktion på aktivitets- og samværstilbud	Service	-2.600	-2.600	-2.600	-2.600
Samlet varig ændring		-2.600	-2.600	-2.600	-2.600

52.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Der er gennemført en omlægnings- og samskabelsesproces på aktivitets- og samværstilbuddene til borgere med sindslidelse. Denne proces har ikke været forbundet med effektiviseringskrav, som ved andre lignende omlægninger. Dette forslag har til formål at implementere en effektivisering på området.

52.3 FORSLAGETS INDHOLD

Der blev i juni 2016 besluttet en ny organisering af aktivitets- og samværstilbuddene. Forud for den politiske beslutning lå en lang og inddragende proces med brugere, medarbejdere og samarbejdspartnere. I respekt for denne proces foreslås, at der ikke nedlægges enkelte tilbud, men i stedet gennemført en generel besparelse på 5 %. En generel besparelse i denne størrelsesorden vil kunne implementeres uden lukning af tilbud. De enkelte tilbud vil dog skulle tilpasse deres aktiviteter til den fremtidige økonomiske ramme. Der vil således være tale om et generelt lavere serviceniveau, som kan medføre en begrænsning i åbningstider og aktiviteter.

Aktivitets- og samværstilbud dækker over en række kan-ydelser, som den enkelte kommune selv sætter et evt. serviceniveau for. En sammenligning med de øvrige kommuner i hovedstadsregionen viser, at enhedsudgiften for et aktivitets- og samværstilbud i Københavns Kommune ligger ca. 30 pct. over gennemsnittet for de øvrige kommuners enhedsudgifter. Med den foreslåede besparelse på 5 pct., vil København nærme sig enhedsudgiften i de øvrige hovedstadskommuner.

52.4 ØKONOMI

I 2017 er budgettet til aktivitets- og samværstilbud på området for sindslidende på 52,5 mio. kr.

I budgettet er ikke indregnet budget til tre aktivitets- og samværstilbud med bevillingsudløb i 2017 (Pinta, Ottilia og Idrætshuset), der tidligere var omfattet af statsligt særtilskud til Københavns Kommune.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Servicereduktion på aktivitets- og samværstilbud	-2.600	-2.600	-2.600	-2.600
Varige ændringer totalt, service	-2.600	-2.600	-2.600	-2.600

Det samlede budget på aktivitets- og samværstilbud på området for sindslidende udgør 52,5 mio. kr. i 2017. Effektiviseringen svarer til en reduktion af budgettet på 5 pct.

52.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Aktivitets- og samværstilbuddene har frihed til selv at tilpasse deres aktiviteter og åbningstider, og

52.6 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget vil medføre en servicereduktion, og det må forventes at medføre utilfredshed fra brugere, medarbejdere og øvrige aktører, der har været involveret i omlægnings- og samskabelsesprocessen. Den negative effekt forventes dog at være begrænset grundet forslagets relativt begrænsede økonomiske konsekvens.

52.7 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Reduktion af forbruget på aktivitets- og samværstilbud.	Gennem aktivitetstal.	Borgercenter Voksne i Socialforvaltningen	I forbindelse med prognoserne.

52.8 RISIKOVURDERING

Risikoen ved forslaget vurderes at være middel.

Forslag 53

Stigende profiler fra tidligere års interne omprioriteringer, samt ledige midler som følge af mindredgifter til Kommunens fællesordninger, jf. Indkaldescirkulæret for budget 2018

Socialforvaltningen

I forbindelse med Socialudvalgets Budgetforslag 2015 og 2017 har udvalget vedtaget en række interne omprioriteringer, med stigende profiler i 2018. Derudover får Socialudvalget mindredgifter til Københavns Kommunes fællesordninger i 2018. Ledige midler som følge heraf foreslås, sammen med stigende profiler fra tidligere års interne omprioriteringer, indarbejdet i Socialudvalgets Budgetforslag 2018 til håndtering af internet udfordringer i 2018.

53.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

De økonomiske konsekvenser af forslaget fremgår af tabellen nedenfor.

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Mindredgifter til Københavns Kommunes fællesordninger	Flere områder	-2.800	-2.800	-2.800	-2.800
Stigende profiler fra 2015: Implementering af Signs og Safety, samt Udslusning af unge borgere med højt funktionsniveau til egen bolig med støtte fra hjemm vejleder § 85	Borgere med handicap	-1.300	-1.300	-1.300	-1.300
Stigende profiler fra 2017: Digital tilbudsvifte og ændret styringsmodel på området for udsatte børn og unge, samt Én indgang til kvalificeret matchning af psykologydelse	Børnefamilier med særlige behov	-2.800	-2.800	-2.800	-2.800
Stigende profiler fra 2017: Kvalitetssikring og øget hjemtagelse af mellemkommunal refusion	Flere områder	-500	-500	-500	-500
Samlet varig ændring		-7.400*	-7.400*	-7.400*	-7.400*

* Heraf indgår 3,1 mio. kr. til finansiering af forvaltningsspecifikke effektiviseringer. 4,3 mio. kr. indgår som finansiering af interne budgetudfordringer og to bevillingsudløb.

53.2 BAGGRUND OG FORMÅL

I Indkaldescirkulæret for Budget 2018, som blev behandlet på Økonomiudvalgets møde den 25. januar 2017, fremgår det, at Socialudvalget har nedsat præmie til Københavns Kommunes forsikringsordning svarende til 1,4 mio. kr. Derudover fremgår det, at Socialudvalget vil have færre udgifter til kommunens fællesordninger og fællessystemer svarende til 2,1 mio. kr. Dog vil Socialudvalget have flere udgifter til Barselsfonden og Arbejdsskadeordningen på samlet 0,7 mio. kr. Således vil der være mindredgifter for i alt 2,8 mio. kr., som kan anvendes til at finansiere interne udfordringer på Socialudvalgets ramme.

I forbindelse med Socialudvalgets budgetforslag for 2015 blev der vedtaget to forslag på bevillingsområdet Borgere med handicap med stigende profiler i 2018. Det drejer sig om:

- S406: Implementering af Signs of Safety og akutteam i Børnefamilieenheden: profil i 2018 på 0,3 mio. kr.

- S407: Udslusning af unge borgere med højt funktionsniveau til egen bolig med støtte fra hjemmevejleder § 85: profil i 2018 på 1,0 mio. kr.

I forbindelse med Socialudvalgets budgetforslag for 2017 blev der vedtaget to forslag på bevillingsområdet Børnefamilier med særlige behov, samt ét tværgående forslag med stigende profiler i 2018. Det drejer sig om:

- BU03: Digital tilbudsvifte og ændret styringsmodel på området for udsatte børn og unge: profil i 2018 på 2,5 mio. kr.
- BU05: Én indgang til kvalificeret matchning af psykologydelser: profil i 2018 på 0,3 mio. kr.
- TV07: Kvalitetssikring og øget hjemtagelse af mellemkommunal refusion: profil i 2018 på 0,5 mio. kr.

Der er således stigende profiler i 2018 fra tidligere års interne omprioriteringer på i alt 4,6 mio. kr., der kan anvendes til at finansiere interne udfordringer på Socialudvalgets ramme.

53.3 FORSLAGETS INDHOLD

Forslaget er rent teknisk, da der allerede er truffet politisk beslutning om implementeringen af effektiviseringerne. Med dette forslag træffes således alene beslutning om, hvad de ledige midler skal anvendes til.

Socialforvaltningen foreslår, at ledige midler som følge af mindreudgifter til kommunens fællesordninger på samlet 2,8 mio. kr., anvendes til at finansiere forvaltningsspecifikke effektiviseringer.

Stigende profiler fra tidligere års interne omprioriteringer på samlet 4,6 mio. kr. anvendes til at finansiere forvaltningsspecifikke effektiviseringer, samt delvist at finansiere interne budgetudfordringer og videreførelsen af to bevillingsudløb, nemlig Ungeprojektet og Socialt akuttillbud til borgere med sindslidelse, som anført nedenfor:

- Finansiering af forvaltningsspecifikke effektivisering: 0,3 mio. kr.
- Finansiering af interne budgetudfordringer og to bevillingsudløb: 4,3 mio. kr.

53.4 ØKONOMI

De økonomiske konsekvenser ved forslaget fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Mindreudgifter til Københavns Kommunes fællesordninger	-2.800	-2.800	-2.800	-2.800
Stigende profiler fra tidligere års interne omprioriteringer	-4.600	-4.600	-4.600	-4.600
Varige ændringer totalt, service	-7.400*	-7.400*	-7.400*	-7.400*

* Heraf indgår 3,1 mio. kr. til finansiering af forvaltningsspecifikke effektiviseringer. 4,3 mio. kr. indgår som finansiering af interne budgetudfordringer og to bevillingsudløb.

53.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget kræver ikke beslutning om en særskilt implementeringsindsats, da dette indgår i de oprindelige budgetforslag.

53.6 RISIKOVURDERING

Der er ingen risiko ved forslaget.

Forslag 54

Styrket forebyggende indsats for psykisk sårbare unge, som er i målgruppen for efterværn

Socialforvaltningen

Udvikling af en styrket, forebyggende indsats for psykisk sårbare unge i alderen 15-17 år, som er i målgruppen for efterværn.

54.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Besparelse på Efterværn	Service	-2.100	-2.100	-2.100	-2.100
Gruppeforløb	Service	400	400	400	400
Frivilligkoordinator	Service	100	100	100	100
Samlet varig ændring		-1.600	-1.600	-1.600	-1.600

54.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Formålet med dette forslag er at reducere udgifterne til efterværn i form af færre og forkortede efterværn i Socialforvaltningens Borgercenter Børn og Unge ved at lave en styrket, forebyggende indsats til psykisk sårbare 15-17-årige unge med afsæt i Socialstyrelsens samarbejdsmodel "Vejen til uddannelse og beskæftigelse".

Uddannelse og beskæftigelse er afgørende for, at unge kommer godt i gang med voksenlivet. Det er baggrunden for, at Socialforvaltningen gennem flere år har samarbejdet med Børne- og Ungdomsforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen om at sikre en koordineret indsats for unge med et omfattende støttebehov – det såkaldte Triangelsamarbejde. Samarbejdet skal sikre, at der er en god plan for de unges uddannelse og beskæftigelse, og at de unge er godt i gang, når de fylder 18 år.

Triangelsamarbejdet viser gode resultater, men der er en særlig udfordring med at få psykisk sårbare unge gjort klar til uddannelse og beskæftigelse og dermed til en selvstændig voksentilværelse. De unge, hvoraf de fleste er piger, har problemer med skolen og har sociale vanskeligheder. De har, grundet deres psykiske sårbarhed/psykiatriske diagnoser, svært ved at indgå i sociale sammenhænge på uddannelsesstederne og har generelt udfordringer med at etablere og vedligeholde venskaber og netværk. De har ofte heller ikke de nødvendige faglige kvalifikationer, og det betyder, at det sjældent lykkes de unge at komme i gang med og fastholde en ungdomsuddannelse.

Resultatet kan derfor være, at de unge, når de fylder 18 år, fortsat har brug for social støtte til at hjælpe dem i overgangen til voksenlivet. I de tilfælde kan det være nødvendigt med et efterværn. Et efterværn er et tilbud til unge mellem 18 og 23 år, der indtil de fylder 18 år har haft enten en fast kontaktperson eller har været anbragt uden for hjemmet. Efterværnet betyder, at den unges anbringelse eller kontaktperson kan fortsætte efter det 18. år, eller at andre støtteforanstaltninger kan sættes i værk.

Det er aktuelt ca. 80 unge, der årligt kommer ind i Jobcenter København via triangelsamarbejdet, og blandt disse er op imod en tredjedel i efterværn. Mere end halvdelen af denne gruppe unge i efterværn har psyki-

atriske diagnoser, og dertil kommer unge i efterværn, som er psykisk sårbare uden at have en diagnose. Socialforvaltningen vurderer, at behovet for efterværn ville være markant mindre, hvis de unge i højere grad havde relevante uddannelses- og beskæftigelsesforløb.

Socialforvaltningen ser derfor en mulighed for at sætte tidligere, mere målrettet og intensivt ind overfor psykisk sårbare unge, før de fylder 18 år, med henblik på at ruste dem bedre til uddannelse og beskæftigelse i ungdomsårene. Målgruppen i dette forslag er derfor 15-17-årige udsatte unge med psykiatriske diagnoser eller psykisk sårbarhed, som giver udslag i bl.a. lavt selvværd, manglende selvtillid, introvert og/eller selvskadende adfærd, og som hæmmer de unge i at indgå i og gennemføre en ungdomsuddannelse. Forslaget skal sikre, at denne gruppe udsatte unge i årene, før de fylder 18 år, bliver bedre rustet psykisk og fagligt til at kunne fastholde og gennemføre en ungdomsuddannelse, så de unge ved det 18. år er godt på vej til eller i gang med uddannelse eller beskæftigelse og mere klar til at stå på egne ben.

54.3 FORSLAGETS INDHOLD

Socialstyrelsen har udarbejdet en samarbejdsmodel, "Vejen til uddannelse og beskæftigelse", som skal understøtte, at flere anbragte og tidligere anbragte unge mellem 15 og 23 år kommer i uddannelse og beskæftigelse igennem et tværfagligt og -sektorielt samarbejde. Samarbejdsmodellen har i vid udstrækning inspireret triangelsamarbejdet i Københavns Kommune, men triangelsamarbejdet har hidtil ikke benyttet sig af den mentorordning, som Socialstyrelsens samarbejdsmodel omfatter.

Med dette forslag suppleres triangelsamarbejdet med en særlig indsats for årligt 20 psykisk sårbare unge, som skal styrke de unges sociale færdigheder og skoleparathed, og som inkorporerer netop mentorordningen fra Socialstyrelsens samarbejdsmodel og derudover to yderligere aktiviteter, som vurderes at kunne styrke psykisk sårbare unges uddannelses- og beskæftigelsesparathed:

1. Frivillige mentorer

For at styrke triangelsamarbejdet vil psykisk sårbare unge få tilkøbt en voksen, der kan støtte og være mentor for den unge i deres uddannelsesforløb. Nogle unge har en relevant voksen i deres netværk, som Borgercenter Børn og Unge vil inddrage i indsatsen. Unge, som ikke har en voksen i deres netværk, der kan støtte dem, vil blive tilbudt en frivillig mentor, som følger og støtter dem i deres udvikling og hjælper dem med at omsætte det, de lærer. En frivillig mentor kan også blive varig del af den unges netværk.

2. Gruppeforløb for psykisk sårbare unge

Unge med psykiatriske diagnoser/psykisk sårbarhed tilbydes gruppeforløb, der skal styrke deres sociale kompetencer. Gruppeforløbene skal være medvirkende til, at de unge lærer at takle deres sociale udfordringer. Forløbene bygger på gode erfaringer fra Psykologhuset med grupper for unge med angst. Gruppeforløbet vil blive tilbudt 20 unge årligt i Psykologhuset.

3. Intensiveret samarbejde ift. målgruppen med Ungdommens Uddannelsesvejledning København (UU)

De unge tilbydes intro/praktikforløb eller brobygningskurser fra UU, som kan understøtte den unges uddannelsesparathed. UU-København har UU-vejledere tilknyttet Borgercenter Børn og Unge 6 myndighedsenheder for at styrke samarbejdet mellem BUF og SOF omkring ungdomsuddannelse, så flere udsatte unge kan komme i gang med og gennemføre en ungdomsuddannelse. UU-vejlederne i enhederne fungerer i dag som første led i triangelsamarbejdet, hvor SOF og BUF

samarbejder om at få de unge igennem en ungdomsuddannelse. Dette samarbejde intensiveres for de 20 psykisk sårbare unge, der tilbydes gruppeforløb i Psykologhuset.

54.4 ØKONOMI

Besparelse:

- **2,1 mio. kr. på efterværn.** Et efterværn koster årligt lidt mere end 400.000 kr. Hvis 20 unge, som trods indsatsen i triangelsamarbejdet har behov for efterværn, årligt modtager den i forslaget beskrevne ekstra indsats, vurderer Socialforvaltningen, at en andel af de unge enten ikke får brug for efterværn eller får brug for kortere forløb. Samlet antages det, at der vil kunne reduceres efterværn svarende til 5 fulde forløb. Det giver en årlig besparelse på ca. 2,1 mio. kr. Den styrkede forebyggende indsats for psykisk sårbare unge forudsætter en samlet udgift på 0,5 mio. kr. årligt, hvorfor den samlede besparelse bliver på 1,6 mio. kr. årligt.

Udgifter:

- **0,4 mio. kr. til gruppeforløb i Psykologhuset.** Et gruppeforløb i Psykologhuset, som består af 5-7 unge, koster 20.000 kr. pr. deltager. Hvis 20 unge årligt skal igennem et gruppeforløb, giver det en samlet udgift på 0,4 mio. kr.
- **0,1 mio. kr. til frivillig koordinator.** Der skal ansættes en frivillig koordinator til 10 timer ugentligt, som kan koordinere de frivillige mentorer. Der er afsættes midler til driftsudgifter forbundet hermed (telefon, mødeaktivitet etc.).

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Besparelse på Efterværn	-2.100	-2.100	-2.100	-2.100
Gruppeforløb	400	400	400	400
Frivilligkoordinator	100	100	100	100
Varige ændringer totalt, service	-1.600	-1.600	-1.600	-1.600

54.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Psykologhuset skal udvikle og gennemføre gruppeforløb til målgruppen for forslaget.

UU-vejledere skal deltage i udviklingen af den intensiverede skole-/uddannelsesindsats for de psykisk sårbare unge, som er målgruppen for forslaget.

Der ansættes en frivillig koordinator til at koordinere og drive mentorordningen.

54.6 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Børne- og Ungdomsforvaltningen, som har UU-vejlederne, skal inddrages i tilrettelæggelsen af den nye indsats. Indsatsen vedrører i forslaget kun Borgercenter Børn og Unge, men samarbejdsmodellen kan med fordel på sigt erstatte triangelsamarbejdet. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen skal inddrages i en sådan proces.

54.7 FORSLAGETS EFFEKT

Den overordnede effekt forventes at være, at flere psykisk sårbare unge er mere uddannelsesparate, når de fylder 18 år og dermed bedre i stand til at stå på egne ben i voksentilværelsen. Det forventes at betyde, at nogle unge, som ellers ville være i målgruppen for et efterværn, når de fylder 18 år, ikke vil have behov for

efterværn, mens det for andre unge kan betyde et kortere efterværnsforløb end i dag. Resultatet vil samlet set betyde færre udgifter til efterværn i Borgercenter Børn og Unge.

54.8 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Færre unge i målgruppen kommer i efterværn, og efterværnsforløb bliver kortere end traditionelt.	Datatræk fra bl.a. CSC	Borgercenter Børn og Unge	Den nye forbyggende indsats skal implementeres, så der kan tidligst følges op på effekten i 2019
Flere unge i målgruppen kommer i uddannelse eller beskæftigelse	Datatræk fra bl.a. CSC	Borgercenter Børn og Unge	Den nye forbyggende indsats skal implementeres, så der kan tidligst følges op på effekten i 2019

54.9 RISIKOVURDERING

Risikoen vurderes at være mellem, fordi den nye indsats skal afprøves for at se, om den har den forventede effekt for målgruppen med færre og kortere efterværnsforløb til følge.

Forslag 55

Tilpasning af serviceniveau for døgnbehandling på misbrugsområdet *Socialforvaltningen*

Forslaget omfatter en reduktion på misbrugsområdet implementeret gennem en reduktion i antallet af borgere, der tilbydes døgnbehandling.

55.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Besparelse på døgnbehandling	Service	-2.200*	-2.200	-2.000	-2.200
Samlet varig ændring	Service	-2.200*	-2.200	-2.200	-2.200

* Af de 2,2 mio. kr. indgår de 1,7 mio.kr til finansiering af de forvaltningsspecifikke effektiviseringer, mens de resterende 0,5 mio. kr. indgår til finansiering af interne udfordringer indenfor SUD's ramme i 2018.

55.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Forslaget indebærer en generel besparelse på misbrugsområdet i Socialforvaltningen svarende til 1 pct. af budgettet. I vedtaget budget 2017 er det samlede budget til misbrugsbehandling i Socialforvaltningen på 222 mio. kr., og en besparelse på 1 pct. svarer til en budgetreduktion på 2,2 mio. kr.

55.3 FORSLAGETS INDHOLD

Udmøntningen af den generelle besparelse vil ske gennem en reduktion i antallet af borgere, der tilbydes døgnbehandling både på alkohol- og stofområdet. Reduktionen vil svare til, at ca. 15 ud af 150 personer årligt ikke tilbydes et døgnbehandlingsforløb, men i stedet et ambulante eller dagbehandlingsforløb. Et døgnbehandlingsforløb er typisk af en varighed af tre måneder og gives ofte i kombination med et efterfølgende mindre intensivt efterbehandlingstilbud. 30 pct. af de bevilligede døgnbehandlingsforløb vedrører alkoholbehandling.

Misbrugsbehandlingen i København er tilrettelagt efter den såkaldte trinmodel. Traditionelt skelnes der mellem ambulante forløb (trin 1), dagbehandlingsforløb (trin 2) og døgnbehandlingsforløb (trin 3).

De mere intensive døgnbehandlingsforløb tilbydes borgere, hvor det kan forudsiges, at de ikke kan profitere af mindre intensive forløb grundet eksempelvis kaotisk misbrug eller svære sociale belastninger. Det kan også være borgere, der ikke i tilstrækkelig grad har profiteret af et mindre intensivt behandlingsforløb. Endelig er der en gruppe borgere, som helt specifikt efterspørger døgnbehandlingsforløb. Da en stor del af borgerne i intensive forløb på samme tid har en høj belastning på en række parametre, herunder misbrug, er det et relativt stort antal, der får tilbagefald inden for en kortere periode og/eller bliver stabiliseret og fortsætter i et andet behandlingsforløb efterfølgende.

Når der specifikt peges på en besparelse på døgnbehandlingsforløb, skyldes det, at der igennem flere år har været en trend, der går mod større efterspørgsel efter dag- og ambulante behandling og mindre døgnbehandling. Dette skyldes bl.a. ændring i misbrugsmønstret, hvor flere er brugere af hash og kokain og færre misbruger opiater. Sideløbende hermed er døgnbehandling en meget dyr ydelse sammenlignet med andre behandlingstilbud.

Det forventes således med forslaget, at færre borgere tilbydes døgnbehandling, men flere borgere tilbydes gruppebehandlingsforløb (trin 1) eller dagbehandlingsforløb (trin2) end tidligere. Borgerne tilbydes således et mindre intensivt behandlingsforløb, der eventuelt kan kombineres med relevante støtteforanstaltninger, fx støtte- og kontaktperson.

Ift. enhedspriser i 6-byerne ligger København under gennemsnittet, hvad angår stofmisbrugsbehandling, og ca. på niveau med gennemsnittet for 6-byerne, hvad angår alkoholbehandling. Der er dog væsentligt flere i behandlinger i København, og København har dermed højere udgifter pr. borger end 6-byerne generelt.

55.4 ØKONOMI

Socialforvaltningen køber døgnbehandlingspladser eksternt, hvorfor implementeringen af forslaget kan ske i umiddelbar forlængelse af budgettets vedtagelse.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Køb af 15 færre døgnbehandlingstilbud	-2.200	-2.200	-2.200	-2.200
Varige ændringer totalt, service	-2.200	-2.200	-2.200	-2.200

Tabel 3. Enhedspris

	1.000 kr. 2018 p/l			
	Budget 2017		Budget 2018	
	Antal	Enhedspris	Antal	Enhedspris
Køb af døgnbehandlingspladser	150	150	135	150

55.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget vil blive implementeret ved, at visitationen til døgnbehandling af alkohol- og stofmisbrug skærpes for at kunne realisere en reduktion svarende til, at antallet af pladser reduceres fra 150 til 135 pladser årligt. Borgerne vil enten blive tilbudt et døgnbehandlingsforløb af kortere varighed eller et ambulante forløb, der eventuelt kombineres med en intensiv social indsats.

55.6 FORSLAGETS EFFEKT

Generelt vil forslaget betyde en serviceforringelse i Socialforvaltningens misbrugsbehandling. Forslaget vil betyde, at enkelte borgere med et ønske om et døgnbehandlingsforløb vil opleve reduceret mulighed for dette. Det kan betyde, at der skal arbejdes mere målrettet med at motivere borgerne for et andet behandlingstilbud, men det kan ikke udelukkes, at nogle borgere mister motivationen og i sidste ende vælger behandlingen fra.

Alternativt til døgnbehandling kan der arbejdes med borgernes problemstillinger i ambulante forløb hvor der suppleres med en intensiv social indsats, eksempelvis støtte- og kontaktperson, social hjemmehjælp mv. For de borgere, der tilbydes kortere døgnbehandlingsforløb, kan der i umiddelbar forlængelse af døgnbehandlingsforløbet tilbydes dagbehandling i en periode, hvorefter der kan tilbydes ambulante efterbehandling. Dagbehandling er væsentlig billigere – helt ned til en tredjedel af prisen for døgnbehandling.

55.7 RISIKOVURDERING

De borgere, der i stedet for et døgnbehandlingsforløb tilbydes ambulante behandling suppleret med en intensiv social indsats, vil trække ressourcer fra det øvrige behandlingssystem. Det vurderes dog at kunne rummes inden for de nuværende rammer. Kommunen er forpligtet til at tilbyde behandling til borgere med

misbrug, og lykkes det ikke at fastholde dem i mindre intensive forløb vil der være et pres i forhold til at tilbyde døgnbehandling.

Forslag 56

Tilpasning af serviceniveau på bo- og dagtilbud til borgere med handicap

Socialforvaltningen

Forslaget omfatter en generel besparelse på dag- og døgntilbud til borgere med handicap.

56.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Generel besparelse på egne døgn- og dagtilbud til borgere med handicap	Service	-9.500	-9.500	-9.500	-9.500
Generel besparelse på gennemsnitsprisen på købte døgn- og dagtilbud borgere med handicap	Service	-5.800	-5.800	-5.800	-5.800
Samlet varig ændring		-15.300	-15.300	-15.300	-15.300

56.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Forslaget indebærer en generel besparelse på udgifterne til dag- og døgntilbud til borgere med handicap svarende til 1,2 pct. af budgettet. I vedtaget budget 2017 er det samlede budget til forvaltningens dag- og døgntilbud (som kommunen selv driver eller hvor der er driftsoverenskomst) samt købte dag- og døgntilbud til borgere med handicap på ca. 1.247,9 mio. kr. Dermed vil en besparelsen på 1,2 pct. svare til en budgetreduktion på samlet 15,3 mio. kr., fordelt med 9,5 mio. kr. på forvaltningens dag- og døgntilbud (som kommunen selv driver eller hvor der er driftsoverenskomst) og 5,8 mio. kr. på købte dag- og døgntilbud.

Enhedsprisen på dag- og døgntilbud til borgere med handicap i Københavns Kommune ligger højere end den gennemsnitlige enhedspris på dag- og døgntilbud til borgere med handicap i de øvrige 6-byer.

Effektiviseringerne vil bidrage til, at Københavns Kommune når KKR-beslutningen om en reduktion af taksterne til tilbud i KKR.

56.3 FORSLAGETS INDHOLD

Udmøntningen af effektiviseringen på købte pladser vil ske ved revisitation og genforhandlinger samt ved køb af nye pladser. Her vil der skulle ske en tilpasning af serviceniveauet således at de gennemsnitlige priser vil falde med 1,2 pct.

Besparelsen på Socialforvaltningens egne dag- og døgntilbud (som kommunen selv driver eller hvor der er driftsoverenskomst) vil så vidt muligt blive udmøntet gennem driftseffektiviseringer eller aktivitetstilpasninger, der har mindst mulig påvirkning af borgerne. Konkret vil forvaltningen afdække muligheder for at opnå effektiviseringer ved f.eks. at reducere og sammentænke dokumentationskrav i borgersager, så det i højere grad undgås at arbejde med parallelle planer for borgerne på tværs af myndighedscentre og tilbud. Et andet område, hvor der ligger et muligt effektiviseringspotentiale, er skriftlige vejledninger til medarbejderne med information om regler og retningslinjer for deres arbejde. Ved i højere grad at målrette budskabet i disse vejledninger til de medarbejdere, der skal bruge dem, sikres det, at medarbejderne kender, forstår og følger de regler og retningslinjer, der gælder på deres fagområder. Dermed kan kvaliteten i arbejdet øges, og fejl og klager fra borgere og pårørende mindskes.

Eksempler på yderligere elementer, der kan indgå i besparelsen, er eksempelvis:

1. Reduktion i udgifter til kompetenceudvikling gennem reduktion af eksterne kurser.
2. Højere antal medarbejdere pr. afdelingsleder.
3. Nedskalering af overlappende mellemvagter.

Såfremt det ikke er muligt at identificere konkrete effektiviseringer til at finansiere hele den generelle besparelse, vil tilbuddene skulle tilpasse til et lavere antal medarbejdere ved udgangen af 2017.

De enkelte tilbud skal være med til at afgøre, hvordan reduktionen bedst gennemføres, så den vedrører funktioner, der vil påvirke borgeren mindst.

56.4 ØKONOMI

De økonomiske konsekvenser af forslaget fremgår af tabellerne nedenfor.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Generel besparelse på egne døgn- og dagtilbud til borgere med handicap	-9,500	-9,500	-9,500	-9,500
Generel besparelse på gennemsnitsprisen på købte døgn- og dagtilbud borgere med handicap	-5.800	-5.800	-5.800	-5.800
Varige ændringer totalt, service	-15.300	-15.300	-15.300	-15.300

56.5 FORSLAGETS EFFEKT

Reduktionen vil forventeligt blive oplevet som en serviceforringelse for borgerne, idet der kan være færre medarbejdere til at varetage de borgerrelaterede opgaver.

56.6 RISIKOVURDERING

Der er mellem risiko ved forslaget.

Forslag 57

Flere i egen bolig

Socialforvaltningen

Forslaget omhandler en omlægning af boindsatsen ift. en række borgere med handicap, således at flere støttes i egen bolig i stedet for på et botilbud. Derved er omlægningen identisk med den omlægning der er under implementering på området for borgere med sindslidelser

57.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styrings- område	2017	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer						
Omlægning af 36 botilbudspadser	Service		-4.701	-4.701	-4.701	-4.701
Købte pladser, 15 borgere	Service		-3.624	-5.387	-5.387	-5.387
Udvikling/opnormering af § 85 eget korps for 36 borgere	Service		2.351	2.351	2.351	2.351
15 borgere i egen bolig med § 85	Service		1.077	1.665	1.665	1.665
Huslejudgifter	Service		294	294	294	294
Samlet varig ændring		0	-4.603	-5.778	-5.778	-5.778
Implementeringsomkostninger						
Kompetenceudvikling	Service	294				
Sagsbehandlere til øget opfølgning, 2 årsværk	Service	490	881			
Samlede implementeringsomkostninger		784	881	0	0	0
Samlet økonomisk påvirkning		784	-3.722	-5.778	-5.778	-5.778
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	2 år					
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	2 år					

57.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Det specialiserede socialområde er generelt under pres i Danmark som følge af en længere levealder, øget diagnosticering samt en stram kommunaløkonomi. Det gælder også for borgere med handicap.

Der er derfor behov for at tænke i faglige metoder og strategier for, hvordan Socialforvaltningen fortsat kan levere høj kvalitet og effekt i forhold til de politiske pejlemærker og socialstrategiens målsætninger, når der skal leveres "mere for mindre".

Med dette forslag ønsker Socialforvaltningen at omlægge en række botilbudspadser til støtte i egen bolig.

Uafhængigt heraf vil der dog på området være en kapacitetsudfordring, som Socialforvaltningen ikke er i stand til at håndtere inden for de eksisterende rammer. Denne udfordring vil blive fremsat som et 'need to'-behov i forbindelse med budgetforhandlingerne for 2018. Det er dog ikke en forudsætning for realiseringen af dette forslag, at der afsættes midler til håndteringen af kapacitetsudfordringen.

57.3 FORSLAGETS INDHOLD

Omprioreringsforslaget handler om at implementere en faglig strategi med fokus på at skabe størst mulig egenmestring for borgere med handicap.

Som led heri ønskes det at øge flowet fra § 107-botilbud til § 85-støtte i egen bolig. Dette vil ske gennem en målrettet opfølgingsindsats på borgere, som i dag bor i botilbud, men som med den rette indsats kan flytte til egen bolig med hjemmevejlederstøtte/støtte fra netværk. Samtidig vil der være fokus på at unge 18-årige i højere grad søges støttet i egen bolig frem for på et botilbud. Dette vil kræve omlægning af en række botilbudspladser (egne og købte) mod tilførsel af øget budget til § 85-bostøtte/hjemmevejledning i eget hjem og i gruppeforløb.

De borgere, som vurderes i målgruppe for bostøtte efter § 85 i egen bolig, vil blive revisiteret og der vil blive udarbejdet en individuel plan for, hvordan borgeren kan søge egen bolig eller opholdssted hos fx netværk, privat udlejer eller lignende. Socialforvaltningen vil gennem aktiv opskrivning af borgerne i boligselskaber og samarbejde med boliganvisningen omkring grøn bølge søge at skabe de bedste forudsætninger for, at der kan være billige boliger. Herudover vil frikommuneforsøget potentielt kunne åbne muligheder, der vil gøre det lettere at finde egnede boliger.

Forslaget understøtter det overordnede mål i Socialstrategien om, at borgere med handicap skal støttes i at bruge deres ressourcer, og at flere i højere grad mestrer deres eget liv.

57.4 ØKONOMI

En forudsætning for at opnå potentialet i forslaget er, at der fra medio 2017 til og med 2018 ansættes to sagsbehandlere – svarende til en smart investering på 1 årsværk á 440 t. kr. De to sagsbehandlere skal i 2017 arbejde med at få overflyttet borgere i købte § 107-boliger til egen bolig med § 85-støtte, således at der kan opnås helårseffekt af denne effektivisering i 2018. I 2018 skal sagsbehandlerne varetage den ekstra opfølgning, der må antages at være i løbet af 2018 i forbindelse med omlægningen af boligerne og i forbindelse med en evt. yderligere hjemtagning af borgere fra købte § 107-tilbud. Ligeledes forudsættes det, at der afsættes 0,3 mio. kr. til kompetenceudvikling af personalet allerede i 2017 mhp., at personalet er klar til den ændrede opgave i 2018.

Økonomien i forslaget i øvrigt bygger på at 36 solistboliger omlægges til støtte i egen bolig med § 85. De varige ændringer i besparelsen dækker den udgift som i dag er til stede både via aktivitetsbudget på baggrund af de pågældende borgeres støttebehov, samt en andel af grundbudgettet.

Herudover forudsættes at der kan findes 15 beboere i købte § 107-pladser og at der samtidig kan findes billige boliger, hvor de kan flyttes til.

Der vil være øgede udgifter til § 85 bostøtte i egen bolig – både ift. de omlagte 36 boliger og ift. de hjemtagne 15 borgere. Herudover vil der være en udgift til husleje ifm. to mindre lejemaal, der skal bruges til fællesarealer for borgerne og mødelokaler for personalet.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Omlægning af 36 botilbudspadser	-4.701	-4.701	-4.701	-4.701
Købte pladser, 15 borgere	-3.624	-5.387	-5.387	-5.387
Udvikling/opnormering af § 85 eget korps for 36 borgere	2.351	2.351	2.351	2.351
15 borgere i egen bolig med § 85	1.077	1.665	1.665	1.665
Huslejudgifter	294	294	294	294
Varige ændringer totalt, service	-4.603	-5.778	-5.778	-5.778

Det samlede budget på Hovedaktivitet Døgntilbud til borgere med handicap udgør 1.084,8 mio. kr. i 2017. Effektiviseringen svarer til en reduktion af budgettet på 0,6 pct.

Tabel 3. Serviceinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l				
	2017	2018	2019	2020	I alt
Kompetenceudvikling	294				294
Sagsbehandlere til øget opfølgning, 2 årsværk	490	881			1.371
Investeringer totalt, service	784	881			1.665

Tabel 4. Enhedspris

	1.000 kr. 2017 p/l			
	Budget 2017		Budget 2018	
	Antal	Enhedspris	Antal	Enhedspris
Aktivitet				
Socialpædagogisk bistand § 85 – Internt	500	27	561	30
Køb: Botilbud - midlertidigt botilbud	155	731	145*	756

* I 2018 vil der købes 10 færre pladser end i 2017, stigende til 15 pladser færre i 2019 og frem.

57.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Allerede medio 2017 ansættes to medarbejdere, der målrettet skal arbejde med at flytte borgere i købte § 107-pladser til egen bolig med § 85-støtte, således at disse allerede ultimo 2017 er flyttet.

I 2018 vil de to sagsbehandlere skulle sikre en tættere og hyppigere opfølgning af de borgere som ex i dag er visiteret til § 107 i købte tilbud.

Der implementeres hjemmevejledning som yder målrettet støtte efter § 85.

57.6 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget forventes at have effekt på borgerens liv i form af højere grad af selvhjulpethed og øget egenmestring. Det forventes, at der i større grad i visitationsprocessen er fokus på den enkelte borgers egne ressourcer og at man aktivt anvender "indsatstrappen" i forbindelse med vurdering af borgerens behov.

57.7 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
36 boliger omlægges til egen bolig med § 85-støtte	Borgerne i de 36 boliger visiteret til § 85-støtte	Borgercenter Handicap	Der følges løbende op på forslaget
Der findes minimum 15 borgere i købte § 107-boliger der kan flytte til egen bolig	15 borgere flyttes fra købt § 107-bolig til egen bolig	Borgercenter Handicap	Der følges løbende op på forslaget

57.8 RISIKOVURDERING

Der er følgende risici ved forslaget:

- Der skal findes minimum 10 borgere i 2018, stigende til 15 borgere i 2019 og frem i købte § 107-tilbud, der kan flytte til egen bolig. Vurdering: Mellem
- Der skal findes billige boliger til borgeren inden de skal fraflytte § 107. Vurdering: Mellem

Forslag 58

Fra sygefravær til kernevelfærd: smarte lokale investeringer i forbedringer af opgaveløsningen, arbejdsfællesskabet og arbejdsmiljøet

Socialforvaltningen

Forslaget er en investering i arbejdsprogrammet "Fra Sygefravær til Kernevelfærd" med fokus på øget sikkerhed og bedre arbejdsfællesskaber. Målet er at effektivisere driften og forbedre opgaveløsningen gennem arbejde med medarbejdernes sikkerhed, trivsel, arbejdsmiljø og fremmøde.

58.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styrings- område	2017	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer						
Effektiviseringer på arbejdspladser i SOF			-9.109	-10.578	-11.361	-11.361
Samlet varig ændring			-9.109	-10.578	-11.361	-11.361
Implementeringsomkostninger						
Samlede serviceinvesteringer	Service	1.126	4.114	2.595		
Samlede anlægsinvesteringer	Anlæg	245	979	735		
Samlede implementeringsomkostninger		1.371	5.093	3.330		
Samlet økonomisk påvirkning		1.371	-4.016	-7.248	-11.361	-11.361
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	2					
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	2					

58.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Omdrejningspunktet i Københavns Kommunes sygefraværstrategi 2020 er implementeringen af KL/Forhandlingsfællesskabets model "Huset - 6 elementer i den effektive sygefraværsindsats", som består af 6 elementer, der virker i forhold til forebyggelse og håndtering af sygefraværet:

- Tydelig ledelse
- Fælles ejerskab
- Ordentlig statistik
- Systematiske samtaler
- Tidlige indsatser
- Trivsel, arbejdsmiljø og social kapital

Både i Københavns Kommune og Socialforvaltningen bliver der arbejdet målrettet med de 6 elementer.

Socialforvaltningen har blandt andet arbejdet med:

- Fokus i ledelsesstregen på sygefravær og -opfølgning
- Fokus på kendskab til politikker, ledelsesinformation og it-systemer
- Sygefraværs-taskforce – håndholdte indsatser til arbejdspladser med højt sygefravær

- Arbejdstilsynets påbud og udfordringer med sikkerheden, særligt i socialpsykiatrien.

Socialforvaltningens fald i sygefraværet er stagneret de seneste år, og forvaltningen har en meget stor andel af medarbejdere, som udsættes for vold (15 procent i TU15) og trusler om vold (31 pct. i TU15) af borgerne. Derfor vurderes der at være behov for en ekstra indsats. Socialforvaltningen havde i 2016 et gennemsnitligt sygefravær pr. medarbejder på 12,0 dage om året. Erfaringerne fra de seneste år viser, at det er den lokale håndholdte indsats, som skaber de bedste resultater med størst fælles ejerskab. De lokale resultater er opnået ved at arbejde med aspekter som f.eks. konflikthåndtering, samarbejde om kerneopgaven, arbejdstilrettelæggelse og ledelsesopgaven. Alle aspekter som – når de ikke fungerer – kan være årsager til udfordringer med sikkerheden, dårlig trivsel og fravær. Med dette projekt vil forvaltningen sætte ekstra fokus på lokale indsatser til at øge sikkerheden og håndtere og forebygge sygefravær og dårlig trivsel. Målsætningen er at reducere sygefraværet pr. medarbejder til 10,5 dag i 2020, svarende til et fald på 1,5 dag ift. 2016-niveauet.

Der er vedvarende behov for et stærkt fokus på sygefraværet i ledelsesstrengen og indgående kendskab til sygefraværspolitikken, ledelsesinformation og understøttende it-systemer hos alle ledere. Indsats herom fortsættes og styrkes samtidigt med iværksættelse af dette projekt og understøtter dermed projektets succes.

Formålet med investeringen i "Fra Sygefravær til Kernevelværd" er at gøre Socialforvaltningens arbejdspladser i stand til i fællesskab at nedbringe sygefraværet med 1,5 dag i 2020 – og undervejs realisere ØU-måltallet på 11,0 dage i 2018. Nedbringelsen af sygefraværet skal sikres gennem effektiviseringer og forbedringer af den fælles opgaveløsning og øget sikkerhed gennem bl.a. høj faglighed samt håndtering af trivsel og arbejdsmiljø på de lokale arbejdspladser. Forslaget er inspireret af Børne- og Ungdomsforvaltningens investeringscase "Arbejdspladsen i fokus" fra 2015, der fokuserer på arbejdsfællesskaber, som blev vurderet til at kunne nedbringe sygefraværet med en dag pr. medarbejder frem mod 2020.

I forhold til den eksisterende sygefraværs- og trivselsindsats, hvor der primært har været fokus på arbejdspladser med meget højt fravær og dårlig trivsel, vil forvaltningen med projektet optimere indsatsen i forhold til:

- at nå ud til de arbejdspladser, som ikke har akutte udfordringer, men hvor forskellige forhold indikerer, at arbejdspladsen bevæger sig i den forkerte retning (f.eks. stigende korttidsfravær, høj personaleomsætning, mange påbud fra Arbejdstilsynet eller et stigende antal arbejdsskader)
- hurtigt at kunne identificere og understøtte "pressede arbejdspladser", der f.eks. skal igennem en faglig eller organisatorisk omstilling eller står overfor større effektiviseringskrav
- at styrke MED i forhold til at kunne understøtte og facilitere dialogen mellem ledelse og medarbejdere omkring tilrettelæggelsen af det daglige arbejde, trivslen, arbejdsmiljøet, den faglige kvalitet og udvikling.

58.3 FORSLAGETS INDHOLD

Projektet skal nedbringe sygefraværet gennem investeringer i lokale indsatser, der understøtter det lokale samarbejde om en mere effektiv løsning af kerneopgaven og hele arbejdspladsens medansvar for kvaliteten i opgaveløsningen samt den fælles trivsel og sikkerhed. De enkelte indsatser på arbejdspladserne tilrettelægges, så de matcher de lokale udfordringer og problematikker, og der tages udgangspunkt i at aktivere det enkelte arbejdsfællesskab i, hvordan ledere og medarbejdere i fællesskab kan finde løsninger til at øge sikkerhed og trivslen på arbejdspladserne samt tage fælles ansvar for at nedbringe sygefraværet.

De deltagende arbejdspladser udvælges på baggrund af forskellige parametre såsom udfordringer med højt sygefravær, resultater fra trivselsundersøgelsen 2017, dårlig generel trivsel, specifikke trivselsproblematikker samt mange arbejdsskader og høj personaleomsætning.

Aktiviteterne i projektet tager udgangspunkt i to overordnede søjler: "Sikkerhed på arbejdspladsen" og "Styrkede arbejdsfællesskaber og effektiv løsning af kerneopgaven". Søjlerne beskrives nedenfor. Herudover vil Socialforvaltningen i forbindelse med arbejdet med projektet samarbejde på tværs med de øvrige forvaltninger, som også har aktiviteter i forhold til nedbringelse af sygefravær.

1. Sikkerhed på arbejdspladsen

Socialforvaltningen har de seneste år oplevet tragiske tilfælde af vold mod medarbejdere, særligt i socialpsykiatrien. Vold mod forvaltningens medarbejdere er en udfordring på flere arbejdspladser og et område, der er stort fokus på. Samtidig er der en særlig udfordring i forhold til nye medarbejdere, hvor der er en tendens til et højere antal arbejdsulykker inden for det første ansættelsesår set i forhold til ansatte med højere anciennitet. En nedbringelse af antallet af arbejdsskader og ulykker har en positiv effekt på sygefraværet samt de økonomiske og menneskelige omkostninger, der er forbundet ved alvorlige arbejdsskader og ulykker.

Projektet afsætter i alt 6,2 mio. kr. til et udvidet arbejde med sikkerheden på de enkelte arbejdspladser. Der afsættes både midler til kompetenceudvikling, f.eks. konfliktforebyggende kurser, samt til kommunikation, dialog og understøttelse af de lokale arbejdspladser ift. håndtering af sikkerhed. Desuden afsættes midler til anlægsinvesteringer til f.eks. sikker indretning af arbejdspladsen.

2. Styrkede arbejdsfællesskaber og effektiv løsning af kerneopgaven

Det har en positiv effekt for trivsel, arbejdsmiljø og den faglige kvalitet på den enkelte arbejdsplads, at medarbejderne får mulighed for at have medindflydelse på, hvad de skal arbejde hen imod, og hvordan arbejdet skal løses. Løsningen af kerneopgaven strækker sig ud over den enkelte arbejdsplads, og derfor har det stor betydning for den faglige kvalitet i opgaveløsningen, hvordan samarbejdet med andre enheder i og udenfor Socialforvaltningen fungerer. Det skaber frustration hos både medarbejdere og borgere samt en ineffektiv og svingende kvalitet i opgaveløsning, hvis samarbejdet ikke fungerer optimalt. Projektet afsætter 2,6 mio. kr. til at understøtte og facilitere arbejdet med at få styrkede arbejdsfællesskaber og mere effektiv løsning af kerneopgaven. Herunder skal projektet understøtte en øget dialog med de lokale arbejdspladser, som har et afvigende sygefravær, da bl.a. sygefraværet har betydning af løsningen af kerneopgaven.

MED-udvalget på den lokale arbejdsplads har en særlig rolle og ansvar for at handle, hvis trivslen blandt medarbejderne og den samlede faglige kvalitet i opgaveløsningen falder. Samtidig er det MED-udvalgets rolle løbende at drøfte og rådgive ledelsen i forhold til at imødegå de udfordringer og krav, som arbejdspladsen møder eller potentielt set kan blive mødt af. Projektet afsætter bl.a. midler til, at MED-udvalgene med udgangspunkt i deres arbejdsplads' udfordringer bliver tilbudt forskellige fælles kompetenceudviklingsforløb, hvor de lærer værktøjer og metoder til bedre at kunne håndtere udfordringerne – f.eks. kurser i strategisk MED-samarbejde. De tværgående kompetencetilbud vil blandt andet blive udviklet på baggrund af resultaterne fra den igangværende lederundersøgelse af sygefraværsindsatsen i København samt erfaringer fra andre afprøvede MED-uddannelser.

3. Optimeret dataunderstøttelse af lederne og anvendelse af Big Data

Socialforvaltningen ønsker at optimere dataunderstøttelse af sygefraværs- og trivselsindsatsen samt sætte tidligere ind over for arbejdspladser med et uhensigtsmæssigt sygefravær (både korttids- og langtidsfravær), arbejdsmiljø eller trivselsudfordringer. Denne proaktive forebyggelse understøtter dermed to af elementerne i kommunens sygefraværsstrategi 2020 (Tidlig indsats og ordentlig statistik) samt tager udgangspunkt i erfaringer fra tidligere Big Data-projekter i Københavns og andre kommuner. Projektet afsætter 1,3 mio. kr., som primært vil gå til følgende to elementer:

1. Socialforvaltningen ønsker at være mere datadreven og bruge Big Data til at finde mulige årsags-sammenhænge, der har indflydelse på, at en arbejdsplads får højt sygefravær. Formålet er at kunne forudsige og forebygge sygefraværet fremadrettet.

Socialforvaltningen tager kontakt til arbejdspladser med afvigende sygefravær, dvs. både arbejdspladser med lavt og højt kort- og langtidssygefravær. Formålet er at sætte fokus på udfordringen for arbejdspladser med højt sygefravær og sammen med ledelsen finde frem til mulige tiltag (både indenfor og uden for projektets to spor) samt at skabe læring fra de arbejdspladser, som har lavt sygefravær.

58.4 ØKONOMI

Effektivisering

Effektiviseringerne er fastsat på baggrund af, at det vurderes, at Socialforvaltningens arbejdspladser på baggrund af indsatserne samlet set kan nedbringe sygefraværet med, hvad der svarer til 1,5 dag pr. medarbejder frem mod 2020, og at lønudgiften kan reduceres tilsvarende.

Ud fra Økonomiforvaltningens model til udregning af forvaltningernes sygefraværsmåltal, ligger Socialforvaltningen på en samlet 37. plads sammenlignet med de øvrige kommuner. Den politiske målsætning er, at alle Københavns forvaltninger skal ligge i den bedste fjerdedel af kommunerne. Med udgangspunkt i opgørelsen vurderes der at være potentiale for at nedbringe sygefraværet med i alt 1,5 dag pr. medarbejder i 2020.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Effektiviseringer på arbejdspladser i SOF	-9.109	-10.578	-11.361	-11.361
Varige ændringer totalt, service	-9.109	-10.578	-11.361	-11.361

Investeringer

Investeringerne i den styrkede indsats vil udgøre i alt 9,8 mio. kr. i perioden 2017-2019.

Der forventes følgende udgiftsposter inden for service (7,8 mio. kr.), jf. tabel 3:

- Investeringspulje til sikkerhed på arbejdspladsen (service). Der afsættes både midler til kompetenceudvikling, f.eks. konfliktforebyggende kurser, samt til et større fokus på kommunikation, dialog og understøttelse af de lokale arbejdspladser ift. håndtering af sikkerhed.
- Investeringspulje til styrkede arbejdsfællesskaber og effektiv løsning af kerneopgaven.
- Optimering af data-understøttelsen af lederne og anvendelse af Big Data, så Socialforvaltningens indsats kan blive mere datadreven.

Der forventes følgende udgiftsposter indenfor anlægsinvesteringer (2 mio. Kr.)

- Investeringspulje til sikkerhed på arbejdspladsen (anlæg), som dækker tilskud til udgifter forbundet med arbejdspladsernes implementering af sikkerhedstiltag.

Tabel 3. Serviceinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l					I alt
	2017	2018	2019	2020	2021	
Investeringspulje til sikkerhed på arbejdspladsen (service)	588	1.959	1567			4.114
Investeringspulje til styrkede arbejdsfællesskaber og effektiv løsning af kerneopgaven	392	1.567	539			2.498
Optimeret dataunderstøttelse af lederne og anvendelse af Big Data	147	588	490			1.225
Samlede implementeringsomkostninger	1.126	4.114	2.595			7.835

Tabel 4. Anlægsinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l					I alt
	2017	2018	2019	2020		
Samlede anlægsinvesteringer	245	979	735			1.959
Investeringer totalt, anlæg	245	979	735			1.959

58.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Før sommerferien 2017: Opbygning af projektorganisation samt identifikation af arbejdspladser med afvigende sygefravær

Efter sommerferien 2017: Start af indsatser på de identificerede arbejdspladser og data-delprojekt.

Efterår 2018: Midtvejsevaluering af projektet og afrapportering til Socialudvalget - udgivelse af spredningskatalog 1 med effektive løsninger

Forår 2019: Alle deltagende arbejdspladser er i gang med indsatser

Efterår 2019: Evaluering af projektet - udgivelse af spredningskatalog 2 med effektive løsninger

58.6 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Indholdet i projektets indsatser skal udvikles og formes sammen med forvaltningens ledere og medarbejdere.

Socialforvaltningen vil i projektet inddrage andre forvaltninger, bl.a. Børne- og Ungdomsforvaltningen, i forhold til at vidensdele om de gode indsatser og ideer, som har en effekt på sygefraværet, trivslen og løsningen af kerneopgaven. I den del af projektet, der omhandler Big Data, vil Koncern IT blive inddraget for at afdække mulighederne for data til forudsigelse af højt sygefravær mv.

58.7 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget forventes at medføre en øget lokal ansvarstagen, både i arbejdsfællesskabet og MED, i forhold til løsningen af lokale problematikker forbundet med trivsel, arbejdsmiljø og sikkerhed samt reduceret sygefravær.

De forskellige indsatser vil løbende blive effektmålt og evalueret, så der skabes viden om, hvilke indsatser der viser den ønskede effekt, så de bedste indsatser kan spredes til andre områder af forvaltningen og kommunen. Samtidig vil erfaringerne fra andre forvaltninger og kommuner blive brugt aktivt til at udvikle de mest effektive løsninger.

58.8 OPFØLGNING

Succeskriterium	Hvordan måles succeskriteriet	Ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
At forvaltningens sygefravær falder, og at der sker en oplevet forbedring af trivslen og arbejdsmiljøet	At sygefraværet falder med 1,5 dag i 2020, og at 70 % af deltagende arbejdspladser oplever en forbedring af trivslen målt ved TU.	Kontoret for Organisationsudvikling	Løbende

58.9 RISIKOVURDERING

Risikoen vurderes til middel. Det er forvaltningens vurdering, at der er en økonomisk risiko forbundet med investeringsforslaget, da der ikke tidligere har været gennemført en lignende proces – hverken i forhold til ambitionsniveau eller omfang. En reduktion på 1,5 dag er ambitiøst set i forhold til forvaltningens samlede reduktion i sygefravær de seneste år. Dog vurderer forvaltningen, at det er muligt at realisere den foreslåede reduktion gennem de i projektet foreslåede indsatser.

Forslag 59

Omstilling af familie- og ungerådgivningerne og samling af al anonym rådgivning

Socialforvaltningen

Socialforvaltningen ønsker at skærpe Familie- og ungerådgivningernes målgruppe og samle den åbne, anonyme rådgivning i Døgnvagten.

59.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styrings- område	2017	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer						
Skærpelse af målgruppe og effektiv udnyttelse af res-sourcer	Service		-2.938	-2.938	-2.938	-2.938
Samlokalisering af rådgivningsindsatser	Service		-1.371	-1.371	-1.371	-1.371
Etablering af én indgang til åben anonym rådgivning	Service		-1.273	-1.273	-1.273	-1.273
Samlet varig ændring			-5.582	-5.582	-5.582	-5.582
Implementeringsomkostninger						
Implementeringsbistand og metodeudvikling	Service	196				
Tilpasning af lokaler	Anlæg	588				
Samlede implementeringsomkostninger		784				
Samlet økonomisk påvirkning		784	-5.582	-5.582	-5.582	-5.582
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	2 år					
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	2 år					

59.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Københavns kommune er forpligtet til at tilrettelægge en indsats, der sikrer sammenhæng mellem kommunens almene og forebyggende arbejde og de målrettede indsatser til børn og unge med behov for en social foranstaltning. Dette indebærer, at kommunen skal have et tilbud om åben, anonym rådgivning, hvor borgere kan komme ind fra gaden for at få hjælp og rådgivning anonymt.

Den åbne og anonyme rådgivning, som består af rådgivningsforløb på op til ca. 5 samtaler, finder i dag sted i Socialforvaltningens familie- og ungerådgivninger, som er forankrede i de seks lokale myndighedsenheder. Familie- og ungerådgivningerne er med til at skabe sammenhængen imellem det forebyggende arbejde og de sociale foranstaltninger, som iværksættes af myndighedsenhederne.

Udfordringen er, at åben og anonym rådgivning medfører et stort ressourcetræk, fordi alle kan komme ind fra gaden seks forskellige steder i København, hvilket gør det svært for familie- og ungerådgivningerne at holde fokus på sårbare og socialt udsatte børn, unge og deres familier. Rådgivningerne bruger dobbelt så mange ressourcer på individuelle rådgivningsforløb frem for f.eks. deres evidensbaserede forældreprogrammer.

Ud over Familie- og ungerådgivningerne har Socialforvaltningen en række rådgivende tilbud rundt om i København, herunder Sjakket og Ressourcecenter Ydre Nørrebro (RCYN), som ligger på hhv. Bispebjerg og Nørrebro. Der er overlap imellem rådgivningernes og RCYN's og Sjakkets målgrupper, og serviceniveauet på

Bispebjerg og Nørrebro er højt i forhold til andre dele af byen, også set i forhold til områdernes belastningsgrad. Sjakket og RCYN har en stærk lokal tilstedeværelse på hhv. Bispebjerg og Nørrebro.

Formålet med forslaget er:

- At skærpe Familie- og ungerådgivningernes målgruppe, så ressourcerne i højere grad benyttes til indsats målrettet sårbare og udsatte børn, unge og deres familier.
- At effektivisere driften af kommunens åbne og anonyme rådgivning ved at samle ressourcerne og etablere én indgang til åben anonym rådgivning i Døgnvagten. Døgnvagten, som ligger på Nørrebro, yder allerede i dag råd og vejledning til voksne, familier samt børn og unge under 18 år. Døgnvagten yder dog ikke rådgivningssamtaler over længere forløb.
- At samlokalisere rådgivninger med det formål at opnå en huslejesparelse.
- At effektivisere rådgivningernes indsats og skabe sammenhæng på tværs af byen.

59.3 FORSLAGETS INDHOLD

Familie- og ungerådgivningerne blev i 2015 samlokaliseret i hver af Socialforvaltningens 6 myndighedsenheder på børneområdet, og har i 2016 arbejdet med at udvikle et fælles mulighedsrum for rådgivningernes arbejde. Socialforvaltningen ønsker at fortsætte denne proces med fokus på etablering af et fælles indsatskatalog samt kvalitetsstandarder. Herudover foreslår Socialforvaltningen at styrke sammenhængen mellem de rådgivende tilbud på Nørrebro og Bispebjerg og den specialiserede indsats på myndighedsområdet. Forslaget indebærer:

Konkretisering og skærpelse af målgruppen: Socialforvaltningen ønsker at udnytte de ressourcer, der er afsat til det rådgivende område, så målrettet og effektivt som muligt, og foreslår derfor en skærpelse af målgruppen til primært at være sårbare og udsatte børn, unge og deres familier. Der vil ikke være tale om, at borgere der henvender sig afvises og ikke kan modtage rådgivning, men at familier der er mere ressourcestærke i stedet skal rådgives videre til frivillige aktører eller private aktører. For denne gruppe borgere vil der være tale om en serviceforringelse. København er dog generelt præget af, at der er mange steder at gå hen, hvis man har behov for anonym rådgivning, herunder steder der er særligt specialiserede f.eks. Mødrehjælpen, Forældrefonden, Headspace, Ventilen og Transmogriffen.

Etablering af én indgang til åben anonym rådgivning: Døgnvagten yder allerede i dag anonym rådgivning til de børn, unge og voksne, som ønsker det. Den anonyme rådgivning kan handle om alt fra selv at stå i en svær livssituation til, at man er bekymret for et andet menneske. Rådgivningen kan være både telefonisk, ved personligt fremmøde i Døgnvagten og pr. mail.

Forslaget indebærer, at familie- og ungerådgivningerne fremadrettet ikke skal yde åben anonym rådgivning, men kun forløb, hvor børn, unge og familier er henvist til enten samtale- eller gruppeforløb fra myndighedsenheden. Det betyder også, at borgere ikke længere kan komme ind fra gaden i de lokale Familie- og ungerådgivninger; de skal fremover henvende sig i Døgnvagten, på Nørrebro.

Styrket brug af gruppeforløb frem for individuel rådgivning: Socialforvaltningens erfaring med gruppeforløb for sårbare og socialt udsatte børn, unge og deres familier viser, at de er virkningsfulde indsats, der kan skabe bedre trivsel hos børn, unge og deres forældre. Herudover kan gruppebaserede indsatser også være med til at udvide sårbare og udsatte familiers netværk, ligesom gruppeforløb er langt mere ressourceeffektive end individuelle forløb.

Samlokalisering af rådgivende tilbud på Nørrebro og Bispebjerg: For at styrke sammenhængen mellem den specialiserede indsats på myndighedsområdet ønsker Socialforvaltningen, at samlokalisere Nørrebro Familie- og ungerådgivning med RCYN og Bispebjerg Familie- og ungerådgivning med Sjakket. Sjakket og RCYN har hver i sær et godt omdømme og en stærk lokal tilstedeværelse på hhv. Bispebjerg og Nørrebro, og lokale borgere kommer jævnligt i begge tilbud. Samlokaliseringen vil derfor styrke Bispebjergs og Nørrebros Familie- og ungerådgivningers lokale tilstedeværelse, som ellers potentielt mindskes, fordi den åbne, anonyme rådgivning samles i Døgnvagten.

59.4 ØKONOMI

En skærpelse af målgruppen, herunder øget henvisning til frivillige, samt øget brug af forældreprogrammer og andre gruppebaserede indsatser på tværs af Familie- og ungerådgivninger medfører en besparelse på 3 mio. kr., hvilket svarer til seks årsværk på tværs af byen.

Familie- og ungerådgivningerne bruger i dag 2,3 mio. kr. på åben anonym rådgivning. For at etablere én samlet indgang for åben anonym rådgivning i Døgnvagten overføres to årsværk (1 mio. kr.) til Døgnvagten. Forslagets samlede effektivisering er således 1,3 mio. kr.

Samlokalisering af Nørrebro Familie- og ungerådgivning med RCYN og Bispebjerg Familie- og ungerådgivning med Sjakket giver en samlet besparelse på 1,4 mio. kr. i ejendomsudgifter.

For at sikre effekten af forslaget afsættes der 0,2 mio. kr. til en forberedelse af den faglige omstilling herunder skærpelse af målgruppen og implementering af de mere gruppebaserede metoder. Derudover afsættes 0,6 mio. kr. til tilpasning af de eksisterende fysiske rammer, så en samlokalisering af familie- og ungerådgivningerne med hhv. RCYN og Sjakket bliver mulig.

Det vurderes, at der kan opnås helårseffekt i 2018, hvis investeringsmidler afsættes i forbindelse med Overførselsagen 2016/2017. Dermed kan implementeringen af forslaget påbegynde inden sommerferien 2017.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Skærpelse af målgruppe og effektiv udnyttelse af ressourcer	-2.938	-2.938	-2.938	-2.938
Samlokalisering af rådgivningsindsatser	-1.371	-1.371	-1.371	-1.371
Etablering af én indgang til åben anonym rådgivning	-1.273	-1.273	-1.273	-1.273
Varige ændringer totalt, service	-5.582	-5.582	-5.582	-5.582

Det samlede budget foranstaltninger og tidlig indsats udgør 1.038,1 mio. kr. i 2017. Effektiviseringen svarer til en reduktion af budgettet på 0,5 pct.

Tabel 3. Serviceinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l				
	2017	2018	2019	2020	I alt
Implementeringsbistand og metodeudvikling	196	0	0	0	196
Investeringer totalt, service	196	0	0	0	196

Tabel 4. Anlægsinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l				
	2017	2018	2019	2020	I alt
Tilpasning af de eksisterende fysiske rammer	588	0	0	0	588
Investeringer totalt, anlæg	588	0	0	0	588

Tabel 5. Personalemæssige konsekvenser

	Budget 2017	Budget 2018	Ændring
	Antal	Antal	(+/-)
Nedjustering af antal medarbejdere bl.a. grundet skærpet målgruppe og effektiv udnyttelse af ressourcer	30	21,5	-8,5

Sjakket har et bevillingsudløb med udgangen af 2017 på 0,5 mio. kr. ud af et samlet budget på 4,8 mio. kr. Dette bevillingsudløb påvirker ikke potentialet i forslaget.

59.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Aktivitet	Indhold	Ansvar	Tidsperiode
Skærpelse af målgruppen i Familie- og ungerådgivningerne, bedre udnyttelse af ressourcer og øget samarbejde med frivillig	Vil indgå i det allerede igangsatte arbejde omkring rådgivningernes muligheds- og vilkårsrum	Borgercenter Børn og Unge	Løbende 2017
Forberedelse af samlokalisering af Familie- og ungerådgivninger med RCYN og Sjakket	Dialog med RCYN og Sjakket om lokalemæssig løsning samt udvidet samarbejde	Borgercenter Børn og Unge, Center for Forebyggelse og Rådgivning	Andet halvår af 2017
Samlokalisering af Familie- og ungerådgivninger med RCYN og Sjakket	Flytning og samlokalisering	Borgercenter Børn og Unge, Center for Forebyggelse og Rådgivning	Start 2018
Etablering af åben rådgivning i Døgnvagten.	Gradvis opgaveoverdragelse og samarbejdsaftale mellem myndighedsenheder og Døgnvagten	Borgercenter Børn og Unge og Center for Forebyggelse og Rådgivning	Start 2018

59.6 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Skærpelse af målgruppen og den øgede brug af gruppetilbud frem for individuel rådgivning sker i samarbejde med medarbejderne fra Familie- og ungerådgivningerne, og relevante frivillige organisationer vil blive inddraget i for at øge samarbejde med frivillige. Samlokaliseringen og samling af den åbne og anonyme rådgivning i Døgnvagten vil ske i tæt dialog med de involverede enheder og centre.

Socialforvaltningen har inddraget Københavns Ejendomme og Indkøb, Byggeri København og Team Ejendomsopsummering i kvalificeringen af investeringsforslaget, herunder kvalificering af anlægsudgifter og effektiviseringer som følge af opsigelse af lejemaal.

59.7 FORSLAGETS EFFEKT

Skærpelse af Familie- og ungerådgivningernes målgruppe og en bedre ressourceudnyttelse vil betyde, at flere udsatte børn, unge og familier vil kunne tilbydes gruppebaserede forløb, der ud over indsatsens fokus på øget trivsel også vil kunne styrke deres netværk.

Samlingen af den åbne, anonyme rådgivning i Døgnvagten medfører en potentiel serviceforringelse for de borgere, som fremadrettet skal henvende sig i Døgnvagten frem for i den lokale familie- og ungerådgivning. Herudover kan manglen af en åben, anonym dør i den lokale familie- og ungerådgivning mindske sammenhængskraften med lokalområderne og deraf påvirke sammenhængen mellem det forebyggende arbejde og sociale foranstaltninger.

Samling af den åbne, anonyme rådgivning i Døgnvagten vil give borgere og samarbejdspartnere én samlet indgang for åben anonymrådgivning og medføre en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne på området.

59.8 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Der iværksættes gruppebaserede forløb i Familie- og ungerådgivningerne	Datatræk fra CSC og andre relevante administrative systemer	Borgercenter Børn og Unge	I forbindelse med løbende opgørelser på området
Der skabes klarhed over det nye opgavesnit mellem Døgnvagten og myndighedsenhederne, herunder Familie- og Ungerådgivninger	Der udarbejdes samarbejdsaftale mellem Døgnvagten og myndighedsenhederne omkring samarbejde, visitation og snitfald	Borgercenter Børn og Unge og Center for Forebyggelse og Rådgivning	Første halvår af 2018

59.9 RISIKOVURDERING

Den samlede risiko vurderes at være middel.

- Samlokalisering af Nørrebro og Bispebjergs Familie- og ungerådgivning med hhv. RCYN og Sjakket kræver en dialog med de to tilbud, som Socialforvaltningen har driftsoverenskomster med. Socialforvaltningen har indledt dialogen med de to tilbud, og begge tilbud er positivt stemt overfor en tættere kobling til Borgercenter Børn og Unges myndighedstilbud.
- Skærpelsen af målgruppen vil medføre en ændring af servicestandarder for de borgere, som ikke længere er i målgruppen. En tidlig og rådgivende indsats kan være med til at forebygge at børn, unge og familier får behov for mere indgribende foranstaltninger senere i livet. Derfor er der også en risiko ved at nedskalere Familie- og ungerådgivningerne med seks årsværk.
- I dag har borgere adgang til rådgivning i lokalområdet og skal ikke søge hen til ét sted i København. Etablering af én indgang til åben anonym rådgivning medfører en risiko for, at borgere i målgruppen i mindre grad vil henvende sig, hvorved Socialforvaltningen potentielt kan miste en mulighed for at forebygge udsathed tidligt og med mindst indgribende indsats.
- Et af de lejemål, der skal opsiges ifm. samlokaliseringen, er en del af en større lejekontrakt. Af fortrolighedsmæssige årsager kan der først tages kontakt til udlejer om en delopsigelse af lejemålet, hvis forslaget vedtages. Der er derfor en risiko for at lejemålet ikke kan opsiges som forudsat i forslaget, hvilket vil betyde at effektiviseringspotentialet vil skulle mindskes med ca. 0,4 mio. kr. årligt.

Forslag 60

Omstilling af to forebyggende tilbud i Center for Forebyggelse og Rådgivning

Socialforvaltningen

Samorganisering og samlokalisering af Pigegruppen og De 4 Årstider med det formål at udnytte kvadratmeter, omstille samt driftsoptimere.

60.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styingsområde	2017	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer						
Stordriftsfordele ved samorganisering	Service		-1.567	-1.567	-1.567	-1.567
Huslejesparelse ved samlokalisering	Service		-294	-294	-294	-294
Samlet varig ændring			-1.861	-1.861	-1.861	-1.861
Implementeringsomkostninger						
Understøttelse af samorganisering og samlokalisering	Service	1.077				
Samlede implementeringsomkostninger		1.077				
Samlet økonomisk påvirkning		1.077	-1.861	-1.861	-1.861	-1.861
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	2 år	∕	∕	∕	∕	∕
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	2 år	∕	∕	∕	∕	∕

60.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Socialforvaltningens omstilling Tæt på Familien stiller nye krav til tilbuddene på børne- og ungeområdet. Unge skal bl.a. inkluderes i almensamfundet via uddannelse og arbejde, ligesom familie og civilsamfund skal inddrages i opgaveløsningen. Det forudsætter, at Socialforvaltningens tilbud kan samarbejde om at kombinere indsatser i forløb, der er tilpasset den enkelte unge og hvor skolegang, uddannelse og beskæftigelse er omdrejningspunktet.

Socialforvaltningen har en række små tilbud, der arbejder med at styrke udsatte unge. To af disse tilbud er Pigegruppen og De 4 Årstider. Pigegruppen yder rådgivning og støtte til udsatte piger over 13 år. Tilbuddet arbejder med individuelt relationsarbejde og gruppe- og netværksorienterede tilbud. Pigegruppen har herudover tre hybler. Under Pigegruppen er også Vilde Liv forankret. Vilde Liv henvender sig til unge, som færdes på Christiania. De arbejder bl.a. med anonym rådgivning, fælles aktiviteter og voksenkontakt.

De 4 Årstider tilbyder netværksbaseret rådgivning og gruppeforløb for anbragte og tidligere anbragte unge. De 4 Årstider har herudover to hybler. Begge tilbud har metoder og ydelser, som er gavnlige for de unge, men der er behov for, at de bedre kan indgå i kombinationstilbud, hvor forskellige indsatser kombineres i et forløb for den enkelte unge.

Socialforvaltningen ønsker at samorganisere de to små tilbud Pigegruppen og De 4 Årstider. Samorganiseringen vil medføre en driftsoptimering og har til formål at fokusere og udvikle af de to tilbuds indsatser, så skolegang, uddannelse og beskæftigelse er i fokus.

60.3 FORSLAGETS INDHOLD

Samorganiseringen af de to små tilbud Pigegruppen og De 4 Årstider har tre elementer:

1. Samorganisering

De to tilbud er små. Størrelsen gør tilbuddene sårbare over for leder- eller medarbejderudskiftninger og betyder, at de ledelsesmæssige og administrative omkostninger er relativt høje. Derfor foreslås det at Pigegruppen, herunder Vilde Liv, og De 4 årstider samorganiseres under én samlet ledelse. Begge tilbuds individuelle indsatser består, men under én samlet ledelse. Samorganiseringen gælder også de hybler, der i dag drives af Pigegruppen og De 4 Årstider. De i alt fem hybler drives fremefter af det nye samlede tilbud.

En samlokalisering af tilbuddene vil mindske sårbarheden, optimere ledelse og administration og give stor driftsfordele. Ved at have medarbejdere fra to af de tre indsatser på samme adresse, bliver det muligt for den nye ledelse at disponere mere fleksibelt over medarbejderne på tværs af indsatserne.

2. Optimering af kvadratmeter ved samlokalisering af Pigegruppen og De 4 Årstider

Pigegruppen og De 4 Årstider flytter sammen i Pigegruppens lokaler. Vilde Liv, der er et opsøgende tilbud på Christiania, skal ikke samlokaliseres med de to andre tilbud.

3. En udvikling og fokusering af Pigegruppens og De 4 Årstiders ydelser og metoder

Pigegruppen og De 4 Årstider er til dels henvendt til forskellige målgrupper af udsatte unge, men arbejder med mange af de samme metoder. Begge tilbud arbejder f.eks. med gruppeindsatser og peer-to-peer med god effekt. Med samorganiseringen skal de to tilbud i samarbejde udvikle deres ydelser og fortsat være henvendt hver deres målgruppe. Fokus i udviklingen af begge tilbuds ydelser skal være på færdiggørelse af folkeskole, opstart af ungdomsuddannelse og fremtidig beskæftigelse ved overgang til voksenlivet. Deltagelse i almensamfundet, via fx deltagelse i fritidstilbud, og inddragelse af den unges netværk vil også være grundelementer. Udviklingen er i tråd med Tæt på Familien.

60.4 ØKONOMI

De 4 Årstider har et samlet budget på knap 3,2 mio. kr., har 3,3 årsværk og en leder. Pigegruppen, herunder Vilde Liv, har et samlet budget på knap 5 mio. kr., har 11,1 årsværk og en leder. Forslaget har et samlet effektiviseringspotentiale på i alt 1,9 mio. kr. årligt, der fordeler sig således:

- *Besparelse på ledelses- og driftsoptimering*

Der er i dag to ledere fordelt på de to tilbud. Samorganiseringen af Pigegruppen, herunder Vilde Liv, og De 4 Årstider under én ledelse vil betyde, at der fremover kun vil være behov for én leder og én afdelingsleder. Herudover vil samorganiseringen medføre, at der kan indhentes en effektivisering på medarbejdersiden på to årsværk. Alt i alt en årlig effektivisering på 1,6 mio. kr.

- *Besparelse på husleje*

De to tilbud har i dag ejendomsudgifter på 0,5 mio. kr. De 4 Årstider har en årlig husleje på 0,3 mio. kr. Pigegruppen har en årlig husleje på ca. 0,2 mio. kr. Samlokaliseringen af de to tilbud giver en årlig huslejesbesparelse på 0,3 mio. kr. Der skal beregnes en udgift på 0,1 mio. kr. til istandsættelse af lejemålet ved fraflytning. Lejemålet Guldbergsgade 10, hvor De 4 Årstider har til huse, kan opsiges med tre måneders varsel.

Tabel 2. Varige ændringer, service

1.000 kr. 2017 p/l	2017	2018	2019	2020	2021
Stordriftsfordele ved samorganisering		-1.567	-1.567	-1.567	-1.567
Huslejesparelse ved samlokalisering		-294	-294	-294	-294
Varige ændringer totalt, service		-1.861	-1.861	-1.861	-1.861

Det samlede budget på Hovedaktivitet Foranstaltninger og tidlig indsats udgør 1.038,1 mio. kr. i 2017. Effektiviseringen svarer til en reduktion af budgettet på 0,2 pct.

Der er behov for kompetenceudvikling/understøttelse af samorganiseringen og samlokaliseringen samt udgifter ved f.eks. feriepengeudbetalinger mv. i forbindelse med opsigelse af medarbejdere, så tilbuddene kan udvikle deres ydelser og arbejde mere i tråd med Tæt på Familien. Der afsættes samlet set 1 mio. kr. til dette i 2017.

Tabel 2. Serviceinvesteringer i forslaget

1.000 kr. 2017 p/l	2017	2018	2019	2020	2021	I alt
Understøttelse af samorganisering og samlokalisering	1.077					1.077
Investeringer totalt, service	1.077					1.077

Tabel 3. Personalemæssige konsekvenser

	Budget 2017	Budget 2018	Ændring
	Antal	Antal	(+/-)
Driftsoptimering i det samorganiserede De 4 Årstider/Pigegruppen	16	13	-3

60.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

De 4 Årstider og Pigegruppen skal samorganiseres og udvikle deres tilbud. Center for Forebyggelse og Rådgivning, som har de to tilbud, har ansvaret for samorganiseringen og udviklingen af de to tilbud i henhold til Tæt på Familien.

60.6 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

I forbindelse med udviklingen af de to tilbud skal myndighedsenhederne i Borgercenter Børn og Unge inddrages. De unge i begge tilbud skal også inddrages i både omorganiseringen og udviklingen af de to tilbud. Særligt De 4 Årstiders unge, fordi De 4 Årstider fraflytter deres nuværende lokaler.

Socialforvaltningen har inddraget Københavns Ejendomme og Indkøb, Byggeri København og Team Ejendomsopretning i kvalificeringen af investeringsforslaget, herunder kvalificering af anlægsudgifter og effektiviseringer som følge af opsigelse af lejemål.

60.7 FORSLAGETS EFFEKT

Den forventede effekt af samorganiseringen af Pigegruppen og De 4 Årstider er en mere effektiv drift og at der skabes rammer og faglighed til at tilbyde flere kombinationstilbud til udsatte unge, hvor der er fokus skolegang, uddannelse og beskæftigelse samt tæt samarbejde med myndighedsenheden.

60.8 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
<i>Samorganiseringen og samlokalisering af De 4 Årstider og Pigegruppen sker til mindst mulig gene for de unge, som benytter tilbuddene.</i>	Der gennemføres interviews forud for flytningen samt ved indflytning.	Center for Forebyggelse og Rådgivning og ledelsen i Pigegruppen/De 4 Årstider	I 2017 og 2018.

60.9 RISIKOVURDERING

Risikovurdering er lav.

Forslag 61

Optimering af kvadratmeter ift. den nye spæd- og småbørnsinstitution for at understøtte ambitionerne i Tæt på Familien

Socialforvaltningen

En kapacitetsudvidelse af Socialforvaltningens spæd- og småbørnsinstitution for at imødekomme efterspørgslen efter familieforløb.

61.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styrings- område	2017	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer						
Lavere enhedspris og kortere anbringelser	Service		-390	-390	-390	-390
Samlet varig ændring			-390	-390	-390	-390
Implementeringsomkostninger						
Ombygning af nye lokaler inkl. montering	Anlæg	1.322	0	0	0	0
Samlede implementeringsomkostninger		1.322	0	0	0	0
Samlet økonomisk påvirkning		1.322	-390	-390	-390	-390
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	5 år	///	///	///	///	///
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	5 år	///	///	///	///	///

61.2 BAGGRUND OG FORMÅL

I Budget 2017 blev det som effektiviseringsforslag vedtaget, at Socialforvaltningen etablerer en ny institution til spæd- og småbørn og deres familier.

Institutionen skal understøtte Socialforvaltningens ambition om at sætte intensivt og koordineret ind tidligst muligt, så flere udsatte børn under seks år får en god og tryk opvækst. Institutionen udgøres af en udvidet børne- og familieinstitution Wibrandtsvej og af det ambulante familiebehandlingsstilbud i Suhmsgade. Etableringen indebærer en ombygning af de bygninger, der i dag rummer Wibrandtsvej, og af bygninger på Gadelandet i Brønshøj.

Efterspørgselsanalyser foretaget i sommeren 2016 har vist, at efterspørgslen efter døgnophold for familier, er større end antaget i effektiviseringsforslaget, som lå til grund for institutionen.

61.3 FORSLAGETS INDHOLD

For at optimere kvadratmeterne og tilbyde de efterspurgte indsatser på den nye spæd- og småbørnsinstitution er der behov for:

1. At bygge yderligere 3 familieejligheder på Wibrandtsvej, der bruges til døgnophold for familier, hvor barn og forældre bor på institutionen og får intensiv familiebehandling.
2. At installere hårde hvidevarer i familieejligheder. Familieejlighederne har ikke eget køkken, men deles om fælleskøkkener. Ved at installere hårde hvidevarer og således optimere rammerne for

den nye institution vil det være muligt at reducere konflikter mellem familierne på tilbuddet og således skabe den ro, som muliggør arbejdet med familierne.

61.4 ØKONOMI

Besparelser:

De ekstra lejligheder på Wibrandtsvej vil medføre en lavere enhedspris som følge af flere pladser uden tilsvarende flere basisomkostninger, og lejlighederne vil medføre, at nogle børn kan komme hjem tidligere med en forebyggende indsats (døgnopholdet for familier) frem for en anbringelse. Med 3 ekstra lejligheder kan 3 børn modtage døgnophold i familier og vil forventeligt kunne komme hjem 1 måned tidligere. Dette vil medføre en samlet årlig besparelse på 0,4 mio. kr.

Udgifter:

1,2 mio. kr. til etablering af 3 familieejligheder på Wibrandtsvej. Midlerne skal anvendes til at ombygge lokaler samt etablere bad, toilet mm. KEID og ByK har været inddraget i beregningen af udgifterne til etablering af de 3 lejligheder.

0,1 mio. kr. til køb af hårde hvidevarer til familieejlighederne. Der skal anskaffes køleskabe samt komfurer til lejligheder og fælleskøkkener mv.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Lavere enhedspris og kortere anbringelser	-390	-390	-390	-390
Varige ændringer totalt, service	-390	-390	-390	-390

Det samlede budget til foranstaltninger og tidlig indsats udgør 1.038,1 mio. kr. i 2017. Effektiviseringen svarer til en reduktion af budgettet på 0,04 pct.

Tabel 3. Anlægsinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l					
	2017	2018	2019	2020	2021	I alt
Etablering af 3 ekstra familieejligheder (ByK, ØKF)	1.175					1.175
Anskaffelse af hårde hvidevarer (SOF)	147					147
Investeringer totalt, anlæg	1.322					1.322

61.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Kapacitetsudvidelsen vil ske i forbindelse med etableringen og byggeriet af den nye institution, som foregår i 2017.

61.6 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Byggeri København er og vil fortsat være inddraget, når byggeprojektet skal udfærdiges.

61.7 FORSLAGETS EFFEKT

At den nye spæd- og småbørnsinstitution kan efterkomme efterspørgslen på ydelser og lave kombinations-tilbud i tråd med Tæt på Familien.

61.8 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Korterevarende anbringelser	Datatræk fra CSC og andre relevante administrative systemer	Socialforvaltningen, BBU	Kan først fastlægges, når den nye institution er på plads i nye lokaler.

61.9 RISIKOVURDERING

Risikoen vurderes at være lav. Kapacitetsudvidelsen laves på baggrund af en efterspørgselsanalyse og er i tråd med tilgangen i Tæt på Familien.

Forslag 62

Robotautomatisering af standardiserede, administrative processer

Socialforvaltningen

Forslaget omhandler effektiviseringer gennem brug af administrative robotter. Det forventes, at forslaget medfører såvel økonomiske gevinster som et kvalitetsløft i arbejdsprocesser, herunder reduktion af fejl og monotone arbejdsopgaver.

62.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styrings- område	2017	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer						
Optimering af 5-7 processer	Service	-438	-1.750	-1.750	-1.750	-1.750
Drift af robotter	Service	165	660	660	660	660
Fortsat procesoptimering	Service	125	500	500	500	500
Samlet varig ændring		-148	-590	-590	-590	-590
Implementeringsomkostninger						
Analyse, implementering og test	Anlæg	2.500	-	-	-	-
Samlede implementeringsomkostninger		2.500	-	-	-	-
Samlet økonomisk påvirkning		2.352	-590	-590	-590	-590
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	6 år					
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	6 år					

62.2 BAGGRUND OG FORMÅL

På nuværende tidspunkt varetages en række standardiserede sagsbehandlingsopgaver manuelt af medarbejdere i Socialforvaltningens (SOF's) borgercentre. Med ny robotteknologi (Robotic Proces Automation, RPA), som er anvendt med stor succes i bl.a. finanssektoren, er det muligt at automatisere disse processer.

I Københavns Kommune kan nævnes både personaleområdet og afstemningsområdet i Koncernservice, hvor der allerede er opnået effektiv automatisering bl.a. på processer omhandlende arkivering, brevskrivning og forberedelse af afstemningsopgaver. Tilsvarende er der i Socialforvaltningen gennemført en automatisering af en delmængde på tandbehandlingsprocesser (§82 i BCV).

Med henblik på at afdække yderligere potentialer har Koncern IT (KIT) og Socialforvaltningen gennemført en analyse af potentielle muligheder. Analysen viste et økonomisk og fagligt potentiale ved brug af teknologien på 5-7 processer.

62.3 FORSLAGETS INDHOLD

På baggrund af den indledende analyse anslås et effektiviseringspotentiale på ca. 1,8 mio. kr. årligt mod en indledende investering på 2,5 mio. kr.

Effektiviseringen findes ved implementering af RPA på 5-7 processer, som vurderes at have det største økonomiske potentiale baseret på besparelse i timer. Forslaget indebærer en automatisering af hele eller

dele af de nuværende manuelle processer. Ud over effektiviseringen kan der også på nogle områder ske et kvalitetsløft ifm. ensretning i udførelsen.

Nogle af de potentielle processer, der kan understøttes af RPA, er:

- Aktindsigt, der i dag er karakteriseret ved manuelt arbejde, hvor alle dokumenter printes og manuelt gennemgås for personfølsomme og henførbare data. Gennem automatisering af printdelen sikres mindre tidsforbrug for sagsbehandlerne. Ligeledes sikres det, at alle dokumenter i en given sag indgår i den efterfølgende del af processen, hvor fortrolige oplysninger anonymiseres.
- Monitorering og prioritering af sager mhp. overholdelse af lovbundne tidsfrister.
- Standardisering af arbejdsgange for udsendelse af breve.
- Korrespondance mellem forskellige parter i en sag (borger, udfører og sagsbehandler).

62.4 ØKONOMI

Analysen og de hidtidige erfaringer med området indikerer, at der i gennemsnit kan spares omkring 0,25 mio. kr. pr. proces årligt, hvis der optimeres 7 mindre processer og lidt mere pr. proces, hvis forvaltningen går videre med 5 eller 6 lidt større processer. Derfor forventes samlet en årlig gevinst på 1,8 mio. kr. på baggrund af procesoptimeringerne.

Dette forudsætter dog ressourcer til dels drift af robotter (herunder licenser, opsætning, monitorering og fejlretning), dels et årsværk til løbende udvikling, tilpasning og koordinering af robotautomatiseringsopgaverne.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l				
	2017	2018	2019	2020	2021
Optimering af 5-7 processer	-438	-1.750	-1.750	-1.750	-1.750
Drift af robotter	165	660	660	660	660
Fortsat procesoptimering – udvikling og styring	125	500	500	500	500
Varige ændringer totalt, service	-148	-590	-590	-590	-590

Tabel 3. Anlægsinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l				
	2017	2018	2019	2020	I alt
Analyse, implementering og test	2.500				2.500
Investeringer totalt, anlæg	2.500				2.500

Den økonomiske gevinst hentes primært gennem reduktioner på lønbudgettet, men spredt ud over store dele af organisationen på linje med de optimerede processer. Alt andet lige vil forslaget indebære en reduktion på 3-4 medarbejdere spredt ud over Socialforvaltningens område.

Tabel 4. Personalemæssige konsekvenser

	1.000 kr. 2017 p/l		
	Budget 2017	Budget 2018	Ændring
	Antal	Antal	(+/-)
Personalemæssige reduktioner i forbindelse med automatisering	-	-	2017: -1 2018: -3

62.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Implementeringen igangsættes i foråret 2017 og forventes at kunne realisere kvartårlig besparelseeffekt i 2017.

62.6 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Forslaget involverer alene Socialforvaltningen og KIT.

62.7 FORSLAGETS EFFEKT

Ud over den økonomiske gevinst forventes forslaget at kunne medføre en række forbedringer, herunder kvalitet i medarbejderens opgaveløsning samt en reducere af fejl i sagsbehandlingen. Endelig forventes projektet at kunne medføre afdækning af yderligere fremtidige potentialer.

62.8 OPFØLGNING

Opfølgningen sker i et samspil mellem KIT og Socialforvaltningen og vil have fokus på både realiserede besparelser og kvalitetsløft.

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Tidsforbruget er reduceret som forudsat på 5-7 processer	Målemetoden tilrettelægges i samarbejde med de berørte borgercentre	SOF-IT	Foråret 2018
Den automatiserede arbejdsopgave er løst til tiden og i en tilfredsstillende kvalitet	Målemetoden tilrettelægges i samarbejde med de berørte borgercentre	SOF-IT	Foråret 2018

62.9 RISIKOVURDERING

Risikoen vurderes som lav.

Forslag 63

Større flow og mere systematisk opfølgning i familiebaserede indsatser

Socialforvaltningen

Socialforvaltningen vil sikre større flow med kortere forløb i de familiebaserede indsatser familiebehandling og sikkerhedsplaner.

63.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styrings- område	2017	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer						
Kortere familiebehandlingsforløb	Service		-1.763	-1.763	-1.763	-1.763
Kortere sikkerhedsplansforløb	Service		-1.763	-1.763	-1.763	-1.763
Samlet varig ændring		0	-3.526	-3.526	-3.526	-3.526
Implementeringsomkostninger						
Implementering af FIT – uddannelse og certificering	Service	1.175				
Implementering af FIT - iPads og elektronisk administration	Service	509	118	118		
Samlede implementeringsomkostninger		1.685	118	118		
Samlet økonomisk påvirkning		1.685	-3.408	-3.408	-3.526	-3.526
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	2 år					
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	2 år					

63.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Socialforvaltningen arbejder kontinuerligt med at evaluere, justere og udvikle familiebaserede indsatser som f.eks. familiebehandling og arbejdet med sikkerhedsplaner. Socialforvaltningens familiehuse leverer familiebehandling til udsatte familier med behov for en forebyggende foranstaltning, mens sikkerhedsplaner har til formål at skabe trivsel og sikkerhed for børn, unge og familier i højrisikosager, der ellers typisk ville føre til anbringelse udenfor hjemmet.

En kortlægning af familiebehandlingen viser bl.a., at den gennemsnitlige varighed af familiebehandlingsforløb varierer på tværs af byen, ligesom der er variationer i forhold til, ved hvilket trivselsniveau familiebehandling iværksættes og afsluttes. Der er således et potentiale i at afkorte forløb ved at arbejde med progressionen i familiebehandlingsforløbene.

En ekstern evaluering af sikkerhedsplansarbejdet udarbejdet af LG Insight (2016) viser bl.a., at den gennemsnitlige varighed for en sikkerhedsplan fra 2014-2016 er steget med tre måneder til i 2016 at være 11 måneder. Flere sager har en varighed på op til 16 måneder. Denne stigning begrundes med, at der ikke er en ens opfattelse af, hvornår en plan skal afsluttes, samt at sikkerhedsplanerne ofte holdes åbne lidt længere end nødvendigt. F.eks. arbejder nogle sikkerhedsplansgrupper med et mål om, at sikkerhedsplanen først lukkes ned, når familien ikke længere har behov for støtte, mens andre lukker sikkerhedsplanen ned i forbindelse med at en anden mindre indgribende foranstaltning iværksættes for familien, f.eks. familiebe-

handling i kombination med aflastning i netværket. Der er således brug for og potentiale i, at der skabes ensartede retningslinjer, hvor rammen for lukning af en sikkerhedsplan er tydelige og ensartede på tværs af byen.

Formålet med forslaget er at reducere udgifterne ved at afkorte familiehusenes familiebehandling såvel som sikkerhedsplansarbejdet, så der skabes bedre flow og forløb af den rette varighed for udsatte børn, unge og deres familier. En skærpelse af ensartetheden i tilgangen til indsatserne i familiehusene vil hjælpe til at afkorte forløbene. Det vil fortsat være de individuelle behov i familiebehandlingen, som danner grundlaget for behandlingsforløbet.

63.3 FORSLAGETS INDHOLD

For at skabe familie- og sikkerhedsplansforløb af høj kvalitet, den rette varighed og et større flow i indsatserne foreslår Socialforvaltningen:

Implementering af Feedback Informed Treatment (FIT) i familiehusene: For at øge kvaliteten af familiebehandling og understøtte forslagets ambition om at reducere udgifterne ved at afkorte familiebehandlingsforløb, ønsker Socialforvaltningen at implementere FIT i Familiehusene. FIT er et evidensbaseret dialog- og evalueringsredskab, der er udviklet særligt til professionelle behandlere og kan anvendes på alle behandlingsforløb. Med anvendelsen af FIT kan familiebehandleren løbende i behandlingsforløbet undersøge sin reelle effekt, udvikle sin praksis og tilpasse behandlingen til det enkelte barn eller den unge og deres familie. FIT kan også anvendes i gruppebaserede forløb. Evalueringer af FIT viser, at denne form for rutinemæssig og systematiseret feedback fordobler behandlingens effekt samt halverer antallet af forløb, hvor borgeren afslutter behandlingen før tid.

Etablering af retningslinjer for afslutning af sikkerhedsplaner: For at sikre ensartet niveau på tværs af byen og reducere udgiften ved at øge flowet i sikkerhedsplansgrupperne ønsker Socialforvaltningen, at praksis for afslutning af sikkerhedsplaner skal være ensartet. Det skal ikke være op til den enkelte sikkerhedsplansgruppe at vurdere, om en sikkerhedsplan skal afsluttes, når der er skabt sikkerhed, eller om den skal følge barnet og familien, indtil der også kan ses trivsel og udvikling. Det vil fortsat være baseret på skøn, men præmisserne for lukning af en plan skal være de samme i alle grupper på tværs af byen.

63.4 ØKONOMI

Den rette varighed og dermed et større flow i familiebehandling og sikkerhedsarbejdet medfører nedenstående besparelser:

- Kortere forløb i familiehusene vil skabe et større flow i behandlingsforløbene og medføre en besparelse på 1,8 mio. kr., hvilket svarer til tre årsværk i familiehusene.
- Etablering af retningslinjer for afslutning af sikkerhedsplaner vil betyde kortere sikkerhedsplansforløb og medføre en besparelse på 1,8 mio. kr., hvilket svarer til tre årsværk i sikkerhedsplansgrupperne.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Kortere familiebehandlingsforløb	-1.763	-1.763	-1.763	-1.763
Kortere sikkerhedsplansforløb	-1.763	-1.763	-1.763	-1.763
Varige ændringer totalt, service	-3.526	-3.526	-3.526	-3.526

Implementering af FIT i Familiehusene indebærer, at 75-80 familiebehandlere skal have undervisning og vejledning i FIT, hvilket koster 1,2 mio. kr. Uddannelsen af familiebehandlere indebærer en afholdelse af en konference, lederuddannelse, afholdelse af et seminar, samt gennemførelse af nøglepersonkurser for 10-15 medarbejdere.

Herudover vil der skulle investeres samlet 0,8 mio. kr. i iPads og elektronisk administration af måleskemaer, som understøtter systematisk feedback. Konkret skal indkøbes 75-80 iPads til ca. 5 t. kr. stk., svarende til i alt 400 t. kr. Der skal endvidere investeres samlet 360 t. kr. til evalueringssoftware. Udgifterne hertil udgør 1.500 kr. pr. person, pr. år, svarende til 120 t. kr. årligt i perioden 2017 til 2019.

Tabel 3. Serviceinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l				
	2017	2018	2019	2020	I alt
Implementering af FIT – uddannelse og certificering	1.175	0	0	0	1.175
Implementering af FIT - iPads og elektronisk administration	509	118	118	0	745
Investeringer totalt, service	1.685	118	118	0	1.920

Tabel 4. Personalemæssige konsekvenser

	Budget 2017	Budget 2018	Ændring
	Antal	Antal	(+/-)
Nedjustering af antal medarbejdere i familiehusene	80	77	-3
Nedjustering af antal medarbejdere i sikkerhedsplansgrupperne	35	32	-3

63.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Staben i Borgercenter Børn og Unge vil i samarbejde med myndighedsenhederne have ansvaret for implementeringen.

63.6 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget medfører, at børn, unge og familier fremadrettet vil modtage kortere forløb i familiehusene og sikkerhedsplansgrupperne.

63.7 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Forløb i familiehusene og sikkerhedsplansgrupperne kortes ned	CSC Social	Borgercenter Børn og Unge	Midt 2018 og løbende hvert halve år.
Implementering af FIT i familiehusene	Opstart og løbende uddannelse af medarbejdere i FIT	Borgercenter Børn og Unge	

63.8 RISIKOVURDERING

Evalueringerne viser, at der med fordel kan justeres på længden af forløb i familiehusene og sikkerhedsplansgrupperne. Det er dog ikke muligt at afvise, at en afkortning af forløb også kan påvirke kvaliteten, således at barnet eller den unge og deres familie senere får behov for endnu en (evt. mere indgribende) for-

anstaltning. Socialforvaltningen kan potentielt miste en mulighed for at forebygge udsathed med mindst indgribende indsats, hvorfor risikoen vurderes som mellem.

Forslag 64

Udbud af specialiseret ambulante behandlingstilbud til stofmisbrugere

Socialforvaltningen

Forslaget omfatter udbud af den specialiserede ambulante behandling målrettet særligt følelsesmæssigt ustabile og/ eller personlighedsforstyrrede borgere med misbrug af hash, kokain og andre ikke-opiater.

64.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styrings- område	2017	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer						
Besparelse gennem udbud	Service		-979	-1.469	-1.469	-1.469
Samlet varig ændring		0	-979	-1.469	-1.469	-1.469
Implementeringsomkostninger						
Ekstra ressourcer til udarbejdelse af udbud	Service	294				
Samlede implementeringsomkostninger		294	0	0	0	0
Samlet økonomisk påvirkning		294	-979	-1.469	-1.469	-1.469
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	2 år					
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	2 år					

64.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Kirkens Korshærs Udviklings- og behandlingscenter (herefter KKUC) varetager ambulante behandling af stofmisbrugere. Behandlingen er særligt rettet mod følelsesmæssigt ustabile og/eller personlighedsforstyrrede borgere – ofte med en traumatisk barndom og/eller ungdom. Behandlingen retter sig mod borgere med misbrug af hash, kokain og andre ikke-opiater. Københavns Kommune har i dag en samarbejdsaftale med KKUC om 55 faste helårspladser i et specialiseret ambulante behandlingstilbud.

Socialforvaltningen har gennemført en analyse af sammenlignelige tilbud, der viser at KKUC's priser er højere end alternative tilbud. Derfor vurderes det, at der gennem et udbud af behandlingen, som KKUC varetager i dag, fremover kan købes pladser til en lavere enhedspris.

64.3 FORSLAGETS INDHOLD

Forslaget indebærer, at den eksisterende samarbejdsaftale med KKUC opsiges, og at indholdet i tilbuddet sættes i udbud.

Udbuddet vil blive udarbejdet som et design-to-cost-udbud, hvor prisen er fast, og konkurrencen derfor er på kvaliteten i tilbuddet. Afhængig af hvilket tilbud, der vinder udbuddet, kan forslaget medføre en reduktion i serviceniveauet over for borgeren. En analyse af sammenlignelige tilbud i Hovedstadsområdet, hvor der leveres terapeutisk behandling minimum en gang om ugen viser, at der gennem et udbud kan opnås en besparelse på 1-2 mio. kr. ud af budgettet på 6,9 mio. kr., alt efter behandlingsintensitet og kvalitet. Undersøgelsen har ikke inkluderet et krav om, at tilbuddene skulle tilbyde traumeterapeutisk behandling, da det ikke har været muligt at finde frem til sammenlignelige tilbud med den form for behandling.

Udbuddet udarbejdes i andet halvår 2017 og den forventede opstart er pr. 1. maj 2018, hvor samarbejdsaftalen med KKUC ophører. Indsatsen, der sættes i udbud, skal opretholdes som et specialiseret ambulante behandlingstilbud.

Udbud af specialiseret ambulante behandlingstilbud på misbrugsområdet er det første af sin art i Københavns Kommune, og det forventes, at der skal afsættes ca. 0,3 mio. kr. i 2017 til håndteringen af udbudsopgaven.

64.4 ØKONOMI

Opsigelsesvarslet i den nuværende samarbejdsaftale med KKUC lyder på 12 måneder og forventes opsagt i maj 2017. KKUC varetager i dag også DAT/særligt tilrettelagte forløb, der er finansieret over misbrugspuljen og dermed ikke indgår i det planlagte udbud.

Opstart af det nye tilbud forventes pr. 1. maj 2018 og har en udgift på 3,5 mio. kr. Fra 2019 og frem er den årlige udgift 5,3 mio. kr. til køb af pladser.

Det er en forudsætning for gennemførelsen af forslaget, at der afsættes investeringsmidler på 0,3 mio. kr. til udarbejdelse af udbuddet. Der er i beregningerne i forslaget ligeledes forudsat, at opsigelsen kan ske umiddelbart efter Borgerrepræsentationens endelige vedtagelse af investeringsforslagene ultimo april 2017. Dermed kan opsigelsen gælde fra 1. maj 2018. Såfremt der ikke afsættes investeringsmidler i forbindelse med Overførselssagen 2016/2017, vil opsigelsen af samarbejdsaftalen med KKUC først kunne ske efter politisk vedtagelse af Budget 2018 i oktober 2017. Således vil opsigelsen træde i kraft fra 1. november 2018. Besparelspotentialet i 2018 vil dermed blive reduceret til 245 t. kr.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Opsigelse af samarbejdsaftale med KKUC	-4.505	-6.758	-6.758	-6.758
Udgifter til tilbud efter udbud	3.526	5.289	5.289	5.289
Varige ændringer totalt, service	-979	-1.469	-1.469	-1.469

Det samlede budget på Hovedaktivitet Misbrugsbehandling udgør 226,6 mio. kr. i 2017. Effektiviseringen svarer til en reduktion af budgettet på 0,7 pct.

Tabel 3. Serviceinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l				
	2017	2018	2019	2020	I alt
Ekstra ressource til udarbejdelse af udbud	294	-	-	-	294
Investeringer totalt, service	294	-	-	-	294

I nedenstående fremgår enhedsprisen før og efter udbuddet af den specialiserede ambulante behandling. Til sammenligning er enhedsprisen på et kommunalt dagbehandlingstilbud, der ikke er specialiseret, i gennemsnit 47 t.kr. (2017-pl).

Tabel 4. Enhedspris

	1.000 kr. 2017 p/l			
	Budget 2017		Budget 2018	
	Antal	Enhedspris	Antal	Enhedspris
Specialiseret ambulans behandlingstilbud	55	120	55	93

64.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Umiddelbart efter forslaget endelige vedtagelse opsiges samarbejdsaftalen med KKUC. Inden sommerferien 2017 opstartes arbejdet med udbudsmateriale og udbud mv. Det nye tilbud forventes at opstarte pr. 1. maj 2018, hvor aftalen med KKUC ophører. Borgerne, der benytter KKUC på overgangstidspunktet skal revideres.

64.6 FORSLAGETS EFFEKT

For borgerne vil udbuddet betyde, at København fortsat opretholder et tilbud specialiseret i forhold til målgruppen, men at der vil være en tilpasning af pladsprisen i nedadgående retning.

64.7 RISIKOVURDERING

På grund af borgernes ret til frit valg på misbrugsområdet, så vurderes risikoen forbundet med forslaget at være middel. Provenuet i forslaget er baseret på en forventning om, at borgerne vælger det nye tilbud og ikke et dyrere alternativ.

Forslag 65

Øget selvhjulpenshed i hjemmeplejen

Socialforvaltningen

Forslaget søger at gøre modtagerne af hjemmepleje i Socialforvaltningen mere selvhjulpne gennem øget fokus på rehabilitering.

65.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2017 p/l	Styrings- område	2017	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer						
Reduktion i efterspørgsel på hjemmepleje	Service		-1.959	-2.351	-2.742	-2.938
Aflønning af socialpædagog	Service		490	490	490	490
Samlet varig ændring			-1.469	-1.861	-2.253	-2.449
Implementeringsomkostninger						
Kompetenceudvikling	Service		1.959			
Samlede implementeringsomkostninger			1.959			
Samlet økonomisk påvirkning			490	-1.861	-2.253	-2.449
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	2 år					
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	2 år					

65.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Socialforvaltningen ønsker at fortsætte udviklingen fra kompenserende til (re)habiliterende hjælp på hjemmeplejeområdet. Det betyder et fokus på, hvordan hjælpen kan understøtte borgeren i øget mestring af eget liv – både når det kommer til kognitive, sociale og fysiske udfordringer. Forandringen muliggøres ved at kvalificere personalet gennem kompetenceudvikling, vidensdeling og løbende understøttelse.

65.3 FORSLAGETS INDHOLD

Hjemmeplejeburgerne vil med dette forslag opleve en styrket fokus på selvhjulpenshed i forhold til at strukturere hverdagens gøremål (fx at overskue økonomiske transaktioner og planlægning af opgaver i hjemmet) og praktisk hjælp til at klare en hverdag med lettere funktionsnedsættelser.

Forslaget indebærer to særlige indsatsområder overfor målgruppen: Dels at sikre den bedst mulige sammenhæng med de ydelser, der allerede er tildelt til socialpædagogisk støtte efter Servicelovens § 85, dels at sikre det rehabiliterende fokus i hjælpen, så den gør borgeren i stand til at mestre opgaver på trods af funktionsnedsættelser.

Forslaget bygger videre på tidligere initiativer, da Socialforvaltningen i efteråret 2016 ansatte rehabiliteringsterapeuter og udviklingspsygeplejersker i hjemmeplejefunktionen med det formål at styrke indsatsen over den relevante borgermålgruppe, samt gennemført en stærkere og mere hensigtsmæssig organisering

af rehabiliteringsforløbene. Dette fokus styrkes med dette forslag ved yderligere at understøtte hjemmevejledernes og hjemmeplejepersonalets indsatser.

Målgruppen for forslaget omfatter cirka 3.250 brugere, der i gennemsnit får 89,4 timers hjælp årligt. En række af disse borgere får samtidigt hjemmevejledning fra Servicelovens § 85.

65.4 ØKONOMI

Den øgede selvhjulpenshed forventes at føre til en mindre efterspørgsel efter hjemmeplejeydelser. Der er regnet med 2/3 effekt i 2018 og med gradvis indfasning indtil 2021, hvor der opnås fuld effekt. For at understøtte implementeringen af forslaget gennemføres et kompetenceudviklingsforløb og der ansættes en socialpædagog.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2017 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Reduktion i efterspørgsel på hjemmepleje	-1.959	-2.351	-2.742	-2.938
Aflønning af en socialpædagog	490	490	490	490
Varige ændringer totalt, service	-1.469	-1.861	-2.253	-2.449

Tabel 3. Serviceinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2017 p/l				
	2017	2018	2019	2020	I alt
Kompetenceudvikling	0	1.959			1.959
Investeringer totalt, service	0	1.959	0	0	1.959

Tabel 4. Enhedspris

	kr. 2017 p/l			
	Budget 2017		Budget 2018	
	Antal	Enhedspris	Antal	Enhedspris
Aflønning af socialpædagog (ÅV)	1	490	1	490
Reduktion i efterspørgslen på hjemmepleje (timer)	292.000	357	284.590	357

Den forudsatte besparelse svarer ved fuld effekt til 1 pct. af aktivitetsbudgettet på området.

65.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Socialforvaltningen vil øge selvhjulpensheden i dagligdagens opgaver ved at ansætte en socialpædagog, der sammen med de ansvarlige sagsbehandlere og Den Sociale Hjemmepleje skal gennemgå borgerforløb og identificere potentialet for (re)habilitering af borgerne med henblik på selvhjulpenshed. Herudover skal socialpædagogen arbejde på at koordinere indsatsen med de hjemmevejledere, der allerede arbejder med borgere. Sideløbende gennemføres kompetenceudvikling af ca. 250 medarbejdere i Den Sociale Hjemmepleje med henblik på i endnu højere grad at kunne understøtte borgernes selvhjulpenshed.

65.6 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget søger at øge borgerens selvhjulpenshed og autonomi i hverdagen og dermed øget livskvalitet. For de borgere, der møder forvaltningen igennem flere støtteformer – eksempelvis ved både at få hjemmevejledning og hjemmepleje – vil forslaget betyde bedre koordinering og mere sammenhæng i hjælpen. Forslaget vil endvidere betyde øgede kompetencer hos medarbejderne.

65.7 OPFØLGNING

Socialforvaltningen følger op på borgernes funktionsevne gennem omsorgssystemet og monitorerer den faktiske forbedring af de berørte borgeres funktionsniveau gennem Fælles Sprog III-metoden.

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Reduktion i hjælpen til socialpædagogiske ydelser	Registrering i omsorgssystem, månedlig afrapportering	Staben, Borgercenter Hjemmepleje	Månedligt
Øget selvhjulpnehed gennem hverdagstræning	Registrering i omsorgssystem, månedlig afrapportering	Staben, Borgercenter Hjemmepleje	Månedligt
Øget selvhjulpnehed på det socialpædagogiske område	Registrering i omsorgssystem, halvårlig afrapportering	Staben, Borgercenter Hjemmepleje	Halvårligt

65.8 RISIKOVURDERING

Risikoen vurderes til middel. Økonomien er afhængig af rekruttering af kvalificeret socialpædagogisk kompetence og dernæst, at det med en fokuseret socialpædagogisk indsats lykkes at gøre de berørte borgere mere selvhjulpne i forhold til en række opgaver i deres dagligdag. Herudover kræver forslaget, at styrket fokus og bedre vidensdeling vil kunne øge effektiviteten af den udmøntede rehabiliterende hjælp på hjemmeplejeområdet.

TEKNIK- OG MILJØFORVALTNINGEN

Forslag 66

Genbrug af asfaltfræs

Teknik- og Miljøforvaltningen

Forslaget indebærer, at asfalt affræset i forbindelse med vedligehold af veje kan knuses på Kalvebod Miljøcenter Nordhavn og efterfølgende genanvendes som belægning til visse vejtyper.

66.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Forslaget kan indgå i forhandlingerne om budget 2018 og er derfor udfyldt med 2018 p/l.

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Sparede omkostninger til bortskaffelse	Drift	-900	-900	-900	-900
Sparede omkostninger til indkøb af materiale	Drift	-375	-375	-375	-375
Omkostninger til knusning	Drift	375	375	375	375
Samlet varig ændring	Drift	-900	-900	-900	-900
Samlet økonomisk påvirkning					
	Drift	-900	-900	-900	-900

66.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Baggrunden for forslaget er et ønske om at spare omkostninger samt at gavne miljøet ved at genanvende affræset asfalt i stedet for at bortskaffe materialet til tredjepart mod betaling, som tilfældet er i dag. Fremadrettet knuses og genanvendes asfaltfræs til belægning på udvalgte vejtyper.

66.3 FORSLAGETS INDHOLD

Teknik- og Miljøforvaltningen affræser ca. 15.000 tons asfalt om året i forbindelse med vedligehold af veje. Det affræsedede asfalt kan ikke umiddelbart indgå i produktionen af ny asfalt, da der typisk fræses både i slid- og bærelag hovedsageligt pga. mange gravninger med lappeløsninger til følge. Derfor betaler kommunen i dag ca. 60 kr. pr. ton for at aflevere materialet til bortskaffelse på private anlæg.

Det affræsedede asfalt kan i stedet anvendes som erstatning for stabilgrus efter knusning på et allerede eksisterende anlæg hos Kalvebod Miljøcenter Nordhavn (herefter KMC). Forslaget indebærer derfor, at materialet afleveres hos KMC til knusning, så det efterfølgende kan indgå som erstatning for stabilgrus i vejbygningsprojekter med tæt overflade. Udover økonomiske gevinster, som beskrives nedenfor, er der således også miljømæssige gevinster i form af miljørigtig genbrug af resurser i stedet for bortskaffelse. Det er en forudsætning for forslagens gennemførelse, jf. afsnit 1.10, at der kan opnås de nødvendige miljøtilladelser fra Center for Miljøbeskyttelse, herunder anvendelse af det knuste materiale til de forudsatte, omkostningsbesparende formål.

66.4 ØKONOMI

Der er ingen *engangsinvesteringer*, da der i forvejen findes et knuseanlæg med tilstrækkelig kapacitet hos KMC.

Omkostninger der bortfalder

Ved aflevering til KMC spares 15.000 t * 60 kr./t = 900.000 kr. i eksterne udgifter ift. at aflevere materialet til bortskaffelse hos tredjepart. Endvidere vil den knuste asfalt indgå i blandinger og herved erstatte andet

grusmateriale, som før skulle indkøbes. Prisen for andet grusmateriale er minimum 25 kr. pr. ton. Herved spares yderligere 15.000*25 kr. = 375.000 kr. i eksterne udgifter til indkøb af materialer. Samlet potentiale er således 1.275.000 kr. pr. år.

Nye omkostninger

Omkostninger til knusning og håndtering hos KMC estimeres til ca. 25 kr. pr. ton, svarende til en samlet omkostning på 15.000 t*25 kr./t = 375.000 kr. Det ses således, at alene de sparede indkøbsomkostninger ved genanvendelse af det knuste materiale, jf. ovenfor, opvejer omkostningerne til håndtering og knusning.

Tabel 1.4.1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Sparede omkostninger til bortskaffelse	-900	-900	-900	-900
Sparede omkostninger til indkøb af materiale	-375	-375	-375	-375
Omkostninger til knusning	375	375	375	375
Varige ændringer totalt, service	-900	-900	-900	-900

66.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører alene Teknik- og Miljøforvaltningen.

66.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget kan implementeres relativt let, da der allerede findes et knuseanlæg på KMC med ledig kapacitet. Implementering indebærer således ændring af rutiner og arbejdsplanlægning, samt dialog med de organisatoriske enheder, som foretager fræsning af asfalt.

66.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDPARTNERE

Medarbejdere og berørte organisatoriske enheder i forvaltningen inddrages ved dialog. Dog vil forhold omkring tilladelser skulle afklares, ligeledes ved dialog.

66.8 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget vil, udover de økonomiske effekter, være gavnligt for miljøet da der er tale om at genanvende 15.000 tons asfaltfræs, som i dag bortskaffes.

66.9 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Forslaget medfører de mængder og økonomiske besparelser, som er forudsat i business casen.	Ved opgørelse af modtagne mængder asfaltfræs samt omkostninger til drift af anlægget	Forvaltningen følger op	Der kan følges løbende op på mængder. Første egentlige evaluering planlægges 1. kvartal 2019, i forlængelse af forvaltningens regnskab for 2018

66.10 RISIKOVURDERING

Det er en forudsætning for forslagens gennemførelse, at der kan opnås de nødvendige miljøtilladelser fra Center for Miljøbeskyttelse, herunder anvendelse af det knuste materiale til de forudsatte, omkostningsbesparende formål. Denne risiko er under afklaring.

Forslag 67

Insourcing af rådgivningsopgaver vedr. vedligeholdelse af broer og bygværker

Teknik- og Miljøforvaltningen

Forslaget indebærer, at visse rådgivningsopgaver vedr. vedligeholdelse af broer og bygværker, som i dag varetages af tredjepart, insources til forvaltningen.

67.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Omkostningsbesparelse vedr. ekstern rådgivning	Drift	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200
Forvaltningsinterne omk. til Løn mv. til ét årsværk	Drift	600	600	600	600
Samlet varig ændring*	Drift	-600	-600	-600	-600
Samlet økonomisk påvirkning	Drift	-600	-600	-600	-600

*528 t.kr. bidrager til TMF's forvaltningsspecifikke effektiviseringer, og 72 t.kr. anvendes på interne omprioriteringer.

67.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Baggrunden for forslaget er et ønske om at spare omkostninger samt øge forvaltningens egne kompetencer inden for brovedligehold i Teknik- og Miljøforvaltningen.

67.3 FORSLAGETS INDHOLD

Teknik- og Miljøforvaltningen anvender i dag ca. 2,5 mio. kr. årligt til ekstern rådgivning omkring drift og vedligeholdelse af kommunens broer og bygværker. En del af rådgivningsarbejdet er højt specialiseret og kræver specialviden. Dette arbejde indbefatter eksempelvis særeftersyn.

Andre dele af arbejdet kræver imidlertid ikke specialfaglig viden, herunder:

- rutineeftersyn
- styring, tilsyn og kvalitetssikring af vedligeholdelsesopgaver
- opdatering af data og dokumentation
- udvikling af budgetmodellering
- Forslaget indebærer, at de sidstnævnte arbejdsopgaver – hvor der ikke forudsættes specialfaglig viden – kan insources.

67.4 ØKONOMI

Der er tale om rådgivningsopgaver, som ikke forudsætter initiale investeringsmidler.

Det vurderes på baggrund af opgørelser over omkostninger vedr. de opgaver, som planlægges insourcet, at besparelsen på eksterne omkostninger udgør ca. 1,2 mio. kr. årligt, og at dette niveau også vil gælde for de kommende år. Endvidere vurderes det, at de pågældende opgaver kan varetages af et nyansat internt årsværk i forvaltningen til en estimeret omkostning til løn, pension mv. til ca. 0,6 mio. kr. årligt.

Tabel 1.4.1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Omkostningsbesparelse vedr. ekstern rådgivning	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200
Forvaltningsinterne omk. til Løn mv. til ét årsværk	600	600	600	600
Varige ændringer totalt, service	-600	-600	-600	-600

67.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører alene Teknik- og Miljøforvaltningen.

67.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget implementeres ved, at der ansættes en ny medarbejder, samt at de nødvendige aftaler med tredjepart tilpasses og indgås, idet der fortsat vil være behov for ekstern rådgivning vedr. de mere komplekse opgaver.

67.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Medarbejdere og berørte organisatoriske enheder i forvaltningen inddrages ved dialog. Endvidere iværksættes hurtig dialog med relevante tredjeparter, som i dag varetager den fulde rådgivning.

67.8 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget vil, udover de økonomiske effekter, medvirke til kompetenceopbygning i Teknik- og Miljøforvaltningen inden for rådgivning vedr. vedligeholdelse af broer.

67.9 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Forslaget medfører de forudsatte besparelser	Status over relevante løn-omkostninger 2018 samt sammenligning af eksterne omkostninger til rådgivning i 2018 ift. 2017 inkl. vurdering af indhold i ydelserne	Teknik- og Miljøforvaltningen	Business casen vil kunne evalueres i 1. kvartal 2019 på baggrund af årsregnskabet for 2018.

67.10 RISIKOVURDERING

Det er en forudsætning for at kunne realisere det fulde potentiale med helårsvirkning for 2018, at de eksisterende aftaler med rådgiver skal revideres i nødvendigt omfang.

Forslag 68

Yderligere udvikling af digitalt vejvedligehold – PUMA

Teknik- og Miljøforvaltningen

Arbejdet med PUMA (platform til understøttelse af mobile arbejdsgange) for Teknik- og Miljøforvaltningens udførende enheder i Valby fortsætter i det digitaliserings- og procesoptimeringsspor, som allerede er godt i gang.

68.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Procesoptimering	Drift	-500	-500	-500	-500
Samlet varig ændring	Drift	-500	-500	-500	-500
Samlet økonomisk påvirkning					
	Drift	-500	-500	-500	-500

68.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Evaluering af brugen af digitaliserings- og procesoptimeringsindsatsen med PUMA (platform til understøttelse af mobile arbejdsgange) har vist et yderligere potentiale i Teknik- og Miljøforvaltningens udførende enheder på vejvedligeholdsområdet i BF/CVK. Der kan spares yderligere på tid og omkostninger, så derfor fortsættes den digitale udvikling på området.

68.3 FORSLAGETS INDHOLD

Teknik – og Miljøforvaltningens udførende enheder i Valby påbegyndte implementering af PUMA allerede i 2015 og har ved tidligere omstillingsprocesser indmeldt et årligt potentiale på 0,5 mio. kr. En evaluering af indsatsen indtil nu har afdækket, at dette effektiviseringsmål vil være fuldt indfriet for 2017. Arbejdet med PUMA fortsætter, og de hidtidige tiltag vurderes som så vellykkede, at der ses et yderligere årligt potentiale på 0,5 mio. kr. – svarende til et akkumuleret årligt potentiale på 1,0 mio. kr. siden påbegyndelsen af implementeringen af PUMA – ved at fortsætte og bygge videre på det spor, som allerede er i gang.

68.4 ØKONOMI

De nødvendige anskaffelser af it-/mobilt udstyr er allerede foretaget, og der er derfor ikke behov for yderligere investeringsmidler.

Det vurderes og forventes, at de yderligere procesforbedringer, som vil kunne realiseres ved hjælp af PUMA, samlet og overordnet set vil modsvare ca. 1 årsværk.

Table 1.4.1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Procesoptimering	-500	-500	-500	-500
Varige ændringer totalt, service	-500	-500	-500	-500

68.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører alene Teknik- og Miljøforvaltningen.

68.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget kan implementeres enkelt, idet der er tale om at videreføre et initiativ, som allerede er i gang.

68.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Medarbejdere og berørte organisatoriske enheder i forvaltningen inddrages ved dialog. Det bemærkes, at berørte medarbejdere som helhed har været positive over for de arbejdsgangsforbedringer, som PUMA hidtil har givet anledning til.

68.8 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget vil, i sammenhæng med de økonomiske effekter, skabe yderligere forbedringer i arbejdsgange for koordinatore og udførende medarbejdere, hvorved bl.a. dobbeltarbejde kan reduceres. Endvidere bidrager forslaget til finansiering af det samlede PUMA-projekt i forvaltningen.

68.9 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Forslaget medfører yderligere forbedringer af processer og arbejdsgange	Status over i hvilket omfang det fortsatte arbejde med PUMA fører til yderligere procesforbedringer	Forvaltningen	PUMA evalueres løbende. Forslag vedr. 2018-potentiale kan evalueres fra 2. halvår 2018.

68.10 RISIKOVURDERING

Der er ingen særlige risici ved forslaget.

Forslag 69

Insourcing af TV-inspektion af vejbrønde

Teknik- og Miljøforvaltningen

Forslaget indebærer, at der indkøbes en TV-inspektionsvogn samt ansættes 3½ årsværk internt i forvaltningen til udførelse af opgaver vedr. planlægning og udførelse af TV-inspektioner, som forvaltningen i dag betaler tredjepart for at varetage.

69.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2017	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer						
Sparede omkostninger til ekstern TV-inspektion	Drift		-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
Sparede omkostninger til ekstern konsulent vedr. planlægning	Drift		-600	-600	-600	-600
Omkostninger til drift af TV-inspektionsbil	Drift		50	50	50	50
Lønomsotninger til 3½ årsværk	Drift		1.850	1.850	1.850	1.850
Samlet varig ændring	Drift		-500	-500	-500	-500
Implementeringsomkostninger						
Indkøb af bil/udstyr	Anlæg	1.600	0	0	0	0
Oplæring af nye medarbejdere	Drift		300	0	0	0
Samlede implementeringsomkostninger	Drift		300	0	0	0
Samlet økonomisk påvirkning	Drift	1.600	-200	-500	-500	-500
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	6 år					
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	6 år					

69.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Baggrunden for forslaget er et ønske om at spare omkostninger samt styrke forvaltningens interne viden og kompetencer inden for planlægning og udførelse af TV-inspektioner.

69.3 FORSLAGETS INDHOLD

Byens Fysik/Center for Vejvedligehold og KMC betaler i dag tredjepart for at foretage TV-inspektioner af brønde og stikledninger som led i den almindelige vedligeholdelse af veje og vejafvanding. Endvidere betales ekstern konsulent for planlægning af TV-inspektioner og renoveringer.

Forslaget indebærer, at forvaltningen foretager indkøb af en TV-inspektionsbil samt ansætter en certificeret TV-operatør og en faglært hjælper som team til TV-bilen. Endvidere ansættes en projektleder til udarbejdelse af renoveringsoplæg og styring af TV-inspektion og stikrenoveringer samt en tekniker (halvt årsværk) til udvælgelse af strækninger og klargøring af tegningsmateriale, som i dag er omfattet af betalingen til tredjepart. Der er særligt et behov for et kompetenceløft i forvaltningen, hvor specialviden i forbindelse med TV-inspektion og vurdering af renoveringsbehov på afvanding bliver insourcet, hvilket dette effektiviseringsforslag giver mulighed for.

TV-inspektionsbilen vil blive købt inden udgangen af 2017, for så vidt der kan søges midler til udbetaling allerede i 2017. Proces for ansættelse af nye medarbejdere kan tilrettelægges med ansættelser pr. primo 2018, således at der kan realiseres fuld årseffekt for besparelsen allerede i 2018. Der vil fortsat blive anvendt tredjeparter til TV-inspektioner primært i forbindelse med helhedsgenopretning samt fællesopgaver med HOFOR. Forslaget omfatter således alene insourcing af en veldefineret delmængde af de udførte TV-inspektioner.

69.4 ØKONOMI

Engangsudgifter

Indkøb af TV-inspektionsbil, udstyr mv.: 1,6 mio. kr.

Betaling til nuværende ekstern konsulent for oplæring: 0,3 mio. kr. (afholdes i 2018).

Løbende udgifter (helårseffekter)

Omkostninger der bortfalder

TV-inspektionsbilen og teamet kan udføre ca. 1.500 tv-inspektioner pr. år. Betaling pr. brønd til den eksterne aktør, FKSS, udgør i dag, iht. rammeaftale, 1.200 kr. pr. brønd for TV-inspektion. Hertil kommer, for nogle brønde, spuling til 400 kr. pr. brønd, som fortsat vil skulle indkøbes eksternt, fordi der ikke på denne ydelse er volumen- og omkostningsgrundlag for insourcing. Besparelsen pr. brønd andrager således 1.200 kr., og med 1.500 brønde pr. år giver dette bortfald af en nuværende årlig udgift til eksterne på 1,8 mio. kr. Hertil kommer bortfald af betaling til ekstern konsulent på 0,6 mio. kr., dvs. en samlet årlig besparelse til eksterne på 2,40 mio. kr.

Nye omkostninger

Ved bortfald af eksterne udgifter kommer en række interne udgifter til:

Drift og vedligehold af bil: 0,05 mio. kr. pr. år

1 årsværk TV-operatør: 1*0,6 mio. kr. = 0,60 mio. kr.

2,5 årsværk øvrige medarbejdere: 2,5*0,5 mio. kr. = 1,25 mio. kr.

I alt 1,90 mio. kr.

(NB: De anførte omkostninger pr. medarbejder omfatter både løn, pension, it mv.)

Samlet årlig besparelse (fra 2018): 0,50 mio. kr.

Table 1.4.1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Sparede omkostninger til ekstern TV-inspektion	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
Sparede omkostninger til ekstern konsulent vedr. planlægning	-600	-600	-600	-600
Omkostninger til drift af TV-inspektionsbil	50	50	50	50
Løn- og omkostninger til 3½ årsværk	1.850	1.850	1.850	1.850
Varige ændringer totalt, service	-500	-500	-500	-500

Tabel 1.4.2. Serviceinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2018 p/l				
	2018	2019	2020	2021	I alt
Oplæring af nye medarbejdere	300*	0	0	0	300
Investeringer totalt, service	300	0	0	0	300

Tabel 1.4.3. Anlægsinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2018 p/l				
	2017	2018	2019	2020	I alt
Indkøb af bil/udstyr	1.600*	0	0	0	1.600
Investeringer totalt, anlæg	1.600	0	0	0	1.600
*) Vogn/udstyr kan hensigtsmæssigt anskaffes allerede ultimo 2017. Oplæring af nye medarbejdere finder sted i 2018, og relaterede omkostninger afholdes tilsvarende i 2018.					

69.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører alene Teknik- og Miljøforvaltningen.

69.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Forslaget kan implementeres ved, at de nødvendige nyansættelser og forretningsgange planlægges i løbet af 2017, samt at indkøb og efterfølgende indretning af TV-inspektionsbil foretages inden udgang af 2017, hvis der skal kunne opnås fuld helårsbesparelse i 2018.

69.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Medarbejdere og berørte organisatoriske enheder i forvaltningen inddrages ved dialog. Nuværende samarbejdspartnere, herunder ekstern konsulent og tredjeparter, som pt. udfører de opgaver som forvaltningen planlægger at insource, orienteres rettidigt.

69.8 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget vil, udover de økonomiske effekter, sikre et kompetenceløft i forvaltningen, hvor specialviden i forbindelse med TV-inspektion og vurdering af renoveringsbehov på afvanding bliver insourcet.

69.9 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Forslaget medfører de mængder og økonomiske besparelser, som er forudsat i business casen.	Ved opgørelse af TV-inspicerede brønde samt lønomkostninger og sammenligning af eksterne omkostninger i 2017 med 2016.	Forvaltningen følger op	Der kan følges løbende op på mængder. Første egentlige evaluering planlægges 1. kvartal 2019, i forlængelse af forvaltningens regnskab for 2018

69.10 RISIKOVURDERING

Det er en forudsætning for at opnå fuld helårsbesparelse i 2017, at indkøb af TV-inspektionsbil samt de nødvendige organisatoriske forberedelser kan være på plads inden årets udgang.

Forslag 70

Mere optimal udnyttelse af vandværksvand i driften

Teknik- og Miljøforvaltningen

Teknik- og Miljøforvaltningen vil spare vandaflædningsafgift for vand brugt til fejemaskiner og i Fælledparkens soppesø samt erstatte 30 % af fejemaskinernes vandforbrug med regnvand.

70.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Varige ændringer							
Reducerede vandaflædningsafgift	Service	-240	-240	-240	-240	-240	-240
Reducerede vandindkøb	Service	-53	-53	-53	-53	-53	-53
Samlet varig ændring		-293	-293	-293	-293	-293	-293
Implementeringsomkostninger							
Forbrugsmålere ved vaskepladser	anlæg	300					
Nye aftapningssteder med forbrugsmålere	anlæg	400					
Samlede implementeringsomkostninger		700					
Samlet økonomisk påvirkning		407	-293	-293	-293	-293	-293
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	3						
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	3						

70.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Teknik og miljøforvaltningen vil anvende regnvand fra regnvandsanlægget ved Nørrebrohallen og ved Brønshøj Torv til at dække 30 % af fejemaskinernes vandbehov og derved spare både vandforbrug og vandaflædningsafgift. Samtidig vil Teknik og miljøforvaltningen installere måleudstyr, der overfor HOFOR kan dokumentere fejemaskinernes forbrug af vand for at få fritagelse for vandaflædningsafgiften af dette forbrug.

Endvidere vil Teknik og miljøforvaltningen opnå fritagelse for aflædningsafgiften for vandforbruget i Vandlegepladsen i Fælledparken ved at lede det brugte vand ud i Fælledparkens sø.

70.3 FORSLAGETS INDHOLD

Teknik og miljøforvaltningen anvender vand til mange formål i driften af byen. Det meste vand ender i kloakken. Vandprisen hos HOFOR indeholder bl.a. afgift for aflædning via kloaksystemet på 16 kr/m³. For den del af vandet, der aflædes uden om kloakken, kan Teknik og miljøforvaltningen opnå fritagelse for denne afgift.

Teknik og miljøforvaltningen har identificeret følgende områder, hvor vandet ikke bortledes til byens kloaker:

- Fejemaskiner
- Vandlegepladsen i Fælledparken

Ovennævnte forbrug svarer til 15.000 m³ vand pr år, der medfører en afledningsafgift på 0,24 mio. kr. årligt.

For at kunne opnå fritagelse for afledningsafgiften, skal Teknik og miljøforvaltningen dokumentere forbruget overfor HOFOR. Derfor etablerer Teknik og miljøforvaltningen 20 forbrugsmålere, der kan registrere specifikt forbrug for den enkelte fejmaskine. Ved Vandlegepladsen i Fælledparken registreres forbruget med den nuværende forbrugsmåler, da alt vandet kan afledes direkte til søen.

Endvidere har Teknik og miljøforvaltningen fået mulighed for at tappe regnvand fra en regnvandstank under Nørrebrohallen samt ved Brønshøj Torv. Teknik og miljøforvaltningen vurderer, at regnvandet fra disse tappesteder kan dække op til 30 % af behovet for vand til byens fejmaskiner, og vandindkøbet hos HOFOR kan derved reduceres med 0,05 mio. kr. årligt.

Teknik og miljøforvaltningen vil med ovennævnte tiltag kunne spare 0,29 mio. kr. årligt i vandafledningsafgift og vandforbrug.

Forslaget forudsætter, at Teknik og miljøforvaltningen får udledningstilladelse til søen i Fælledparken. Denne er endnu ikke søgt, men Teknik og miljøforvaltningen forventer at få den.

70.4 ØKONOMI

Teknik og miljøforvaltningen har et samlet vandforbrug på 0,45 mio. kr. årligt til byens fejmaskiner og Vandlegepladsen i Fælledparken, som det fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Vandforbrug til fejmaskiner og Vandlegepladsen i dag

	m ³ /år	kr./år
Vandforbrug		
Fejemaskiner	12.720	381.600
Vandlegepladsen i Fælledparken	2.300	69.000
I alt		450.600

Vandprisen er opdelt i køb af vand 14 kr./m³ og vandafledningsafgift på 16 kr./m³. Og Teknik og miljøforvaltningen vil, som det fremgår af tabel 2, spare 0,24 mio. kr. årligt ved ikke at betale vandafledningsafgift for vand til fejmaskiner og Vandlegepladsen i Fælledparken.

Tabel 2. Sparet vandafledningsafgift til fejmaskiner og Vandlegepladsen

	m3/år	kr./m ³	besparelse kr./år
Vandkilder uden kloakafledning			
Fejemaskiner			
små fejmaskiner	2.650	16	42.400
store fejmaskiner	10.070	16	161.120
Vandlegepladsen i Fælledparken	2.300	16	36.800
I alt sparet vandafledningsafgift			240.320

Teknik og miljøforvaltningen har endvidere vurderet, at der er muligt at erstatte 30 % af vandforbruget til fejmaskinerne med regnvand og af tabel 3 fremgår, at der herved kan spares 0,53 mio. kr. årligt.

Tabel 3. Sparet vandindkøb til fejmaskiner

	m3/år		Besparelse kr./år
Vandkilder til regnvand			
Fejemaskiner			
30 % små fejmaskiner	795	14	11.130
30 % store fejmaskiner	3.021	14	42.294
I alt sparet vandindkøb			53.424

For at kunne opnå fritagelse for vandafledningsafgiften hos HOFOR, skal Teknik og miljøforvaltningen etablere forbrugsmålere på 20 driftspladser til registrering af fejmaskinerne vandforbrug. Femten af vandmålerne installeres på eksisterende aftapningsanlæg, og dertil etableres fem nye frostsikre aftapningssteder. Investeringsomkostningerne til dette fremgår af tabel 4.

Tabel 4. Investeringsbehov i 2018 - forbrugsmålere

Digitalt driftsovervågningssystem	stk.	kr./stk.	kr.
Forbrugsmålere ved vaskepladser	15	20.000	300.000
Nye aftapningssteder med måler	5	80.000	400.000
I alt investeringsbehov			700.000

Tabel 5. Budget for vandomkostninger for fejmaskiner og Vandlegepladsen de næste 6 år

Forslagets omkostninger i 1.000 kr.	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Investering						
Vandmålere på 15 vaskepladser	300					
5 nye aftapningssteder med vandmålere	400					
I alt	700	0	0	0	0	0
Drift						
Vandafledningsafgift						
Fejemaskiner	0	0	0	0	0	0
Vandlegepladsen Fælledparken	0	0	0	0	0	0
<u>Vandforbrug</u>						
Fejemaskiner	125	125	125	125	125	125
Vandlegepladsen Fælledparken	32	32	32	32	32	32
I alt drift	157	157	157	157	157	157
Besparelse i forhold til 2017	293	293	293	293	293	293
I alt drift og investering	857	157	157	157	157	157

Tabel 5. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Reduceret vandafledningsafgift	-240	-240	-240	-240	-240	-240
Reducerede vandindkøb	-53	-53	-53	-53	-53	-53
Varige ændringer totalt, service	-293	-293	-293	-293	-293	-293

Tabel 6. Anlægsinvesteringer i forslaget

	Styrings- område	1.000 kr. 2018 p/l					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Forbrugsmålere ved vaskepladser	Anlæg	300					
Nye aftapningssteder med måler	Anlæg	400					
Investeringer totalt		700					

70.5 FORDELING PÅ UDVALG

Projektet involverer kun Teknik- og Miljøforvaltningen.

70.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Projektets implementering fremgår af tidsplanen som vist i tabel 7.

Tabel 7. Tidsperspektiver for implementering og udvikling af tiltag

Fase	Periode	Indhold	Formål
Fase 0	2017	Forberedelse - Ansøge HOFOR om fritagelse - Specificere forbrugsmålere - Udbud af forbrugsmålere - Opstille arbejdsgang for tankning af regnvand på fejmaskiner - ...	Forbedrede driften
Fase 2	2018	Opstart af drift - Opsætning af forbrugsmålere - ...	Opstarte driften
Fase 3	2018-2023	Drift	Løbende drift med reducerede omkostninger og bedre kvalitet
Overordnet formål: At reducere udgifterne til vandforbrug			

70.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDPARTNERE

Teknik og miljøforvaltningen forventer at inddrage HOFOR.

70.8 FORSLAGETS EFFEKT

Teknik og miljøforvaltningen vurderer, at forslaget har følgende effekter:

- En reduktion af de samlede vandomkostninger til drift af fejmaskiner og Vandlegepladsen i Fælledparken på 0,29 mio. kr. årligt fra 2018

Teknik og miljøforvaltningen vil udnytte erfaringerne fra dette projekt i det videre arbejde med kernelevel-færdsproblemformuleringen 'Genanvendelse af regnvand til driftsformål'.

70.9 OPFØLGNING

Teknik- og Miljøforvaltningen har ansvaret for at følge op på forslaget og forslagets succeskriterier. Dette sker gennem årlige evalueringer af projektets fremdrift og resultat.

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Reduktion af vandafledningsafgift	Måles årligt ud fra driftsdata i Byens Drift	TMF	Årligt
Reduceret vandindkøb til fejmaskiner	Måles årligt ud fra driftsdata i Byens Drift	TMF	Årligt

70.10 RISIKOVURDERING

Forslagets effekt er afhængigt af, at Teknik og miljøforvaltningen opnår fritagelse for vandafledningsafgiften hos HOFOR og tilladelse til at aflede vand ud i søen i Fælledparken.

Forslag 71

Optimering af driften af legeplaser

Teknik- og Miljøforvaltningen

Teknik- og Miljøforvaltningen anbefaler at udrulle pilotprojektet ”Optimering af driften af legepladserne i Valby, Kgs. Enghave og Amager”, der blev søsat i 2016, til legepladserne i hele byen. Med enkelte ændringer i byrummet/på legepladserne vil projektet på sigt gøre driften af legepladserne nemmere og dermed billigere.

71.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Teknik- og Miljøforvaltningen forventer at effektivisere for ca. 810.000 kr. årligt ved at foretage enkelte justeringer af udvalgte legepladsers indretning i København. Estimatet tager udgangspunkt i de effektiviseringer, som det geografisk-organisatoriske område Drift Syd har opnået i 2016 - se nedenfor.

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
		-810	-810	-810	-810
Samlet varig ændring					
Implementeringsomkostninger					
Projektleder 6 mdr.	Service	300			
Indretning af legepladser	Anlæg	1.700			
Samlede implementeringsomkostninger		2.000			
Samlet økonomisk påvirkning		1.190	-810	-810	-810
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	3				
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	3				

71.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Driftsmedarbejderne med ansvar for drift og renhold af Københavns offentlige legepladser har i de seneste år oplevet en række forhindringer for en effektiv drift samt udførelse af renholdningsarbejdet på flere af disse legepladser. Udfordringerne knytter sig særligt til den ofte u hensigtsmæssige indretning af legepladserne, herunder placeringen af inventar, f.eks. skraldespande, legeredskaber, indgange mm.

I henhold til Teknik og Miljøforvaltningens strategi for omstilling og dennes målsætninger igangsatte Teknik og Miljøforvaltningen i 2016 derfor pilotprojektet ”Optimering af driften af legepladserne i Valby, Kgs. Enghave og Amager” for at løse de udfordringer, der eksisterer i forbindelse med driften og renholdelsen af udvalgte københavnske legepladser og på den måde afprøve effekten af at foretage en række enkle ændringer i legepladsernes indretning i et begrænset område af byen.

Pilotprojektet blev [godkendt af borgerrepræsentationen d. 28. januar 2016](#), og dets forventede succes har skabt grobund for at udrulle projektet til resten af Københavns legepladser, der hvor, der er effektiviseringspotentiale. Således fremføres denne business case, der kortlægger de økonomiske potentialer og effektiviseringsmuligheder, som forventes ved at skalere projektet op.

Det tværgående projekt får navnet "Optimering af driften af legepladser i Teknik- og Miljøforvaltningen", og formålet er at optimere driften og særligt renholdelsen af udvalgte legepladser i København gennem mindre fysiske tiltag/ændringer.

Det tværgående projekt får navnet "Optimering af driften af legepladser i Teknik- og Miljøforvaltningen", og formålet er at optimere driften og særligt renholdelsen af udvalgte legepladser i København gennem mindre fysiske tiltag/ændringer.

71.3 FORSLAGETS INDHOLD

Projektet "Optimering af driften af legepladser i Teknik- og Miljøforvaltningen" indebærer, at de legepladser, som ifølge Teknik og Miljøforvaltningens vurdering er indrettet uhensigtsmæssigt ift. effektiv drift og renholdelse ændres. Konkret vil der være tale om små justeringer som at omplacere og flytte skraldespande samt at sikre ordentlige adgangsveje for eksempelvis fejmaskiner.

Formår Teknik- og Miljøforvaltningen at foretage sådanne fysiske ændringer, vil medarbejderne lettere kunne benytte relevant materiel til driften og de mere specifikke renholdelsesopgaver af legepladserne. Dette vil reducere den ekstra tid, der skal til for at udføre drifts- og renholdelsesopgaver manuelt.

Det er vigtigt at pointere, at projektet ikke vil have negativ effekt for brugerne og børnene, der benytter legepladserne. Tværtimod, så er det ambitionen, at renholdelsesniveauet efter den fysiske ændring vil være højere.

Teknik- og Miljøforvaltningen forventer ikke, at ændringerne af de relevante legepladser vil være særligt omfattende. Projektet vil dog stadig have en vis størrelse, idet ca. 35 legepladser skal gennemgå fysiske ændringer og justeringer for at opnå de ønskede resultater. Teknik og Miljøforvaltningen skønner, at effektiviseringen vil udmønte sig i en tidsbesparelse på ca. 12 min. pr. legeplads, hvilket betyder, at den forslåede effektivisering vil løbe op i 2550 sparede timer årligt, ca. 1,54 årsværk for specialarbejdere.

71.4 ØKONOMI

Resultat af effektivisering

Optimeringen af driften af legepladserne giver en samlet effektivisering på 0,81 mio. kr., der årligt kan brydes op i to dele med udgangspunkt i pilotprojektets beregninger:

Teknik- og Miljøforvaltningen forventer en gennemsnitlig tidsbesparelse på ca. 12. min. pr. legeplads pr. dag. Der udføres renholdningsopgaver på københavnske legepladser alle årets dage, hvilket for de udvalgte legepladser giver en årlig økonomisk besparelse på ca. 0,62 mio. kr.

Teknik- og Miljøforvaltningen forventer at kunne effektivisere udskiftningen af sand i sandkasserne og tilhørende transport. Udskiftningen sker én gang årligt og tager på nuværende tidspunkt ca. 24 timer. Med mere fordelagtige adgangsveje for materiel forventes det at kunne udføre udskiftningen på 5 timer. Tidsbesparelsen bliver således ca. 19 timer samt transport estimeres til at svare til ca. 0,18 mio. kr.

Teknik- og Miljøforvaltningen forventede effektiviseringer i kr.:

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Effektivisering af daglig drift og renhold af legepladser	-625	-625	-625	-625
Effektivisering af udskiftning af sand i sandkasser	-185	-185	-185	-185
Varige ændringer totalt, service	-810	-810	-810	-810

De angivne investeringer i tabel 3 er ligeledes baseret på erfaringerne og udgifterne fra pilotprojektet "Optimering af driften af legepladserne i Valby, Kgs. Enghave og Amager".

Tabel 3. Anlægsinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2018 p/l				
	2018	2019	2020	2021	I alt
Græsarmering af tilkørselsveje	280	0	0	0	280
Græsarmering og gummibelægning på bakker	510	0	0	0	510
Diverse asfaltarbejde	200	0	0	0	200
Flytning af hegn og låger	320	0	0	0	320
Forbedring af inventar	390	0	0	0	390
Investeringer totalt, anlæg	1.700				1.700

Implementeringsomkostninger

Det anbefales, at der afsættes midler til projektledelse i seks mdr. til styring af leverandørkontrakter.

Tabel 4. Service- og implementeringsinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2018 p/l			
	2018	2019	2020	2021
Projektledelse, seks mdr.	300	0	0	0
Varige ændringer totalt, service	300	0	0	0

Eventuelle nye omkostninger

Teknik- og Miljøforvaltningen identificerer ingen nye eventuelle omkostninger i forbindelse med udførelsen og implementeringen af projektet.

Samlet

Investeringerne i materiel sammenlagt med den nødvendige projektledelse giver således et samlet investeringsbeløb på ca. 2 mio. kr.:

Tabel 5. Anlægs- og implementeringsinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2018 p/l				
	2018	2019	2020	2021	I alt
Græsarmering af tilkørselsveje	280	0	0	0	280
Græsarmering og gummibelægning på bakker	510	0	0	0	510
Diverse asfaltarbejde	200	0	0	0	200
Flytning af hegn og låger	320	0	0	0	320
Forbedring af inventar	390	0	0	0	390
Projektledelse, seks mdr.	300	0	0	0	300
Investeringer totalt, anlæg	2.000				2.000

71.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget påvirker kun Teknik- og Miljøudvalgets budget.

71.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

En grundig evaluering af de legepladser i København som Teknik- og Miljøforvaltningen drifter er det grundlæggende og første trin i projektet. Denne fase indebærer en nærmere gennemgang af legepladsernes indretning med særligt henblik på at identificere de fysiske udfordringer, der besværliggør brugen af renholdelsesmateriel. Evalueringen – som foretages af relevante specialarbejdere og byrumsforvaltere – vil formentlig vise, at ikke alle byens legepladser skal ændres eller tilpasses.

Når evalueringen er færdig og videreformidlet igangsættes den fase, hvor de egentlige fysiske ændringer af udvalgte legepladser foretages.

Evalueringen vil blive foretaget inden udgangen af 2017, mens de fysiske ændringer vil blive foretaget hurtigst muligt i 2018 med henblik på at opnå den forventede for hele året.

71.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Ønsket om fysiske ændringer af bestemte legepladser stammer både fra driftsmedarbejderne, som siden opførelsen og indretningen af de berørte legepladser har oplevet besvær i forbindelse renhold af legepladserne, samt fra borgere, der oplever gener ved bl.a. brug af støjende materiel, f.eks. løvpustere.

Realiseringen af projektets målsætninger imødekommes bedst ved, at projektlederen løbende indgår i dialog med relevante driftsmedarbejdere og byrumsforvaltere, som er dem, der til dagligt oplever udfordringerne, når legepladserne skal driftes og renholdes.

Projektlederen vil også stå for kontakten med de firmaer, der kommer til at foretage de konkrete fysiske ændringer af de udvalgte legepladser.

Løbende borgerinddragelse i form af tilbagemeldinger fra borgerne, bliver også et centralt element som særligt driftsmedarbejderne og byrumsforvalterne vil skulle forholde sig til.

Idet projektet udspringer fra pilotprojektet "Optimering af driften af legepladserne i Valby, Kgs. Enghave og Amager" vil det være hensigtsmæssigt at inddrage projektlederne og medarbejdere netop fra dette projekt som sparringspartnere og ift. generel vidensdeling.

71.8 FORSLAGETS EFFEKT

Med en mere hensigtsmæssig indretning af de udvalgte legepladser forventes det, at projektets effekt vil være et reduceret tidsforbrug for de medarbejdere, der står for driften og renholdelsen af legepladserne. Både ift. det daglige renhold samt ift. udskiftningen af sand i sandkasserne.

Endvidere forventes det, at renholdelsesniveauet af legepladserne vil højnes straks efter ændringerne, idet medarbejderne vil være i stand til at bruge renholdelsesmateriel (fejmaskiner) og således ikke længere være nødsaget til at udføre arbejdet manuelt. Forhåbentligt udmønter det øgede renholdelsesniveau sig i en høj borgertilfredshed og positive tilkendegivelser fra borgere og medarbejdere om de nye omgivelser.

71.9 OPFØLGNING

Medarbejdere, dvs. specialarbejdere og byrumsforvaltere, fra Teknik- og Miljøforvaltningen vil selv stå for at følge op på projektet via egne kvalitetsmålinger og registrering af borgerhenvendelser/klager.

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Kvaliteten af renholdelsen på legepladserne er steget	Der foretages en måling inden ændringen af legepladsen finder sted. Når ændringen har fundet sted foretages løbende målinger for at evaluere på renholdelsesniveauet.	TMF	Kort inden ændringerne af de udvalgte legepladser og herefter løbende, når ændringerne har fundet sted.
Tidsreduktion	Tidsregistrering af medarbejdernes arbejdstid ved de udvalgte legepladser	TMF	2018
Brugertilfredshed grundet	Registrering af borgerhenvendelser	TMF	2018

71.10 RISIKOVURDERING

Det er afgørende, at brugere og andre interessenter ikke oplever forslaget som en forringelse af legepladsen eller som en kvalitetsnedgang i drifts- og renholdelsesniveauet. Dette skal der være særlig opmærksomhed omkring i forbindelse med formidlingen af årsagen til effektiviseringen.

Forslag 72

Smartere drift af byens Springvand

Teknik- og Miljøforvaltningen

Teknik- og Miljøforvaltningen vil gennem indførelse af digital driftsovervågning og hjemtagelse af udliciteret drift reducere omkostninger til drift og vedligeholdelse.

72.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Varige ændringer							
Reducerede Driftsomkostninger ved hjemtagelse af drift	Service	-260	-260	-260	-260	-260	-260
Reducerede uforudsete vedligeholdelsesomkostninger	Service	-240	-260	-275	-285	-295	-295
Samlet varig ændring		-500	-520	-535	-545	-555	-555
Implementeringsomkostninger							
Driftsovervågningssystem	anlæg	1.800					
Stor bil med værksted	anlæg	450					
Lille bil	anlæg	200					
Værktøj	anlæg	50					
Samlede implementeringsomkostninger		2.500					
Samlet økonomisk påvirkning		2.000	-520	-535	-545	-555	-555
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	5						
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi							

72.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Teknik- og Miljøforvaltningen drifter i alt 40 springvand. Den nuværende driftsform, hvor springvanden tekniske installationer overvåges ved fysiske tilsyn, skal optimeres gennem indførelse af et overvågningssystem. Herved vil forvaltningen opdage driftsproblemer hurtigere og omkostninger til vedligeholdelsen nedbringes.

Endvidere viser erfaringerne med den udliciterede del af springvandsdriften, at der kan opnås driftsbesparelser ved hjemtagelse af driften.

72.3 FORSLAGETS INDHOLD

Driften af Københavns springvand er indtil udgangen af 2017 udliciteret til en ekstern leverandør. Teknik- og Miljøforvaltningen har vurderet mulighederne for hjemtagelse af driften og har fundet, at en driftsorganisation kan etableres til en lavere pris. Ved hjemtagelse kan Teknik- og Miljøforvaltningen levere mere effektivt arbejde i en højere kvalitet, da udfordringer identificeres tidligere og der kommer øget fokus på driftens behov.

Teknik- og Miljøforvaltningen vil derfor hjemtage den udliciterede drift af springvandene og derved optimere opgavens løsning. Teknik- og Miljøforvaltningen har opstillet et budget for hjemtagelse af driften, der viser, der kan spares 0,26 mio. kr. årligt.

Driftsovervågningen af springvandene er i dag baseret på fysiske tilsyn på det enkelte springvand. Da springvandene herved ikke overvåges i realtid, kan der opstå driftsproblemer, der ikke opdages hurtig nok. Derved kan der ske skader på springvandene, der medfører uforudsete vedligeholdelsesomkostninger. Teknik- og Miljøforvaltningen er derfor nødsaget til at budgettere med omkostninger til dette. Som eksempel kan nævnes en pumpefejl, der oversvømmer teknikrummet og derved ødelægger de tekniske installationer, som herefter skal udskiftes. En sådan fejl ville med realtidsovervågning kunne opdages tidligere, og skadens omfang kan reduceres væsentligt, hvorved omkostninger til uforudsete driftsomkostninger kan reduceres.

Springvandene tændes og slukkes i dag med en fysisk kontakt placeret i det enkelte springvands teknikrum, ligesom aflæsning af strøm- og vandforbrug sker manuelt samme sted. Dette gør det tidskrævende og at optimere på vedligeholdelse og at ændre tidsplanen for, hvornår springvandene springer.

Teknik- og Miljøforvaltningen vil derfor indføre et digitalt overvågningssystem, der i realtid kan overvåge springvandene og tænde og slukke for dem. Systemet skal overvåge vand- og strømforbrug samt andre relevante forhold, som f.eks. tryk i vandledninger, pumpehastighed og renhed af vandet. Disse data vil i systemet blive brugt til:

- at overvåge den aktuelle driftstilstand for at forebygge fejl og skader,
- at overvåge behov for vedligeholdelse og manuelle tilsyn,
- at optimere hvordan og hvornår springvandet springer.

Driftsovervågningssystemet skal opbygges af dataloggere, der placeres i hvert enkelt springvand. Disse modtager data fra sensorer i de tekniske installationer, f.eks. flow, strøm og trykmålere. Disse dataloggere sender via mobilnetværket data til en centralt placeret server, der overvåger forskellige driftsparametre, som f.eks. strøm- og vandforbrug. Endvidere kan der via netværket kommunikeres med dataloggerne, der også kan bruges til f.eks. at tænde og slukke for springvandet. Der er indhentet IT-anskaffelsesvurdering fra Koncern IT, som er positive overfor projektet.

Teknik- og Miljøforvaltningen har skønnet, at dette vil medføre en besparelse på 0,24 mio. kr. i 2018 på uforudsete vedligeholdelsesomkostninger. Stigende til 0,29 mio. kr. i 2022, som følge af muligheder for yderligere besparelser gennem erfaringsudvikling af målemetoder og tolkning af målingers betydning for at opdage fejl. F.eks. håber Teknik- og Miljøforvaltningen, at kunne udvikle sammenhænge mellem forskellige målinger, der kan afsløre vedligeholdelsesbehov i komponenter, før de bliver til nedbrud og skader på springvandene. Som eksempel kan nævnes muligheden for at kunne vise, hvornår en pumpe skal udskiftes eller repareres ud fra målinger af en pumpe strømforbrug og flow.

72.4 ØKONOMI

Teknik- og Miljøforvaltningen betaler indtil udgangen af 2017 1,865 mio. kr. til en ekstern leverandør, der står for den daglige drift af byens 40 springvand. Teknik- og Miljøforvaltningen har opstillet nedenstående budget for hjemtagelse af driften. I forbindelse med udløbet af aftalen med udgangen af 2017. Heraf fremgår det, at der kan spares 0,26 mio. kr. årligt på driften ved en engangsinvestering på 0,70 mio. kr. i to biler og værktøj i 2018.

Tabel 1. Budgetpåvirkning hjemtagelse af drift

Forslagets omkostninger i 1.000 kr.	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Investering						
Stor bil indrettet med værksted	450					
Lille bil	200					
Værktøj	50					
I alt	700	0	0	0	0	0
Drift						
Stor bil indrettet med værksted	20	20	20	20	20	20
Lille bil	15	15	15	15	15	15
Værktøj	20	20	20	20	20	20
<u>Løn</u>						
Specialarbejder 2x	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
VVS'er 1x	550	550	550	550	550	550
I alt drift	1.605	1.605	1.605	1.605	1.605	1.605
Besparelse i forhold til 2017	-260	-260	-260	-260	-260	-260
I alt drift og investering	2.305	1.605	1.605	1.605	1.605	1.605

Teknik- og Miljøforvaltningen vil etablere et digital driftsovervågningssystem ved at montere en datalogger og op til fire sensorer i hvert springvand, etablere en server til modtagelse og opbevaring af data samt en softwareplatform til overvågning, analyse og styring af data fra dataloggerne. Investeringen fremgår af nedenstående tabel:

Tabel 2. Investeringsbehov driftsovervågningssystem

Digitalt driftsovervågningssystem i 1.000 kr.	stk.	pr./stk.	kr.
Dataloggere inkl. montage	40	20	800
Sensorer inkl. montage	160	2,5	400
Server	1	300	300
Software	1	300	300
I alt investeringsbehov			1.800

Teknik- og Miljøforvaltningen har vurderet, at denne investering kan medføre besparelser på den uforudsete vedligeholdelse. Den fremgår af nedenstående oversigt over investeringens konsekvenser for springvandenes budget:

Tabel 3. Budgetpåvirkning indførelse af driftsovervågningssystem

Forslagets omkostninger i 1.000 kr.	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Investering							
Driftsovervågningssystem		1.800					
I alt Investering		1.800					
Drift							
Årlig drift af overvågningssystem		35	35	35	35	35	35
Løbende vedligeholdelse	400	400	400	400	400	400	400
Uforudset vedligeholdelse	945	670	650	635	625	615	615
I alt Drift	1.345	1.105	1.085	1.070	1.060	1.050	1.050
Besparelse i forhold til 2017		240	260	275	285	295	295

Teknik- og Miljøforvaltningen har opstillet følgende budget for springvandsdriften i de kommende 6 år, hvor besparelserne af hjemtagelsen af driften og indførelsen af det digitale overvågningssystem er samlet.

Table 4. Samlet fremtidigt budget for springvandsdriften

Forslagets omkostninger i 1.000 kr.	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Investering						
Stor bil indrettet med værksted	450					
Lille bil	200					
Værktøj	50					
Driftsovervågningssystem	1800					
VVS'er løn til installation	550					
Specialarb. løn til installation	150					
I alt	3.200	0	0	0	0	0
Drift						
Stor bil indrettet med værksted	20	20	20	20	20	20
Lille bil	15	15	15	15	15	15
Værktøj	20	20	20	20	20	20
Driftsovervågningssystem	35	35	35	35	35	35
Løn						
Specialarbejder 2x	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
VVS'er 1x	550	550	550	550	550	550
Løbende vedligeholdelse	400	400	400	400	400	400
Uforudset vedligeholdelse	670	650	635	625	615	615
Forbrug						
Vand	290	290	290	290	290	290
EL	740	740	740	740	740	740
Salt	30	30	30	30	30	30
Kemikalier	30	30	30	30	30	30
I alt drift	3.800	3.780	3.765	3.755	3.745	3.745
Besparelse i forhold til 2017	-500	-520	-535	-545	-555	-555
I alt drift og investering	6.300	3.780	3.765	3.755	3.745	3.745

Tabel 5. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2018 p/l					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Reducerede driftsomkostninger ved hjemtagelse af udliciteret drift	-260	-260	-260	-260	-260	-225
Reducerede uforudsete vedligeholdelsesomkostninger	-240	-260	-275	-285	-295	-295
Varige ændringer totalt, service	-500	-520	-535	-545	-555	-555

Tabel 6. Serviceinvesteringer i forslaget

	Styrings- område	1.000 kr. 2018 p/l					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stor Bil indrettet med værksted	Service	450					
Lille Bil	Service	200					
Værktøj	Service	50					
Investeringer totalt		700					

Tabel 7. Anlægsinvesteringer i forslaget

	Styrings- område	1.000 kr. 2018 p/l					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Driftsovervågningssystem	Anlæg	1.800					
Investeringer totalt		1.800					

72.5 FORDELING PÅ UDVALG

Projektet involverer kun Teknik- og Miljøforvaltningen.

72.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Projektets implementering fremgår af nedenstående tidsplan som vist i tabel 8.

Tabel 8. Tidsperspektiver for implementering og udvikling af tiltag

Fase	Periode	Indhold	Formål
Fase 0	2017	Forberedelse til hjemtagning af driften <ul style="list-style-type: none"> - Ansættelse af personale til tiltrædelse 1/1-2018 - Specificering af køretøjer - Personaleforhold - Overdragelsesaftale med nuværende entreprenør - ...	Forbedrede driften
Fase 2	2018	Opstart af drift <ul style="list-style-type: none"> - Indkøring af nyt personale og nye driftsformer - Indkøb af værktøj - Levering af køretøjer - ... Indkøb af driftsovervågningssystem <ul style="list-style-type: none"> - Specificering - Udbud - Levering og i driftssætning af system - ...	Opstarte driften Opstarte driftsovervågningssystem
Fase 3	2018-2023	Drift	Løbende drift med reducerede omkostninger og bedre kvalitet

Overordnet formål: At optimere driften og herved reducere udgifterne til drift og vedligeholdelse.

72.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Det er hensigten at følgende samarbejdspartnere inddrages:

- Private virksomheder - f.eks. virksomheder der arbejder med salg og produktion af udstyr til driftsovervågning af vandinstallationer som f.eks. springvand.
- Sparring med andre kommuner, herunder erfaringsudveksling samt vidensdeling

72.8 FORSLAGETS EFFEKT

Teknik- og Miljøforvaltningen vurderer, at forslaget har følgende effekter:

- En reduktion af de samlede springvandsdriftsomkostninger for springvand på 0,5 mio. kr. årligt fra 2018 stigende til 0,56 mio. kr. årligt i 2023.
- Reduceret reaktionstid på uforudset vedligeholdelse fra dage til timer

72.9 OPFØLGNING

Teknik- og Miljøforvaltningen har ansvaret for at følge op på forslaget og forslagets succeskriterier. Dette sker gennem årlige del-evalueringer af forslagets fremdrift og resultater. Herunder en løbende årlig vurdering af mulighederne for opfyldelse af målsætningen gennem en måling af forslaget effekter.

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Reduktion af uforudsete vedligeholdelsesomkostninger	Måles årligt ud fra driftsdata i Byens Drift	TMF	Årligt
Driftsbesparelse	Måles årligt ud fra driftsdata i Byens Drift	TMF	Årligt
Reaktionstid på uforudset vedligeholdelse nedsat fra dage til timer	Måles årligt ud fra driftsdata i Byens Drift	TMF	Årligt

72.10 RISIKOVURDERING

Teknik- og Miljøforvaltningen vurderer, at der ikke er risici forbundet med forslaget.

BESKÆFTIGELSES- OG INTEGRATIONSFORVALTNINGEN

Forslag 73

Bedre styring af hardware-porteføljen

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Forvaltningen har udgifter til ca. 200 flere pc-licenser end der er ansatte. Et løbende centralt fokus på ubrugte pc-licenser fra Centralforvaltningens it-kontor forventes at give en effektivisering på mindst 0,7 mio. kr. årligt.

73.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Bedre styring af hardware-porteføljen	Service	-700	-700	-700	-700
Samlet varig ændring	Service	-700	-700	-700	-700

73.2 BAGGRUND OG FORMÅL

I 2018 skal der i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (BIF) effektiviseres for 14,6 mio. kr. Forvaltningen har et bruttokatalog med et samlet beløb der overstiger effektiviseringskravet, som udvalget kan prioritere indenfor.

En del af effektiviseringskravet er allerede fundet i forbindelse med tidligere års budgetbidrag, hvor flere initiativer har en stigende profil, hvorfor den manglende effektivisering i 2018 er 6,5 mio. kr.

73.3 FORSLAGETS INDHOLD

Analyser viser, at BIF har udgifter til ca. 200 flere pc-licenser, end der er ansatte i forvaltningen. Disse ekstralicenser anvendes typisk mere sporadisk af korttidsansatte (praktikanter, løntilskud, studentermedhjælper mv.) – ligesom pc'ere i mødelokaler mv. ikke er tilknyttet en ansat. Der kan også være tale om borgerrettede pc'ere.

Uanset brugen, skal BIF afregne licens for disse pc'ere til KS. En licens koster ca. 10.000 kr. årligt. Et løbende centralt fokus på ubrugte pc-licenser fra Centralforvaltningens it-kontor forventes at kunne give en effektivisering på mindst 0,7 mio. kr. årligt. – svarende til en tredjedel af de tilgængelige ekstralicenser. Forslaget igangsættes straks.

73.4 ØKONOMI

Forslaget " Bedre styring af hardware-porteføljen" er et effektiviseringsforslag, som fremlagt af Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen i forbindelse med effektiviseringskravet.

73.5 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, og dermed Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets budget.

73.6 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Centralforvaltningens IT-kontor vil stå for implementering, som ikke kræver væsentlige tiltag for implementering.

73.7 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Ikke relevant

73.8 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget betyder effektivisering svarende til 0,7 mio. kr. årligt. Forslaget har ikke personalemæssige konsekvenser.

73.9 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
<i>Bedre styring af hardware-porteføljen</i>	Reduceret antal overtallige licenser	Centralforvaltningens it-kontor	Løbende

73.10 RISIKOVURDERING

Der vurderes ikke at være væsentlig risici ved effektiviseringsforslaget.

Forslag 74

Implementering af delebilsordning

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Overgang til delebilsløsning – og dermed frasalg af den nuværende bilportefølje – forventes at kunne give en årlig besparelse på 0,3 mio. kr. årligt.

74.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Implementering af delebilsordning	Service	-300	-300	-300	-300
Samlet varig ændring	Service	-300	-300	-300	-300

74.2 BAGGRUND OG FORMÅL

I 2018 skal der i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (BIF) effektiviseres for 14,6 mio. kr. Forvaltningen har et bruttokatalog med et samlet beløb der overstiger effektiviseringskravet, som udvalget kan prioritere indenfor.

En del af effektiviseringskravet er allerede fundet i forbindelse med tidligere års budgetbidrag, hvor flere initiativer har en stigende profil, hvorfor den manglende effektivisering i 2018 er 6,5 mio. kr.

74.3 FORSLAGETS INDHOLD

BIF råder over 24 biler, som anvendes til personbefordring og afholder som konsekvens heraf udgifter til parkering, drivmidler og forbrugsstoffer, service, forsikringer, reparationer mv. Delebilsfirmaer som fx Green Mobility eller DriveNow tilbyder i stedet en fleksibel løsning, hvor der afregnes per forbrugt minut. Overgang til delebilsløsning – og dermed frasalg af den nuværende bilportefølje – forventes at kunne give en årlig besparelse på forvaltningens serviceramme på 0,3 mio. kr. årligt. Desuden vil der med initiativet opnås en besparelse på forvaltningens indsatsbudget på 0,6 mio. kr. (fordi de fleste biler er tilknyttet beskæftigelsescentrene). Forslaget igangsættes straks, såfremt det tiltrædes.

Eksempel: Sammenligning af BIF bil vs. Delebil

I eksemplet vil vi klargøre besparelsen ved at en BIF bil erstattes af en delebil:

Baseret på GPS data for BIF's biler for 2016 vurderes det at en bil i BIF i gennemsnit kører 9.000 min. pr. år, og en gennemsnit tur er på 30 min. Det betyder at hver bil i BIF i gennemsnit kører 300 ture pr. år.

Da BIF ikke erstatter porteføljen af biler på en årlig basis vil kommunens gennemsnitlige leasingpris på 37.000 kr. eksklusiv moms benyttes, som årlig pris for en BIF bil. For biler ejet af kommunen kan dette ligestilles med afskrivning, serviceudgifter mv. Udgift til drivstof, forsikring, reparation og parkering er beregnet, som et gennemsnit for BIFs faktiske udgifter på området i 2016 pr. bil.

Udgift pr. år for BIF bil i kr.	
Leasing/afskrivning og service/reparation	41.300
Drivmidler og forbrugsstoffer	3.600
Forsikring	7.100
Parkering inkl. faste parkeringshus pladser	20.000
Medarbejdertid til syn, service, dækskift, etc.	3.000
I alt	75.000

For brug af delebiler er billigste leverandørs listepriis 2,8 kr. eksklusiv moms pr. minut. Vi lægger hertil 70 kr. eksklusiv moms pr. tur til, for tabt arbejdsfortjeneste for de 5-10 ekstra minutter det tager for medarbejdere at komme hen til delebilen.

Udgift pr. år for delebil i kr.	
Kørsel	25.200
Tabt arbejdsfortjeneste ved ekstra transporttid til bil	10.500
I alt	35.700

I eksemplet fås en besparelse ved at udskifte BIF bilen med en delebil på 39.300 kr. eksklusiv moms pr. år.

Dette svarer til en samlet besparelse for udskiftningen af samtlige 24 biler i BIF på 0,9 mio. kr. pr. år, hvoraf 0,3 mio. kr. er på servicerammen og 0,6 mio. kr. er på indsatsrammen.

74.4 ØKONOMI

Se ovenfor.

74.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Implementering sker som en udvidelse af eksisterende aftaler, som er forankret i Centralforvaltningen.

74.6 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Kræver ikke særlig inddragelse udover orientering.

74.7 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget betyder effektivisering svarende til 0,3 mio. kr. årligt.

74.8 OPFØLGNING

Forslaget kræver ikke opfølgning.

74.9 RISIKOVURDERING

Der vurderes ikke at være væsentlig risici ved effektiviseringsforslaget.

Forslag 75

Nedbringelse af udgifter til porto

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Ophør af fritagelse for digitalpost samt IT-system medfører besparelse på porto for forvaltningen.

75.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Nedbringelse af udgifter til porto	Service	-200	-200	-200	-200
Samlet varig ændring	Service	-200	-200	-200	-200

75.2 BAGGRUND OG FORMÅL

I 2018 skal der i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (BIF) effektiviseres for 14,6 mio. kr. Forvaltningen har et bruttokatalog med et samlet beløb der overstiger effektiviseringskravet, som udvalget kan prioritere indenfor.

En del af effektiviseringskravet er allerede fundet i forbindelse med tidligere års budgetbidrag, hvor flere initiativer har en stigende profil, hvorfor den manglende effektivisering i 2018 er 6,5 mio. kr.

75.3 FORSLAGETS INDHOLD

BIF sendte i 2016 fysiske brev forsendelser for samlet 2,4 mio. kr. og af udgiften var 1,6 mio. kr. service-rammen og 0,8 mio. kr. på indsatsrammen.

Med udløb af midlertidige fritagelser fra digital post og indførelsen af it-systemet Bluewhale, forventes en årlig besparelse på 0,2 mio. kr. årligt. Desuden forventes der, at ville opnå en årlig besparelse på forvaltningens indsatsbudget på 0,1 mio. kr. årligt.

Primo 2017 var 2,1 procent af borgerne på BIF's område fritaget for modtagelse af digital post, hvoraf ca. en femtedel af fritagelserne var midlertidige. Med udløb af midlertidige fritagelser fra digital post i 2017 forventes mængden af fysiske brev forsendelser at falde med omkring 10 pct., som følge af at en større andel af BIF borgere fremadrettet vil modtage brev forsendelser digitalt. Der indgår i beregningen en antagelse om at ca. en tredjedel af de borgere der er midlertidig fritaget fra digitalpost fremadrettet vil kunne opnå permanent fritagelse for digital post. Der er fremadrettet ikke mulighed for midlertidig fritagelse.

Ca. 1 procent af BIF brev forsendelser har en størrelsesorden, som overstiger hvad nuværende version af digital post kan håndtere. For at understøtte disse forsendelser har Koncernservice i 2016 indkøbt it-systemet Bluewhale.

Digital post skal i udbud i 2017 med forventet ikrafttrædelse af ny aftale i 1. kvartal 2018. Forventningen er at udbuddet af digital post vil medføre nye besparelser på postområdet, som kan indgå i budget 2019.

75.4 ØKONOMI

Se ovenfor.

75.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Implementering sker via orientering af medarbejdere samt faglige organisationer.

75.6 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Kræver ikke særlig inddragelse udover orientering.

75.7 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget betyder effektivisering svarende til 0,2 mio. kr. årligt.

75.8 OPFØLGNING

Forslaget kræver ikke opfølgning.

75.9 RISIKOVURDERING

Der vurderes ikke at være væsentlig risici ved effektiviseringsforslaget.

Forslag 76

Optimering af ejendomsdrift

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Samlokalisering af Karrierestedet og Erhvervshuset

76.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Optimering af ejendomsdrift	Service	-1.700	-5.700	-5.700	-5.700
Samlet varig ændring	Service	-1.700	-5.700	-5.700	-5.700

76.2 BAGGRUND OG FORMÅL

I 2018 skal der i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen effektiviseres for 14,6 mio. kr. Forvaltningen har et bruttokatalog med et samlet beløb der overstiger effektiviseringskravet, som udvalget kan prioritere indenfor.

En del af effektiviseringskravet er allerede fundet i forbindelse med tidligere års budgetbidrag, hvor flere initiativer har en stigende profil, hvorfor den manglende effektivisering i 2018 er 6,5 mio. kr.

76.3 FORSLAGETS INDHOLD

Med Budget 2017 blev det aftalt at samlokalisere en række administrative enheder i hele Københavns Kommune – herunder i BIF – for at kunne frasælge en række ikke-funktionelle administrative ejendomme. I henhold til kommunens interne huslejemodel beholder de involverede forvaltninger effektiviseringsgevinsten, der opnås som følge af arealoptimeringen.

I forlængelse af denne samlokaliseringscase er det endvidere muligt at lokalisere den del af Arbejdsmarkedscentret der varetager akademikerindsatsen (Karrierestedet) i eksisterende bygninger i tilknytning til Københavns Erhvervshus og Arbejdsmarkedscentrets øvrige lokaler. Dermed spares den huslejeudgift, der er forbundet med Karrierestedets hidtidige lejemål.

Tilsammen betyder samlokaliseringen, at de samlede huslejeudgifter mv. reduceres med 1,7 mio. kr. årligt fra 2018 og 5,7 mio. kr. årligt fra 2019.

76.4 ØKONOMI

Se ovenfor.

76.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Implementering sker i samarbejde med Karrierestedet (AMC) og Erhvervshuset.

76.6 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Kræver ikke særlig inddragelse udover orientering.

76.7 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget betyder effektivisering svarende til 5,7 mio. kr. årligt efter fuldt indfasning. Forslaget har ikke personalemæssige konsekvenser.

76.8 OPFØLGNING

Forslaget kræver ikke opfølgning.

76.9 RISIKOVURDERING

Der vurderes ikke at være væsentlig risici ved effektiviseringsforslaget. Effektiviseringen er dog afhængig af, at tidsplan for indflytning holder.

Forslag 77

Reduktion i køb af ekstern juridisk bistand

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Det vil være muligt at løse en række aktiviteter på tværs af forvaltningen – både i Centralforvaltningen og i centrene – med et reduceret budget. Forvaltningen havde i 2016 udgifter til ekstern juridisk rådgivning på ca. 1,8 mio. kr. Forslaget indebærer en reduktion af budgettet svarende til 5.500.000 kr. årligt.

77.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Reduktion i køb af ekstern juridisk bistand	Service	-550	-550	-550	-550
Samlet varig ændring					
	Service	-550	-550	-550	-550

77.2 BAGGRUND OG FORMÅL

I 2018 skal der i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (BIF) effektiviseres for 14,6 mio. kr. Forvaltningen har et bruttokatalog med et samlet beløb der overstiger effektiviseringskravet, som udvalget kan prioritere indenfor.

En del af effektiviseringskravet er allerede fundet i forbindelse med tidligere års budgetbidrag, hvor flere initiativer har en stigende profil, hvorfor den manglende effektivisering i 2018 er 6,5 mio. kr.

77.3 FORSLAGETS INDHOLD

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen anvendte i 2016 ca. 1,8 mio. kr. til ekstern juridisk bistand. Den juridiske rådgivning bruges bl.a. til validering af forvaltningens egne juridiske vurderinger, håndtering af borgeres retssager mod forvaltningen, bistand ved udbud mm. Gradvis er forvaltningen ved at opbygge større interne juridiske kompetencer. På den baggrund er det en mulighed at reducere udgifterne til ekstern juridisk bistand med 550.000 kr. årligt fra 2018.

77.4 ØKONOMI

Se ovenfor.

77.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Sikres ved stram styring af budget til juridisk bistand.

77.6 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Ikke relevant.

77.7 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget betyder effektivisering svarende til 0,55 mio. kr. årligt. Forslaget har ikke personalemæssige konsekvenser

77.8 OPFØLGNING

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Reduktion i køb af juridisk bistand	Stram styring af bestilling af ekstern bistand	Al indkøb af ekstern juridisk bistand skal fremadrettet godkendes et sted i centralforvaltningen.	Forbruget følges tæt gennem de månedlige styringsrapporter

77.9 RISIKOVURDERING

En reduktion i ekstern juridisk vurdering af forvaltningens egne juridiske vurderinger medfører, at Beskæftigelses- og Integrationsudvalget i større udstrækning må basere beslutningerne alene på forvaltningens juridiske vurdering, hvilket kan indebære en risiko i retssager mv.

Forslag 78

Tilpasning af aktiviteter til aktuelt forbrug og optimering af arbejdsgange mv.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Det vil være muligt at løse en række aktiviteter på tværs af forvaltningen – både i Centralforvaltningen og i centrene – med et reduceret budget.

78.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Tilpasning af aktiviteter - Centralforvaltningen	Service	-400	-480	-570	-650
Tilpasning af aktiviteter - Jobcentre	Service	-2.000	2.420	2.830	3.250
Samlet varig ændring	Service	-2.400	-2.900	-3.400	-3.900

78.2 BAGGRUND OG FORMÅL

I 2018 skal der i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (BIF) effektiviseres for 14,6 mio. kr. Forvaltningen har et bruttokatalog med et samlet beløb der overstiger effektiviseringskravet, som udvalget kan prioritere indenfor.

En del af effektiviseringskravet er allerede fundet i forbindelse med tidligere års budgetbidrag, hvor flere initiativer har en stigende profil, hvorfor den manglende effektivisering i 2018 er 6,5 mio. kr.

78.3 FORSLAGETS INDHOLD

Det vil være muligt at løse en række aktiviteter på tværs af forvaltningen – både i Centralforvaltningen og i centrene – med et reduceret budget. Samlet set vurderes at kunne tilvejebringes en effektivisering på 2,4 mio. kr. i 2018 – stigende med 0,5 mio. kr. årligt frem til 2021, hvor den årlige besparelse således vil være 3,9 mio. kr. De enkelte dele er gennemgået nedenfor.

Centralforvaltningen

Der er årligt afsat en række mindre puljer til forskellige formål – fx. Lederdage etc. - under Centralforvaltningen. Historisk set er alle puljemidlerne imidlertid ikke blevet anvendt. Videre foreslås en reduktion i det centrale budget til kommunikationsbistand, da udgifterne til fysiske pjecer mv. forventes at falde fremadrettet.

Yderligere er der i Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets budget, foruden midler til løbende mødeafholdelse mv., afsat midler til større studierejseaktiviteter. Der er pt. afsat flere midler i puljen, sammenlignet med hvad der reelt er anvendt i forhold til det hidtidige niveau for studierejseaktiviteter.

Der vurderes på den baggrund at være basis for en varig budgetreduktion på 0,4 mio. kr. svarende til 0,4 pct. af det årlige lønbudget i centralforvaltningen, udover det allerede vedtagne på 1 mio. kr. Den samlede besparelse på 1,4 mio. kr. udgør dermed 1,4 pct. af det årlige lønbudget i centralforvaltningen. Det bemær-

kes, at Centralforvaltningen afgivet 13 årsværk til styrkelse af jobcentrenes administrative stabsfunktion svarende til cirka 7 pct. af det årlige lønbudget i efteråret 2016.

Jobcentre og Københavns Erhvervshus

Som nævnt ovenfor har Jobcentrene i 2016 fået styrket deres administrative stabsfunktion idet 13 årsværk (svarende til ca. 7 mio. kr.) er overført fra centralforvaltningen til centrene. Det giver bedre muligheder for at optimere produktionsstyringen og de administrative arbejdsgange omkring fx indkald af borgere og planlægning af samtaler og øvrige aktiviteter. Desuden vil nye arbejdsgange for forvaltningens forventeligt kunne optimere opgaveløsningen. Der vurderes på den baggrund at være basis for en varig budgetreduktion på 1,5 mio. kr.

Konkrete eksempler på optimeret produktionsstyring er mere systematisk brug af overbook og at medarbejderen afventer borgernes scanning med sygesikringsbeviset ved ankomst inden de begiver sig til samtalelokalet, så der spares tid i forbindelse med udeblivelser. Lignende tiltag er gennemført på JKI, hvor der er opnået produktivetsforbedringer svarende til ca. 6 mio. kr. på bare et center. Forbedringer der i det tilfælde er blevet på centret og omsat til øget samtalerettidighed mv. Konkret foreslås det, at centrene på samme måde beholder en del af den forventede produktivetsgevinst, hvorfor der alene indlægges en mindre besparelse.

Konkrete eksempler på de styrkede arbejdsgange er at forvaltningens nye fagsystem Fasit håndterer mange af de påpegede uhensigtsmæssigheder som var i forvaltningens tidligere fagsystem Opera , som fx en række dobbeltregistreringer. Fasit har flere integrationer med forvaltningens andre systemer, hvilket medarbejderne i høj grad har efterspurgt. Det mindsker tekniske overlap systemerne imellem, og betyder at medarbejderne ikke skal have så mange systemer åbne på en gang med hurtigere arbejdsgange til følge.

Endelig implementeres en ny digital kommunikationsplatform rettet mod virksomhederne, hvilket giver bedre service, bedre overblik og sikrer, at den enkelte jobordre håndteres mere effektivt. Platformen jobAG giver mulighed herfor. Det giver basis for en effektivisering på 0,5 mio. kr. i 2018 stigende til 1,0 mio. kr. i 2019, 1,5 mio. kr. i 2020 og 2,0 mio. kr. i 2021 og frem.

Den samlede besparelse i 2018 er dermed på 2,0 mio. kr., hvilket svarer til 0,5 pct. af det årlige lønbudget til jobcentrene og Erhvervshuset, udover det allerede vedtagne på 2,4 mio. kr. Den samlede besparelse på 4,4 mio. kr. udgør 1,1 pct. af det årlige lønbudget til jobcentrene og Erhvervshuset.

78.4 ØKONOMI

Se ovenfor.

78.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Implementering sker via orientering af medarbejdere samt faglige organisationer.

78.6 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDPARTNERE

Kræver ikke særlig inddragelse udover orientering.

78.7 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget betyder effektivisering svarende til 2,4 mio. kr. årligt, stigende til 3,9 mio. kr. i 2021. Forslaget har personalemæssige konsekvenser i form af reduktion med samlet 4 årsværk i 2018 stigende til 7 årsværk fra 2021 og frem.

78.8 OPFØLGNING

Forslaget kræver ikke opfølgning.

78.9 RISIKOVURDERING

Der vurderes ikke at være væsentlig risici ved effektiviseringsforslaget.

Forslag 79

Udskiftning af VIAS med statsligt system

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

STAR udruller i 2017 VITAS, som vi kunne afløse VIAS-systemet med en følgende besparelse på 0,66 mio. kr. pr. år.

79.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2018 p/l	Styrings- område	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer					
Udskiftning af VIAS	Service	-663	-663	-663	-663
Samlet varig ændring	Service	-663	-663	-663	-663

79.2 BAGGRUND OG FORMÅL

I 2018 skal der i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (BIF) effektiviseres for 14,6 mio. kr. Forvaltningen har et bruttokatalog med et samlet beløb der overstiger effektiviseringskravet, som udvalget kan prioritere indenfor.

En del af effektiviseringskravet er allerede fundet i forbindelse med tidligere års budgetbidrag, hvor flere initiativer har en stigende profil, hvorfor den manglende effektivisering i 2018 er 6,5 mio. kr.

79.3 FORSLAGETS INDHOLD

STAR udruller i 2017 det nationale system VITAS, som vil kunne afløse funktionaliteten i det oprindelige VIAS system, der er specielt udviklet til Københavns Kommune. Der er ingen udgifter til VITAS, hvorfor den samlede årlige omkostning til VIAS (0,1 mio. kr.) samt det tilhørende modul Smartblanket (0,55 mio. kr.) udgør en nettobesparelse.

79.4 ØKONOMI

Se ovenfor.

79.5 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Implementering sker via orientering af medarbejdere samt faglige organisationer.

79.6 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Kræver ikke særlig inddragelse udover orientering.

79.7 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget betyder effektivisering svarende til 0,65 mio. kr. årligt. Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser.

79.8 OPFØLGNING

Forslaget kræver ikke opfølgning.

79.9 RISIKOVURDERING

Der vurderes ikke at være væsentlig risici ved effektiviseringsforslaget. Der udestår en afklaring ift. den fremtidige løsning vedrørende enkelte funktioner i VIAS, mens Smartblanket er entydigt overflødiggjort.